

GOVERNMENT OF KARNATAKA

The Biological Diversity Act, 2002

No. 18 of 2003, (5th February, 2003)

The Biological Diversity Rules, 2004

(with effect from 15th April, 2004)

and

**The Karnataka Biological
Diversity Rules, 2005**

(with effect from 29th June, 2006)

Published by :

Karnataka Biodiversity Board

Ground Floor, VANAVIKAS,
18th Cross, Malleswaram,
Bangalore - 560 003

Ph : 080 - 23440535, 23448783

Website : kbbindia.org

Sponsored by

**Karnataka Urban Infrastructure Development &
Finance Corporation**

Bangalore, Karnataka

MINISTRY OF LAW AND JUSTICE

(Legislative Department)

New Delhi, the 5th February, 2003

The Biological Diversity Act, 2002

Description of the clause	
1 The Biological Diversity Act	
CHAPTER I	Page No. 5
PRELIMINARY	
Description of the clause	
1 Short title, extent and commencement	
2 Definitions	
CHAPTER II	Page No. 6
REGULATION OF ACCESS TO BIOLOGICAL DIVERSITY	
Description of the clause	
3 Certain persons not to undertake Biodiversity related activities without approval of National Biodiversity Authority	
4 Results of research not to be transferred to certain persons without approval of National Biodiversity Authority	
5 Sections 3 and 4 not to apply to certain collaborative research projects	
6 Application for intellectual-property rights not to be made without approval of National Biodiversity Authority	
7 Prior intimation of State Biodiversity Board for obtaining biological resource for certain purposes	
CHAPTER III	Page No. 8
NATIONAL BIODIVERSITY AUTHORITY	
Description of the clause	
8 Establishment of National Biodiversity Authority	
9 Conditions of service of Chairperson and Members	
10 Chairperson to be Chief Executive National Biodiversity Authority	
11 Removal of members	
12 Meetings of National Biodiversity Authority	
13 Committees of National Biodiversity Authority	
14 Officers and employees of National Biodiversity Authority	
15 Authentication of orders and decisions of National Biodiversity Authority	
16 Delegation of powers	
17 Expenses of National Biodiversity Authority to be defrayed out of the Consolidated Fund of India	
CHAPTER IV	Page No. 11
FUNCTIONS AND POWERS OF THE NATIONAL BIODIVERSITY AUTHORITY	
Description of the clause	
18 Functions and powers of National Biodiversity Authority	

CHAPTER V	Page No. 12
APPROVAL BY THE NATIONAL BIODIVERSITY AUTHORITY	
Description of the clause	
19 Approval by National Biodiversity Authority for undertaking certain activities	
20 Transfer of biological resource or knowledge	
21 Determination of equitable benefit sharing by National Biodiversity Authority	
CHAPTER VI	Page No. 14
STATE BIODIVERSITY BOARD	
Description of the clause	
22 Establishment of State Biodiversity Board	
23 Functions of State Biodiversity Board	
24 Power of State Biodiversity Board to restrict certain activities violating the objectives of conservation, etc.	
25 Provisions of sections 9 to 17 to apply with modifications to State Biodiversity Board	
CHAPTER VII	Page No. 16
FINANCE, ACCOUNTS AND AUDIT OF NATIONAL BIODIVERSITY AUTHORITY	
Description of the clause	
26 Grants or loans by the Central Government	
27 Constitution of National Biodiversity Fund	
28 Annual report of National Biodiversity Authority	
29 Budget, accounts and audit	
30 Annual report to be laid before Parliament	
CHAPTER VIII	Page No. 17
FINANCE, ACCOUNTS AND AUDIT OF STATE BIODIVERSITY BOARD	
Description of the clause	
31 Grant of money by State Govt. to State Biodiversity Board	
32 Constitution of State Biodiversity Fund	
33 Annual report of State Biodiversity Board	
34 Audit of accounts of State Biodiversity Board	
35 Annual report of State Biodiversity Board to be laid before State Legislature	
CHAPTER IX	Page No. 18
DUTIES OF THE CENTRAL AND THE STATE GOVERNMENTS	
Description of the clause	
36 Central Government to develop National strategies, plans, etc., for conservation, etc., of biological diversity	
37 Biodiversity heritage sites	
38 Power of Central Government to notify threatened species	
39 Power of Central Government to designate repositories	
40 Power of Central Government to exempt certain biological resources	

**CHAPTER X
BIODIVERSITY MANAGEMENT COMMITTEES**

Page No. 20

Description of the clause

41 Constitution of Biodiversity Management Committees

**CHAPTER XI
LOCAL BIODIVERSITY FUND**

Page No. 20

Description of the clause

- 42 Grants to Local Biodiversity Fund
43 Consitution of Local Biodiversity Fund
44 Application of Local Biodiversity Fund
45 Annual report of Biodiversity Management Committees
46 Audit of accounts of Biodiversity Management Committees
47 Annual report of Biodiversity Management Committees to be submitted to District Magistrate

**CHAPTER XII
MISCELLANEOUS**

Page No. 22

Description of the clause

- 48 National Biodiversity Authority to be bound by the directions given by Central Government
49 Power of State Government to give directions
50 Settlement of disputes between State Biodiversity Boards
51 Members, officers, etc., of National Biodiversity Authority and State Biodiversity Board deemed to be public servants
52 Appeal
53 Execution of determination or order
54 Protection of action taken in good faith
55 Penalties
56 Penalty for contravention of directions or orders of Central Government, State Government, National Biodiversity Authority and State Biodiversity Boards
57 Offences by companies
58 Offences to be cognizable and non-bailable
59 Act to have effect in addition to other Acts
60 Power of Central Government to give directions to State Government
61 Cognizance of offences
62 Power of Central Government to make rules
63 Power of State Government to make rules
64 Power to make regulations
65 Power to remove difficulties

MINISTRY OF LAW AND JUSTICE

(Legislative Department)

New Delhi, the 5th February, 2003/March 16, 1924 (Saka)

The following Act of Parliament received the assent of the President on the 5th February, 2003, and is hereby published for general information:

THE BIOLOGICAL DIVERSITY ACT, 2002

No. 18 OF 2003 (5th February, 2003)

An Act to provide for conservation of biological diversity, sustainable use of its components and fair and equitable sharing of the benefits arising out of the use of biological resources, knowledge and for matters connected therewith or incidental thereto.

WHEREAS India is rich in biological diversity and associated traditional and contemporary knowledge system relating thereto.

AND WHEREAS India is a party to the United Nations Convention on Biological Diversity signed at Rio de Janeiro on the 5th day of June, 1992.

AND WHEREAS the said Convention came into force on the 29th December, 1993.

AND WHEREAS the said Convention reaffirms the sovereign rights of the States over their biological resources.

AND WHEREAS the said Convention has the main objective of conservation of biological diversity, sustainable use of its components and fair and equitable sharing of the benefits arising out of utilization of genetic resources.

AND WHEREAS it is considered necessary to provide for conservation, sustainable utilization and equitable sharing of the benefits arising out of utilization of generic resources and also to give effect to the said Convention.

BE it enacted by Parliament in the Fifty-third Year of the Republic of India as follows:

CHAPTER - I PRELIMINARY

1. Short title, extent and commencement

1. This Act may be called the Biological Diversity Act, 2002.
2. It extends to the whole of India.
3. It shall come into force on such date as the Central Government may, by notification in the Official Gazette, appoint:

Provided that different dates may be appointed for different provisions of this Act and any reference in any such provision to the commencement of this Act shall be construed as a reference to the coming into force of that provision.

2. Definitions

In this Act, unless the context otherwise requires:-

- (a) "benefit claimers" means the conservers of biological resources, their byproducts, creators and holders of knowledge and information relating to the use of such biological resources, innovations and practices associated with such use and application;
- (b) "biological diversity" means the variability among living organisms from all sources and the ecological complexes of which they are part, and includes diversity within species or between species and of eco-systems;
- (c) "biological resources" means plants, animals and micro-organisms or parts thereof, their genetic material and by-products (excluding value added products) with actual or potential use or value, but does not include human genetic material;
- (d) "bio-survey and bio-utilization" means survey or collection of species, subspecies, genes, components and extracts of biological resource for any purpose and includes characterization, inventorisation and bioassay;
- (e) "Chairperson" means the Chairperson of the National Biodiversity Authority or, as the case may be, of the State Biodiversity Board;
- (f) "commercial utilization" means end uses of biological resources for commercial utilization such as drugs, industrial enzymes, food flavours, fragrance, cosmetics, emulsifiers, oleoresins, colours, extracts and genes used for improving crops and livestock through genetic intervention, but does not include conventional breeding or traditional practices in use in any agriculture, horticulture, poultry, dairy farming, animal husbandry or bee keeping;
- (g) "fair and equitable benefit sharing" means sharing of benefits as determined by the National Biodiversity Authority under section 21;
- (h) "local bodies" means Panchayats and Municipalities, by whatever name called, within the meaning of clause (1) of article 243B and clause (1) of article 243Q of the Constitution and in the absence of any Panchayats or Municipalities, institutions of self-government constituted under any other provision of the Constitution or any

Central Act or State Act;

- (i) "member" means a member of the National Biodiversity Authority or a State Biodiversity Board and includes the Chairperson;
- (j) "National Biodiversity Authority" means the National Biodiversity Authority established under section 8;
- (k) "prescribed" means prescribed by rules made 1 under this Act;
- (l) "regulations" means regulations made under this Act;
- (m) "research" means study or systematic investigation of any biological resource or technological application, that uses biological systems, living organisms or derivatives thereof to make or modify products or processes for any use;
- (n) "State Biodiversity Board" means the State Biodiversity Board established under section 22;
- (o) "sustainable use" means the use of components of biological diversity in such manner and at such rate that does not lead to the long-term decline of the biological diversity thereby maintaining its potential to meet the needs and aspirations of present and future generations;
- (p) "value added products" means products which may contain portions or extracts of plants and animals in unrecognizable and physically inseparable form.

CHAPTER - II REGULATION OF ACCESS TO BIOLOGICAL DIVERSITY

Certain persons not to undertake Biodiversity related activities without approval of National Biodiversity Authority

3. (1) No person referred to in sub-section (2) shall, without previous approval of the National Biodiversity Authority, obtain any biological resource occurring in India or knowledge associated thereto for research or for commercial utilization or for bio-survey and bio-utilization.
- (2) The persons who shall be required to take the approval of the National Biodiversity Authority under sub-section (1) are the following, namely:
  - a. a person who is not a citizen of India;
  - b. a citizen of India, who is a non-resident as defined in clause (30) of section 2 of the Income-tax Act, 1961;
  - c. a body corporate, association or organization-
    - i. not incorporated or registered in India; or
    - ii. incorporated or registered in India under any law for the time being in force which has any non-Indian participation in its share capital or management.

Results of research not to be transferred to certain persons without approval of National Biodiversity Authority

4. No person shall, without the previous approval of the National Biodiversity Authority, transfer the results of any research relating to any biological resources occurring in, or obtained from, India for monetary consideration or otherwise to any person who is not a citizen of India or citizen of India who is non-resident as defined in clause (30) of section 2 of the Income-tax Act, 1961 or a body corporate or organization which is not registered or incorporated in India or which has any non-Indian participation in its share capital or management.

Explanation.- For the purposes of this section, "transfer" does not include publication of research papers or dissemination of knowledge in any seminar or workshop, if such publication is as per the guidelines issued by the Central Government.

Sections 3 and 4 not to apply to certain collaborative research projects

5. (1) The provisions of sections 3 and 4 shall not apply to collaborative research projects involving transfer or exchange of biological resources or information relating thereto between institutions, including Government sponsored institutions of India, and such institutions in other countries, if such collaborative research projects satisfy the conditions specified in sub-section (3).
- (2) All collaborative research projects, other than those referred to in sub-section (1) which are based on agreements concluded before the commencement of this Act and in force shall, to the extent the provisions of agreement are inconsistent with the provisions of this Act or any guidelines issued under clause (a) of sub-section (3), be void.
- (3) For the purposes of sub-section (1), collaborative research projects shall-
  - a. conform to the policy guidelines issued by the Central Government in this behalf;
  - b. be approved by the Central Government.

Application for intellectual property rights not to be made without approval of National Biodiversity Authority

6. (1) No person shall apply for any intellectual property right, by whatever name called, in or outside India for any invention based on any research or information on a biological resource obtained from India without obtaining the previous approval of the National Biodiversity Authority before making such application.

Provided that if a person applies for a patent, permission of the National Biodiversity Authority may be obtained after the acceptance of the patent but before the seating of tile patent by the patent authority concerned:

Provided further that the National Biodiversity Authority shall dispose of the application for permission made to it within a period of ninety days from the date of receipt thereof.

- (2) The National Biodiversity Authority may, while granting the approval under this section, impose benefit sharing fee or royalty or both or impose conditions including the sharing of financial benefits arising out of the commercial utilization of such rights.
- (3) The provisions of this section shall not apply to any person making an application for any right under any law relating to protection of plant varieties enacted by Parliament.
- (4) Where any right is granted under law referred to in sub-section (3), the concerned authority granting such right shall endorse a copy of such document granting the right to the National Biodiversity Authority.

Prior intimation to State Biodiversity Board for obtaining biological resource for certain purposes

7. No person, who is a citizen of India or a body corporate, association or organization which is registered in India, shall obtain any biological resource for commercial utilization, or bio-survey and bio-utilization for commercial utilization except after giving prior intimation to the State Biodiversity Board concerned:

Provided that the provisions of this section shall not apply to the local people and communities of the area, including growers and cultivators of biodiversity, and *vaid*s and *hakims*, who have been practicing indigenous medicine.

CHAPTER - III NATIONAL BIODIVERSITY AUTHORITY

Establishment of National Biodiversity Authority

8. (1) With effect from such date as the Central Government may, by notification in the Official Gazette, appoint, there shall be established by the Central Government for the purposes of this Act, a body to be called the National Biodiversity Authority.
- (2) The National Biodiversity Authority shall be a body corporate by the name aforesaid, having perpetual succession and a common seal, with power to acquire, hold and dispose of property, both movable and immovable, and to contract, and shall by the said name sue and be sued.
- (3) The head office of the National Biodiversity Authority shall be at Chennai and the National Biodiversity Authority may, with the previous approval of the Central Government, establish offices at other places in India.
- (4) The National Biodiversity Authority shall consist of the following members,
  - a. a Chairperson, who shall be an eminent person having adequate knowledge and experience in the conservation and sustainable use of biological diversity and in matters relating to equitable sharing of benefits, to be appointed by the Central Government;

- b. three ex officio members to be appointed by the Central Government, one representing the Ministry dealing with Tribal Affairs and two representing the Ministry dealing with Environment and Forests of whom one shall be the Additional Director General of Forests or the Director General of Forests;
- c. seven ex officio members to be appointed by the Central Government to represent respectively the Ministries of the Central Government dealing with -
  - i. Agricultural Research and Education;
  - ii. Biotechnology;
  - iii. Ocean Development;
  - iv. Agriculture and Cooperation;
  - v. Indian Systems of Medicine and Homeopathy;
  - vi. Science and Technology;
  - vii. Scientific and Industrial Research;
- d. five non-official members to be appointed from amongst specialists and scientists having special knowledge of, or experience in, matters relating to conservation of biological diversity, sustainable use of biological resources and equitable sharing of benefits arising out of the use of biological resources, representatives of industry, conservers, creators and knowledge-holders of biological resources.

Conditions of service of Chairperson and members

9. The term of office and conditions of service of the Chairperson and the other members other than *ex officio* members of the National Biodiversity Authority shall be such as may be prescribed by the Central Government.

Chairperson to be Chief Executive of National Biodiversity Authority

10. The Chairperson shall be the Chief Executive of the National Biodiversity Authority and shall exercise such powers and perform such duties, as may be prescribed.

Removal of members

11. The Central Government may remove from the National Biodiversity Authority any member who, in its opinion, has-
- a. been adjudged as an insolvent; or
  - b. been convicted of an offence which involves moral turpitude; or
  - c. become physically or mentally incapable of acting as a member; or
  - d. so abused his position as to render his continuance in office detrimental to the public interest; or
  - e. acquired such financial or other interest as is likely to affect prejudicially his functions as a member.

Meetings of National Biodiversity Authority

12. (1) The National Biodiversity Authority shall meet at such time and place and shall observe such rules of procedure in regard to the transaction of business at its meetings (including the quorum at its meetings) as may be prescribed.
- (2) The Chairperson of the National Biodiversity Authority shall preside at the meetings of the National Biodiversity Authority. .
- (3) If for any reason the Chairperson is unable to attend any meeting of the National Biodiversity Authority, any member of the National Biodiversity Authority chosen by the members present at the meeting shall preside at the meeting.
- (4) All questions which come before any meeting of the National Biodiversity Authority shall be decided by a majority of votes of the members present and voting and in the event of equality of votes, the Chairperson or, in his absence, the person presiding, shall have and exercise a second or casting vote.
- (5) Every member who is in any way, whether directly, indirectly or personally, concerned or interested in a matter to be decided at the meeting shall disclose the nature of his concern or interest and after such disclosure, the member concerned or interested shall not attend that meeting.
- (6) No act or proceeding of the National Biodiversity Authority shall be invalidated merely by reason of-
- a. any vacancy in, or any defect in the constitution of, the National Biodiversity Authority; or
  - b. any defect in the appointment of a person acting as a member; or
  - c. any irregularity in the procedure of the National Biodiversity Authority no. affecting the merits of the case.

Committees of National Biodiversity Authority

13. (1) The National Biodiversity Authority may constitute a committee to deal with agro-biodiversity.

Explanation - For the purposes of this sub-section, "agro-biodiversity" means biological diversity, of agriculture related species and their wild relatives.

- (2) Without prejudice to the provisions of sub-section (1), the National Biodiversity Authority may constitute such number of committees as it deems fit for the efficient discharge of its duties and performance of its functions under this Act.
- (3) A committee constituted under this section shall co-opt such number of persons, who are not the members of the National Biodiversity Authority, as it may think fit and the persons so co-opted shall have the right to attend the meetings of the committee and take part in its proceedings but shall not have the right to vote.

- (4) The persons appointed as members of the committee under sub-section (2) shall be entitled to receive such allowances or fees for attending the meetings of the committee as may be fixed by the Central Government.

Officers and employees of National Biodiversity Authority

14. (1) The National Biodiversity Authority may appoint such officers and other employees as it considers necessary for the efficient discharge of its functions under this Act.
- (2) The terms and conditions of service of such officers and other employees of the National Biodiversity Authority shall be such as may be specified by regulations.

Authentication of orders and decisions of National Biodiversity Authority

15. All orders and decisions of the National Biodiversity Authority shall be authenticated by the signature of the Chairperson or any other member authorized by the National Biodiversity Authority in this behalf and all other instruments executed by the National Biodiversity Authority shall be authenticated by the signature of an officer of the National Biodiversity Authority authorized by it in this behalf.

Delegation of powers

16. The National Biodiversity Authority may, by general or special order in writing, delegate to any member, officer of the National Biodiversity Authority or any other person subject to such conditions, if any, as may be specified in the order, such of the powers and functions under this Act (except the power to prefer an appeal under section 50 and the power to make regulations under section 64) as it may deem necessary.

Expenses of National Biodiversity Authority to be defrayed out of the Consolidated Fund of India

17. The salaries and allowances payable to the members and the administrative expenses of the National Biodiversity Authority including salaries, allowances and pension payable to, or in respect of, the officers and other employees of the National Biodiversity Authority shall be defrayed out of the Consolidated Fund of India.

CHAPTER-IV

FUNCTIONS AND POWERS OF THE NATIONAL BIODIVERSITY AUTHORITY

Functions and powers of National Biodiversity Authority

18. (1) It shall be the duty of the National Biodiversity Authority to regulate activities referred to in sections 3, 4 and 6 and by regulations issue guidelines for access to biological resources and for fair and equitable benefit sharing.
- (2) The National Biodiversity Authority may grant approval for undertaking any activity referred to in sections 3, 4 and 6.
- (3) The National Biodiversity Authority may-

- a. advise the Central Government on matters relating to the conservation of biodiversity, sustainable use of its components and equitable sharing of benefits arising out of the utilization of biological resources;
- b. advise the State Governments in the selection of areas of biodiversity importance to be notified under sub-section (1) of section 37 as heritage sites and measures for the management of such heritage sites;
- c. perform such other functions as may be necessary to carry out the provisions of this Act.

- (4) The National Biodiversity Authority may, on behalf of the Central Government, take any measures necessary to oppose the grant of intellectual property rights in any country outside India on any biological resource obtained from India or knowledge associated with such biological resource which is derived from India.

CHAPTER - V

APPROVAL BY THE NATIONAL BIODIVERSITY AUTHORITY

Approval by National Biodiversity Authority for undertaking certain activities

19. (1) Any person referred to in sub-section (2) of section 3 who intends to obtain any biological resource occurring in India or knowledge associated thereto for research or for commercial utilization or for bio" survey and bio-utilization or transfer the results of any research relating to biological resources occurring in, or obtained from, India, shall make application in such form and payment of such fees as may be prescribed, to the National Biodiversity Authority.

- (2) Any person who intends to apply for a patent or any other form of intellectual property protection whether in India or outside India referred to in sub-section (1) of section 6, may make an application in such form and in such manner as may be prescribed to the National Biodiversity Authority.

- (3) On receipt of an application under sub-section (1) or sub-section (2), the National Biodiversity Authority may, after making such enquiries as it may deem fit and if necessary after consulting an expert committee constituted for this purpose, by order, grant approval subject to any regulations made in this behalf and subject to such terms and conditions as it may deem fit, including the imposition of charges by way of royalty or for reasons to be recorded in writing, reject the application:

Provided that no such order for rejection shall be made without giving an opportunity of being heard to the person affected.

- (4) The National Biodiversity Authority shall give public notice of every approval granted by it under this section.

Transfer of biological resource or knowledge

20. (1) No person who has been granted approval under section 19 shall transfer any biological resource or knowledge associated thereto

which is the subject matter of the said approval except with the permission of the National Biodiversity Authority.

(2) Any person who intends to transfer any biological resource or knowledge associated thereto referred to in sub-section (1) shall make an application in such form and in such manner as may be prescribed to the National Biodiversity Authority.

(3) On receipt of an application under sub-section (2), the National Biodiversity Authority may, after making such enquiries as it may deem fit and if necessary after consulting an expert committee constituted for this purpose, by order, grant approval subject to such terms and conditions as it may deem fit, including the imposition of charges by way of royalty or for reasons to be recorded in writing, reject the application:

Provided that no such order for rejection shall be made without giving an opportunity of being heard to the person affected.

(4) The National Biodiversity Authority shall give public notice of every approval granted by it under this section.

Determination of equitable benefit sharing by National Biodiversity Authority

21. (1) The National Biodiversity Authority shall while granting approvals under section 19 or section 20 ensure that the terms and conditions subject to which approval is granted secures equitable sharing of benefits arising out of the use of accessed biological resources, their by-products, innovations and practices associated with their use and applications and knowledge relating thereto in accordance with mutually agreed terms and conditions between the person applying for such approval, local bodies concerned and the benefit claimers.

(2) The National Biodiversity Authority shall, subject to any regulations made in this behalf, determine the benefit sharing which shall be given effect in all or any of the following manner, namely:

- a. grant of joint ownership of intellectual property rights to the National Biodiversity Authority, or where benefit claimers are identified, to such benefit claimers;
- b. transfer of technology;
- c. location of production, research and development units in such areas which will facilitate better living standards to the benefit claimers;
- d. association of Indian scientists, benefit claimers and the local people with research and development in biological resources and bio-survey and bio-utilization;
- e. setting up of venture capital fund for aiding the cause of benefit claimers;
- f. payment of monetary compensation and non-monetary benefits to the benefit claimers as the National Biodiversity Authority may deem fit.

(3) Where any amount of money is ordered by way of benefit sharing, the National Biodiversity Authority may direct the amount to be deposited in the National Biodiversity Fund:

Provided that where biological resource or knowledge was a result of access from specific individual or group of individuals or organizations, the National Biodiversity Authority may direct that the amount shall be paid directly to such individual or group of individuals or organizations in accordance with the terms of any agreement and in such manner as it deems fit.

(4) For the purposes of this section, the National Biodiversity Authority shall, in consultation with the Central Government, by regulations, frame guidelines.

CHAPTER - VI STATE BIODIVERSITY BOARD

Establishment of State Biodiversity Board

22. (1) With effect from such date as the State Government may, by notification in the Official Gazette, appoint in this behalf, there shall be established by that Government for the purposes of this Act, a Board for the State to be known as the (name of the State) Biodiversity Board.

(2) Notwithstanding anything contained in this section, no State Biodiversity Board shall be constituted for a Union territory and in relation to a Union territory, the National Biodiversity Authority shall exercise the powers and perform the functions of a State Biodiversity Board for that Union territory:

Provided that in relation to any Union territory, the National Biodiversity Authority may delegate all or any of its powers or functions under this sub-section to such person or group of persons as the Central Government may specify.

(3) The Board shall be a body corporate by the name aforesaid, having perpetual succession and a common seal, with power to acquire, hold and dispose of property, both movable and immovable, and to contract, and shall by the said name sue and be sued.

(4) The Board shall consist of the following members, namely:

- a. a Chairperson who shall be an eminent person having adequate knowledge and experience in the conservation and sustainable use of biological diversity and in matters relating to equitable sharing of benefits, to be appointed by the State Government;
- b. not more than five ex officio members to be appointed by the State Government to represent the concerned Departments of the State Government;
- c. not more than five members to be appointed from amongst experts in matters relating to conservation of biological diversity,

sustainable use of biological resources and equitable sharing of benefits arising out of the use of biological resources.

- (5) The head office of the State Biodiversity Board shall be at such place as the State Government may, by notification in the Official Gazette, specify.

Functions of State Biodiversity Board

23. The functions of the State Biodiversity Board shall be to-
- advise the State Government, subject to any guidelines issued by the Central Government, on matters relating to the conservation of biodiversity, sustainable use of its components and equitable sharing of the benefits arising out of the utilization of biological resources;
  - regulate by granting of approvals or otherwise requests for commercial utilization or bio-survey and bio-utilization of any biological resource by Indians;
  - perform such other functions as may be necessary to carry out the provisions of this Act or as may be prescribed by the State Government.

Power of State Biodiversity Board to restrict certain activities

24. (1) Any citizen of India or a body corporate, organization or association registered in India intending to undertake any activity referred to in section 7 shall give prior intimation in such form as may be prescribed by the State Government to the State Biodiversity Board.
- (2) On receipt of an intimation under sub-section (1), the State Biodiversity Board may, in consultation with the local bodies concerned and after making such enquires as its conservation, may deem fit, by order, prohibit or restrict any such activity if it is of opinion that such activity is detrimental or contrary to the objectives of conservation and sustainable use of biodiversity or equitable sharing of benefits arising out of such activity:
- Provided that no such order shall be made without giving an opportunity of being heard to the person affected.
- (3) Any information given in the form referred to in sub-section (1) for prior intimation shall be kept confidential and shall not be disclosed, either intentionally or unintentionally, to any person not concerned thereto.

Provisions of sections 9 to 17 to apply with modifications to State Biodiversity Board

25. The provisions of sections 9 to 17 shall apply to a State Biodiversity Board and shall have effect subject to the following modifications, namely:
- references to the Central Government shall be construed as references to the State Government;
  - references to the National Biodiversity Authority shall be construed as references to the State Biodiversity Board;

Provisions of sections 9 to 17 to apply with modifications to State Biodiversity Board.

- c. reference to the Consolidated Fund of India shall be construed as reference to the Consolidated Fund of the State.

CHAPTER - VII FINANCE, ACCOUNTS AND AUDIT OF NATIONAL BIODIVERSITY AUTHORITY

Grants or loans by the Central Government

26. The Central Government may, after due appropriation made by Parliament by law in this behalf, pay to the National Biodiversity Authority by way of grants or loans such sums of money as the Central Government may think fit for being utilized for the purposes of this Act.

Constitution of National Biodiversity Fund

27. (1) There shall be constituted a Fund to be called the National Biodiversity Fund and there shall be credited thereto--
- any grants and loans made to the National Biodiversity Authority under section 26;
  - all charges and royalties received by the National Biodiversity Authority under this Act; and
  - all sums received by the National Biodiversity Authority from such other sources as may be decided upon by the Central Government.
- (2) The Fund shall be applied for-
- channeling benefits to the benefit claimers;
  - conservation and promotion of biological resources and development of areas from where such biological resources or knowledge associated thereto has been accessed;
  - socio-economic development of areas referred to in clause (b) in consultation with the local bodies concerned.

Annual report of National Biodiversity Authority

28. The National Biodiversity Authority shall prepare, in such form and at such time each financial year as may be prescribed, its annual report, giving a full account of its activities during the previous financial year and furnish, to the Central Government, before such date as may be prescribed, its audited copy of accounts together with auditors report thereon.

Budget accounts and audit

29. (1) The National Biodiversity Authority shall prepare a budget, maintain proper accounts and other relevant records (including the accounts and other relevant records of the National Biodiversity Fund) and prepare an annual statement of account in such form as may be prescribed by the Central Government in consultation with the Comptroller and Auditor-General of India.

- (2) The accounts of the National Biodiversity Authority shall be audited by the Comptroller and Auditor-General of India at such intervals as may be specified by him and any expenditure incurred in connection with such audit shall be payable by the National Biodiversity Authority to the Comptroller and Auditor-General of India.
- (3) The Comptroller and Auditor-General of India and any other person appointed by him in connection with the audit of the accounts of the National Biodiversity Authority shall have the same rights and privileges and authority in connection with such audit as the Comptroller and Auditor-General generally has in connection with the audit of the Government accounts and, in particular, shall have the right to demand the production of books, accounts, connected vouchers and other documents and papers and to inspect any of the offices of the National Biodiversity Authority.
- (4) The accounts of the National Biodiversity Authority as certified by the Comptroller and Auditor-General of India or any other person appointed by him in this behalf together with the audit report thereon shall be forwarded annually to the Central Government.

Annual Report to be laid before parliament

30. The Central Government shall cause the annual report and auditor's report to be laid, as soon as may be after they are received, before each House of Parliament.

CHAPTER - VIII FINANCE, ACCOUNTS AND AUDIT OF STATE BIODIVERSITY BOARD

Grants of money by State Government to State Biodiversity Board

31. The State Government may, after due appropriation made by the State Legislature by law in this behalf, pay to the State Biodiversity Board by way of grants or loans such sums of money as the State Government may think fit for being utilized for the purposes of this Act.

Constitution of State Biodiversity Fund

32. (1) There shall be constituted a Fund to be called the State Biodiversity Fund and there shall be credited thereto-
  - a. any grants and loans made to the State Biodiversity Board under section 31;
  - b. any grants or loans made by the National Biodiversity Authority;
  - c. all sums received by the State Biodiversity Board from such other sources as may be decided upon by the State Government.
- (2) The State Biodiversity Fund shall be applied for-
  - a. the management and conservation of heritage sites;
  - b. compensating or rehabilitating any section of the people economically affected by notification under sub-section (1) of section 37;

- c. conservation and promotion of biological resources;
- d. socio-economic development of areas from where such biological resources or knowledge associated thereto has been accessed subject to any order made under section 24, in consultation with the local bodies concerned;
- e. meeting the expenses incurred for the purposes authorized by this Act.

Annual report of State Biodiversity Board

33. The State Biodiversity Board shall prepare, in such form and at such time in each financial year as may be prescribed, its annual report, giving a full account of its activities during the previous financial year, and submit a copy thereof to the State Government.

Audit of accounts of State Biodiversity Board

34. The accounts of the State Biodiversity Board shall be maintained and audited in such manner as may, in consultation with the Accountant-General of the State, be prescribed and the State Biodiversity Board shall furnish, to the State Government, before such date as may be prescribed, its audited copy of accounts together with auditor's report thereon.

Annual Report of State Biodiversity Board to be laid before State Legislature

35. The State Government shall cause the annual report and auditor's report to be laid, as soon as may be after they are received, before the House of State Legislature.

CHAPTER - IX DUTIES OF THE CENTRAL AND THE STATE GOVERNMENTS

Central Government to develop National strategies plans. Etc., for conservation, etc., of biological diversity

36. (1) The Central Government shall develop national strategies, plans, programmes for the conservation and promotion and sustainable use of biological diversity including measures for identification and monitoring of areas rich in biological resources, promotion of *in situ*, and *ex situ*, conservation of biological resources, incentives for research, training and public education to increase awareness with respect to biodiversity.
- (2) Where the Central Government has reason to believe that any area rich in biological diversity, biological resources and their habitats is being threatened by overuse, abuse or neglect, it shall issue directives to the concerned State Government to take immediate ameliorative measures, offering such State Government any technical and other assistance that is possible to be provided or needed.
- (3) The Central Government shall, as far as practicable wherever it deems appropriate, integrate the conservation, promotion and sustainable use of biological diversity into relevant sectoral or cross-sectoral plans, programmes and policies.

- (4) The Central Government shall undertake measures,-
- i. wherever necessary, for assessment of environmental impact of that project which is likely to have adverse effect on biological diversity, with a view to avoid or minimize such effects and where appropriate provide for public participation in such assessment;
  - ii. to regulate, manage or control the risks associated with the use and release of living modified organisms resulting from biotechnology likely to have adverse impact on the conservation and sustainable use of biological diversity and human health.
- (5) The Central Government shall endeavour to respect and protect the knowledge of local people relating to biological diversity, as recommended by the National Biodiversity Authority through such measures, which may include registration of such knowledge at the local, State or national levels, and other measures for protection, including *sui generis* system.

Explanation:- For the purposes of this section,-

- a. "*ex situ* conservation" means the conservation of components of biological diversity outside their natural habitats;
- b. "*in situ* conservation" means the conservation of ecosystems and natural habitats and the maintenance and recovery of viable populations of species in their natural surroundings and, in the case of domesticated or cultivated species, in the surroundings where they have developed their distinctive properties.

Biodiversity heritage sites

1. Without prejudice to any other law for the time being in force, the State Government may, from time to time in consultation with the local bodies, notify in the Official Gazette, areas of biodiversity importance as biodiversity heritage sites under this Act.
2. The State Government, in consultation with the Central Government, may frame rules for the management and conservation of all the heritage sites.
3. The State Government shall frame schemes for compensating or rehabilitating any person or section of people economically affected by such notification.

Power of Central Government to notify threatened species

38. Without prejudice to the provisions of any other law for the time being in force, the Central Government, in consultation with the concerned State Government, may from time to time notify any species which is on the verge of extinction or likely to become extinct in the near future as a threatened species and prohibit or regulate collection thereof for any purpose and take appropriate steps to rehabilitate and preserve those species.

Power of Central Government to designate repositories

39. (1) The Central Government may, in consultation with the National Biodiversity Authority, designate institutions as repositories under this Act for different categories of biological resources.

- (2) The repositories shall keep in safe custody the biological material including voucher specimens deposited with them.
- (3) Any new taxon discovered by any person shall be notified to the repositories or any institution designated for this purpose and he shall deposit the voucher specimens with such repository or institution.

Power of Central Government to exempt certain biological resources

40. Notwithstanding anything contained in this Act, the Central Government may, in consultation with the National Biodiversity Authority, by notification in the Official Gazette, declare that the provisions of this Act shall not apply to any items, including biological resources normally traded as commodities.

CHAPTER - X BIODIVERSITY MANAGEMENT COMMITTEES

Constitution of Biodiversity Management Committee

41. (1) Every local body shall constitute a Biodiversity Management Committee within its area for the purpose of promoting conservation, sustainable use and documentation of biological diversity including preservation of habitats, conservation of land races, folk varieties and cultivars, domesticated stocks and breeds of animals and microorganisms and chronicling of knowledge relating to biological diversity.

Explanation - For the purposes of this sub-section,-

- a. "cultivar" means a variety of plant that has originated and persisted under cultivation or was specifically bred for the purpose of cultivation;
  - b. "folk variety" means a cultivated variety of plant that was developed, grown and exchanged informally among farmers;
  - c. "landrace" means primitive cultivar that was grown by ancient farmers and their successors.
- (2) The National Biodiversity Authority and the State Biodiversity Boards shall consult the Biodiversity Management Committees while taking any decision relating to the use of biological resources and knowledge associated with such resources occurring within the territorial jurisdiction of the Biodiversity Management Committee.
- (3) The Biodiversity Management Committees may levy charges by way of collection fees from any person for accessing or collecting any biological resource for commercial purposes from areas falling within its territorial jurisdiction.

CHAPTER - XI LOCAL, BIODIVERSITY FUND

Grants to Local Biodiversity Fund

42. The State Government may, after due appropriation made by State Legislature by law in this behalf, pay to the Local Biodiversity Funds

by way of grants or loans such sums of money as the State Government may think fit for being utilized for the purposes of this Act.

Constitution of Local Biodiversity Fund

43. (1) There shall be constituted a Fund to be called the Local Biodiversity Fund at every area notified by the State Government where any institution of self-government is functioning and there shall be credited thereto-
- any grants and loans made under section 42;
  - any grants or loans made by the National Biodiversity Authority;
  - any grants or loans made by the State Biodiversity Boards;
  - fees referred to in sub-section (3) of section 41 received by the Biodiversity Management Committees;
  - all sums received by the Local Biodiversity Fund from such other sources as may be decided upon by the State Government.

Application of Local Biodiversity Fund

44. (1) Subject to the provisions of sub-section (2), the management and the custody of the Local Biodiversity Fund and the purposes for which such Fund shall be applied, be in the manner as may be prescribed by the State Government.
- (2) The Fund shall be used for conservation and promotion of biodiversity in the areas falling within the jurisdiction of the concerned local body and for the benefit of the community in so far such use is consistent with conservation of biodiversity.

Annual Report of Biodiversity Management Committees

45. The person holding the custody of the Local Biodiversity Fund shall prepare, in such form and during each financial year at such time as may be prescribed, its annual report, giving a full account of its activities during the previous financial year, and submit a copy thereof to the concerned local body.

Audit of accounts of Biodiversity Management Committees

46. The accounts of the Local Biodiversity Fund shall be maintained and audited in such manner as may, in consultation with the Accountant-General of the State, be prescribed and the person holding the custody of the Local Biodiversity Fund shall furnish, to the concerned local body, before such date as may be prescribed, its audited copy of accounts together with auditor's report thereon.

Annual report, etc, of the Biodiversity Management Committee to be submitted to district Magistrate

47. Every local body constituting a Biodiversity Management Committee under sub-section (1) of section 41, shall cause, the annual report and audited copy of accounts together with auditor's report thereon referred to in sections 45 and 46, respectively and relating to such Committee to be submitted to the District Magistrate having jurisdiction over the area of the local body.

CHAPTER - XII MISCELLANEOUS

National Biodiversity Authority to be bound by the directions given by Central Government

48. (1) Without prejudice to the foregoing provisions of this Act, the National Biodiversity Authority shall, in the discharge of its functions and duties under this Act, be bound by such directions on questions of policy as the Central Government may give in writing to it from time to time.

Provided that the National Biodiversity Authority shall, as far as practicable, be given opportunity to express its views before any direction is given under this sub-section.

- (2) The decision of the Central Government whether a question is one of policy or not shall be final.

Power of State Government to give Directions

49. (1) Without prejudice to the foregoing provisions of this Act, the State Biodiversity Board shall, in the discharge of its functions and duties under this Act, be bound by such directions on questions of policy as the State Government may give in writing to it from time to time:

Provided that the State Biodiversity Board shall, as far as practicable, be given an opportunity to express its views before any direction is given under this sub-section.

- (2) The decision of the State Government whether a question is one of policy or not shall be final.

Settlement of disputes between State Biodiversity Boards

50. (1) If a dispute arises between the National Biodiversity Authority and a State Biodiversity Board, the said Authority or the Board, as the case may be, may prefer an appeal to the Central Government within such time-as may be prescribed.

- (2) Every appeal made under sub-section (1) shall be in such form as may be prescribed by the Central Government.

- (3) The procedure for disposing of an appeal shall be such as may be prescribed by the Central Government:

Provided that before disposing of an appeal, the parties shall be given a reasonable opportunity of, being heard.

- (4) If a dispute arises between the State Biodiversity Boards, the Central Government shall refer the same to the National Biodiversity Authority.

- (5) While adjudicating any dispute under sub-section (4), the National Biodiversity Authority shall be guided by the principles of natural justice and shall follow such procedure as may be prescribed by the Central Government.

- (6) The National Biodiversity Authority shall have, for the purposes of discharging its functions under this section, the same powers as

are vested in a civil court under the Code of Civil Procedure, 1908 in respect of the following matters, namely-

- a. summoning and enforcing the attendance of any person and examining him on oath;
- b. requiring the discovery and production of documents;
- c. receiving evidence on affidavits;
- d. issuing commissions for the examination of witnesses or documents;
- e. reviewing its decisions; dismissing an application for default or deciding it *ex parte*;
- f. setting aside any order of dismissal of any application for default or any order passed by it *ex parte*;
- g. any other matter which may be prescribed.

(7) Every proceeding before the National Biodiversity Authority shall be deemed to be a judicial proceeding within the meaning of sections 193 and 228, and for the purpose of section 196, of the Indian Penal Code and the National Biodiversity Authority shall be deemed to be a civil court for all the purposes of section 195 and Chapter XXV1 of the Code of Criminal Procedure, 1973.

Members, officers, etc., of National Biodiversity Authority and State Biodiversity Board deemed to be public servants

51. All members, officers and other employees of the National Biodiversity Authority or the State Biodiversity Board shall be deemed, when acting or purporting to act in pursuance of any of the provisions, of this Act, to be public servants within the meaning of section 21 of the Indian Penal Code.

Appeal

52. Any person, aggrieved by any determination of benefit sharing or order of the National Biodiversity Authority or a State Biodiversity Board under this Act, may file an appeal to the High Court within thirty days from the date of communication to him, of the determination or order of the National Biodiversity Authority or the State Biodiversity Board, as the case may be:

Provided that the High Court may, if it is satisfied that the appellant was prevented by sufficient cause from filing the appeal-within the said period, allow it to be filed within a further period not exceeding sixty days.

Execution of determination or order

53. Every determination of benefit sharing or order made by the National Biodiversity Authority or a State Biodiversity Board under this Act or the order made by the High Court in any appeal against any determination or order of the National Biodiversity Authority or a State Biodiversity Board shall, on a certificate issued by any officer of the National Biodiversity Authority or a State Biodiversity Board or the Registrar of the High Court, as the case may be, be deemed to be

decree of the civil court and shall be executable in the same manner as a decree of that court.

Explanation - For the purposes of this section and section 52, the expression "State Biodiversity Board" includes the person or group of persons to whom the powers or functions under sub-section (2) of section-22 have been delegated under the proviso to that sub-section and the certificate relating to such person or group of persons under this section shall be issued by such person or group of persons, as the case may be.

Protection of action taken in good faith

54. No suit, prosecution or other legal proceedings shall lie against the Central Government or the State Government or any officer of the Central Government or the State Government or any member, officer or employee of the National Biodiversity Authority or the State Biodiversity Board for anything which is in good faith done or intended to be done under this Act or the rules or regulations made thereunder.

Penalties

55. (1) Whoever contravenes or to or abets the contravention of the provisions of section 3 or section 4 or section 6 shall be punishable with imprisonment for a term which may extend to five years, or with fine which may extend to ten lakh rupees and where the damage caused exceeds ten lakh rupees such fine may commensurate with the damage caused, or with both.

(2) Whoever contravenes or attempts to contravene or abets the contravention of the provisions of section 7 or any order made under sub-section (2) of section 24 shall be punishable with imprisonment for a term which may extend to three years, or with fine which may extend to five lakh rupees, or with both.

Penalty for contravention of directions or orders of Central government, State government, National Biodiversity Authority and State Biodiversity Boards

56. If any person contravenes any direction given or order made by the Central Government, the State Government, the National Biodiversity Authority or the State Biodiversity Board for which no punishment has been separately provided under this Act, he shall be punished with a fine which may extend to one lakh rupees and in case of a second or subsequent offence, with fine which may extend to two lakh rupees and in the case of continuous contravention with additional fine which may extend to two lakh rupees everyday during which the default continues.

Offences by companies

57. (1) Where an offence or contravention under this Act has been committed by a company, every person who at the time the offence or contravention was committed was in charge of, and was responsible to, the company for the conduct of the business of the company, as well as the company, shall be deemed to be guilty of

the offence or contravention and shall be liable to be proceeded against and punished accordingly:

Provided that nothing contained in this sub-section shall render any such person liable to any punishment provided in this Act, if he proves that the offence or contravention was committed without his knowledge or that he had exercised all due diligence to prevent the commission of such offence or contravention.

- (2) Notwithstanding anything contained in sub-section (1), where an offence or contravention under this Act has been committed by a company and it is proved that the offence or contravention has been committed with the consent or connivance of, or is attributable to, any neglect on the part of any director, manager, secretary or other officer of the company, such director, manager, secretary or other officer shall also be deemed to be guilty of the offence or contravention and shall be liable to be proceeded against and punished accordingly.

Explanation - For the purposes of this section,-

- a. "company" means any body corporate and includes a firm or other association of individuals; and
- b. "director", in relation to a firm, means a partner in the firm.

Offences to be cognizable and non-bailable

58. The offences under this Act shall be cognizable and non-bailable. Act to have effect in addition to other Acts

59. The provisions of this Act shall be in addition to, and not in derogation of, the provisions in any other law, for the time being in force, relating to forests or wildlife.

Power of Central Government to give directions to State Government

60. The Central Government may give directions to any State Government as to the carrying into execution in the State of any of the provisions of this Act or of any rule or regulation or order made there under.

Cognizance of offences

61. No Court shall take cognizance of any offence under this Act except on a complaint made by-

- a. the Central Government or any authority or officer authorized in this behalf by that Government; or
- b. any benefit claimer who has given notice of not less than thirty days in the prescribed manner, of such offence and of his intention to make a complaint, to the Central Government or the authority or officer authorized as aforesaid.

Power of Central Government to make rules

62. (1) The Central Government may by notification in the Official Gazette, make rules for carrying out, the purposes of this Act.

- (2) In particular, and without prejudice to the generality of the foregoing power, such rules may provide for A or any of the following matters, namely:-

- a. terms and conditions of service of the Chairperson and members under section 9;
- b. powers and duties of the Chairperson under section 10;
- c. procedure under sub-section (1) of section 12 in regard to transaction of business at meetings,
- d. form of application and payment of fees for undertaking certain activities under sub-section (1) of section 19;
- e. the form and manner of making an application under sub-section (2) of section 19;
- f. form of application and the manner for transfer of biological resource or knowledge under sub-section (2) of section 20;
- g. form in which, and the time of each financial year at which, the annual report of the National Biodiversity Authority shall be prepared and the date before which its audited copy of accounts together with auditor's report thereon shall be furnished under section 28;
- h. form in which the annual statement of account shall be prepared under subsection (1) of section 29;
- i. the time within which and the form in which, an appeal may be preferred, the procedure for disposing of an appeal and the procedure for adjudication, under section 50;
- j. the additional matter in which the National Biodiversity Authority may exercise powers of the civil court under clause (h) of sub-section (6) of section 50;
- k. the manner of giving notice under clause (b) of section 61 ;
  - 1. any other matter which is to be, or may be, prescribed, or in respect of which provision is to be made, by rules.

- (3) Every rule made under this section and every regulation made under this Act shall be laid, as soon as may be after it is made, before each House of Parliament, while it is in session or a total period of thirty days which may be comprised in one session or in two or more successive sessions, and if, before the expiry of the session immediately following. The session or the successive sessions aforesaid, both Houses agree in making any modification in the rule or regulation or both Houses agree that the rule or regulation should not be made, the rule or regulation shall thereafter have effect only in such modified form or be of no effect, as the case may be; so, however, that any such modification or annulment shall be without prejudice to the validity of anything previously done under that rule or regulation.

Power of State Government to make rules

63. (1) The State Government may, by notification in the Official Gazette, make rules for carrying out the purposes of this Act.

MINISTRY OF ENVIRONMENT AND FORESTS

NOTIFICATION

New Delhi, Thursday, April 15, 2004

G.S.R. 261 (E) - In exercise of the powers conferred by section 62 of the Biological Diversity Act, 2002, and in supersession of the National Biodiversity Authority (salary, allowances and conditions of service of Chairperson and other Members) Rules, 2003 except as respect to things done or omitted to be done before such supersession, the Central Government hereby makes the following rules namely:-

1. Short title and commencement

- (1) These rules may be called the Biological Diversity Rules, 2004.
- (2) Thus shall come into force on 15th April, 2004.

2. Definitions

In these rules, unless the context otherwise requires,-

- a. "Act" means the Biological Diversity Act 2002 (18 of 2003);
- b. "Authority" means the National Biodiversity Authority established under sub- section (1) of Section 8;
- c. "Biodiversity Management Committee" means a Biodiversity Management Committee established by a local body under sub-section (1) of Section 41;
- d. "Chairperson" means the chairperson of the National Biodiversity Authority or as the case may be, of the State Biodiversity Board.
- e. "Fee" means any fee stipulated in the Schedule;
- f. "Form" means form annexed to these rules;
- g. "Member" means a member of the National Biodiversity Authority or a State Biodiversity Board and includes the chairperson as the case may be;
- h. "Section" means a section of the Act;
- i. "Secretary" means the full time Secretary of the Authority.
- j. words and expressions used but not defined in these rules and defined in the Act shall have the meaning respectively assigned to them in the Act.

3. Manner of selection and appointment of the Chairperson

- (1) The Chairperson of the Authority shall be appointed by the Central Government.
- (2) Every appointment of Chairperson under sub-section (1) shall be made either on deputation basis or by selection from outside the Central Government. In case the appointment is through deputation, the applicant should not be below the rank of Additional Secretary to the Government of India.

(2) In particular, and without prejudice to the generality of the foregoing power, such rules may provide for all or any of the following matters, namely:-

- a. the other functions to be performed by the State Biodiversity Board under clause (c) of section 23;
- b. the form in which the prior intimation shall be given under sub-section (1) of section 24;
- c. the form in which, and the time of each financial year at which, the annual report shall be prepared under section 33;
- d. the manner of maintaining and auditing the accounts of the State Biodiversity Board and the date before which its audited copy of the accounts together with auditor's report thereon shall be furnished under section 34;
- e. management and conservation of national heritage sites under section 37;
- f. the manner of management and custody of the Local Biodiversity Fund and the purposes for which such Fund shall be applied under sub section (1) of section 44;
- g. the form of annual report and the time at which such report shall be prepared during each financial year under section 45;
- h. the manner of maintaining and auditing the accounts of the Local Biodiversity Fund and the date before which its audited copy of the accounts together with auditor's report thereon shall be furnished under section 46;
- i. any other matter which is to be, or may be, specified.

(3) Every rule made by the State Government under this section shall be laid, as soon as may be after it is made, before each House of the State Legislature where it consists, of two Houses, or where such Legislature consists of one House, before that House.

Power of remove difficulties

64. The National Biodiversity Authority shall, with the previous approval of the Central Government, by notification in the Official Gazette, make regulations for carrying out the purposes of this Act.

Power to remove difficulties

65. (1) If any difficulty arises in giving effect to the provisions of this Act, the Central Government may, by order, not inconsistent with the provisions of this Act, remove the difficulty:

Provided that no such order shall be made after the expiry of a period of two years from the commencement of this Act.

(2) Every order made under this section shall be laid, as soon as may be, after it is made, before each House of Parliament.

SUBHASH C. JAIN

Secretary to the Government of India

4. Term of Office of the Chairperson

- (1) The Chairperson of the Authority shall hold the office for a term of three years and shall be eligible for re-appointment,
- (2) Provided that no Chairperson shall hold office as such after he attains the age of sixty five years or his term of office expires which is earlier.
- (3) The Chairperson may resign from his office by giving at least one month notice in writing to the Central Government.

5. Pay and Allowances of Chairperson :-

- (1) A Chairperson shall be entitled to a fixed pay of Rs. 26,000/- per month. In case of retired person being appointed as Chairperson, his pay shall be fixed in accordance with the orders of the Central Government as applicable to such persons.
- (2) A Chairperson shall be entitled to such allowances, leave, pension, provident fund, house and other perquisites etc. to be decided by the Central Government from time to time.

6. Term of Office and Allowances of non-official Members. -

- (1) Every non-official member of the Authority shall hold his office for a term not exceeding three years at a time from the date of publication of his appointment in the official Gazette.
- (2) Every non-official member attending the meeting of the Authority shall be entitled to sitting allowance, travelling expenses, daily allowance and such other allowances as are applicable to non-official member of commissions and committees of the Central Government attending the meeting(s) of such Commissions or Committees.

7. Filling up of vacancies of non-official members

- (1) A non-official member of the Authority may resign his office at any time by giving in writing under his hand addressed to the Central Government and the seat of that member in the Authority shall become vacant.
- (2) A casual vacancy of a non-official member in the Authority shall be filled up by a fresh nomination and the person nominated to fill the vacancy shall hold office only for the remainder of the term of the member in whose place he was nominated.

8. Removal of the members of the Authority.

No member of the Authority shall be removed from his office on any ground specified in section 11, without a due and proper enquiry by an officer not below the rank of a Secretary to the Government of India appointed by the Central Government and without giving such member a reasonable opportunity of being heard.

9. Secretary of the Authority

- (1) The Authority shall appoint a Secretary to it.
- (2) The terms and conditions of the appointment of the Secretary shall be determined by the Authority by regulation.

- (3) The Secretary shall be responsible for co-coordinating and convening the meetings of the Authority, maintenance of the records of the proceedings of the Authority and such other matters as may be assigned to him by the Authority.

10. Meetings of the Authority

- (1) The Authority shall meet at least four times in a year normally after a period of three months at the Head quarters of the Authority or at such place as may be decided by the Chairperson.
- (2) The Chairperson shall, upon a written request from not less than five Members of the Authority or upon a direction of the Central Government, call a special meeting of the Authority.
- (3) The members shall be given at least fifteen days' notice for holding an ordinary meeting and atleast three days' notice for holding a special meeting specifying the purpose, the time and the place at which such meeting is to be held.
- (4) Every meeting shall be presided over by the Chairperson and in his absence, by a presiding officer to be elected by the members present from amongst themselves.
- (5) The decision of the Authority at a meeting shall, if necessary, be taken by a simple majority of the Members present and voting and the Chairperson or in his absence, the Member presiding shall have a second or casting vote.
- (6) Each member shall have one vote.
- (7) The quorum at every meeting of the Authority shall be five.
- (8) No Member shall be entitled to bring forward for the consideration of a meeting any matter of which he has not given ten days' notice unless the Chairperson in his discretion permits him to do so.
- (9) Notice of the meeting may be given to the Members by delivering the same by messenger or sending it by registered post to his last known place of residence or business or in such other manner as the Secretary of the Authority may, in the circumstances of the case, think fit.

11. Appointment of Expert Committee by the Authority and their entitlements

- (1) The Authority may constitute any number of Committees for such purposes as it may deem fit consisting wholly of members or wholly of other persons or partly of members or partly of other persons.
- (2) The members of the Committee other than the members of the Authority shall be paid such fees and allowances for attending the meetings as the Authority may deem fit.

12. General functions of the Authority

The Authority may perform the following functions; namely :-

- i. lay down the procedure and guidelines to govern the activities provided under sections 3 ,4 and 6 ;

- ii. advise the Central Government on any matter concerning conservation of bio-diversity, sustainable use of its components and fair and equitable sharing of benefits arising out of the use of biological resource and knowledge;
- iii. coordinate the activities of the State Bio-diversity Boards;
- iv. provide technical assistance and guidance to the State Bio-diversity Boards;
- v. commission studies and sponsor investigations and research;
- vi. engage consultants, for a specific period, not exceeding three years, for providing technical assistance to the Authority in the effective discharge of its functions:

Provided that if it is necessary and expedient to engage any consultant beyond the period of three years, the Authority shall seek prior approval of the Central Government for such an engagement.

- vii. collect, compile and publish technical and statistical data, manuals, codes or guides relating to conservation of bio-diversity, sustainable use of its' components and fair and equitable sharing of benefits arising out of the use of biological resource and knowledge;
- viii. organise through mass media a comprehensive programme regarding conservation of bio-diversity, sustainable use of its components and fair and equitable sharing of benefits arising out of the use of biological resource and knowledge.
- ix. plan and organise training of personnel engaged or likely to be engaged in programmes for the conservation of bio-diversity and sustainable use of its components;
- x. prepare the annual Budget of the Authority incorporating its own receipts as also the devaluation from the Central Government provided that the allocation by the Central Government shall be operated in accordance with the budget provisions approved by the Central Government;
- xi. recommend creation of posts to the Central Government, for effective discharge of the functions by the Authority and to create such posts, provided that no such post whether permanent/ temporary or of any nature, would be created without prior approval of the Central Government;
- xii. approve the method of recruitment to the officers and servants of the Authority;
- xiii. take steps to build up data base and to create information and documentation system for biological resources and associated traditional knowledge through bio-diversity registers and electronics data bases, to ensure effective management, promotion and sustainable uses;
- xiv. give directions to State Bio-diversity Boards and the Bio-diversity Management Committees in writing for effective implementation of the Act;

- xv. report to the Central Government about the functioning of the Authority and implementation of the Act;
- xvi. recommend, modify, collection of benefit sharing fee under sub-section (1) of Section 6 or Changes of royalties under sub-section (2) of section 19 in respect of biological resources from time to time;
- xvii. sanction grants-in-aid and grants to the State Bio-diversity Board and Bio-diversity Management Committees for specific purposes;
- xviii. undertake physical inspection of any area in connection with the implementation of the Act;
- xix. take necessary measures including appointment of legal experts to oppose grant of intellectual property right in any country outside India on any biological resource and associated knowledge obtained from India in an illegal manner;
- xx. do such other functions as may be assigned or directed by the Central Government from time to time.

13. Powers and duties of Chairperson

- (1) The Chairperson shall have the overall control of the day- to -day activities of the Authority.
- (2) Subject to the provisions of Section 10, the Chairperson shall have the powers of general superintendence over the officers and staff of the Authority and he may issue necessary directions for the conduct and management of the affairs of the Authority.
- (3) The Chairperson shall be in charge of all the confidential papers and records of the Authority and shall be responsible for their safe custody.
- (4) All orders and instructions to be issued by the Authority shall be under the signature of the Chairperson or of any other officer authorized by the Chairperson in this behalf.
- (5) The Chairperson, either himself or through an officer of the authority authorized for the purpose, may sanction and disburse all payments against the approved budget.
- (6) The Chairperson shall have full powers for granting administrative and technical sanction to all estimates.
- (7) The Chairperson shall convene and preside over all the meetings of the Authority and shall ensure that all decisions taken by the Authority are implemented in proper manner.
- (8) The Chairperson shall exercise such other powers and perform such other functions as may be delegated to him from time to time by the Authority or the Central Government.

14. Procedure for access to biological resources and associated traditional knowledge

- (1) Any person seeking approval of the Authority for access to biological resources and associated knowledge for research or for commercial utilization shall make an application in Form I.
- (2) Every application under sub-rule (1) shall be accompanied by a fee of ten thousand rupees in the form of a cheque or demand draft drawn in favour of the Authority.
- (3) The Authority shall after consultation with the concerned local bodies and collecting such additional information from the applicant and other sources, as it may deem necessary, dispose of the application, as far as possible, within a period of six months from the date of its receipts.
- (4) On being satisfied with the merit of the application, the Authority may grant the approval for access to biological resources and associated knowledge subject to such term and conditions as it may deem fit to impose.
- (5) The approval to access shall be in the form of a written agreement duly signed by an authorized officer of the Authority and the applicant.
- (6) The form of the agreement referred to in sub-rule (5) shall be laid down by the Authority and shall include the following ; namely:-
  - i. general objectives and purpose of the application for seeking approval;
  - ii. description of the biological resources and traditional knowledge including accompanying information;
  - iii. intended uses of the biological resources (research, breeding, commercial utilization etc.)
  - iv. conditions under which the applicant may seek intellectual property rights;
  - v. quantum of monetary and other incidental benefits. If need be, a commitment to enter into a fresh agreement particularly in case if the biological material is taken for research purposes and later on sought to be used for commercial purposes, and also in case of any other change in use thereof subsequently..
  - vi. restriction to transfer the accessed biological resources and the traditional knowledge to any third party without prior approval of Authority;
  - vii. to adhere to a limit set by the Authority on the quantity and specification of the quality of the biological resources for which the applicant is seeking access;
  - viii. guarantee to deposit a reference sample of the biological material sought to be accessed with the repositories identified in Section 39;

- ix. submitting to the Authority a regular status report of research and other developments;
  - x. commitment to abide with the provisions of Act and rules and other related legislations in force in the country;
  - xi. commitment to facilitate measures for conservation and sustainable use of biological resources accessed;
  - xii. commitment to minimize environmental impacts of collecting activities;
  - xiii. legal provisions such as duration of the agreement, notice to terminate the agreement, independent enforceability of individual clauses, provision to the extent that obligations in benefit sharing clauses survive the termination of the agreement, events limiting liability (natural calamities), arbitration, any confidentiality clause.
- (7) The conditions for access may specifically provide measures for conservation and protection of biological resources to which the access is being granted.
  - (8) The Authority may for reasons to be recorded in writing reject an application if it considers that the request cannot be acceded to.
  - (9) No application shall be rejected unless the applicant is given a reasonable opportunity of being heard.
  - (10) The Authority shall take steps to widely publicize the approvals granted, through print or electronic media and shall periodically monitor compliance of conditions on which the approval was accorded.

15. Revocation of access or approval

- (1) The Authority may either on the basis of any complaint or *suo moto* withdraw the approval granted for access under rule 15 and revoke the written agreement under the following conditions; namely:-
  - i. on the basis of reasonable belief that the person to whom the approval was granted has violated any of the provisions of the Act or the condition on which the approval was granted;
  - ii. when the person who has been granted approval has failed to comply with the terms of the agreement;
  - iii. on failure to comply with any of the conditions of access granted;
  - iv. on account of overriding public interest or for protection of environment and conservation of biological diversity;
- (2) The Authority shall send a copy of every order of revocation issued by it to the concerned State Biodiversity Board and the Biodiversity Management Committees for prohibiting the access and also to assess the damage, if any, caused and take steps to recover the damage.

16. Restriction on activities related to access to biological resources

- (1) The Authority if it deems necessary and appropriate shall take the steps to restrict or prohibit the request for access to biological resources for the following reasons; namely:-
  - i. the request for access is for any endangered taxa;
  - ii. the request for access is for any endemic and rare species;
  - iii. the request for access may likely to result in adverse effect on the livelihoods of the local people;
  - iv. the request to access may result in adverse environmental impact which may be difficult to control and mitigate;
  - v. the request for access may cause genetic erosion or affecting the ecosystem function;
  - vi. use of resources for purposes contrary to national interest and other related international agreements entered into by India.

17. Procedure for seeking approval for transferring results of research

- (1) Any person desirous of transferring results of research relating to biological resources obtained from India for monetary consideration to foreign nationals, companies and Non Resident Indians (NRIs), shall make an application to the Authority in the Form II.
- (2) Every application under sub-rule (i) shall be accompanied by a fee of five thousand rupees in the form of a Bank draft or Cheque drawn in favour of the Authority.
- (3) Every application under sub-rule (i) shall be decided upon by the Authority, as far as possible within a period of three months from the receipt of the same.
- (4) On being satisfied that the applicant has fulfilled all the requirements, the Authority may grant the approval for transferring the results of research subject to such terms and conditions as it may deem fit to impose in each case.
- (5) The approval for transfer shall be granted in the form of a written agreement duly signed by an authorized officer of the Authority and the applicant. The form of the agreement shall be such as may be decided by the Authority.
- (6) The Authority may for reasons to be recorded in writing reject an application if it considers that the application cannot be allowed;

Provided that the application shall be rejected unless the applicant has been given a reasonable opportunity of being heard.

18. Procedure for seeking prior approval before applying for intellectual property protection

- (1) Any person desirous of applying for a patent or any other intellectual property based on research on biological material and knowledge obtained from India shall make an application in Form III
- (2) Every application under sub-rule (1) shall be accompanied by paying a fee of five hundred rupees.

- (3) The Authority after due appraisal of the application and after collecting any additional information, on the basis of merit shall decide on the application, as far as possible within a period of three months of receipt of the same.
- (4) On being satisfied that the applicant has fulfilled all the necessary requirements, the Authority may grant approval for applying for a patent or any other IPR subject to such terms and conditions as it may deem fit to impose in each case.
- (5) The approval shall be granted in the form of a written agreement duly signed by an authorized officer of the Authority and the applicant. The form of the agreement may be decided by the Authority.
- (6) The Authority may reject the application if it considers that the request cannot be acceded to after recording the reasons. Before passing order of rejection, the applicant shall be given an opportunity of hearing.

19. Procedure for third party transfer under sub-section(2) of Section 20

- (1) The persons who have been granted approval for access to biological resources and associated knowledge, intend to transfer the accessed biological resource or knowledge to any other person or organization shall make an application to the Authority in Form IV.
- (2) Every application under sub-rule (1) shall be accompanied by a fee of ten thousand rupees in the form of Bank draft or cheque drawn in favour of the Authority.
- (3) The Authority shall after collecting any additional information, decide upon the application as far as possible within a period of six months of receipt of the same.
- (4) On being satisfied that the applicant has fulfilled all the necessary requirements, the Authority may grant approval for third party transfer subject to such terms and conditions it may deem fit to impose in each case.
- (5) The approval as may be granted under sub-rule (4) in the form of a written agreement duly signed by an authorized officer of the Authority and the applicant. The form of the agreement shall be such as may be decided by the Authority.
- (6) The Authority may for reasons to be recorded in writing reject the application if it considers that the request cannot be acceded to provided that no application shall be rejected unless the applicant has been given an opportunity of being heard.

20. Criteria for equitable benefit sharing (Section 21)

- (1) The Authority shall by notification in the Official Gazette formulate the guidelines and describe the benefit sharing formula.
- (2) The guidelines shall provide for monetary and other benefits such as royalty; joint ventures; technology transfer; product development; education and awareness raising activities; institutional capacity building and venture capital fund.

- (3) The formula for benefit sharing shall be determined on a case-by case basis.
- (4) The Authority while granting approval to any person for access or for transfer of results of research or applying for patent and I PR or for third party transfer of the accessed biological resource and associated knowledge may impose terms and conditions for ensuring equitable sharing of the benefits arising out of the use of accessed biological material and associated knowledge.
- (5) The quantum of benefits shall be mutually agreed upon between the persons applying for such approval and the Authority in consultation with the local bodies and benefit claimers and may be decided in due regard to the defined parameters of access, the extent of use, the sustainability aspect, impact and expected outcome levels, including measures ensuring conservation and sustainable use of biological diversity.
- (6) Depending upon each case, the Authority shall stipulate the time frame for assessing benefit sharing on short, medium, and long term benefits.
- (7) The Authority shall stipulate that benefits shall ensure conservation and sustainable use of biological diversity.
- (8) Where biological resources or knowledge is accessed from a specific individual or a group of individuals or organizations, the Authority may take steps to ensure that the agreed amount is paid directly to them through the district administration. Where such individuals or group of individuals or organizations cannot be identified, the monetary benefits shall be deposited in the National Biodiversity Fund.
- (9) Five percent of the assessed benefits shall be earmarked for the Authority or Board as the case may be, towards administrative and service charges.
- (10) The Authority shall monitor the flow of benefits as determined under sub rule (4) in a manner determined by it.

21. Application of National Biodiversity Fund

- (1) The National Biodiversity Fund shall be operated by the Chairperson or by such other officer of the Authority as may be authorized in this regard
- (2) The National Biodiversity Fund shall have two separate heads of accounts, one relating to the receipts from the Central Government and the other concerning the fee, licence fee, royalty and other receipts of the Authority.

22. Constitution of Biodiversity Management Committees

- (1) Every local body shall constitute a Biodiversity Management Committee (BMCs) within its area of jurisdiction.
- (2) The Biodiversity Management Committee as constituted under sub-rule (1) shall consist of a Chairperson and not more than six persons nominated by the local body, of whom not less than one

third should be women and not less than 18% should belong to the Scheduled Castes/Scheduled Tribes.

- (3) The Chairperson of the Biodiversity Management Committee shall be elected from amongst the members of the committee in a meeting to be chaired by the Chairperson of the local body. The Chairperson of the local body shall have the casting votes in case of a tie.
- (4) The Chairperson of the Biodiversity Management Committee shall have a tenure of three years.
- (5) The local Member of Legislative Assembly/ Member of Legislative Council and Member of Parliament would be special invitees to the meetings of the Committee.
- (6) The main function of the BMC is to prepare People's Biodiversity Register in consultation with local people. The Register shall contain comprehensive information on availability and knowledge of local biological resources, their medicinal or any other use or any other traditional knowledge associated with them.
- (7) The other functions of the BMC are to advise on any matter referred to it by the State Biodiversity Board or Authority for granting approval, to maintain data about the local vairs and practitioners using the biological resources.
- (8) The Authority shall take steps to specify the form of the People's Biodiversity Registers, and the particulars it shall contain and the format for electronic database.
- (9) The Authority and the State Biodiversity Boards shall provide guidance and technical support to the Biodiversity Management Committees for preparing People's Biodiversity Registers.
- (10) The People's Biodiversity Registers shall be maintained and validated by the Biodiversity Management Committees.
- (11) The Committee shall also maintain a Register giving information about the details of the access to biological resources and traditional knowledge granted, details of the collection fee imposed and details of the benefits derived and the mode of their sharing.

23. Appeal for settlement of disputes under Section 50

- (1) If a dispute arises between the Authority or a State Biodiversity Board or between one Board and other Board(s) on account of implementation of any order or direction or on any issue of policy decision, either of the aggrieved parties i.e., Authority or the Board, as the case may be, prefer an appeal to the Central Government under section 50, in Form V to the Secretary, Ministry of Environment and Forests, Government of India
- (2) In case the dispute arises between a State Biodiversity Board and another State Biodiversity Board or Boards, the aggrieved Board or Boards, shall prefer the point or points of dispute to the Central Government which shall refer the same to the Authority.

- (3) The memorandum of appeal shall state the facts of the case, the grounds relied upon by the appellant, for preferring the appeal and the relief sought for.
- (4) The memorandum of appeal shall be accompanied by an authenticated copy of the order, direction or policy decision, as the case may be, by which the appellant is aggrieved and shall be duly signed by the authorised representative of the appellant.
- (5) The memorandum of appeal shall be submitted in quadruplicate, either in person or through a registered post with Acknowledgement due, within 30 days from the date of the orders, direction or policy decision, impugned provided that if the Central Government is satisfied that there was good and sufficient reason for the delay in preferring the appeal, it may, for reason to be recorded in writing, allow the appeal to be preferred after the expiry of the a foresaid period of 30 days but before the expiry of 45 days from the date of the orders impugned, direction or policy decision, as the case may be.
- (6) The notice for hearing of the appeal shall be given in Form VI by a registered post with an acknowledgement due.
- (7) The Central Government shall, after hearing the appellant and the other parties, dispose of the appeal.
- (8) In disposing of an appeal it may vary or modify or cancel impugned order, direction or policy, as the case may be.
- (9) In adjudicating a dispute, the Authority shall be guided by the principles of natural justice and as far as practicable, follow the same procedure which the Central Government is required to follow under this rule.

24. Manner of giving notice under Section Section 61

- (1) The manner of giving notice, under clause (b) of section 61, shall be as follows namely:-
  - i. The notice shall be in writing in Form VII.
  - ii. The person giving the notice may send it to,-

If the alleged offence has taken place in a Union territory, to the Chairperson of the National Bio-diversity Authority; and if the alleged offence has taken place in a State, to the Chairperson of the State Bio-diversity Board
- (2) The notice referred to in sub-rule (1) shall be sent by registered post acknowledgement due; and
- (3) The period of thirty days mentioned in clause (b) of section 61 shall be reckoned from the date, the notice is received by the Authorities mentioned in sub-rule (1).

Schedule

FORM I

(see rule 14)

Application form for access to Biological resources and associated traditional knowledge

Part A

1. Full particulars of the applicant
  - i. Name:
  - ii. Permanent address:
  - iii. Address of the contact person / agent, if any, in India:
  - iv. Profile of the organization (personal profile in case the applicant is an individual). Please attach relevant documents of authentication):
  - v. Nature of business:
  - vi. Turnover of the organization in US \$:
2. Details and specific information about nature of access sought and biological material and associated knowledge to be accessed
  - a. Identification (scientific name) of biological resources and its traditional use:
  - b. Geographical location of proposed collection:
  - c. Description / nature of traditional knowledge (oral/documented):
  - d. Any identified individual/community holding the traditional knowledge:
  - e. Quantity of biological resources to be collected (give the schedule):
  - f. Time span in which the biological resources is proposed to be collected:
  - g. Name and number of person authorized by the company for making the selection:
  - h. The purpose for which the access is requested including the type and extent of research, commercial use being derived and expected to be derived from it:
  - i. Whether any collection of the resource endangers any component of biological diversity and the risks which may arise from the access:
3. Details of any national institution which will participate in the Research and Development activities.
4. Primary destination of accessed resource and identity of the location where the R&D will be carried out.
5. The economic and other benefits including those arriving out of any IPR, patent obtained out of accessed biological resources and knowledge that are intended, or may accrue to the applicant or to the country that he/she belongs
6. The biotechnological, scientific, social or any other benefits obtained out of accessed biological resources and knowledge that are intended, or may accrue to the applicant or to the country that he/she belongs

7. Estimation of benefits, that would flow to India/ communities arising out of the use of accessed bio-resources and traditional knowledge
8. Proposed mechanism and arrangements for benefit sharing.
9. Any other information considered relevant.

Part B : Declaration

I/ we declare that:

- Collection of proposed biological resources shall not adversely affect the sustainability of the resources;
- Collection of proposed biological resources shall not entail any environmental impact;
- Collection of proposed biological resources shall not pose any risk to ecosystems;
- Collection of proposed biological resources shall not adversely affect the local communities;

I/we further declare the Information provided in the application form is true and correct and I/we shall be responsible for any incorrect/ wrong information.

	Signed
Place	Name
Date	Title

FORM II

(see Rule 17)

Application for seeking prior approval of National Biodiversity Authority for transferring the results of research to foreign nationals, companies, NRI' s, for commercial purposes.

1. Full particulars of the applicant
  - i. Name
  - ii. Address:
  - iii. Professional profile
  - iv. Organizational affiliation (Please attach relevant documents of authentication):
2. Details of the results of research conducted
3. Details of the Biological resources and /or associated knowledge used in the research.
4. Geo-graphical location from where the biological resources used in the research are collected

5. Details of any traditional knowledge used in the research and any identified individual /community holding the traditional knowledge
6. Details of institution where R&D activities are carried out.
7. Details of the individual / organization to whom the research results are intend to transfer.
8. Details of economic, biotechnological, scientific or any other benefits that are intended, or may accrue to the individual /organization due to commercialization of transferred research results.
9. Details of economic, biotechnological, scientific or any other benefits that are intended, or may accrue to the applicant seeking approval for transfer of results of research.
10. Details of any agreement or MOU between by the proposed recipient and applicant seeking approval for transfer of results of research.

DECLARATION

I/we declare the information provided in the application form is true and correct and I/we shall be responsible for any incorrect/ wrong information.

	Signed
Place	Name
Date	Title

FORM III

(See rule 18)

Application for seeking prior approval of National Biodiversity Authority for applying for Intellectual Property Right

1. Full particulars of the applicant
  - i. Name
  - ii. Address:
  - iii. Professional profile
  - iv. Organizational affiliation (Please attach relevant documents of authentication) :
2. Details of the invention on which IPRs sought
3. Details of the Biological resources and for associated knowledge used in the invention.
4. Geo-graphic allocation from where the biological resources used in the invention are collected
5. Details of any traditional knowledge used in the invention and any identified individual /community holding the traditional knowledge

6. Details of institution where Research and Development activities are carried out.
7. Details of economic, biotechnological, scientific or any other benefits that are intended, or may accrue to the applicant due to commercialization of the invention.

DECLARATION

I/we declare the information provided in the application form is true and correct and I /We shall be responsible for any incorrect / wrong information.

Place	Signed
Date	Name
	Title

FORM IV

(See rule 19)

Application form for seeking approval of National Biodiversity Authority for third party transfer of the accessed Biological resources and associated traditional knowledge.

1. Full particulars of the applicant
  - i. Name
  - ii. Address:
  - iii. Professional profile
  - iv. Organizational affiliation (Please attach relevant documents of authentication) :
2. Details of the biological material and traditional knowledge accessed.
3. Details of the access contract entered (Copy to be enclosed)
4. Details of the benefits and mechanism /arrangements for benefit sharing already implemented.
5. Full particulars of the third part to whom the accessed material/ knowledge is intended to transfer.
6. The purpose of the intended third party transfer.
7. Details of economic, social, biotechnological, scientific or any other benefits that are intended, or may accrue to the third party due to transfer of accessed biological material and knowledge.
8. Details of any agreement to be entered between the applicant and the third party.
9. Estimation of benefits that would flow to India/ communities arising out of the third party transfer of accessed biological resources and traditional knowledge

10. Proposed mechanism and arrangements for benefit sharing arising out of the proposed third party transfer.
11. Any other relevant information

DECLARATION

I/we declare the Information provided in the application form is true and correct and I /we shall be responsible for any incorrect /wrong information.

Place	Signed
Date	Name
	Title

FORM V

(See rule-23(1))

Form of Memorandum of Appeal

**BEFORE THE _____ MINISTRY OF ENVIRONMENT AND FORESTS,
NEW DELHI**

OR

NATIONAL BIODIVERSITY AUTHORITY

(as the case may be)

(Memorandum of appeal under Section 50 of the Biological Diversity Act, 2002.)

Appeal No _____ of 200

_____ Appellant (s)

Vs.

_____ Respondent(s)

(here mention the designation of the Authority/Board, as the case may be)

The appellant begs to prefer this Memorandum of Appeal against the order dated _____ passed by the Respondent on the following facts and grounds.

1. **FACTS:**

(Here briefly mention the facts of the case):

2. **GROUND:**

(Here mention the grounds on which the appeal is made) :

i.	ii.	iii.

3. **RELIEF SOUGHT:**

i.	ii.	iii.

4. **PRAYER:**

a. In the light of what is stated above, the appellant respectfully prays that the order/decision of the respondent be quashed/set-aside.

b. The policy/guidelines/regulation framed by the Respondent be quashed /modified/annulled to the extent _____

c. _____

Place: _____ Signature of the appellant with Seal

Dated: _____ Address

VERIFICATION

I, the appellant do hereby declare that what is stated above is true to the best of my information and belief.

Verified on _____ day of _____.

Signature of the appellant With Seal

Address

Signature of the Authorised representative of the appellant

Enclosures: 1. Authenticated copy of the order/direction/policy decision, against which the appeal has been preferred.

FORM VI

(See rule 28)

**BEFORE THE _____ MINISTRY OF ENVIRONMENT AND FORESTS,
NEW DELHI**

OR

NATIONAL BIODIVERSITY AUTHORITY

(as the case may be)

Appeal No _____ of 200

Between:

_____ Appellant(s)

Vs.

_____ Respondents(s)

NOTICE

Please take notice that the above appeal filed by the appellant, against the order / direction / policy decision (give details) is fixed for hearing on ____ at _____.

The copies of the appeal memorandum and other annexure filed along with the appeal are sent herewith for your reference.

Please note that if you fails to appear on the said date or other subsequent date of hearing of the appeal, the appeal would be disposed of finally by placing you ex-parte.

Authorised signatory on behalf of the Appellate Authority (Seal)

Date : _____

Place : _____

FORM VII FORM OF NOTICE

(See rule 24 (1))

By Registered Post/Acknowledgement due

From,

Shri _____

_____

To,

Sub: NOTICE UNDER SECTION 61(b) OF THE BIOLOGICAL DIVERSITY ACT, 2002.

Whereas an offence under the Biological Diversity Act, 2002 has been committed/is being committed by

I/we hereby give notice of 30 days under Section 61 (b) of the Biological Diversity Act, 2002 of my /our intention to file a complaint in the Court against _____ for violation of the provisions of the Biological Diversity Act, 2002.

In support of my/our notice, I am /we are enclosing herewith the following documents as evidence of proof.

Place:

Dated:

Signature

EXPLANATION

In case the notice to be given in the name of a company, documentary evidence authorising the person to sign the notice on behalf of the company shall be enclosed to the notice.

Give the name and address of the alleged offender. In case of using biological resource/ knowledge/research/bio-survey and bio-utilisation /the intellectual property right /patent , without the approval of the Authority, the details thereof and the commercial utilisation if any, may be furnished.

Documentary evidence shall include photograph, technical report etc. for enabling enquiry into the alleged violation/offence.

[No. J 22018/57/2002 CSC (BC)]

**(Desh Deepak Verma)
Joint Secretary**

FOREST, ECOLOGY AND ENVIRONMENT SECRETARIAT NOTIFICATION

No. FEE 151 ENV 2005, Bangalore, dated : 3rd May 2006

In exercise of the powers conferred under Section 63 of the Biological Diversity Act, 2002 (Central Act 18 of 2003), the Government of Karnataka here by makes the following rules, namely :-

1. Short title & Commencement :-

- (1) These Rules may be called the *Karnataka Biological Diversity Rules, 2005*
- (2) These rules shall come into force on the date of its publication in the Official Gazette

2. Definitions : (1) In these rules, unless the context otherwise requires,-

- a. "Act" means the Biological Diversity Act, 2002 (No. 18 of 2003)
- b. "Authority" means the National Biodiversity Authority established under sub-section (1) of Section 8 of the Act.
- c. "Board" means the Karnataka Biodiversity Board established under Section 22 of the Act
- d. "Biodiversity Management Committee" means Committee established by the local bodies under Section 41 of the Act.
- e. "Fee" means any fee stipulated in the schedule of these Rules
- f. "Form" means form appended to these Rules
- g. "Government" means the Government of Karnataka
- h. "Member Secretary" means the Member Secretary of the Board
- i. "Section" means section of the Act

- (2) Words and expressions used but not defined in these Rules and defined in the Act shall have the same meaning respectively assigned to them in the Act.

3. Manner of selection and appointment of the Chairperson :

The Chairperson of the State Biodiversity Board shall be appointed by the State Government.

- (1) Every appointment of Chairperson under sub-section (1) shall be made on the recommendation of the Search Committee consisting of Chief Secretary to Government and two members nominated by the State Government.

Provided that the Search Committee shall not recommend any person other than an officer not below the rank of Principal Secretary to the Government having special knowledge in the field of Biodiversity.

4. Term of officer of the Chairperson :

- (1) The Chairperson of the Board shall hold the office for a term of three years from the date on which he enters upon his office, but shall be eligible for re-appointment :

Provided that no Chairperson shall hold office as such after he has attained the age of sixty five years.

- (2) The Chairperson may, by one month notice in writing under his hand addressed to the State Government, resign his office.
- (3) Notwithstanding anything contained in sub-section (1) and (2) above, the Chairpersons shall hold office at the pleasure of the State Government.

5. Pay and Allowances of the Chairperson :

If a retired person is appointed as Chairperson, he shall be entitled to such salary, allowances, leave, house and other perquisites, as may be determined by the State Government from time to time.

6. Nomination and Term of office and allowances of non-official member :

- (1) Every non-official members of the Board shall hold the office for a term not exceeding three years from the date of publication of his appointment in the Official Gazette.
- (2) Every non-official Member of the Board shall be entitled to sitting allowance, traveling expenses, daily allowance and to such other allowances in accordance with the traveling allowance to non-official members of committees, commissions or other bodies Rules 2001 as amended from time to time.

7. Filling up of vacancies of non-official member :

- (1) A non-official member of the Board may resign from his office at any time by giving in writing under his hand addressed to the State Government and the seat of that member in the Board shall become vacant.
- (2) A casual vacancy of a non-official member of the Board shall be filled up by a fresh nomination and the person nominated to fill the vacancy shall hold office only for the remainder of the term of the member, in whose place he was nominated.

8. Removal of the Members of the Board :

No member of the Board shall be removed from the office on any grounds specified in Section 11 of the Act read with Section 25 of the Act, without due and proper enquiry by an officer not below the rank of Principal Secretary to State Government appointed by the State Government for the purpose and without giving a reasonable opportunity to be heard.

9. Appointment of the Ex-officio-Members:

Not more than five ex-officio members shall be appointed by the State Government to represent the concerned department of the State Government.

10. Member Secretary of the Board:

- (1) The Member Secretary shall be appointed by the State Government on deputation. He shall be a super – time scale officer of Indian

Forest Service or Indian Administrative Service having adequate knowledge and experience in conservation and Management of biological resources.

- (2) The terms and conditions of appointment shall be determined by the State Government by regulations.
- (3) The Member Secretary shall be responsible for co-ordinating and convening the meetings of the Board, maintenance of the records of the proceedings of the Board and such other matter as may be assigned to him by the Board.
- (4) All orders or instructions to be issued by the Board shall be under the signature of the Member Secretary or of any other officer authorized in this behalf by the Board.
- (5) The Member Secretary either himself or through an officer authorized for the purpose may sanction and disburse all payments against the approved budget.
- (6) The Member Secretary shall have powers to give administrative approvals to the estimates included in the budget of the Board.
- (7) The Member Secretary shall be in charge of all the confidential papers of the Board and shall be responsible for their safe custody; he/she shall produce such papers whenever so directed by the Board/Government.
- (8) The Member Secretary shall write and maintain confidential reports of all the officers and staff of the Board and shall get them counter signed by the Chairperson.
- (9) The Member Secretary shall exercise such other powers and perform such other functions as may be delegate to him from time to time by the Board;

11. Meetings of the Board:

- (1) The Board shall meet at least four times in a year normally after three months at the Head quarters of the Board or at such other place, as may be decided by the Chairperson.
- (2) The Chairperson shall, upon a written request from not less than five members of the Board or upon a direction of the State Government, call a special meeting of the Board.
- (3) The members shall be given at least fifteen days notice for holding an ordinary meeting and three days notice of a special meeting specifying the purpose, the time and the place, at which such meeting is to be held.
- (4) Every meeting shall be presided over by the Chairperson and in his absence, by a presiding officer to be elected by the members present from amongst themselves.
- (5) The decision of the Board at the meeting shall, if necessary, be taken by a simple majority of the members present and voting and the Chairperson or in his absence; the member presiding shall have a second or casting vote.

- (6) Each member shall have one vote.
- (7) Quorum for the meeting of the Board shall be five.
- (8) No member shall be entitled to bring forward for the consideration of a meeting any matter of which he has not given ten days notice unless the chairperson in his discretion permits him to do so.
- (9) Notice of the meeting may be given to the member by delivering the same by messenger or sending it by registered post to his known place of residence or business or in such other manner, as the Member Secretary of the Board may, in the circumstances of the case, thinks fit.
- (10) In addition, the Board may evolve such other procedure for the transaction of its business as it may deem fit and proper.

12. Appointment of Expert Committee by the Board and their Entitlements:

- (1) The Board may constitute any number of committees for such purposes as it may deem fit consisting wholly of members or wholly of other persons or partly of members or partly of other persons.
- (2) The members of the expert committee other than the members of the Board shall be paid such fees and allowances for attending the meetings in accordance with sub-rule (2) of rule 6.
- (3) The tenure of such Committees shall not be more than three years.

13. General Powers and Functions of the Board:

In particular and without prejudice to the generality of other provisions, the Board may perform the following functions:

- i. lay down the procedure and guidelines to govern the activities provided under section 23 of the Act.
- ii. advise the State Government on any matter concerning conservation of biodiversity sustainable use of its components and fair and equitable sharing of benefits arising out of the use of biological resource and knowledge.
- iii. provide technical assistance and guidance to the departments of the State Government and Biodiversity Management Committee.
- iv. regulate by granting of approvals or otherwise requests for commercial utilization or bio-survey and bio-utilisation of any biological resource by Indian nationals.
- v. facilitate updating and implementation of State Bio-diversity Strategy and Action Plan.
- vi. commission studies and sponsor investigations and research.
- vii. engage consultant for a specific period, not exceeding three years, for providing technical assistance to the Board in the effective discharge of its functions.

Provided that if it is necessary and expedient to engage any consultant beyond the period of three years, the Board shall seek prior approval of the State Government for such an engagement.

- viii. collect, compile and publish technical and statistical data, manuals, codes or guides relating to conservation of Biological bio-diversity, sustainable use of its components and fair and equitable sharing of benefits arising out of the use of biological resource and knowledge.
- ix. organize through mass media a comprehensive program regarding conservation of biological bio-diversity, sustainable use of its components and fair and equitable sharing of benefits arising of the use of biological resource and knowledge.
- x. plan and organize training of personnel engaged or likely to be engaged in programs for the conservation of biological bio-diversity and sustainable use of its components
- xi. take steps to build up database and to create information and documentation system for biological resources and associated traditional knowledge through biodiversity registers and electronics data bases, to ensure effective management, promotion and sustainable uses.
- xii. give directions to the local bodies/Bio-diversity Management Committees in writing for effective implementation of the Act, and to facilitate their meaningful participation in all measures relating to conservation, sustainable use, and equitable benefit-sharing.
- xiii. report to the State Government about the functioning of the Board and implementation of the Act and the rules made there under.
- xiv. recommended, prescribe, modify, collection fee of biological resources from time to time.
- xv. to devise methods to ensure protection of rights including intellectual property rights over biological resources and associated knowledge including systems of maintaining confidentiality of such information as appropriate, including the protection of the information recorded in People's Biodiversity Registers.
- xvi. sanction grants-in-aid and grants to Bio-diversity Management Committees for specific purposes.
- xvii. undertake physical inspection of any area in connection with the implementation of the Act.
- xviii. ensure that biodiversity and biodiversity-dependent livelihoods are integrated into all sectors of planning and management, and at all levels of planning from local to state, to enable such sectors and administrative levels to contribute effectively for conservation and sustainable use.
- xix. prepare the annual Budget of the Board incorporating its own receipts as also the devolution from the State and Central Government provided that the allocation by the Central Government shall be

operated in accordance with the budget provisions approved by the Central Government.

- xx. Board shall have full powers for granting administrative and technical sanctions to all the estimates; it may however delegate such administrative and technical sanction powers to the Member Secretary of the Board as may be deemed necessary.
- xxi. recommend creation of posts to State Government, for effective discharge of the functions by the Board and to create such posts, provided that no such post whether permanent/temporary or of any nature, would be created without prior approval of the State Government.
- xxii. perform such other functions, as may be necessary to carry out the provisions of the Act or as may be prescribed by the State Government from time to time.
- xxiii. shall have power to acquire, hold and dispose of property, both movable and immovable and enter into contract for the same.

14. Powers and duties of the Chairperson:

- (1) The Chairperson shall ensure that the affairs of the Board are run efficiently and in accordance with the provisions of the Act and the rules made there-under.
- (2) The Chairperson may issue necessary directions for the conduct and management of affairs of the Board.
- (3) The Chairperson shall convene and preside over all the meetings of the Board and shall ensure that all decisions taken by the Board are implemented in proper manner.
- (4) The Chairperson shall exercise such other powers and perform such other functions as may be delegated to him from time to time by the Board.

15. Procedure for prior intimation for obtaining biological resources:

- (1) Any person intending to obtain any biological resources and associated knowledge for research or for commercial utilization, with the excepting of those in the proviso to section 7 of the Act, shall give prior intimation to the Board by making an application in Form I.
- (2) Every application under sub-rule (i) shall be accompanied by a fee of one thousand rupees in the form of cheque or demand draft drawn in favour of the Board.
- (3) The Board shall, after consultation with the concerned local Biodiversity Management Committee and on collection of such additional information from the applicant and other resources, as it may deem necessary, dispose of the application, as far as possible, within a period of two months from the date of receipts.
- (4) While disposing the application under sub-rule (iii), the Board may by order, prohibit or restrict any activity deemed detrimental or contrary to the objectives of conservation and sustainable use of

biodiversity or equitable sharing of benefits arising out of such activity. The order shall be made after giving an opportunity of being heard to the applicant.

- (5) A written agreement duly signed by an authorized officer of the Board and the applicant shall govern the access / collection. The form of the agreement shall be decided by the Board.
- (6) The conditions for access to / collection may specifically provide measures for conservation and protection of biological resources to which the access to / collection is being granted.
- (7) Any information given in the form referred to in the sub-rule (1) for prior intimation shall be kept confidential and shall not be disclosed, either intentionally or unintentionally, to any person not concerned thereto.

16. Revocation of access / approval :

- (1) The Board may either on the basis of any complaint or suo moto withdraw the access granted and revoke the written agreement under the following conditions :
  - i. on the basis of reasonable belief that the person accessing the said bio-resource has violated any of the provisions of the Act or the condition on which application was allowed
  - ii. when the person has failed to comply with the terms of agreement ;
  - iii. on failure to comply with any of the conditions of access ;
  - iv. on account of overriding public interest with reference to protection of environment and conservation of biological diversity, and protection of the rights, livelihoods, and knowledge of local communities ;
- (2) The revocation order shall be made only after making such inquiries as required after giving the person so affected an opportunity of being heard.
- (3) The Board shall send a copy of such revocation order to the Biodiversity Management Committees for prohibiting the access and also to assess the damage, if any, caused and take steps to recover the damage.

17. Restriction on activities related to access to biological resources

The Board, if it deems necessary and appropriate, shall take the steps to restrict or prohibit the proposal for access to biological resources for the following reasons :

- i. the request for access is for any threatened taxa, or taxa that is likely to become threatened due to such access ;
- ii. the request for access is for any endemic and rare species
- iii. the request for access may likely result in adverse effect on the livelihoods, culture, or indigenous knowledge of the local people ;

- iv. the request to access may result in adverse environmental impact which may be difficult to control and mitigate ;
  - v. the request for access may cause genetic erosion or affecting the ecosystem function ;
  - vi. use of resources for purposes contrary to national interest and other related international agreements entered into by the country.
- (2) Any order of restriction shall be made only after making such inquiries as required ; consulting the concerned local bodies and Biodiversity Management Committees, and giving the person so affected an opportunity of being heard.

18. Operation of State Biodiversity Fund :

- (1) The State Bio-diversity Fund shall be operated by the Member Secretary of the Board or by such any other officer of the Board as may be authorized by the Board in this behalf.
- (2) The State Bio-diversity Fund shall have two separate heads of accounts, one relating to the receipts (grants and loans) from the Central Government / National Bio-diversity Authority and State Govt, including receipts from such other sources as decided by the Board and the other concerning the fee, licence fee, royalty, other receipts of the Board.
- (3) The State Government, shall after due appropriation made by the State legislature by the law in this behalf, pay to the Board such sum of money as the State Government may think fit for being utilized for the purpose of the Act.
- (4) The Board shall frame guidelines on ways to ensure that decisions regarding the management and use of the Fund are transparent and accountable to the public.

19. Annual Report and Annual Statement of Accounts :

- (1) The Board shall prepare its annual report for each financial year giving detailed account of its activities and annual statement of accounts and submit the same to the State Government.
- (2) The accounts of the Board shall be maintained and audited, in consultation with and as prescribed by the Accountant General of the State. The Board shall submit a copy of the audited accounts together with auditor's report thereon to the State Government by October 15th of each year.
- (3) The Annual Report on activities of previous financial year shall be prepared in the manner prescribed under Form II by the Board and submitted to the Government by October 15th of each year.
- (4) The State Government shall cause the annual report and the auditor's report to be laid, as soon as, may be after they are received, before the State legislature.

20. Establishment and Management of Biodiversity Heritage Sites:

- (1) The Board shall, in consultation with the local bodies and other key stakeholders, take necessary steps to facilitate setting up of areas of significant bio-diversity values as Heritage Sites. Following recommendation from the Board and after consultation with the Central Government, the State Government shall issue notification to this effect.

21. Constitution of Biodiversity Management Committees :

- (1) Every local body shall constitute a Biodiversity Management Committee (BMCs) within its area of jurisdiction.
- (2) The Biodiversity Management Committee as constituted under sub-rule (1) shall consist of a Chairperson and not more than six persons nominated by the local body, of which not less than one third should be women and not less than 18% should belong to the Scheduled Castes/Scheduled tribes.
- (3) The Chairperson of the Biodiversity Management Committee shall be elected from amongst the members of the committee in a meeting to be chaired by the Chairperson of the local body. The Chairperson of the local body shall have the casting votes in case of a tie.
- (4) The Chairperson of the Biodiversity Management Committee shall have tenure of three years.
- (5) The local Member of Legislative Assembly / Member of Legislative Council / Member of Parliament would be special invitees to the meetings of the Committee.
- (6) The following officers shall be the Secretaries of respective Biodiversity Management Committee.
  - (i) Grama Panchayath BMC - Secretary of the GP
  - (ii) Taluk Panchayath BMC - Executive Officer of the TP
  - (iii) Zilla Panchayath BMC - Chief Executive Officer of the ZP
  - (iv) Municipality BMC - Chief Officer of the Municipality
  - (v) Corporation BMC - Commissioner of the Corporation
- (7) The Main function of the Biodiversity Management Committee is to prepare People's Biodiversity Register in consultation with local people. The Register shall contain comprehensive information on availability and knowledge of local biological resources, their medicinal or any other use or any other traditional knowledge associated with them.
- (8) The other functions of the Biodiversity Management Committee are to advise on any matter referred to it by the State Biodiversity Board or Authority for granting approval, to maintain data about the local vendors and practitioners using the biological resources.

- (9) The Authority and the State shall take steps to specify the form of the People's Biodiversity Registers, and the particulars it shall contain and the format for electronic database.
- (10) The Authority and the State Biodiversity Boards shall provide guidance and technical support to the Biodiversity Management Committees for preparing People's Biodiversity Registers.
- (11) The People's Biodiversity Registers shall be maintained and validated by the Biodiversity Management Committees.
- (12) The Committee shall also maintain a Register giving information about the details of the access to biological resources and traditional knowledge granted, details of the collection fee imposed and details of the benefits derived and the mode of their sharing.

22. Local Biodiversity Funds :

- (1) The Local Biodiversity Fund constituted and applied as under sections 42, 43 and 44 shall be operated under the seal and signature of the Chairperson of the respective Biodiversity Management Committee. The Fund shall have two separate heads of accounts, one relating to receipts from the Authority, Government (Central and State) and the Board and other concerning fees and other receipts of the Biodiversity Management Committee.
- (2) The funds of the local Biodiversity fund shall be drawn by joint signatures of the Chairman and Secretary of the respective Biodiversity Management Committee.
- (3) The Accounts of each committee shall be maintained and audited, in consultation with and as prescribed by the Accountant General of the State.
- (4) The Biodiversity Management Committee shall prepare its annual report of activities for each financial year as specified in Form III.
- (5) The Biodiversity Management Committee shall submit the Annual Report, and copy of Audited Statement of Accounts together with a copy of Auditor's Report to the Deputy Commissioner of the District by October 15th of every year

23. Appeal for settlement of disputes :

- (1) a. If a dispute arises between the Authority and Board or between one Board and other Board(s) on account of implementation of any order/direction or any issue of policy decision, either of the aggrieved parties i.e. Authority or the Board, as the case may be, prefer an appeal under Section 50 of the Act, in Form IV appended to these rules to the Secretary, Ministry of Environment and Forests Government of India or to the Chairperson, National Bio-Diversity Authority.
  - b. If a dispute arises between Biodiversity Management Committee and Karnataka Biodiversity Board or among Biodiversity Management Committees or between the

Biodiversity Management Committees and local bodies on account of implementation of any order/direction or on any issue of policy decision either of the aggrieved parties i.e. Biodiversity Management Committee or local bodies as the case may be prefer appeal under Section 50, in Form V appended to these rules to the Secretary (Ecology & Environment), Government of Karnataka.

- (2) The memorandum of appeal shall state the facts of the case, the grounds relied upon by the appellant and the relief sought for, for preferring the appeal and shall be accompanied by an authenticated copy of the order, direction or policy decision, as the case may be, by which the appellant is aggrieved. The memorandum of appeal shall be duly signed by the authorized representative of the appellant.
- (3) The memorandum of appeal shall be submitted in quadruplicate accompanied with the authenticated copy of the order, direction or policy decisions as the case may be, by which the appellant is aggrieved, either in person or through a registered post with acknowledgement due, within thirty days from the date of the order, direction or policy decision.
- Provided that if the Appellate Authority is satisfied that there was good and sufficient reason for the delay in preferring the appeal, the Appellate Authority, for reasons to be recorded in writing allow the appeal to be preferred after the expiry of the aforesaid period of thirty days but before the expiry of forty-five days from the date of the order, directions, or policy decision as the case may be.
- (4) The notice for hearing of the appeal shall be given in Form VI or Form VII as the case may be by a registered post with an acknowledgement due.

By Order and in the Name of the Governor of Karnataka

N. R. JAGANMATHA

Under Secretary to Government
Forest, Ecology and Environment Department

FORM I

(See rule 15)

Application form for prior intimation to access / collection of Biological resources for commercial utilization and associated traditional knowledge

Every application shall be accompanied by a fee of Rs. 1000 (Rupees One thousand only) in the form of cheque or demand draft drawn in favour of the Board.

Part A

- 1. Full particulars of the applicant :**
  - a. Name :
  - b. Permanent address :
  - c. Address of the contact person / agent, if any, in India :
  - d. Profile of the organization (personal profile in case the applicant is an Individual). Please attach relevant documents of authentication):
  - e. Nature of business :
  - f. Turnover of the organization in Indian Rupee
- 2. Details and specific information about nature of access sought and biological material and/or associated knowledge to be accessed**
  - a. Identification (scientific name) of biological resources and its traditional use :
  - b. Geographical location (including village, taluk and district) of proposed collection :
  - c. Description / nature of traditional knowledge and its existing manifestations and uses (oral / documented) :
  - d. Any identified individual / family / community holding the traditional knowledge :
  - e. Quantity of biological resources to be collected :
  - f. Times span in which the biological resources are proposed to be collected.
  - g. Name and number of person authorized by the company for making the collection.
  - h. The purpose for which the access is requested including the type and extent of research, commercial use being derived and expected to be derived from it :
  - i. Whether any collection or use of the resource endangers any component of biological diversity and the risks which may arise from the access.

3. **Estimation of benefits, that would flow to communities arising out of the use of accessed bio-resources and traditional knowledge**
4. **Proposed mechanism and arrangements for benefit sharing**
5. **Any other information**

Part "B" : Declaration

I/we declare that :

- Collection and use of proposed biological resources shall not adversely affect the sustainability of the resources;
- Collection and use of proposed biological resources shall not entail any environmental impact ;
- Collection and use of proposed biological resources shall not pose any risk to biodiversity, including ecosystems, species, and genetic diversity
- Collection and use of proposed biological resources shall not adversely affect the local communities ;

I/we undertake to pay any fee and / or royalty, as may be levied by the Board or Biodiversity Management Committees. I/we further undertake to furnish any irrevocable bank guarantee, as may be prescribed by the Board.

I/we further declare the Information provided in the application form is true and correct and I / we shall be responsible for any incorrect / wrong information.

Place	Signed
Date	Name
	Title

FORM II

(See Rule 19(3))

Karnataka Biodiversity Board

Annual Report for the Financial Year April – 200.... to March 200....

1. Introductory
2. Constitution for the Board including changes therein.
3. Constitution of the Committees by Board and meeting of the committees constituted by it
4. Meeting of the Board
5. Activities of the Board including the various functions performed under Section 23 of the Act.
6. Prosecutions launched and convictions secured
7. Finance and Accounts of the Board

8. Visits to the Board by experts, Important persons etc.
9. Any other important matter dealt with by the Board.

FORM – III

(See Rule 22 (4))

**GRAM PANCHAYAT/TP/ZP/MUNICIPALITY/CORPORATION
BIODIVERSITY MANAGEMENT COMMITTEE**

Annual Report for the Financial Year April 200... to March 200....

1. Introductory
2. Constitution of the BMC including changes therein
3. Meeting of the BMC
4. Activities of the BMC including the various functions performed under Section 41 of the Act.
5. Prosecutions launched and convictions secured
6. Finance and Accounts of the Board
7. Visits to the BMC by experts, Important persons etc.
8. Any other important matter dealt with by the Board.

FORM IV

Form of memorandum of Appeal

(See rule 23 (1) (a))

**BEFORE THE SECRETARY, MINISTRY OF ENVIRONMENT AND
FORESTS,**

GOVERNMENT OF INDIA, NEW DELHI

OR

CHAIRPERSON, NATIONAL BIODIVERSITY AUTHORITY

(as the case may be)

(Memorandum of appeal under Section 50 of the Biological Diversity Act, 2002)

Appeal No. _____ of 200

_____
Appellant (s)

Vs.

_____
Respondent (s)

(here mention the designation of the Authority, as the case may be)

The appellant begs to prefer this Memorandum of Appeal against the order dated _____ passed by the Respondent on the following facts and grounds.

1. Facts :

(Here briefly mention the facts of the case) :

2. Grounds :

(Here mention the grounds on which the appeal is made) :

(i)

(ii)

(iii)

3. Relief sought :

(i)

(ii)

(iii)

4. Prayer :

a. In the light of what is stated above, the appellant respectfully prays that the order/decision of the respondent be quashed/set-aside.

b. The policy/guidelines/rules/regulations framed by the Respondent be quashed/modified annulled to the extent _____

c. _____

5. The amount of Rs. _____ (Rupees _____) as fee for this appeal has been paid to _____ vide order No. _____ dt. _____

Place : _____

Signature of the appellant

Dated : _____

with Seal

Address :

VERIFICATION

I, the appellant do hereby declare that what is stated above is true to the best of my information and belief.

Verified on _____ day of _____ .

Signature of the appellant

With Seal

Address :

Signature of the Authorised representative of the appellant

Enclosures : Authenticated copy of the order, direction or policy decision, against which the appeal has been preferred.

FORM V
Form of Memorandum of Appeal

(See rule 23 (1) (b))

**BEFORE THE SECRETARY, ECOLOGY & ENVIRONMENT,
GOVERNMENT OF KARNATAKA, BANGALORE.**

(Memorandum of appeal under Section 50 of the Biological Diversity Act, 2002.)

Appeal No. _____ of 200

_____

Appellant (s)

Vs.

_____

Respondent (s)

(here mention the designation of the Board, as the case may be)

The appellant begs to prefer this Memorandum of Appeal against the order dated _____ passed by the Respondent on the following facts and grounds.

1. Facts :

(Here briefly mention the facts of the case) :

2. Grounds :

(Here mention the grounds on which the appeal is made) :

(i)

(ii)

(iii)

3. Relief Sough :

(i)

(ii)

(iii)

4. Prayer :

a. In the light of what is stated above, the appellant respectfully prays that the order/decision of the respondent be quashed/set-aside.

b. The policy/guidelines/rules/regulations framed by the Respondent be quashed/modified/annulled to the extent _____

c. _____

5. The amount of Rs. _____ (Rupees _____) as fee for this appeal has been paid to _____ vide order No. _____ dt. _____

Place : _____

Signature of the appellant

Dated : _____

with Seal

Address :

VERIFICATION

I, the appellant do hereby declare that what is stated above is true to the best of my information and belief.

Verified on _____ day of _____ .

Signature of the appellant

With Seal

Address :

Signature of the Authorised representative of the appellant

Enclosures : Authenticated copy of the order, direction or policy decision, against which the appeal has been preferred.

**FORM VI
Form Of Notice**

(See rule 23 (4))

By Registered Post/Acknowledgement due

BEFORE THE SECRETARY, MINISTRY OF ENVIRONMENT AND FORESTS, Government of India, NEW DELHI

OR

CHAIRPERSON, NATIONAL BIODIVERSITY AUTHORITY

(as the case may be)

Appeal No. _____ of 200

Between

_____ Appellant (s)

Vs.

_____ Respondent (s)

To,

_____
_____

NOTICE

Please take the notice that the above appeal filed by the appellant, against the order/direction policy decision (Give details) is fixed for hearing on _____ at _____ .

The copies of the Memorandum of appeal and other annexure filed along with the appeal are sent herewith for your reference.

Please note that if you fail to appear on the said date of other subsequent date of hearing of the appeal would be disposed of finally by placing you ex-parte.

Authorized signatory on behalf of the Appellate Authority
(Seal)

Place :

Dated :

**FORM VII
Form Of Notice
(See rule 23 (4))**

**By Registered Post/Acknowledgement due
BEFORE THE SECRETARY, ECOLOGY & ENVIRONMENT
Government of Karnataka, BANGALORE**

Appeal No. _____ of 200

Between

_____ Appellant (s)

Vs.

_____ Respondent (s)

To,

_____
_____

NOTICE

Please take the notice that the above appeal filed by the appellant, against the order/direction policy decision (Give detail) is fixed for hearing on at _____ .

The copies of the Memorandum of appeal and other annexure filed along with the appeal are sent herewith for your reference.

Please note that if you fail to appear on the said date or other subsequent date of hearing of the appeal would be disposed or finally by placing you ex-parte.

Authorized signatory on behalf of the Appellate Authority
(Seal)

Place :

Dated :

(ಇದು ಅಧಿಕೃತ ಭಾಷಾಂತರ ಅಲ್ಲ)

ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಅಧಿನಿಯಮ, 2002

ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ನಿಯಮಗಳು, 2004

ಮತ್ತು

ಕರ್ನಾಟಕ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ನಿಯಮಗಳು, 2005

ಪ್ರಕಾಶಕರು :

ಕರ್ನಾಟಕ ಜೀವಿ ವೈವಿಧ್ಯ ಮಂಡಳಿ

ನೆಲ ಮಹಡಿ, ವನವಿಕಾಸ

18ನೇ ಅಡ್ಡರಸ್ತೆ, ಮಲ್ಲೇಶ್ವರ, ಬೆಂಗಳೂರು-560 003

ದೂರವಾಣಿ : 080-23440535 , 23448783

Website : kbbindia.org

ನೆರವು :

ಕರ್ನಾಟಕ ನಗರ ಮೂಲ ಸೌಕರ್ಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆ

ಬೆಂಗಳೂರು

ಟಿಪ್ಪಣಿ

ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಅಧಿನಿಯಮ 2002 ಮತ್ತು ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ನಿಯಮಗಳು 2004 ಇವುಗಳನ್ನು ಕೇವಲ ನಿರ್ಬಂಧಿತ ಪ್ರಸಾರಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಸಿಧ್ಧಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇದು ಅಧಿಕೃತ ಭಾಷಾಂತರ ಪ್ರತಿಯಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಭಾಷಾಂತರಿಸಲು ನೆರವಾದ ಪರಿಸರ ನಿರ್ವಹಣೆ ಮತ್ತು ನೀತಿ ಸಂಶೋಧನಾ ಸಂಸ್ಥೆ, ಬೆಂಗಳೂರು ಮತ್ತು ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರದ ಭಾಷಾಂತರ ಇಲಾಖೆಗಳ ಸಹಕಾರವನ್ನು ಸ್ಮರಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಮುಂದುವರಿದು, ಕರ್ನಾಟಕ ಜೀವವೈವಿಧ್ಯ ನಿಯಮ 2005ನ್ನು ಸಹ ಈ ಆವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಹಿತಿಗಾಗಿ ಅಳವಡಿಸಲಾಗಿದೆ. ಪ್ರಕಟಣೆಯನ್ನು " ಕರ್ನಾಟಕ ನಗರ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆ" ಯ ಸಹಕಾರದೊಂದಿಗೆ ಹೊರತರಲಾಗಿದೆ.

4ನೇ ಜೂನ್ 2007

ಬೆಂಗಳೂರು - 560 003

ಡಾ|| ಆರ್. ಪಿ. ಪ್ರಜಾಪತಿ ಭಾ.ಅ.ಸೇ
ಅಪರ ಪ್ರಧಾನ ಮುಖ್ಯ ಅರಣ್ಯ ಸಂರಕ್ಷಣಾಧಿಕಾರಿ
ಹಾಗೂ ಸದಸ್ಯ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ
ಕರ್ನಾಟಕ ಜೀವವೈವಿಧ್ಯ ಮಂಡಳಿ
ನೆಲಮಹಡಿ, ವನವಿಕಾಸ,
18ನೇ ಅಡ್ಡರಸ್ತೆ, ಮಲ್ಲೇಶ್ವರ,
ಬೆಂಗಳೂರು - 560 003.

ಪರಿವಿಡಿ

ಪ್ರಕರಣ	ವಿವರ	ಪುಟ
ಸಂಖ್ಯೆ		ಸಂಖ್ಯೆ
ಅಧ್ಯಾಯ - I : ಪ್ರಾರಂಭಿಕ		
1.	ಚಿಕ್ಕ ಹೆಸರು, ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಮತ್ತು ಪ್ರಾರಂಭ	5
2.	ಅರ್ಥ ವಿವರಣೆಗಳು	6
ಅಧ್ಯಾಯ - II : ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಅವಕಾಶಕ್ಕೆ ವಿನಿಯಮ		
3.	ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಅನುಮೋದನೆ ಇಲ್ಲದ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಸಂಬಂಧಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಲು ಕೆಲವು ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಮೇಲೆ ನಿರ್ಬಂಧ	7
4.	ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಅನುಮೋದನೆ ಇಲ್ಲದ ಸಂಶೋಧನೆಯ ಫಲಿತಾಂಶಗಳನ್ನು ಕೆಲವು ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ವರ್ಗಾಯಿಸತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ	7
5.	ಕೆಲವು ಸಹಭಾಗಿತ್ವ ಸಂಶೋಧನಾ ಯೋಜನೆಗಳಿಗೆ 3 ಮತ್ತು 4ನೇ ಪ್ರಕರಣಗಳು ಅನ್ವಯವಾಗತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ	8
6.	ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಅನುಮೋದನೆ ಇಲ್ಲದ ಬೌದ್ಧಿಕ ಅಸ್ತಿ ಹಕ್ಕಿಗೆ ಅರ್ಜಿ ಸಲ್ಲಿಸತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ	8
7.	ಕೆಲವು ಉದ್ದೇಶಗಳಿಗೆ ಜೈವಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಪಡೆಯುವುದಕ್ಕಾಗಿ ರಾಜ್ಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಮಂಡಳಿಗೆ ಮುಂಚಿತವಾಗಿ ತಿಳಿಸುವುದು	9
ಅಧ್ಯಾಯ - III : ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ		
8.	ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಸ್ಥಾಪನೆ	9
9.	ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಮತ್ತು ಸದಸ್ಯರ ಸೇವಾ ಷರತ್ತುಗಳು	10
10.	ಅಧ್ಯಕ್ಷನು - ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಮುಖ್ಯ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಾಹಕಾಧಿಕಾರಿಯಾಗಿರುತ್ತಾರೆ	10
11.	ಸದಸ್ಯರನ್ನು ತೆಗೆದುಹಾಕುವುದು	10
12.	ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಸಭೆಗಳು	10
13.	ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಸಮಿತಿಗಳು	11
14.	ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಮತ್ತು ನೌಕರರು	11
15.	ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಆದೇಶಗಳು ಮತ್ತು ತೀರ್ಮಾನಗಳನ್ನು ಅಧಿಕೃತಗೊಳಿಸುವುದು	11
16.	ಅಧಿಕಾರಗಳ ಪ್ರತ್ಯಾಯೋಜನೆ	12
17.	ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ವೆಚ್ಚಗಳನ್ನು ಭಾರತದ ಸಂಚಿತ ನಿಧಿಯಿಂದ ಭರಿಸುವುದು	12
ಅಧ್ಯಾಯ - IV : ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಪ್ರಕಾರ್ಯಗಳು ಮತ್ತು ಅಧಿಕಾರಗಳು		
18.	ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಪ್ರಕಾರ್ಯಗಳು ಮತ್ತು ಅಧಿಕಾರಗಳು	12

ಅಧ್ಯಾಯ - V : ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಅನುಮೋದನೆ

19.	ಕೆಲವು ಕಾರ್ಯಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಅನುಮೋದನೆ	13
20.	ಜೈವಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಅಥವಾ ಜ್ಞಾನದ ವರ್ಗಾವಣೆ	13
21.	ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು, ನ್ಯಾಯಸಮ್ಮತ ಲಾಭದ ಹಂಚಿಕೆಯನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸುವುದು	14
ಅಧ್ಯಾಯ - VI : ರಾಜ್ಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಮಂಡಳಿ		
22.	ರಾಜ್ಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಮಂಡಳಿಯ ಸ್ಥಾಪನೆ	15
23.	ರಾಜ್ಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಮಂಡಳಿಯ ಪ್ರಕಾರ್ಯಗಳು	15
24.	ಕೆಲವು ಕಾರ್ಯಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ಬಂಧಿಸಲು ರಾಜ್ಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಮಂಡಳಿಯ ಅಧಿಕಾರ	16
25.	9ನೇ ಪ್ರಕರಣದಿಂದ 17ನೇ ಪ್ರಕರಣದವರೆಗಿನ ಉಪಬಂಧಗಳು ರಾಜ್ಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಮಂಡಳಿಗೆ ಮಾರ್ಪಾಟುಗಳೊಂದಿಗೆ ಅನ್ವಯವಾಗತಕ್ಕದ್ದು	16
ಅಧ್ಯಾಯ - VII : ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಹಣಕಾಸು, ಲೆಕ್ಕಪತ್ರಗಳು ಮತ್ತು ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆ		
26.	ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಅನುದಾನಗಳು ಅಥವಾ ಸಾಲಗಳು	16
27.	ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ನಿಧಿಯ ರಚನೆ	16
28.	ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ವಾರ್ಷಿಕ ವರದಿ	17
29.	ಆಯವ್ಯಯ ಲೆಕ್ಕಪತ್ರಗಳು ಮತ್ತು ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆ	17
30.	ವಾರ್ಷಿಕ ವರದಿಯನ್ನು ಸಂಸತ್ತಿನ ಮುಂದೆ ಮಂಡಿಸತಕ್ಕದ್ದು	18
ಅಧ್ಯಾಯ - VIII : ರಾಜ್ಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಮಂಡಳಿಯ ಹಣಕಾಸು, ಲೆಕ್ಕಗಳು ಮತ್ತು ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆ		
31.	ರಾಜ್ಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಮಂಡಳಿಗೆ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ನೀಡಲಾದ ಅನುದಾನ	18
32.	ರಾಜ್ಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ನಿಧಿಯ ಸ್ಥಾಪನೆ	18
33.	ರಾಜ್ಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಮಂಡಳಿಯ ವಾರ್ಷಿಕ ವರದಿ	18
34.	ರಾಜ್ಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಮಂಡಳಿಯ ಲೆಕ್ಕಗಳ ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆ	19
35.	ರಾಜ್ಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಮಂಡಳಿಯ ವಾರ್ಷಿಕ ವರದಿಯನ್ನು ರಾಜ್ಯ ವಿಧಾನ ಮಂಡಲದ ಮುಂದೆ ಮಂಡಿಸುವುದು	19
ಅಧ್ಯಾಯ - IX : ಕೇಂದ್ರ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಗಳ ಕರ್ತವ್ಯಗಳು		
36.	ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವು, ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯದ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಮುಂತಾದವುಗಳಿಗಾಗಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಾರ್ಯತಂತ್ರಗಳು, ಯೋಜನೆಗಳು ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸುವುದು	19
37.	ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯದ ಪರಂಪರಾಗತ ತಾಣಗಳು	20
38.	ಅಪಾಯದ ಅಂಚಿನಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರಭೇದಗಳನ್ನು ಅಧಿಸೂಚಿಸಲು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಅಧಿಕಾರ	20
39.	ಸಂಗ್ರಹಾಲಯಗಳನ್ನು ಹೆಸರಿಸಲು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಅಧಿಕಾರ	20
40.	ಕೆಲವು ಜೈವಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳಿಗೆ ವಿನಾಯಿತಿ ನೀಡಲು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಅಧಿಕಾರ	21

ಅಧ್ಯಾಯ - X : ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಸಮಿತಿಗಳು

41. ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಸಮಿತಿಯ ರಚನೆ	21
ಅಧ್ಯಾಯ - XI : ಸ್ಥಳೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ನಿಧಿ	
42. ಸ್ಥಳೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ನಿಧಿಗೆ ಅನುದಾನಗಳು	21
43. ಸ್ಥಳೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ನಿಧಿಯ ಸ್ಥಾಪನೆ	21
44. ಸ್ಥಳೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ನಿಧಿಯ ಬಳಕೆ	22
45. ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಸಮಿತಿಗಳು ವಾರ್ಷಿಕ ವರದಿ	22
46. ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಸಮಿತಿಗಳ ಲೆಕ್ಕ ಪರಿಶೋಧನೆ	22
47. ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಸಮಿತಿಯ ವಾರ್ಷಿಕ ವರದಿ ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಜಿಲ್ಲಾ ಮ್ಯಾಜಿಸ್ಟ್ರೇಟರಿಗೆ ಸಲ್ಲಿಸುವುದು	22

ಅಧ್ಯಾಯ - XII : ಸಂಕೀರ್ಣ

48. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು, ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ನೀಡುವ ನಿರ್ದೇಶನಗಳಿಗೆ ಬದ್ಧವಾಗಿರತಕ್ಕದ್ದು	22
49. ನಿರ್ದೇಶನಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದ ಅಧಿಕಾರ	23
50. ರಾಜ್ಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಮಂಡಳಿಗಳ ನಡುವಿನ ವಿವಾದಗಳನ್ನು ಇತ್ಯರ್ಥಗೊಳಿಸುವುದು	23
51. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಮಂಡಳಿಯ ಸದಸ್ಯರು, ಅಧಿಕಾರಿಗಳು, ಮುಂತಾದವರನ್ನು ಸರ್ಕಾರೀ ನೌಕರರೆಂದು ಭಾವಿಸುವುದು	24
52. ಮೇಲ್ಮನವಿ	24
53. ನಿರ್ಧಾರ ಅಥವಾ ಆದೇಶದ ಚಾರಿ	24
54. ಸದ್ಭಾವನೆಯಿಂದ ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ಕ್ರಮಗಳ ರಕ್ಷಣೆ	24
55. ದಂಡಗಳು	25
56. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ, ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ, ರಾಜ್ಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಮಂಡಳಿಗಳ ನಿರ್ದೇಶನ ಅಥವಾ ಆದೇಶಗಳ ಉಲ್ಲಂಘನೆಗೆ ದಂಡನೆ	25
57. ಕಂಪನಿಗಳಿಂದ ಅಪರಾಧಗಳು	25
58. ಸಂಜ್ಞೆಯ ಮತ್ತು ಜಾಮೀನಿಯವಲ್ಲದ ಅಪರಾಧಗಳು	26
59. ಇತರ ಅಧಿನಿಯಮಗಳೊಂದಿಗೆ ಈ ಅಧಿನಿಯಮ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿರುವುದು	26
60. ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಗಳಿಗೆ ನಿರ್ದೇಶನಗಳನ್ನು ನೀಡುವ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಅಧಿಕಾರ	26
61. ಅಪರಾಧಗಳ ಸಂಜ್ಞೆಯತೆ	26
62. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ನಿಯಮ ರಚನಾಧಿಕಾರ	26
63. ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದ ನಿಯಮ ರಚನಾಧಿಕಾರ	27
64. ವಿನಿಮಯಗಳ ರಚನಾಧಿಕಾರ	28
65. ತೊಂದರೆಗಳನ್ನು ನಿವಾರಿಸುವ ಅಧಿಕಾರ	28

ಕಾನೂನು ಮತ್ತು ನ್ಯಾಯ ಮಂತ್ರಾಲಯ

(ವಿಧಾಯಿ ಇಲಾಖೆ)

ನವದೆಹಲಿ

5ನೇ ಫೆಬ್ರವರಿ, 2003 / ಮಾಘ 16, 1924 (ಶಕ)

ಸಂಸತ್ತಿನ ಈ ಮುಂದಿನ ಅಧಿನಿಯಮವು 5ನೇ ಫೆಬ್ರವರಿ, 2003 ರಂದು ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಗಳ ಅಂಗೀಕಾರ ಪಡೆದಿದೆ ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಮಾಹಿತಿಗಾಗಿ ಈ ಮೂಲಕ ಪ್ರಕಟಿಸಲಾಗಿದೆ

ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಅಧಿನಿಯಮ, 2002

(ಸಂಖ್ಯೆ 2003ರ 18)

(5ನೇ ಫೆಬ್ರವರಿ, 2003)

ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯಗಳ ಸಂರಕ್ಷಣೆ, ಅವುಗಳ ಘಟಕಗಳ ಸುಸ್ಥಿರ ಬಳಕೆ ಮತ್ತು ಜೈವಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳು, ಹಾಗೂ ಜ್ಞಾನದ ಬಳಕೆಯಿಂದ ದೊರೆಯುವ ಲಾಭಗಳ ನಿಷ್ಪಕ್ಷಪಾತ ಮತ್ತು ನ್ಯಾಯಸಮ್ಮತ ಹಂಚಿಕೆ ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಅಥವಾ ಅನುಷ್ಠಾನ ವಿಷಯಗಳಿಗೆ ಉಪಬಂಧ ಕಲ್ಪಿಸಿದ ಅಧಿನಿಯಮ.

ಭಾರತವು ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ಕುರಿತ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಮತ್ತು ಸಮಕಾಲೀನ ಜ್ಞಾನ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮಂತವಾಗಿರುವುದರಿಂದ,

ದಿನಾಂಕ 5.6.1992 ರಂದು ರಿಯೋ ಡಿ ಜನೈರೋದಲ್ಲಿ ಸಹಿ ಹಾಕಿದ ವಿಶ್ವ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಒಡಂಬಡಿಕೆಗೆ ಭಾರತ ಭಾಗಿಯಾಗಿ ಸಹಿ ಮಾಡಿರುವುದರಿಂದ,

ಸದರಿ ಒಡಂಬಡಿಕೆಯ 29.12.1993ರಿಂದ ಚಾರಿಗೆ ಬಂದಿರುವುದರಿಂದ,

ಸದರಿ ಒಡಂಬಡಿಕೆಯ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ತಮ್ಮ ಜೈವಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಮೇಲೆ ಅವುಗಳ ಸಾರ್ವಭೌಮ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತವೆಂದು ಪುನರ್ ದೃಢೀಕರಿಸುವುದರಿಂದ,

ಸದರಿ ಒಡಂಬಡಿಕೆಯ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶವು ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯದ ಸಂರಕ್ಷಣೆ, ಅದರ ಘಟಕಗಳ ಸುಸ್ಥಿರ ಬಳಕೆ ಮತ್ತು ಅನುವಂಶಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಉಪಯೋಗದಿಂದ ದೊರೆಯುವ ಲಾಭಗಳ ನಿಷ್ಪಕ್ಷಪಾತ ಮತ್ತು ನ್ಯಾಯಸಮ್ಮತ ಹಂಚಿಕೆಯಾಗಿರುವುದರಿಂದ,

ಸಂರಕ್ಷಣೆ, ಸುಸ್ಥಿರ ಬಳಕೆ ಮತ್ತು ಅನುವಂಶಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಉಪಯೋಗದಿಂದ ದೊರೆಯುವ ಲಾಭಗಳ ನಿಷ್ಪಕ್ಷಪಾತ ಮತ್ತು ನ್ಯಾಯಸಮ್ಮತ ಹಂಚಿಕೆಗೆ ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸುವುದು ಹಾಗೂ ಸದರಿ ಒಡಂಬಡಿಕೆಯನ್ನು ಚಾರಿಗೆ ತರುವುದು ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿದೆಯೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಿರುವುದರಿಂದ,

ಭಾರತ ಗಣರಾಜ್ಯದ ಐವತ್ತೊಂದನೇ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಸಂಸತ್ತಿನಿಂದ ಈ ಮುಂದಿನಂತೆ ಅಧಿನಿಯಮಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಅಧ್ಯಾಯ - I : ಪ್ರಾರಂಭಿಕ

1. ಚಿಕ್ಕ ಹೆಸರು, ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಮತ್ತು ಪ್ರಾರಂಭ :

(1) ಈ ಅಧಿನಿಯಮವನ್ನು ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಅಧಿನಿಯಮ, 2002 ಎಂದು ಕರೆಯತಕ್ಕದ್ದು

(2) ಇದು ಇಡೀ ಭಾರತಕ್ಕೆ ವ್ಯಾಪ್ತವಾಗುತ್ತದೆ.

(3) ಇದು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವು ಅಧಿಸೂಚನೆಯ ಮೂಲಕ ರಾಜ್ಯಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಗೊತ್ತುಪಡಿಸಬಹುದಾದ ದಿನಾಂಕದಂದು ಚಾರಿಗೆ ಬರತಕ್ಕದ್ದು.

ಪರಂತು, ಈ ಅಧಿನಿಯಮದ ವಿವಿಧ ಉಪಬಂಧಗಳಿಗೆ ವಿವಿಧ ದಿನಾಂಕಗಳನ್ನು ಗೊತ್ತುಪಡಿಸಬಹುದು ಮತ್ತು ಈ ಅಧಿನಿಯಮದ ಪ್ರಾರಂಭಕ್ಕೆ ಯಾವುದೇ ಅಂತಹ ಉಪಬಂಧಗಳಲ್ಲಿನ ಯಾವುದೇ ಉಲ್ಲೇಖವನ್ನು ಆ ಉಪಬಂಧ ಚಾರಿಗೆ ಬರುವುದರ ಉಲ್ಲೇಖವೆಂದು ಅರ್ಥೈಸತಕ್ಕದ್ದು.

2. ಅರ್ಥ ವಿವರಣೆಗಳು :

ಈ ಅಧಿನಿಯಮದಲ್ಲಿ ಸಂದರ್ಭಕ್ಕೆ ಬೇರೆ ಅರ್ಥದ ಅಗತ್ಯವಿರದಿದ್ದರೆ,

- (ಎ) “ಲಾಭದ ಕ್ಷೇಮುದಾರ” ಎಂದರೆ ಜೈವಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳು ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ಉಪ ಉತ್ಪನ್ನಗಳ ಸಂರಕ್ಷಕರು, ಮತ್ತು ಅಂಥ ಜೈವಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಬಳಕೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಮತ್ತು ಅಂತಹ ಬಳಕೆ ಮತ್ತು ಅನ್ವಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಸಂಶೋಧನೆಗಳು ಮತ್ತು ಪದ್ಧತಿಗಳನ್ನು ಸೃಜಿಸುವವರು ಮತ್ತು ಹೊಂದಿರುವವರು.
- (ಬಿ) “ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ” ಎಂದರೆ, ಎಲ್ಲಾ ಮೂಲಗಳ ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ಭಾಗವಾಗಿರುವ ಜೀವಿ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಸಂಕೀರ್ಣಗಳಿಂದ ಉಂಟಾಗುವ ಸಜೀವಿಗಳೊಳಗಿನ ವೈವಿಧ್ಯ ಮತ್ತು ಅದು ಪ್ರಭೇದಗಳೊಳಗಿನ ಅಥವಾ ಪ್ರಭೇದಗಳ ನಡುವಿನ ಮತ್ತು ಪರಿಸರ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿನ ವೈವಿಧ್ಯವನ್ನು ಒಳಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.
- (ಸಿ) “ಜೈವಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳು” ಎಂದರೆ ಸಸ್ಯಗಳು, ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಮತ್ತು ಸೂಕ್ಷ್ಮಾಣು ಜೀವಿಗಳು ಅಥವಾ ಅದರ ಭಾಗಗಳು, ವಾಸ್ತವಿಕ ಅಥವಾ ಸಮರ್ಥ ಉಪಯೋಗ ಅಥವಾ ಮೌಲ್ಯವುಳ್ಳ ಅವುಗಳ ವಂಶವಾಹಿ ವಸ್ತುಗಳು ಮತ್ತು ಉಪ ಉತ್ಪನ್ನಗಳು (ಮೌಲ್ಯವರ್ಧಿತ ಉತ್ಪನ್ನಗಳು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ) ಆದರೆ ಮಾನವ ವಂಶವಾಹಿ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ.
- (ಡಿ) “ಜೈವಿಕ ಸಮೀಕ್ಷೆ ಮತ್ತು ಜೈವಿಕ ಬಳಕೆ” ಎಂದರೆ, ಯಾವುದೇ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ಪ್ರಭೇದಗಳ, ಉಪಪ್ರಭೇದಗಳ, ವಂಶವಾಹಿಗಳ, ಜೈವಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಅಂಗ ಭಾಗಗಳು ಮತ್ತು ಸಾರಗಳ ಸಮೀಕ್ಷೆ ಮತ್ತು ಸಂಗ್ರಹ, ಇದು ಗುಣಲಕ್ಷಣ ವಿವರಣೆ, ದಾಖಲೆ ಪಟ್ಟಿ ಸಿದ್ಧತೆ ಮತ್ತು ಜೈವಿಕ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಯನ್ನು ಒಳಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.
- (ಇ) “ಅಧ್ಯಕ್ಷ” ಎಂದರೆ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ ಅಥವಾ ಸಂದರ್ಭಾನುಸಾರ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಮಂಡಳಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.
- (ಎಫ್) “ವಾಣಿಜ್ಯ ಬಳಕೆ” ಎಂದರೆ, ಔಷಧ, ಕೈಗಾರಿಕಾ ಕಿಣ್ವ, ಆಹಾರ ಸುವಾಸನೆ, ಪರಿಮಳ, ಪ್ರಸಾದನ, ಎಮುಲ್ಷಿಯರ್ (ಸೌಂದರ್ಯವರ್ಧಕ), ಒಲಿಯೋ ರೆಸಿನ್ಸ್, ಬಣ್ಣಗಳು, ಬೆಳೆಗಳು ಮತ್ತು ಜಾನುವಾರುಗಳನ್ನು ಸುಧಾರಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ವಂಶವಾಹಿನಿಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯತ್ಯಾಸವುಂಟುಮಾಡಲು ಬಳಸುವ ವಂಶವಾಹಿಗಳಂತಹ ವಾಣಿಜ್ಯ ಉಪಯೋಗಕ್ಕಾಗಿ ಬಳಸುವ ಜೈವಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಬಳಕೆಗಳು, ಆದರೆ ಇದು ಕೃಷಿ, ತೋಟಗಾರಿಕೆ, ಕೋಳಿ ಸಾಕಣೆ, ಹೈನುಗಾರಿಕೆ, ಪಶುಸಂಗೋಪನೆ ಅಥವಾ ಜೇನು ಸಾಕಣೆಯಲ್ಲಿ ಆಚರಣೆಯಲ್ಲಿರುವ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ತಳಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಅಥವಾ ರೂಢಿಗತ ಪದ್ಧತಿಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ.
- (ಜಿ) “ನಿಷ್ಪಕ್ಷಪಾತ ಮತ್ತು ನ್ಯಾಯಸಮ್ಮತ” ಎಂದರೆ, 21ನೇ ಪ್ರಕರಣದ ಮೇರೆಗೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದಿಂದ ನಿರ್ಧರಿಸಲಾಗುವಂತೆ ಲಾಭಗಳನ್ನು ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳುವುದು.
- (ಹೆಚ್) “ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು” ಎಂದರೆ, ಸಂವಿಧಾನದ 243 (ಬಿ) ಅನುಚ್ಛೇದದ ಖಂಡ (1)ನೇ ಮತ್ತು 243(ಕ್ಯೂ) ಅನುಚ್ಛೇದ (1)ನೇ ಖಂಡದ ಅರ್ಥವ್ಯಾಪ್ತಿಯೊಳಗೆ ಯಾವುದೇ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಕರೆಯಲಾಗುವ ಪಂಚಾಯತಿಗಳು ಮತ್ತು ಪುರಸಭೆಗಳು ಹಾಗೂ ಪಂಚಾಯತಿಗಳು ಮತ್ತು ಪುರಸಭೆಗಳು ಇಲ್ಲದಿರುವಾಗ ಸಂವಿಧಾನದ ಯಾವುದೇ ಇತರ ಉಪಬಂಧ ಅಥವಾ ಯಾವುದೇ ಕೇಂದ್ರ ಅಧಿನಿಯಮ ಅಥವಾ ರಾಜ್ಯ ಅಧಿನಿಯಮದಿಂದ ರಚಿತವಾದ ಸ್ವಯಂ ಆಡಳಿತ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು.
- (ಐ) “ಸದಸ್ಯ” ಎಂದರೆ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ ಅಥವಾ ರಾಜ್ಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಮಂಡಳಿಯ ಸದಸ್ಯ ಮತ್ತು ಇದು ಅಧ್ಯಕ್ಷರನ್ನು ಒಳಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.
- (ಜೆ) “ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ” ಎಂದರೆ, 8ನೇ ಪ್ರಕರಣದ ಮೇರೆಗೆ ಸ್ಥಾಪಿತವಾದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ.
- (ಕೆ) “ನಿಯಮಿಸಲಾದುದು” ಎಂದರೆ, ಈ ಅಧಿನಿಯಮದ ಮೇರೆಗೆ ಮಾಡಲಾದ ನಿಯಮಗಳಿಂದ ನಿಯಮಿಸಲಾದುದು.

- (ಎಲ್) “ವಿನಿಮಯ” ಎಂದರೆ, ಈ ಅಧಿನಿಯಮದ ಮೇರೆಗೆ ಮಾಡಲಾದ ವಿನಿಮಯಗಳು.
- (ಎಂ) “ಸಂಶೋಧನೆ” ಎಂದರೆ, ಯಾವುದೇ ಬಳಕೆಗಾಗಿ ಉತ್ಪನ್ನಗಳನ್ನು ಅಥವಾ ಸಂಸ್ಕರಣೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಲು ಅಥವಾ ಪರಿವರ್ತಿಸಲು ಜೈವಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳು, ಸಜೀವಿಗಳು ಅಥವಾ ಅದರಿಂದ ಉತ್ಪನ್ನವಾದವುಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡು ಮಾಡುವ ಯಾವುದೇ ಜೈವಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಅಥವಾ ತಾಂತ್ರಿಕ ಅನ್ವಯದ ಅಧ್ಯಯನ ಅಥವಾ ವ್ಯವಸ್ಥಿತ ಸಂಶೋಧನೆ.
- (ಎನ್) “ರಾಜ್ಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಮಂಡಳಿ” ಎಂದರೆ, 22ನೇ ಪ್ರಕರಣದ ಮೇರೆಗೆ ಸ್ಥಾಪಿತವಾದ ರಾಜ್ಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಮಂಡಳಿ.
- (ಓ) “ಸುಸ್ಥಿರ ಬಳಕೆ” ಎಂದರೆ, ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯದ ದೀರ್ಘಕಾಲಿಕ ಅವನತಿಗೆ ಆಸ್ಪದ ನೀಡದಂತಹ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಅಂತಹ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯದ ಘಟಕಾಂಶಗಳನ್ನು ಬಳಸುವ ಮೂಲಕ ಈಗಿನ ಮತ್ತು ಮುಂದಿನ ಜನಾಂಗಗಳ ಅಗತ್ಯತೆ ಮತ್ತು ಆಕಾಂಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸಲು ಅದರ ಸಾಮರ್ಥ್ಯತೆಯನ್ನು ಕಾಪಾಡುವುದು.
- (ಪಿ) “ಮೌಲ್ಯ ವರ್ಧಿತ ಉತ್ಪನ್ನಗಳು” ಎಂದರೆ ಗುರುತು ಹಿಡಿಯಲಾಗದಂತೆ ಮತ್ತು ವಾಸ್ತವಿಕವಾಗಿ ಬೇರ್ಪಡಿಸಲಾಗದಂತೆ ಸಸ್ಯಗಳು ಮತ್ತು ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಭಾಗ ಅಥವಾ ಸಾರವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುವ ಉತ್ಪನ್ನಗಳು.

ಅಧ್ಯಾಯ - II : ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಅವಕಾಶಕ್ಕೆ ವಿನಿಮಯ

3. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಅನುಮೋದನೆ ಇಲ್ಲದೆ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಸಂಬಂಧಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಲು ಕೆಲವು ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಮೇಲೆ ನಿರ್ಬಂಧ.

- (1) (2) ನೇ ಉಪಪ್ರಕರಣ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿರುವ ಯಾರೇ ವ್ಯಕ್ತಿ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಪೂರ್ವಾನುಮೋದನೆ ಇಲ್ಲದೆ ಸಂಶೋಧನೆಗೆ ಅಥವಾ ವಾಣಿಜ್ಯ ಬಳಕೆಗೆ ಅಥವಾ ಜೈವಿಕ ಸಮೀಕ್ಷೆಗೆ ಅಥವಾ ಜೈವಿಕ ಬಳಕೆಗಾಗಿ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುವ ಯಾವುದೇ ಜೈವಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳು ಅಥವಾ ಅದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ.
- (2) (1) ನೇ ಉಪಪ್ರಕರಣದ ಮೇರೆಗೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಅನುಮೋದನೆ ಪಡೆಯುವಂತೆ ಈ ಮುಂದಿನ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಅಗತ್ಯ ಪಡಿಸತಕ್ಕದ್ದು ಎಂದರೆ:
  - ಎ) ಭಾರತದ ಪ್ರಜೆಯಾಗಿರುವ ಯಾರೇ ವ್ಯಕ್ತಿ
  - ಬಿ) ವರಮಾನ ತೆರಿಗೆ ಅಧಿನಿಯಮ, 1961ರ 2ನೇ ಪ್ರಕರಣದ (3)ನೇ ಖಂಡದಲ್ಲಿ ಪರಿಭಾಷಿಸಿರುವ ಅನಿವಾಸಿ ಭಾರತದ ಪ್ರಜೆ
  - ಸಿ) ಕೆಳಗೆ ವಿವರಿಸಲಾದ ನಿಗಮ, ಸಂಸ್ಥೆ ಅಥವಾ ಸಂಘಟನೆ ;
    - (i) ಭಾರತದಲ್ಲಿ ನಿಗಮಿತವಾಗದ ಅಥವಾ ನೋಂದಣಿಯಾಗದ ಅಥವಾ
    - (ii) ಪ್ರಸ್ತುತ ಚಾರಿಯಲ್ಲಿರುವ ಯಾವುದೇ ಕಾನೂನಿನ ಮೇರೆಗೆ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ನಿಗಮಿತವಾಗಿರುವ ಅಥವಾ ನೋಂದಣಿಯಾಗಿರುವ ಆದರೆ ಅದರ ಬಂಡವಾಳ ಅಥವಾ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಯಾರೇ ಭಾರತೀಯರಲ್ಲದವರು ಭಾಗವಹಿಸಿರುವ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು.

4. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಅನುಮೋದನೆ ಇಲ್ಲದೆ ಸಂಶೋಧನೆಯ ಫಲಿತಾಂಶಗಳನ್ನು ಕೆಲವು ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ವರ್ಗಾಯಿಸತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ.

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಪೂರ್ವಾನುಮೋದನೆ ಇಲ್ಲದೆ ಯಾರೇ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಭಾರತದಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುವ ಅಥವಾ ಭಾರತದಿಂದ ಪಡೆದ ಜೈವಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಯಾವುದೇ ಸಂಶೋಧನೆಯ ಫಲಿತಾಂಶಗಳನ್ನು ಆರ್ಥಿಕ ಪ್ರತಿಫಲಕ್ಕಾಗಿ ಅಥವಾ ಬೇರೆ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ಭಾರತದ ಪ್ರಜೆಯಲ್ಲದ ಅಥವಾ ವರಮಾನ ತೆರಿಗೆ ಅಧಿನಿಯಮ, 1961ರ 2ನೇ ಪ್ರಕರಣದ 3ನೇ ಖಂಡದಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಿರುವಂತೆ ಅನಿವಾಸಿ ಭಾರತದ

ಪ್ರಜೆಯಾಗಿರುವ ಯಾರೇ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಅಥವಾ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ನೋಂದಣಿಯಾಗದಿರುವ ಅಥವಾ ನಿಗಮಿತವಾಗದಿರುವ ಅಥವಾ ಅದರ ಷೇರು ಬಂಡವಾಳ ಅಥವಾ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಭಾರತೀಯರಲ್ಲದವರ ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆ ಇರುವ ನಿಗಮದ ಅಥವಾ ಸಂಸ್ಥೆಗೆ ವರ್ಗಾಯಿಸತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ.

ವಿವರಣೆ : ಈ ಪ್ರಕರಣದ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ, "ವರ್ಗಾವಣೆ" ಎಂಬುದು ಅಂತಹ ಸಂಶೋಧನಾ ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರ ನೀಡಿರುವ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಸೂತ್ರಗಳ ಅನುಸಾರವಾಗಿ ಪ್ರಕಟಣೆಗಳಿದ್ದರೆ, ಅಂತಹ ಲೇಖನಗಳ ಪ್ರಕಟಣೆ ಅಥವಾ ಯಾವುದೇ ವಿಚಾರ ಸಂಕೀರ್ಣ ಅಥವಾ ಕಾರ್ಯಾಗಾರದಲ್ಲಿ/ಪ್ರಸಾರಗೊಂಡ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಒಳಗೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ.

5. ಕೆಲವು ಸಹಭಾಗಿತ್ವ ಸಂಶೋಧನಾ ಯೋಜನೆಗಳಿಗೆ 3 ಮತ್ತು 4ನೇ ಪ್ರಕರಣಗಳು ಅನ್ವಯವಾಗತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ.

(1) ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರ ಪುರಸ್ಕರಿಸಿರುವ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಮತ್ತು ಇತರ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿರುವ ಅಂತಹ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡಂತೆ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ನಡುವೆ ಜೈವಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳು ಅಥವಾ ಅದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಮಾಹಿತಿಯ ವರ್ಗಾವಣೆ ಅಥವಾ ವಿನಿಯಮವನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಸಹಭಾಗಿತ್ವ ಸಂಶೋಧನಾ ಯೋಜನೆಗಳಿಗೆ ಅಂಥ ಸಹಭಾಗಿತ್ವ ಸಂಶೋಧನಾ ಯೋಜನೆಗಳು ಉಪಪ್ರಕರಣ (3)ರಲ್ಲಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟಪಡಿಸಿರುವ ಷರತ್ತುಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸಿರುವಲ್ಲಿ 3 ಮತ್ತು 4ನೇ ಪ್ರಕರಣಗಳ ಉಪಬಂಧಗಳು ಅನ್ವಯವಾಗತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ.

(2) (1)ನೇ ಉಪಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿದವುಗಳನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ, ಇತರ ಎಲ್ಲಾ ಸಹಭಾಗಿತ್ವ ಸಂಶೋಧನಾ ಯೋಜನೆಗಳು ಈ ಅಧಿನಿಯಮ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ಅಂತಿಮಗೊಳಿಸಲಾದ ಒಪ್ಪಂದಗಳನ್ನು ಆಧರಿಸಿದ್ದು ಇನ್ನೂ ಚಾರಿಯಲ್ಲಿದ್ದರೆ, ಅವುಗಳು ಒಪ್ಪಂದದ ಉಪಬಂಧಗಳು ಈ ಅಧಿನಿಯಮದ ಉಪಬಂಧಗಳಿಗೆ ಅಥವಾ (3) ನೇ ಉಪಪ್ರಕರಣದ (ಎ) ಖಂಡದ ಮೇರೆಗೆ ನೀಡಲಾದ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನಗಳಿಗೆ ಅಸಂಗತವಾಗಿದ್ದಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಶೂನ್ಯವಾಗಿರತಕ್ಕದ್ದು.

(3) (1) ನೇ ಉಪಪ್ರಕರಣದ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ಸಹಭಾಗಿತ್ವ ಸಂಶೋಧನಾ ಯೋಜನೆಗಳು
 ಎ) ಈ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರದಿಂದ ನೀಡಲಾದ ಕಾರ್ಯನೀತಿ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನಗಳಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿರತಕ್ಕದ್ದು.
 ಬಿ) ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರದಿಂದ ಅನುಮೋದಿತವಾಗಿರತಕ್ಕದ್ದು.

6. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಅನುಮೋದನೆ ಇಲ್ಲದ ಬೌದ್ಧಿಕ ಆಸ್ತಿ ಹಕ್ಕಿಗೆ ಅರ್ಜಿ ಸಲ್ಲಿಸತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ.

(1) ಬೌದ್ಧಿಕ ಆಸ್ತಿ ಹಕ್ಕಿಗೆ ಅರ್ಜಿ ಸಲ್ಲಿಸುವ ಮೊದಲು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಪೂರ್ವಾನುಮೋದನೆ ಪಡೆಯದೆ, ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಭಾರತದ ಹೊರಗಡೆ, ಭಾರತದಿಂದ ಪಡೆಯಲಾದ ಜೈವಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಮೇಲಿನ ಯಾವುದೇ ಸಂಶೋಧನೆ ಅಥವಾ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಆಧರಿಸಿ ಮಾಡಲಾದ ಯಾವುದೇ ಆವಿಷ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಯಾವುದೇ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಕರೆಯುವ ಯಾವುದೇ ಬೌದ್ಧಿಕ ಆಸ್ತಿ ಹಕ್ಕಿಗೆ ಅರ್ಜಿ ಸಲ್ಲಿಸತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ.

ಪರಂತು, ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಪೇಟೆಂಟ್‌ಗಾಗಿ ಅರ್ಜಿ ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದಲ್ಲಿ ಪೇಟೆಂಟ್‌ನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸಿದ ತರುವಾಯ, ಆದರೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಪೇಟೆಂಟ್ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದಿಂದ ಪೇಟೆಂಟ್ ಹಕ್ಕಿನ ಮುದ್ರೆಯೊತ್ತುವ ಮೊದಲು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಅನುಮತಿಯನ್ನು ಪಡೆಯತಕ್ಕದ್ದು.

ಮತ್ತು ಪರಂತು, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು ಅದನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ ದಿನಾಂಕದಿಂದ ತೊಂಬತ್ತು ದಿವಸಗಳೊಳಗಾಗಿ ಅನುಮತಿಗಾಗಿ ಮಾಡಿದ ಅರ್ಜಿಯನ್ನು ವಿಲೇ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು.

(2) ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು ಈ ಪ್ರಕರಣದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಅನುಮೋದನೆಯನ್ನು ನೀಡುವಾಗ, ಲಾಭ ಹಂಚಿಕೆ ಶುಲ್ಕ ಅಥವಾ ಸ್ವಾಮ್ಯ ಶುಲ್ಕ ಅಥವಾ ಎರಡನ್ನು ವಿಧಿಸಬಹುದು ಅಥವಾ ಅಂಥ ಹಕ್ಕಿನ ವಾಣಿಜ್ಯ ಬಳಕೆಯಿಂದ ಉಂಟಾಗುವ ಹಣಕಾಸಿನ ಲಾಭವನ್ನು ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬುದನ್ನೂ ಸೇರಿದಂತೆ ಷರತ್ತುಗಳನ್ನು ವಿಧಿಸಬಹುದು.

(3) ಈ ಪ್ರಕರಣದ ಉಪಬಂಧಗಳೂ ಸಂಸತ್ತಿನಿಂದ ಅಧಿನಿಯಮಿತವಾದ ಸಸ್ಯತಳಿಗಳ ಸಂರಕ್ಷಣೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಯಾವುದೇ ಕಾನೂನಿನ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಹಕ್ಕಿಗಾಗಿ ಯಾವನೇ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಸಲ್ಲಿಸಿದ ಅರ್ಜಿಗೆ ಅನ್ವಯವಾಗತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ.

(4) (3)ನೇ ಉಪಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿದಂತೆ ಕಾನೂನಿನ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಹಕ್ಕನ್ನು ಮಂಜೂರು ಮಾಡಿದಲ್ಲಿ, ಅಂಥ ಹಕ್ಕಿನ ಮಂಜೂರಾತಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಅಂಥ ಹಕ್ಕಿನ ಮಂಜೂರಾತಿಯ ದಸ್ತಾವೇಜಿನ ಒಂದು ನಕಲು ಪ್ರತಿಯನ್ನು ಕಳುಹಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

7. ಕೆಲವು ಉದ್ದೇಶಗಳಿಗಾಗಿ ಜೈವಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಪಡೆಯುವುದಕ್ಕಾಗಿ ರಾಜ್ಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಮಂಡಳಿಗೆ ಮುಂಚಿತವಾಗಿ ತಿಳಿಸುವುದು.

ಭಾರತದ ಒಬ್ಬ ಪ್ರಜೆಯಾಗಿರುವ ಯಾರೇ ವ್ಯಕ್ತಿ ಅಥವಾ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ನೋಂದಾಯಿಸಿ ಕೊಂಡಿರುವ ಒಂದು ನಿಗಮಿತ ನಿಕಾಯ, ಸಂಘ ಅಥವಾ ಸಂಸ್ಥೆಯು ವಾಣಿಜ್ಯ ಬಳಕೆಗಾಗಿ ಅಥವಾ ಜೈವಿಕ ಸಮೀಕ್ಷೆ ಮತ್ತು ಜೈವಿಕ ಬಳಕೆಗಾಗಿ ರಾಜ್ಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಮಂಡಳಿಗೆ ಪೂರ್ವ ತಿಳುವಳಿಕೆಯನ್ನು ನೀಡಿದ ಹೊರತು ಯಾವುದೇ ಜೈವಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲವನ್ನು ಪಡೆಯತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ.

ಪರಂತು, ಈ ಪ್ರಕರಣದ ಉಪಬಂಧಗಳು ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಬೆಳೆಗಾರರು ಮತ್ತು ಕೃಷಿಕರು ಸೇರಿದಂತೆ ಸ್ಥಳೀಯ ಜನರಿಗೆ ಮತ್ತು ಆ ಪ್ರದೇಶದ ಸಮುದಾಯಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ದೇಶೀಯ ವೈದ್ಯ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ನಡೆಸುವ ವೈದ್ಯರು ಮತ್ತು ಹಕೀಮರಿಗೆ ಅನ್ವಯವಾಗತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ.

ಅಧ್ಯಾಯ - III : ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ

8. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಸ್ಥಾಪನೆ.

(1) ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರವು ಅಧಿಕೃತ ರಾಜಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಅಧಿಸೂಚನೆಯ ಮೂಲಕ ಗೊತ್ತುಪಡಿಸಿದ ದಿನಾಂಕದಿಂದ ಜಾರಿಗೆ ಬರುವಂತೆ ಈ ಅಧಿನಿಯಮದ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ ಎಂದು ಕರೆಯುವ ಒಂದು ನಿಕಾಯವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

(2) ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು ಮೇಲೆ ತಿಳಿಸಿದ ಹೆಸರಿನ ಒಂದು ನಿಗಮಿತ ನಿಕಾಯವಾಗಿರತಕ್ಕದ್ದು. ಇದು ಚಿರ ಮತ್ತು ಸ್ಥಿರ ಆಸ್ತಿ ಎರಡನ್ನು ಅರ್ಜಿಸುವ, ಹೊಂದಿರುವ ಮತ್ತು ವಿಲೇ ಮಾಡುವ ಮತ್ತು ಕರಾರು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಅಧಿಕಾರದೊಂದಿಗೆ ನಿರಂತರ ಉತ್ತರದಾಯಕತ್ವ ಮತ್ತು ಸಾಮಾನ್ಯ ಮೊಹರನ್ನು ಹೊಂದಿರತಕ್ಕದ್ದು ಮತ್ತು ಸದರಿ ಹೆಸರಿನಿಂದ ದಾವೆ ಹೂಡತಕ್ಕದ್ದು ಮತ್ತು ದಾವೆಗೆ ಗುರಿಯಾಗತಕ್ಕದ್ದು.

(3) ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಕೇಂದ್ರ ಕಛೇರಿಯು ಚೆನ್ನೈನಲ್ಲಿರತಕ್ಕದ್ದು ಮತ್ತು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರದ ಪೂರ್ವಾನುಮೋದನೆಯನ್ನು ಪಡೆದು ಭಾರತದ ಇತರ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಕಛೇರಿಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಬಹುದು.

(4) ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು ಈ ಮುಂದಿನ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರತಕ್ಕದ್ದು.

(ಎ) ಅಧ್ಯಕ್ಷನು, ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಸಂರಕ್ಷಣೆಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಸುಸ್ಥಿರ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಸರಕಾರದಿಂದ ಗೊತ್ತು ಪಡಿಸಿದ ಲಾಭದ ನ್ಯಾಯ ಸಮ್ಮತ ಹಂಚಿಕೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ಅನುಭವವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಒಬ್ಬ ಗಣ್ಯ ವ್ಯಕ್ತಿಯಾಗಿರತಕ್ಕದ್ದು.

(ಬಿ) ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರದಿಂದ ನೇಮಕ ಮಾಡಲಾಗುವ ಮೂವರು ಜನ ಪದ ನಿಮಿತ್ತ ಸದಸ್ಯರು, ಅದರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು ಬುಡಕಟ್ಟು ವ್ಯವಹಾರಗಳನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಮಂತ್ರಾಲಯವನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುವಂತಹವರು ಮತ್ತು ಇಬ್ಬರು ಪರಿಸರ ಮತ್ತು ಅರಣ್ಯಗಳನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಮಂತ್ರಾಲಯವನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುವಂತಹವರು. ಅವರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು ಅರಣ್ಯಗಳ ಅಪರ ಮಹಾ ನಿರ್ದೇಶಕರು ಅಥವಾ ಅರಣ್ಯಗಳ ಮಹಾ ನಿರ್ದೇಶಕರಾಗಿರತಕ್ಕದ್ದು.

(ಸಿ) ಕ್ರಮವಾಗಿ ಈ ಮುಂದಿನ ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರದ ಮಂತ್ರಾಲಯಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುವ ಏಳು ಜನಪದ ನಿಮಿತ್ತ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಲಾಗುವುದು-

- (1) ಕೃಷಿ ಸಂಶೋಧನೆ ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷಣ ;
- (2) ಜೈವಿಕ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ;

- (3) ಸಾಗರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ;
- (4) ಕೃಷಿ ಮತ್ತು ಸಹಕಾರ;
- (5) ಭಾರತೀಯ ವೈದ್ಯ ಪದ್ಧತಿ ಮತ್ತು ಹೋಮಿಯೋಪತಿ;
- (6) ವಿಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ;
- (7) ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಮತ್ತು ಕೈಗಾರಿಕಾ ಸಂಶೋಧನೆ;

(ಡಿ) ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಸಂರಕ್ಷಣೆ, ಜೈವಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಸುಸ್ಥಿರ ಬಳಕೆ ಮತ್ತು ಜೈವಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಬಳಕೆಯಿಂದ ಉಂಟಾಗುವ ಲಾಭದ ನ್ಯಾಯ ಸಮ್ಮತ ಹಂಚಿಕೆ ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷ ಜ್ಞಾನ ಅಥವಾ ಅನುಭವವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ತಜ್ಞರ ಮತ್ತು ಜ್ಞಾನವುಳ್ಳವರ ಪ್ರತಿಯಿಂದ ನೇಮಕ ಮಾಡಲಾಗುವ ಐದು ಜನ ಸರ್ಕಾರೇತರ ಸದಸ್ಯರು.

9. ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಮತ್ತು ಸದಸ್ಯರ ಸೇವಾ ಷರತ್ತುಗಳು.

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೈವಿಕ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಪದನಿಮಿತ್ತ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ, ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಮತ್ತು ಇತರ ಸದಸ್ಯರ ಪದಾವಧಿ ಮತ್ತು ಸೇವಾ ಷರತ್ತುಗಳು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ನಿಯಮಿಸಬಹುದಾದಂತೆ ಇರತಕ್ಕದ್ದು.

10. ಅಧ್ಯಕ್ಷನು - ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಮುಖ್ಯ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾಧಿಕಾರಿ ಯಾಗಿರುತ್ತಾರೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷನು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಮುಖ್ಯ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾಧಿಕಾರಿ ಯಾಗತಕ್ಕದ್ದು ಮತ್ತು ಅವರು ನಿಗದಿಪಡಿಸಬಹುದಾದಂಥ ಅಧಿಕಾರಗಳನ್ನು ಚಲಾಯಿಸತಕ್ಕದ್ದು ಮತ್ತು ಅಂಥ ಕರ್ತವ್ಯಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

11. ಸದಸ್ಯರನ್ನು ತೆಗೆದುಹಾಕುವುದು.

ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು ಯಾರೇ ಸದಸ್ಯನು

ಎ)	ದಿವಾಳಿ ಎಂಬುದಾಗಿ ನಿರ್ಣೇತನಾಗಿದ್ದಾನೆ ಅಥವಾ
ಬಿ)	ನೈತಿಕ ಅಧಃಪತನವನ್ನೊಳಗೊಳ್ಳುವ ಒಂದು ಅಪರಾಧಕ್ಕಾಗಿ ಅಪರಾಧಿ ಎಂದು ನಿರ್ಣೇತನಾಗಿದ್ದಾನೆ.
ಸಿ)	ಸದಸ್ಯನಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸಲು ದೈಹಿಕವಾಗಿ ಮತ್ತು ಮಾನಸಿಕವಾಗಿ ಅಸಮರ್ಥನಾಗಿದ್ದಾನೆ ಅಥವಾ
ಡಿ)	ಅವನು ಪದದಲ್ಲಿ ಮುಂದುವರಿದರೆ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಗೆ ಧಕ್ಕೆ ಯುಂಟಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ದುರುಪಯೋಗ ಪಡಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ; ಅಥವಾ
ಇ)	ಒಬ್ಬ ಸದಸ್ಯನಾಗಿ ಅವನ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಣೆಯ ಮೇಲೆ ಪ್ರತಿಕೂಲ ಪರಿಣಾಮವನ್ನುಂಟು ಮಾಡುವ ಸಂಭವವಿರುವಂತೆ ಹಣಕಾಸಿನ ಅಥವಾ ಇತರ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಯನ್ನು ಅರ್ಜಿಸಿದ್ದಾನೆ ಎಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟರೆ, ಅವನನ್ನು ತೆಗೆದುಹಾಕಬಹುದು.

12. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಸಭೆಗಳು.

- (1) ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು ನಿಗದಿಪಡಿಸಿದಂಥ ಸಮಯ ಮತ್ತು ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿನ ಸಭೆ ಸೇರತಕ್ಕದ್ದು ಮತ್ತು (ಅದರ ಸಭೆಗಳಲ್ಲಿ ಅದರ ಸಭೆಗಳಲ್ಲಿನ ಕೋರಂ ಸೇರಿದಂತೆ) ಕಾರ್ಯಕಲಾಪಗಳನ್ನು ನಡೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಅಂಥ ಕಾರ್ಯವಿಧಾನ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸತಕ್ಕದ್ದು.
- (2) ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಅಧ್ಯಕ್ಷನು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಸಭೆಗಳ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆ ವಹಿಸತಕ್ಕದ್ದು.
- (3) ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಯಾವುದೇ ಸಭೆಗೆ ಯಾವುದೇ ಕಾರಣದಿಂದಾಗಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷನು ಗೈರು ಹಾಜರಾದರೆ, ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಜರಿರುವ ಸದಸ್ಯರು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಸದಸ್ಯನು ಆ ಸಭೆಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯನ್ನು ವಹಿಸತಕ್ಕದ್ದು.
- (4) ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಬರುವ ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಜರಿರುವ ಮತ ಚಲಾಯಿಸುವ ಸದಸ್ಯರು ಬಹುಮತಗಳ ಮೂಲಕ ತೀರ್ಮಾನಿಸತಕ್ಕದ್ದು ಮತ್ತು ಸಮಾನ ಮತಗಳು ಬಿದ್ದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷನು ಅಥವಾ ಅವನ ಗೈರು ಹಾಜರಿಯಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯನ್ನು

ವಹಿಸಿದ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಎರಡನೇ ಅಥವಾ ನಿರ್ಣಾಯಕ ಮತವನ್ನು ಹೊಂದಿರತಕ್ಕದ್ದು ಮತ್ತು ಚಲಾಯಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

- (5) ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ತೀರ್ಮಾನಿಸಬೇಕಾದ ಯಾವುದೇ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ ಅಥವಾ ಪರೋಕ್ಷವಾಗಿ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಸದಸ್ಯನು ತನ್ನ ಸಂಬಂಧದ ಅಥವಾ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಯ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಬಹಿರಂಗಪಡಿಸತಕ್ಕದ್ದು ಮತ್ತು ಹಾಗೆ ಬಹಿರಂಗಪಡಿಸಿದ ತರುವಾಯ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಅಥವಾ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಯುಳ್ಳ ಸದಸ್ಯನು ಆ ಸಭೆಗೆ ಹಾಜರಾಗತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ.
- (6) ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಕ್ರಮ ಅಥವಾ ವ್ಯವಹಾರವನ್ನು ಕೇವಲ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಕಾರಣಗಳಿಗಾಗಿ ಅಸಿಂಧುಗೊಳಿಸತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ.
  - ಎ) ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಸ್ಥಾನ ತೆರವಾಗಿದೆ ಅಥವಾ ಅದರ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ನ್ಯೂನತೆ ಇದೆ; ಅಥವಾ
  - ಬಿ) ಒಬ್ಬ ಸದಸ್ಯನಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುವ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ನೇಮಕದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ದೋಷವಿದೆ; ಅಥವಾ
  - ಸಿ) ಒಂದು ಪ್ರಕರಣದ ಗುಣಗಳಿಗೆ ಬಾಧಕವಾಗದಂಥ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಕಾರ್ಯ ವಿಧಾನದಲ್ಲಿನ ಯಾವುದೇ ಅಕ್ರಮ.

13. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಸಮಿತಿಗಳು.

- (1) ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು ಕೃಷಿ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯವನ್ನು ವ್ಯವಹರಿಸಲು ಒಂದು ಸಮಿತಿಯನ್ನು ರಚಿಸಬಹುದು.

ವಿವರಣೆ : ಈ ಪ್ರಕರಣದ ಉದ್ದೇಶಗಳಿಗಾಗಿ "ಕೃಷಿ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ" ಎಂದರೆ, ಕೃಷಿ ಸಂಬಂಧಿ ಪ್ರಭೇದಗಳ ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ಜೊತೆ ಸಾಮ್ಯತೆ ಇರುವ ವನ್ಯ ಪ್ರಭೇದಗಳಲ್ಲಿರುವ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ.

- (2) (1)ನೇ ಉಪಪ್ರಕರಣದ ಉಪಬಂಧಗಳಿಗೆ ಪ್ರತಿಕೂಲವಾಗದಂತೆ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು, ಈ ಅಧಿನಿಯಮದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಅದರ ಕರ್ತವ್ಯಗಳನ್ನು ದಕ್ಷವಾಗಿ ನಿರ್ವಹಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಮತ್ತು ಅದರ ಪ್ರಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ತಾನು ಸೂಕ್ತವೆಂದು ಭಾವಿಸಬಹುದಾದಷ್ಟು ಸಂಖ್ಯೆಯ ಸಮಿತಿಗಳನ್ನು ರಚಿಸಬಹುದು.
- (3) ಈ ಪ್ರಕರಣದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ರಚಿತವಾದ ಒಂದು ಸಮಿತಿಯು, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಸದಸ್ಯರಲ್ಲದ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳನ್ನು ತನಗೆ ಸೂಕ್ತವೆನಿಸುವಷ್ಟು ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಸಹ ಸದಸ್ಯರನ್ನಾಗಿ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳತಕ್ಕದ್ದು ಮತ್ತು ಹಾಗೆ ಸಹ ಸದಸ್ಯರಾಗಿ ಆಯ್ಕೆಯಾದ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಸಮಿತಿಯ ಎಲ್ಲಾ ಸಭೆಗಳಿಗೆ ಹಾಜರಾಗುವ ಮತ್ತು ಅದರ ವ್ಯವಹಾರಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸುವ ಹಕ್ಕನ್ನೊಂದಿರತಕ್ಕದ್ದು. ಆದರೆ, ಮತ ಚಲಾಯಿಸುವ ಹಕ್ಕನ್ನು ಹೊಂದಿರತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ.
- (4) (2)ನೇ ಉಪಪ್ರಕರಣದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಸಮಿತಿಯ ಸದಸ್ಯರಾಗಿ ನೇಮಕಗೊಂಡಿರುವ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಸಮಿತಿಯ ಸಭೆಗಳಿಗೆ ಹಾಜರಾಗುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವು ನಿಗದಿಪಡಿಸಬಹುದಾದಂಥ ಭತ್ಯೆಗಳನ್ನು ಅಥವಾ ಶುಲ್ಕ ಸ್ವೀಕರಿಸಲು ಹಕ್ಕುಳ್ಳವರಾಗಿರ ತಕ್ಕದ್ದು.

14. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಮತ್ತು ನೌಕರರು.

- (1) ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು ಈ ಅಧಿನಿಯಮದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಅದರ ಪ್ರಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ದಕ್ಷತೆಯಿಂದ ನಿರ್ವಹಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಅವಶ್ಯವೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸುವಂಥ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಇತರ ನೌಕರರನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಬಹುದು.
- (2) ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಅಂಥ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಮತ್ತು ಇತರ ನೌಕರರ ಸೇವಾ ನಿಬಂಧನೆ ಮತ್ತು ಷರತ್ತುಗಳು ವಿನಿಮಯಗಳಲ್ಲಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟಪಡಿಸಬಹುದಾದಂತೆ ಇರತಕ್ಕದ್ದು.

15. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಆದೇಶಗಳು ಮತ್ತು ತೀರ್ಮಾನಗಳನ್ನು ಅಧಿಕೃತ ಗೊಳಿಸುವುದು.

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಎಲ್ಲ ಆದೇಶಗಳು ಮತ್ತು ತೀರ್ಮಾನಗಳನ್ನು ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಸಹಿ ಮೂಲಕ ಅಥವಾ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದಿಂದ ಈ ಪರವಾಗಿ ಅಧಿಕೃತಗೊಳಿಸಿದ ಯಾರೇ ಇತರ

ಸದಸ್ಯನ ಸಹಿಯಿಂದ ಮತ್ತು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದಿಂದ ಚಾರಿ ಮಾಡಿದ ಇತರ ಲಿಖಿತ ಪತ್ರಗಳನ್ನು ಈ ಪರವಾಗಿ ಅಧಿಕೃತಗೊಂಡ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಒಬ್ಬ ಅಧಿಕಾರಿಯ ಸಹಿ ಮೂಲಕ ಅಧಿಕೃತಗೊಳಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

16. ಅಧಿಕಾರಗಳ ಪ್ರತ್ಯಾಯೋಜನೆ.

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು, ಸಾಮಾನ್ಯ ಅಥವಾ ವಿಶೇಷ ಲಿಖಿತ ಆದೇಶದ ಮೂಲಕ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಯಾರೇ ಸದಸ್ಯನಿಗೆ, ಅಧಿಕಾರಿಗೆ ಅಥವಾ ಯಾರೇ ಇತರ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಆ ಆದೇಶದಲ್ಲಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟಪಡಿಸಬಹುದಾದಂಥ ಷರತ್ತುಗಳು ಯಾವುದಾದರೂ ಇದ್ದಲ್ಲಿ ಅವುಗಳಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟು, ಈ ಅಧಿನಿಯಮದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ತಾನು ಅವಶ್ಯಕವೆಂದು ಭಾವಿಸಬಹುದಾದಂಥ (50ನೇ ಪ್ರಕರಣದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಮೇಲ್ಮನವಿ ಸಲ್ಲಿಸುವ ಅಧಿಕಾರ ಮತ್ತು 64ನೇ ಪ್ರಕರಣದಡಿಯಲ್ಲಿ ವಿನಿಮಯಗಳನ್ನು ಮಾಡುವ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ) ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಪ್ರಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಪ್ರತ್ಯಾಯೋಜಿಸಬಹುದು.

17. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ವೆಚ್ಚಗಳನ್ನು ಭಾರತದ ಸಂಚಿತ ನಿಧಿಯಿಂದ ಭರಿಸುವುದು.

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಮತ್ತಿತರ ನೌಕರರಿಗೆ, ಅಥವಾ ಅವರ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಸಂದಾಯ ಮಾಡಬೇಕಾದ ವೇತನಗಳು, ಭತ್ಯೆಗಳು ಮತ್ತು ನಿವೃತ್ತಿ ವೇತನಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಂತೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಸಂದಾಯ ಮಾಡಬೇಕಾದ ವೇತನಗಳು ಮತ್ತು ಭತ್ಯೆಗಳು ಮತ್ತು ಅಡಳಿತಾತ್ಮಕ ವೆಚ್ಚಗಳನ್ನು ಭಾರತದ ಸಂಚಿತ ನಿಧಿಯಿಂದ ಭರಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

ಅಧ್ಯಾಯ - IV

18. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಪ್ರಕಾರ್ಯಗಳು ಮತ್ತು ಅಧಿಕಾರಗಳು.

- (1) 3,4 ಮತ್ತು 6ನೇ ಪ್ರಕರಣಗಳಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಲಾದ ಕಾರ್ಯಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ವಿನಿಯಮಿಸುವುದು ಮತ್ತು ವಿನಿಯಮಗಳ ಮೂಲಕ ಜೈವಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಬಳಕೆಯ ಅವಕಾಶಕ್ಕಾಗಿ ಹಾಗೂ ಲಾಭದ ನಿಷ್ಪಕ್ಷಪಾತ ಮತ್ತು ನ್ಯಾಯಸಮ್ಮತ ಲಾಭಾಂಶ ಹಂಚಿಕೆಗಾಗಿ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿ ಸೂತ್ರಗಳನ್ನು ಹೊರಡಿಸುವುದು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿರತಕ್ಕದ್ದು.
- (2) ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು 3, 4 ಮತ್ತು 6ನೇ ಪ್ರಕರಣಗಳಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಲಾದ ಯಾವುದೇ ಕಾರ್ಯಚಟುವಟಿಕೆಯನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಮೋದನೆಯನ್ನು ನೀಡಬಹುದು.
- (3) ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು :
  - ಎ) ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಸಂರಕ್ಷಣೆ, ಅದರ ಘಟಕಾಂಶಗಳ ಸುಸ್ಥಿರ ಬಳಕೆ ಮತ್ತು ಜೈವಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಉಪಯೋಗದಿಂದ ಲಭ್ಯವಾಗುವ ಲಾಭದ ನ್ಯಾಯಸಮ್ಮತ ಹಂಚಿಕೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸಲಹೆ ನೀಡಬಹುದು.
  - ಬಿ) 37ನೇ ಪ್ರಕರಣದ (1)ನೇ ಉಪ ಪ್ರಕರಣದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಪರಂಪರಾಗತ ತಾಣಗಳೆಂದು ಅಧಿಸೂಚಿಸಬೇಕಾದ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಮಹತ್ವದ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಆಯ್ಕೆಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಅಂಥ ಪರಂಪರಾಗತ ತಾಣಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆಗಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಕ್ರಮಗಳ ಬಗ್ಗೆ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಗಳಿಗೆ ಸಲಹೆ ನೀಡಬಹುದು.
  - ಸಿ) ಈ ಅಧಿನಿಯಮದ ಉಪಬಂಧಗಳನ್ನು ಚಾರಿಗೊಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅಗತ್ಯವಿರಬಹುದಾದಂಥ ಇತರ ಪ್ರಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ನೆರವೇರಿಸಬಹುದು.
- (4) ಭಾರತದಿಂದ ಪಡೆದ ಯಾವುದೇ ಜೈವಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಅಥವಾ ಭಾರತದಿಂದ ಪಡೆದ ಅಂಥ ಜೈವಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಜ್ಞಾನದ ಮೇಲಿನ ಬೌದ್ಧಿಕ ಆಸ್ತಿ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಭಾರತದ ಹೊರಗಿನ ಯಾವುದೇ ದೇಶಕ್ಕೆ ನೀಡುವುದನ್ನು ವಿರೋಧಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅಗತ್ಯವಾದ ಯಾವುದೇ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಪರವಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

ಅಧ್ಯಾಯ - V : ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಅನುಮೋದನೆ

19. ಕೆಲವು ಕಾರ್ಯಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಅನುಮೋದನೆ.

- (1) 3ನೇ ಪ್ರಕರಣದ (2)ನೇ ಉಪಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿದ ಯಾರೇ ವ್ಯಕ್ತಿಯು, ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಲಭ್ಯವಿರುವ ಯಾವುದೇ ಜೈವಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲವನ್ನು ಅಥವಾ ಅದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಸಂಶೋಧನೆಗಾಗಿ ಅಥವಾ ವಾಣಿಜ್ಯ ಉಪಯೋಗಕ್ಕಾಗಿ, ಅಥವಾ ಜೈವಿಕ ಸಮೀಕ್ಷೆ ಮತ್ತು ಜೈವಿಕ ಉಪಯೋಗಕ್ಕಾಗಿ, ಪಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಉದ್ದೇಶಿಸಿದರೆ ಅಥವಾ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಲಭ್ಯವಿರುವ ಅಥವಾ ಭಾರತದಿಂದ ಪಡೆದ ಜೈವಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಯಾವುದೇ ಸಂಶೋಧನಾ ಫಲಿತಾಂಶಗಳನ್ನು, ವರ್ಗಾಯಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಉದ್ದೇಶಿಸಿದರೆ, ಅವನು, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ನಿಗದಿಪಡಿಸಬಹುದಾದಂಥ ನಮೂನೆಯಲ್ಲಿ ಅರ್ಜಿ ಸಲ್ಲಿಸತಕ್ಕದ್ದು ಮತ್ತು ಅಂಥ ಶುಲ್ಕವನ್ನು ಸಂದಾಯ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು.
- (2) 6ನೇ ಪ್ರಕರಣದ (1)ನೇ ಉಪಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿದಂತೆ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಭಾರತದ ಹೊರಗೆ ಪೇಟೆಂಟ್ ಅಥವಾ ಬೌದ್ಧಿಕ ಆಸ್ತಿ ರಕ್ಷಣೆಯ ಯಾವುದೇ ಇತರ ಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಅರ್ಜಿ ಸಲ್ಲಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಉದ್ದೇಶಿಸಿದ, ಯಾರೇ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ನಿಗದಿಪಡಿಸಬಹುದಾದಂಥ ನಮೂನೆಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಅಂಥ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅರ್ಜಿ ಸಲ್ಲಿಸಬಹುದು.
- (3) (1)ನೇ ಉಪಪ್ರಕರಣ ಅಥವಾ (2)ನೇ ಉಪ ಪ್ರಕರಣದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಅರ್ಜಿಯನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ ಮೇಲೆ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೀವಿ ವೈವಿಧ್ಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು ತಾನು ಯೋಗ್ಯವೆಂದು ಭಾವಿಸಬಹುದಾದಂಥ ವಿಚಾರಣೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ ತರುವಾಯ, ಮತ್ತು ಅಗತ್ಯವಿದ್ದರೆ ಈ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ರಚಿಸಿದ ತಜ್ಞರ ಸಮಿತಿಯೊಂದಿಗೆ ಸಮಾಲೋಚಿಸಿದ ತರುವಾಯ, ಈ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಡಿದ ಯಾವುದೇ ವಿನಿಮಯಗಳಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟು ಮತ್ತು ಸ್ವಾಮ್ಯ ಶುಲ್ಕದ ರೂಪದಲ್ಲಿ ವೆಚ್ಚಗಳನ್ನು ವಿಧಿಸುವುದೂ ಸೇರಿದಂತೆ ತಾನು ಯೋಗ್ಯವೆಂದು ಭಾವಿಸಬಹುದಾದಂಥ ನಿಬಂಧನೆಗಳು ಮತ್ತು ಷರತ್ತುಗಳಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟು, ಆದೇಶದ ಮೂಲಕ, ಅನುಮೋದನೆ ನೀಡಬಹುದು ಅಥವಾ ಲಿಖಿತದಲ್ಲಿ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ದಾಖಲಿಸಿ ಆ ಅರ್ಜಿಯನ್ನು ತಿರಸ್ಕರಿಸಬಹುದು. ಪರಂತು, ಬಾಧಿತನಾದ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಅಹವಾಲನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುವ ಒಂದು ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಹೊರತು ತಿರಸ್ಕರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅಂಥ ಆದೇಶವನ್ನು ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ.
- (4) ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು, ಈ ಪ್ರಕರಣದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ತಾನು ನೀಡಿದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಅನುಮೋದನೆಗೆ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ನೋಟೀಸು ನೀಡತಕ್ಕದ್ದು.

20. ಜೈವಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಅಥವಾ ಜ್ಞಾನದ ವರ್ಗಾವಣೆ.

- (1) 19ನೇ ಪ್ರಕರಣದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಅನುಮೋದನೆ ನೀಡಲಾಗಿರುವ ಯಾರೇ ವ್ಯಕ್ತಿಯು, ಸದರಿ ಅನುಮೋದನೆಯ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಯಾವುದೇ ಜೈವಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಅಥವಾ ಅದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಅನುಮತಿಯ ಹೊರತಾಗಿ ವರ್ಗಾಯಿಸತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ.
- (2) (1)ನೇ ಉಪಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಲಾದ ಯಾವುದೇ ಜೈವಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಅಥವಾ ಅದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ವರ್ಗಾಯಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಉದ್ದೇಶಿಸಿದ ಯಾರೇ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ನಿಗದಿಪಡಿಸಬಹುದಾದಂಥ ನಮೂನೆಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಅಂಥ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅರ್ಜಿ ಸಲ್ಲಿಸಬಹುದು.
- (3) (2)ನೇ ಉಪಪ್ರಕರಣದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಅರ್ಜಿಯನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ ಮೇಲೆ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು, ತಾನು ಯೋಗ್ಯವೆಂದು ಭಾವಿಸಬಹುದಾದಂಥ ವಿಚಾರಣೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ ತರುವಾಯ ಮತ್ತು ಅಗತ್ಯವಿದ್ದರೆ ಈ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ರಚಿಸಿದ ತಜ್ಞರ ಸಮಿತಿಯೊಂದಿಗೆ ಸಮಾಲೋಚಿಸಿದ ತರುವಾಯ, ಸ್ವಾಮ್ಯ ಶುಲ್ಕದ ರೂಪದಲ್ಲಿ ವೆಚ್ಚಗಳನ್ನು ವಿಧಿಸುವುದೂ ಸೇರಿದಂತೆ ತಾನು ಯೋಗ್ಯವೆಂದು ಭಾವಿಸಬಹುದಾದಂಥ ನಿಬಂಧನೆಗಳು ಮತ್ತು ಷರತ್ತುಗಳಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟು, ಆದೇಶದ ಮೂಲಕ, ಅನುಮೋದನೆಯನ್ನು ನೀಡಬಹುದು ಅಥವಾ ಲಿಖಿತದಲ್ಲಿ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ದಾಖಲಿಸಿ ಅರ್ಜಿಯನ್ನು ತಿರಸ್ಕರಿಸಬಹುದು.

ಪರಂತು, ಬಾಧಿತ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಅಹವಾಲನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುವ ಒಂದು ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಹೊರತು ತಿರಸ್ಕರಿಸುವ ಅಂಥ ಆದೇಶವನ್ನು ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ.

(4) ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು, ಈ ಪ್ರಕರಣದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ತಾನು ನೀಡುವ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಅನುಮೋದನೆಗೆ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ನೋಟೀಸು ನೀಡತಕ್ಕದ್ದು.

21. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು, ನ್ಯಾಯಸಮ್ಮತ ಲಾಭದ ಹಂಚಿಕೆಯನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸುವುದು.

(1) ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು, 19ನೇ ಪ್ರಕರಣ ಅಥವಾ 20ನೇ ಪ್ರಕರಣಗಳ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಅನುಮೋದನೆಗಳನ್ನು ನೀಡುವಾಗ, ಅಂಥ ಅನುಮೋದನೆಗಾಗಿ ಅರ್ಜಿ ಸಲ್ಲಿಸಿದ ವ್ಯಕ್ತಿಯು, ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಸ್ಥಳೀಯ ನಿಕಾಯಗಳ ಮತ್ತು ಲಾಭದ ಕ್ಷೇಮುದಾರರ ನಡುವಿನ ಪರಸ್ಪರ ಒಡಂಬಡಿಕೆಯ ನಿಬಂಧನೆಗಳು ಮತ್ತು ಷರತ್ತುಗಳ ಅನುಸಾರವಾಗಿ, ಬಳಕೆಯ ಅವಕಾಶ ಪಡೆದ ಜೈವಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳು ಅವುಗಳ ಉಪ ಉತ್ಪನ್ನಗಳು, ಅವುಗಳ ಬಳಕೆ ಮತ್ತು ಅನ್ವಯಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಆವಿಷ್ಕಾರಗಳು ಮತ್ತು ಪದ್ಧತಿಗಳಿಂದ ಲಭ್ಯವಾಗುವ ಲಾಭಗಳ ನ್ಯಾಯಸಮ್ಮತ ಹಂಚಿಕೆಯನ್ನು ಯಾವ ನಿಬಂಧನೆ, ಮತ್ತು ಷರತ್ತುಗಳಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟು ಅನುಮೋದನೆಯನ್ನು ನೀಡಲಾಗಿದೆಯೋ ಅವು ಸುನಿಶ್ಚಿತಗೊಳಿಸುತ್ತವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳತಕ್ಕದ್ದು.

(2) ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು, ಈ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಡಿದ ಯಾವುದೇ ವಿನಿಯಮಗಳಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟು, ಈ ಮುಂದಿನ ಎಲ್ಲಾ ಅಥವಾ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಜಾರಿಗೊಳಿಸತಕ್ಕ ಲಾಭದ ಹಂಚಿಕೆಯನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸತಕ್ಕದ್ದು, ಎಂದರೆ:

- ಎ) ಬೌದ್ಧಿಕ ಹಕ್ಕುಸ್ವಾಮ್ಯದ ಜಂಟಿ ಒಡೆತನವನ್ನು, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಅಥವಾ ಲಾಭದ ಕ್ಷೇಮುದಾರರನ್ನು ಗುರುತಿಸಲಾಗಿದ್ದರೆ, ಅಂತಹ ಲಾಭದ ಕ್ಷೇಮುದಾರರಿಗೆ ನೀಡುವುದು.
- ಬಿ) ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವನ್ನು ವರ್ಗಾಯಿಸುವುದು.
- ಸಿ) ಲಾಭದ ಕ್ಷೇಮುದಾರರ ಜೀವನ ಮಟ್ಟಗಳನ್ನು ಸುಧಾರಿಸುವಂಥ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ಪಾದನೆ, ಸಂಶೋಧನೆ ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಘಟಕಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವುದು.
- ಡಿ) ಜೈವಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳು ಮತ್ತು ಜೈವಿಕ ಸಮೀಕ್ಷೆ ಹಾಗೂ ಜೈವಿಕ ಬಳಕೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಸಂಶೋಧನೆ ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯೊಂದಿಗೆ ಭಾರತೀಯ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳು, ಲಾಭದ ಕ್ಷೇಮುದಾರರ ಮತ್ತು ಸ್ಥಳೀಯ ಜನರನ್ನು ಸೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು.
- ಇ) ಲಾಭದ ಕ್ಷೇಮುದಾರರಿಗೆ ನೆರವು ನೀಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಸಹಾಯ ಬಂಡವಾಳ ನಿಧಿಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವುದು.

ಎಫ್) ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು ಯೋಗ್ಯವೆಂದು ಭಾವಿಸಬಹುದಾದಷ್ಟು ಹಣಕಾಸು ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಮತ್ತು ಹಣಕಾಸೇತರ ಲಾಭಗಳನ್ನು ಲಾಭದ ಕ್ಷೇಮುದಾರರಿಗೆ ಸಂದಾಯ ಮಾಡುವುದು.

(3) ಲಾಭಾಂಶ ಹಂಚಿಕೆಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಒಂದು ಹಣದ ಮೊತ್ತವನ್ನು ಆದೇಶಿಸಿದ್ದರೆ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು ಆ ಮೊತ್ತವನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ನಿಧಿಗೆ ಪಾವತಿಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಿರ್ದೇಶಿಸಬಹುದು.

ಪರಂತು, ಜೈವಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಅಥವಾ ಜ್ಞಾನವು, ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ವ್ಯಕ್ತಿ ಅಥವಾ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಗುಂಪು ಅಥವಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಅವನ್ನು ಪಡೆಯುವ ಅವಕಾಶದಿಂದ ಲಭ್ಯವಾಗಿದ್ದರೆ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು, ತಾನು ಸೂಕ್ತವೆಂದು ಭಾವಿಸಬಹುದಾದಂಥ ಯಾವುದೇ ಒಪ್ಪಂದದ ನಿಬಂಧನೆಗಳಿಗನುಸಾರ ಮತ್ತು ಅಂಥ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ, ಅಂಥ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಅಥವಾ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಗುಂಪಿಗೆ ಅಥವಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ನೇರವಾಗಿ ಹಣವನ್ನು ಸಂದಾಯ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದೆಂದು ನಿರ್ದೇಶಿಸಬಹುದು.

(4) ಈ ಪ್ರಕರಣದ ಉದ್ದೇಶಗಳಿಗಾಗಿ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು, ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದೊಡನೆ ಸಮಾಲೋಚಿಸಿ, ವಿನಿಯಮಗಳ ಮೂಲಕ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಸೂತ್ರಗಳನ್ನು ರಚಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

ಅಧ್ಯಾಯ - VI : ರಾಜ್ಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಮಂಡಳಿ

22. ರಾಜ್ಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಮಂಡಳಿಯ ಸ್ಥಾಪನೆ.

(1) ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು, ಸರ್ಕಾರಿ ರಾಜ್ಯಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಅಧಿಸೂಚನೆಯ ಮೂಲಕ, ಈ ಬಗ್ಗೆ ನೇಮಕ ಮಾಡಬಹುದಾದಂಥ ದಿನಾಂಕದಿಂದ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗುವಂತೆ, ಈ ಅಧಿನಿಯಮದ ಉದ್ದೇಶಗಳಿಗಾಗಿ ಆ ಸರ್ಕಾರವು, (ರಾಜ್ಯದ ಹೆಸರು) ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಮಂಡಳಿ ಎಂಬ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಕರೆಯಲಾಗುವ ರಾಜ್ಯ ಮಂಡಳಿಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

(2) ಈ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ಏನೇ ಇದ್ದರೂ, ಯಾವುದೇ ರಾಜ್ಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಮಂಡಳಿಯನ್ನು ಕೇಂದ್ರಾಡಳಿತ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ರಚಿಸತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ ಮತ್ತು ಕೇಂದ್ರಾಡಳಿತ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು, ಆ ಕೇಂದ್ರಾಡಳಿತ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ರಾಜ್ಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಮಂಡಳಿಯ ಅಧಿಕಾರಗಳನ್ನು ಚಲಾಯಿಸತಕ್ಕದ್ದು ಮತ್ತು ಪ್ರಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

ಪರಂತು, ಯಾವುದೇ ಕೇಂದ್ರಾಡಳಿತ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು, ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವು ನಿರ್ದಿಷ್ಟಪಡಿಸ ಬಹುದಾದಂಥ ಅಂಥ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಅಥವಾ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಗುಂಪಿಗೆ ಈ ಉಪಪ್ರಕರಣದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿನ ಎಲ್ಲಾ ಅಥವಾ ಅದರ ಯಾವುದೇ ಅಧಿಕಾರಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಪ್ರಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಪ್ರತ್ಯಾಯೋಜಿಸಬಹುದು.

(3) ಮಂಡಳಿಯು, ಹಿಂದೆ ಹೇಳಿದ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಶಾಶ್ವತ ಉತ್ತರಾಧಿಕಾರ ಮತ್ತು ಸಾಮಾನ್ಯ ಮೊಹರು ಹೊಂದಿರುವ, ಚರ ಮತ್ತು ಸ್ಥಿರ ಸ್ವತ್ತುಗಳೆರಡನ್ನೂ ಅರ್ಜಿಸುವ, ಹೊಂದುವ ಮತ್ತು ಸ್ವತ್ತನ್ನು ವಿಲೇವಾರಿಮಾಡುವ ಮತ್ತು ಕರಾರು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ನಿಗಮಿತ ನಿಕಾಯವಾಗಿರತಕ್ಕದ್ದು ಮತ್ತು ಸದರಿ ಹೆಸರಿನಿಂದ ದಾವೆ ಹೂಡತಕ್ಕದ್ದು ಮತ್ತು ದಾವೆಗೆ ಗುರಿಯಾಗತಕ್ಕದ್ದು.

(4) ಮಂಡಳಿಯು, ಈ ಮುಂದಿನ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರತಕ್ಕದ್ದು ಎಂದರೆ:

- ಎ) ಅಧ್ಯಕ್ಷ, ಇವನು ಜೈವಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಸಂರಕ್ಷಣೆ, ಸುಸ್ಥಿರ ಬಳಕೆಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಲಾಭಗಳ ನ್ಯಾಯಸಮ್ಮತ ಹಂಚಿಕೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ಅನುಭವ ಹೊಂದಿರುವ, ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ನೇಮಕಮಾಡುವ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ವ್ಯಕ್ತಿಯಾಗಿರತಕ್ಕದ್ದು.
- ಬಿ) ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಇಲಾಖೆಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುವುದಕ್ಕೆ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ನೇಮಕ ಮಾಡುವ ಐದು ಜನರಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿಲ್ಲದ ಪದನಿಮಿತ್ತ ಸದಸ್ಯರು.
- ಸಿ) ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಸಂರಕ್ಷಣೆ, ಜೈವಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಸುಸ್ಥಿರ ಬಳಕೆ ಮತ್ತು ಜೈವಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಬಳಕೆಯಿಂದ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗುವ ಲಾಭಗಳ ನ್ಯಾಯಸಮ್ಮತ ಹಂಚಿಕೆ ಇವುಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿನ ತಜ್ಞರ ಪೈಕಿಯಿಂದ ನೇಮಕಮಾಡಲಾಗುವ ಐದು ಜನರಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿಲ್ಲದ ಸದಸ್ಯರು.

5. ರಾಜ್ಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಮಂಡಳಿಯ ಪ್ರಧಾನ ಕಛೇರಿಯು, ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು, ಸರ್ಕಾರಿ ರಾಜ್ಯ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಅಧಿಸೂಚನೆಯ ಮೂಲಕ ನಿರ್ದಿಷ್ಟಪಡಿಸಬಹುದಾದಂಥ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕದ್ದು.

23. ರಾಜ್ಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಮಂಡಳಿಯ ಪ್ರಕಾರ್ಯಗಳು.

ರಾಜ್ಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಮಂಡಳಿಯ ಪ್ರಕಾರ್ಯಗಳು ಈ ಕೆಳಕಂಡಂತಿರುತ್ತವೆ.

ಎ) ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಸಂರಕ್ಷಣೆ, ಅದರ ಘಟಕಗಳ ಸುಸ್ಥಿರ ಬಳಕೆ ಮತ್ತು ಜೈವಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಬಳಕೆಯಿಂದ ಬರುವ ಲಾಭಗಳ ನ್ಯಾಯಸಮ್ಮತ ಹಂಚಿಕೆ ಇವುಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವು ಹೊರಡಿಸಿದ ಯಾವುದೇ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಸೂತ್ರಗಳಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟು, ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸಲಹೆ ನೀಡುವುದು.

ಬಿ) ಯಾವುದೇ ಜೈವಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ವಾಣಿಜ್ಯ ಬಳಕೆ ಅಥವಾ ಜೈವಿಕ ಸಮೀಕ್ಷೆ ಮತ್ತು ಜೈವಿಕ ಬಳಕೆಗಾಗಿ ಭಾರತೀಯರಿಗೆ ಅನುಮೋದನೆಗಳನ್ನು ಅಥವಾ ಮಾಡಿಕೊಂಡ ಇತರ ರೀತಿಯ ಕೋರಿಕೆಗಳನ್ನು ಮಂಜೂರು ಮಾಡುವ ಮೂಲಕ ವಿನಿಯಮಿಸುವುದು.

ಸಿ) ಈ ಅಧಿನಿಯಮದ ಉಪಬಂಧಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸಲು ಅಗತ್ಯವಾಗಬಹುದಾದಂಥ ಅಥವಾ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ನಿಯಮಿಸಬಹುದಾದಂಥ ಅಂಥ ಇತರ ಪ್ರಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುವುದು.

24. ಕೆಲವು ಕಾರ್ಯಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ಬಂಧಿಸಲು ರಾಜ್ಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಮಂಡಳಿಯ ಅಧಿಕಾರ.

(1) 7ನೇ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಲಾದ ಯಾವುದೇ ಕಾರ್ಯಚಟುವಟಿಕೆಯನ್ನು ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಳ್ಳಲು ಉದ್ದೇಶಿಸುವ ಭಾರತದ ಯಾರೇ ನಾಗರಿಕ ಅಥವಾ ನಿಗಮಿತ ನಿಕಾಯ, ಭಾರತದಲ್ಲಿ ನೋಂದಣಿ ಮಾಡಿಸಿರುವ ಸಂಘ ಅಥವಾ ಸಂಸ್ಥೆಯು, ರಾಜ್ಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಮಂಡಳಿಗೆ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ನಿಯಮಿಸಬಹುದಾದಂಥ ನಮೂನೆಯಲ್ಲಿ ಪೂರ್ವ ಸೂಚನೆ ನೀಡತಕ್ಕದ್ದು.

(2) (1)ನೇ ಉಪ-ಪ್ರಕರಣದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಸೂಚನೆಯನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ ತರುವಾಯ ರಾಜ್ಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಮಂಡಳಿಯು, ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳೊಡನೆ ಸಮಾಲೋಚಿಸಿದ ಮತ್ತು ಸಂರಕ್ಷಣೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಅದು ಯುಕ್ತವೆನಿಸಬಹುದಾದಂಥ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅಂಥ ವಿಚಾರಣೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸಿದ ನಂತರ, ಅದು ಅಂಥ ಕಾರ್ಯಚಟುವಟಿಕೆಗಳು, ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯದ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಮತ್ತು ಸುಸ್ಥಿರ ಬಳಕೆ ಮತ್ತು ಅಂಥ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಂದ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗುವ ಲಾಭಗಳ ನ್ಯಾಯಸಮ್ಮತ ಹಂಚಿಕೆಯ ಉದ್ದೇಶಗಳಿಗೆ ಬಾಧಕವಾಗಿವೆ ಅಥವಾ ವ್ಯತಿರಿಕ್ತವಾಗಿವೆ ಎಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟಲ್ಲಿ ಅಂಥ ಯಾವುದೇ ಕಾರ್ಯಚಟುವಟಿಕೆಯನ್ನು, ಅದೇಶದ ಮೂಲಕ ನಿಷೇಧಿಸಬಹುದು ಅಥವಾ ನಿರ್ಬಂಧಿಸಬಹುದು.

ಪರಂತು, ಬಾಧಿತ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ತನ್ನ ಅಹವಾಲನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳಲು ಅವಕಾಶವನ್ನು ನೀಡಿದ ಹೊರತು ಯಾವುದೇ ಅಂಥ ಆದೇಶವನ್ನು ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ.

(3) ಪೂರ್ವಸೂಚನೆಗಾಗಿ 1ನೇ ಉಪ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಲಾದ ಪ್ರಪತ್ರದಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾದ ಯಾವುದೇ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಗೌಪ್ಯವಾಗಿಸತಕ್ಕದ್ದು ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಡದ ಯಾರೇ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಉದ್ದೇಶ ಪೂರ್ವಕವಾಗಿಯಾಗಲೀ ಅಥವಾ ಉದ್ದೇಶ ರಹಿತವಾಗಿಯಾಗಲೀ ಬಹಿರಂಗ ಪಡಿಸತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ.

25. 9ನೇ ಪ್ರಕರಣದಿಂದ 17ನೇ ಪ್ರಕರಣದವರೆಗಿನ ಉಪಬಂಧಗಳ ರಾಜ್ಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಮಂಡಳಿಗೆ ಮಾರ್ಪಾಟುಗಳೊಂದಿಗೆ ಅನ್ವಯವಾಗತಕ್ಕದ್ದು.

9ನೇ ಪ್ರಕರಣದಿಂದ 17ನೇ ಪ್ರಕರಣದವರೆಗಿನ ಉಪಬಂಧಗಳನ್ನು ರಾಜ್ಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಮಂಡಳಿಗೆ ಅನ್ವಯಿಸತಕ್ಕದ್ದು ಮತ್ತು ಈ ಮುಂದಿನ ಮಾರ್ಪಾಟುಗಳಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿರತಕ್ಕದ್ದು, ಎಂದರೆ:

- ಎ) ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಮಾಡಲಾದ ಉಲ್ಲೇಖಗಳನ್ನು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಮಾಡಲಾದ ಉಲ್ಲೇಖಗಳು ಎಂದು ಅರ್ಥೈಸತಕ್ಕದ್ದು.
- ಬಿ) ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಮಾಡಲಾದ ಉಲ್ಲೇಖಗಳನ್ನು ರಾಜ್ಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಮಂಡಳಿಗೆ ಮಾಡಲಾದ ಉಲ್ಲೇಖಗಳು ಎಂದು ಅರ್ಥೈಸತಕ್ಕದ್ದು.
- ಸಿ) ಭಾರತದ ಸಂಚಿತ ನಿಧಿಗೆ ಮಾಡಲಾದ ಉಲ್ಲೇಖವನ್ನು ರಾಜ್ಯ ಸಂಚಿತ ನಿಧಿಗೆ ಮಾಡಲಾದ ಉಲ್ಲೇಖ ಎಂದು ಅರ್ಥೈಸತಕ್ಕದ್ದು.

ಅಧ್ಯಾಯ - VIII : ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಹಣಕಾಸು, ಲೆಕ್ಕಪತ್ರಗಳು ಮತ್ತು ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆ

26. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಅನುದಾನಗಳು ಅಥವಾ ಸಾಲಗಳು.

ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವು, ಸಂಸತ್ತು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಕಾನೂನಿನ ಮೂಲಕ ಯುಕ್ತ ಧನವಿನಿಯೋಗ ಮಾಡಿದ ನಂತರ, ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವು ಯುಕ್ತವೆಂದು ಭಾವಿಸಬಹುದಾದಂಥ ಮೊತ್ತದ ಹಣವನ್ನು ಅನುದಾನಗಳು ಅಥವಾ ಸಾಲಗಳ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಈ ಅಧಿನಿಯಮದ ಉದ್ದೇಶಗಳಿಗಾಗಿ ಬಳಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಸಂದಾಯ ಮಾಡಬಹುದು.

27. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ನಿಧಿಯ ರಚನೆ.

(1) ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ನಿಧಿ ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುವ ನಿಧಿಯನ್ನು ರಚಿಸತಕ್ಕದ್ದು ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕೆ, -

ಎ) 26ನೇ ಪ್ರಕರಣದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಮಾಡಲಾದ ಯಾವುದೇ ಅನುದಾನಗಳು ಮತ್ತು ಸಾಲಗಳನ್ನು ;

ಬಿ) ಈ ಅಧಿನಿಯಮದಡಿಯಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ ಎಲ್ಲಾ ಶುಲ್ಕಗಳು ಮತ್ತು ಸ್ವಾಮ್ಯ ಶುಲ್ಕಗಳು; ಮತ್ತು

ಸಿ) ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವು ನಿರ್ಧರಿಸಬಹುದಾದಂಥ ಇತರ ಮೂಲಗಳಿಂದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ ಎಲ್ಲಾ ಮೊತ್ತಗಳನ್ನು

ಜಮೆ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು.

(2) ಈ ನಿಧಿಯನ್ನು -

- ಎ) ಲಾಭದ ಕ್ಷೇಮದಾರರಿಗೆ ಲಾಭಗಳನ್ನು ನೀಡುವುದಕ್ಕೆ;
- ಬಿ) ಜೈವಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಮತ್ತು ಸಂವರ್ಧನೆ ಹಾಗೂ ಯಾವ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಂದ ಅಂಥ ಜೈವಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳು ಅಥವಾ ಅದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಜ್ಞಾನ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗಿದೆಯೋ ಅಂತಹ ಸ್ಥಳಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ;
- ಸಿ) ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳೊಡನೆ ಸಮಾಲೋಚಿಸಿ (ಬಿ) ಖಂಡದಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಲಾದ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಸಾಮಾಜಿಕ-ಆರ್ಥಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ

ಬಳಸತಕ್ಕದ್ದು.

28. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ವಾರ್ಷಿಕ ವರದಿ.

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು, ನಿಯಮಿಸಬಹುದಾದಂಥ ನಮೂನೆಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಹಣಕಾಸು ವರ್ಷದ ಅಂಥ ಸಮಯದಲ್ಲಿ, ಹಿಂದಿನ ಹಣಕಾಸು ವರ್ಷದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿನ ತನ್ನ ಕಾರ್ಯಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಸಂಪೂರ್ಣ ವಿವರಗಳನ್ನು ನೀಡಿ, ತನ್ನ ವಾರ್ಷಿಕ ವರದಿಯನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸತಕ್ಕದ್ದು ಮತ್ತು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ, ನಿಯಮಿಸಬಹುದಾದಂಥ ದಿನಾಂಕಕ್ಕೆ ಮೊದಲು, ಪರಿಶೋಧಿತ ಲೆಕ್ಕಪತ್ರಗಳ ಪ್ರತಿಯನ್ನು, ಅದರ ಮೇಲೆ ಪರಿಶೋಧಕರು ನೀಡಿರುವ ವರದಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಒದಗಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

29. ಆಯವ್ಯಯ, ಲೆಕ್ಕಪತ್ರಗಳು ಮತ್ತು ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆ.

- (1) ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು, ಭಾರತದ ನಿಯಂತ್ರಕರು ಮತ್ತು ಮಹಾ ಲೆಕ್ಕ ಪರಿಶೋಧಕರೊಂದಿಗೆ ಸಮಾಲೋಚಿಸಿ, ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ನಿಯಮಿಸಲಾದಂಥ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಆಯವ್ಯಯವನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸತಕ್ಕದ್ದು, ಸರಿಯಾದ ಲೆಕ್ಕಪತ್ರಗಳು ಮತ್ತು ಇತರ ಸೂಕ್ತ ದಾಖಲೆಗಳನ್ನು (ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ನಿಧಿಯ ಲೆಕ್ಕಪತ್ರಗಳು ಮತ್ತು ಇತರ ಸೂಕ್ತ ದಾಖಲೆಗಳನ್ನೂ ಒಳಗೊಂಡಂತೆ) ನಿರ್ವಹಿಸತಕ್ಕದ್ದು ಮತ್ತು ಲೆಕ್ಕಪತ್ರಗಳ ವಾರ್ಷಿಕ ವಿವರಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸತಕ್ಕದ್ದು.
- (2) ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಲೆಕ್ಕಪತ್ರಗಳನ್ನು ಭಾರತೀಯ ನಿಯಂತ್ರಕರು ಮತ್ತು ಮಹಾ ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧಕರು, ಅವರು ನಿರ್ದಿಷ್ಟಪಡಿಸಬಹುದಾದಂಥ ಅಂತರಗಳಲ್ಲಿ ಲೆಕ್ಕ ಪರಿಶೋಧನೆ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು ಮತ್ತು ಇಂತಹ ಲೆಕ್ಕ ಪರಿಶೋಧನೆಯ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಭರಿಸಿದ ಯಾವುದೇ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ಭಾರತ ನಿಯಂತ್ರಕರು ಮತ್ತು ಮಹಾ ಲೆಕ್ಕ ಪರಿಶೋಧಕರಿಗೆ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದಿಂದ ಸಂದಾಯವಾಗತಕ್ಕದ್ದು.
- (3) ಭಾರತದ ನಿಯಂತ್ರಕರು ಮತ್ತು ಮಹಾ ಲೆಕ್ಕ ಪರಿಶೋಧಕರು ಮತ್ತು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಲೆಕ್ಕಪತ್ರಗಳ ಲೆಕ್ಕ ಪರಿಶೋಧನೆಯ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಅವರಿಂದ ನೇಮಕಗೊಂಡ ಯಾರೇ ವ್ಯಕ್ತಿಯು, ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಸರ್ಕಾರಿ ಲೆಕ್ಕಪತ್ರಗಳ ಪರಿಶೋಧನೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ನಿಯಂತ್ರಕರು ಮತ್ತು ಮಹಾ ಲೆಕ್ಕ ಪರಿಶೋಧಕರು ಅಂಥ ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಹೊಂದಿರುವ ಅಂಥ ಹಕ್ಕುಗಳು ಮತ್ತು ವಿಶೇಷಾಧಿಕಾರಗಳು ಮತ್ತು ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಹೊಂದಿರತಕ್ಕದ್ದು ಮತ್ತು ವಿಶೇಷವಾಗಿ, ಪುಸ್ತಕಗಳು, ಲೆಕ್ಕಪತ್ರಗಳು ಮತ್ತು ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ವೋಚರುಗಳು ಮತ್ತು ಇತರ ದಸ್ತಾವೇಜುಗಳು ಮತ್ತು ಕಾಗದಪತ್ರಗಳನ್ನು ಹಾಜರುಪಡಿಸುವಂತೆ ಒತ್ತಾಯಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಯಾವುದೇ ಕಛೇರಿಗಳನ್ನು ತನಿಖೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹಕ್ಕು ಹೊಂದಿರತಕ್ಕದ್ದು.

(4) ಭಾರತದ ನಿಯಂತ್ರಕರು ಮತ್ತು ಮಹಾ ಲೆಕ್ಕ ಪರಿಶೋಧಕರಿಂದ ಅಥವಾ ಈ ಸಂಬಂಧವಾಗಿ ಇವರಿಂದ ನೇಮಕಗೊಂಡ ಯಾರೇ ವ್ಯಕ್ತಿಯಿಂದ ಪ್ರಮಾಣೀಕೃತವಾದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಲೆಕ್ಕಪತ್ರಗಳನ್ನು ಅದರ ಮೇಲಿನ ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನಾ ವರದಿಯ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿವರ್ಷ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

30. ವಾರ್ಷಿಕ ವರದಿಯನ್ನು ಸಂಸತ್ತಿನ ಮುಂದೆ ಮಂಡಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

ವಾರ್ಷಿಕ ವರದಿ ಮತ್ತು ಲೆಕ್ಕ ಪರಿಶೋಧನಾ ವರದಿಗಳನ್ನು, ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ ನಂತರ ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ಬೇಗನೆ ಸಂಸತ್ತಿನ ಉಭಯ ಸದನಗಳ ಮುಂದೆ ಇವುಗಳನ್ನು ಮಂಡಿಸುವಂತೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವು ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು.

ಅಧ್ಯಾಯ - VIII : ರಾಜ್ಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಮಂಡಳಿಯ ಹಣಕಾಸು, ಲೆಕ್ಕಗಳು ಮತ್ತು ಲೆಕ್ಕ ಪರಿಶೋಧನೆ

31. ರಾಜ್ಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಮಂಡಳಿಗೆ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ನೀಡಲಾದ ಅನುದಾನ.

ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು, ಈ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ, ರಾಜ್ಯ ವಿಧಾನ ಮಂಡಲವು ಕಾನೂನಿನ ಮೂಲಕ ಯುಕ್ತ ವಿನಿಯೋಗ ಮಾಡಿದ ನಂತರ, ಈ ಅಧಿನಿಯಮದ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಯುಕ್ತವೆಂದು ಭಾವಿಸಬಹುದಾದಂಥ ಹಣದ ಮೊತ್ತವನ್ನು ಅನುದಾನ ಅಥವಾ ಸಾಲಗಳ ರೂಪದಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ರಾಜ್ಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಮಂಡಳಿಗೆ ಸಂದಾಯ ಮಾಡಬಹುದು.

32. ರಾಜ್ಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ನಿಧಿಯ ಸ್ಥಾಪನೆ.

- (1) ರಾಜ್ಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ನಿಧಿ ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುವ ನಿಧಿಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸತಕ್ಕದ್ದು ಮತ್ತು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಮೊತ್ತವನ್ನು ಜಮಾ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು
  - ಎ) ಪ್ರಕರಣ 31ರಡಿಯಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಮಂಡಳಿಗೆ ನೀಡಲಾದ ಯಾವುದೇ ಅನುದಾನಗಳು ಮತ್ತು ಸಾಲಗಳು.
  - ಬಿ) ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದಿಂದ ಮಾಡಲಾದ ಯಾವುದೇ ಅನುದಾನಗಳು ಅಥವಾ ಸಾಲಗಳು.
  - ಸಿ) ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ನಿರ್ಧರಿಸಬಹುದಾದಂಥ ಇತರ ಮೂಲಗಳಿಂದ ರಾಜ್ಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಮಂಡಳಿಯು ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ ಎಲ್ಲಾ ಮೊತ್ತಗಳು.
- (2) ರಾಜ್ಯ ಜೈವಿಕ ನಿಧಿಯನ್ನು ಈ ಮುಂದಿನವುಗಳಿಗೆ ಎಂದರೆ:-
  - ಎ) ಪರಂಪರೆಯ ಸ್ಥಳ ನಿರ್ವಹಣೆ ಮತ್ತು ಸಂರಕ್ಷಣೆ
  - ಬಿ) 37ನೇ ಪ್ರಕರಣದ (1)ನೇ ಉಪಪ್ರಕರಣದಡಿಯಲ್ಲಿನ ಅಧಿಸೂಚನೆಯ ಮೂಲಕ ಅರ್ಥಿಕವಾಗಿ ತೊಂದರೆಗೊಳಗಾದ ಯಾವುದೇ ವರ್ಗದ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಪರಿಹಾರ ನೀಡಲು ಅಥವಾ ಪುನರ್ವಸತಿ ಕಲ್ಪಿಸಲು.
  - ಸಿ) ಜೈವಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಮತ್ತು ಸಂವರ್ಧನೆ.
  - ಡಿ) ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಸ್ಥಳೀಯ ನಿಕಾಯಗಳೊಂದಿಗೆ ಸಮಾಲೋಚಿಸಿ ಪ್ರಕರಣ 24ರಡಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಲಾದ ಯಾವುದೇ ಆದೇಶಕ್ಕೆ ಒಳಪಟ್ಟು, ಯಾವ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಂದ ಅಂತಹ ಜೈವಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳು ಅಥವಾ ಅದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಜ್ಞಾನ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗಿದೆಯೋ ಅಂಥ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಸಾಮಾಜಿಕ-ಅರ್ಥಿಕ ಪ್ರಗತಿಗಾಗಿ.
  - ಇ) ಈ ಅಧಿನಿಯಮದಿಂದ ಅಧಿಕೃತಗೊಂಡ ಉದ್ದೇಶಗಳಿಗಾಗಿ ಮಾಡಲಾದ ವೆಚ್ಚಗಳನ್ನು ಭರಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ

-ಬಳಸತಕ್ಕದ್ದು.

33. ರಾಜ್ಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಮಂಡಳಿಯ ವಾರ್ಷಿಕ ವರದಿ.

ರಾಜ್ಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಮಂಡಳಿಯು ಪ್ರತಿ ಹಣಕಾಸು ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ನಿಯಮಿಸಬಹುದಾದಂಥ ಪ್ರಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಅಂಥ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಹಿಂದಿನ ಹಣಕಾಸು ವರ್ಷದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಸಂಪೂರ್ಣ ವಿವರವನ್ನು ನೀಡುವ ವರದಿಯನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸತಕ್ಕದ್ದು ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಅದರ ಪ್ರತಿಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

34. ರಾಜ್ಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಮಂಡಳಿಯ ಲೆಕ್ಕಗಳ ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆ.

ರಾಜ್ಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಮಂಡಳಿಯು ಲೆಕ್ಕಪತ್ರಗಳನ್ನು, ರಾಜ್ಯದ ಮಹಾ ಲೇಖಪಾಲರೊಂದಿಗೆ ಸಮಾಲೋಚಿಸಿ ನಿಯಮಿಸಬಹುದಾದಂಥ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಿರ್ವಹಿಸತಕ್ಕದ್ದು ಮತ್ತು ಲೆಕ್ಕ ಪರಿಶೋಧನೆ ಮಾಡಿಸತಕ್ಕದ್ದು ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಮಂಡಳಿಯು, ಲೆಕ್ಕಪತ್ರಗಳ ಪರಿಶೋಧನೆಯ ಪ್ರತಿಯನ್ನು ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧಕರ ವರದಿಯೊಂದಿಗೆ ನಿಯಮಿಸಬಹುದಾದಂಥ ದಿನಾಂಕದ ಒಳಗೆ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಒದಗಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

35. ರಾಜ್ಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಮಂಡಳಿಯ ವಾರ್ಷಿಕ ವರದಿಯನ್ನು ರಾಜ್ಯ ವಿಧಾನ ಮಂಡಲದ ಮುಂದೆ ಮಂಡಿಸುವುದು.

ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು, ವಾರ್ಷಿಕ ವರದಿ ಮತ್ತು ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನಾ ವರದಿಗಳನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ ನಂತರ ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ಬೇಗನೆ ರಾಜ್ಯ ವಿಧಾನ ಮಂಡಲದ ಮುಂದೆ ಮಂಡಿಸುವಂತೆ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು.

ಅಧ್ಯಾಯ - IX : ಕೇಂದ್ರ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದ ಕರ್ತವ್ಯಗಳು

36. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವು, ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯದ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಮುಂತಾದವುಗಳಿಗಾಗಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಾರ್ಯತಂತ್ರಗಳು, ಯೋಜನೆಗಳು ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸುವುದು.

- (1) ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವು ಜೈವಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳಿಂದ ಸಮೃದ್ಧವಾಗಿರುವ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಗುರುತಿಸುವಿಕೆ ಮತ್ತು ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ, ಇರುನಲೆ ಮತ್ತು ಹೊರನಲೆಯ ಸಂವರ್ಧನೆ, ಜೈವಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಜಾಗೃತಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಂಶೋಧನೆ, ತರಬೇತಿ ಮತ್ತು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಕ ಕ್ರಮಗಳೂ ಸೇರಿದಂತೆ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಮತ್ತು ಸಂವರ್ಧನೆ ಮತ್ತು ಸುಸ್ಥಿರ ಬಳಕೆಗಾಗಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಾರ್ಯತಂತ್ರಗಳು, ಯೋಜನೆಗಳು ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸತಕ್ಕದ್ದು.
- (2) ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವು, ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯಗಳು, ಜೈವಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳು ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ಆವಾಸಗಳಿಂದ ಸಮೃದ್ಧವಾಗಿರುವ ಯಾವುದೇ ಪ್ರದೇಶವು, ಅತೀ ಬಳಕೆ, ದುರ್ಬಳಕೆ ಅಥವಾ ನಿರ್ಲಕ್ಷ್ಯದಿಂದಾಗಿ ಅವನತಿ ಹೊಂದುತ್ತಿವೆ ಎಂದು ಮನಗಂಡಲ್ಲಿ, ಅದು, ಅಂಥ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಒದಗಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿರುವಂಥ ಅಥವಾ ಅಗತ್ಯವಿರುವಂಥ ಯಾವುದೇ ತಾಂತ್ರಿಕ ಮತ್ತು ಇತರ ನೆರವನ್ನು ನೀಡಿ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಗಳಿಗೆ ತ್ವರಿತ ಸುಧಾರಣಾ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುವಂತೆ ನಿರ್ದೇಶನಗಳನ್ನು ಹೊರಡಿಸತಕ್ಕದ್ದು.
- (3) ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವು, ಕಾರ್ಯ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಸೂಕ್ತವೆಂದು ಭಾವಿಸಿದಲ್ಲಿ, ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯದ ಸಂರಕ್ಷಣೆ, ಮತ್ತು ಸಂವರ್ಧನೆ ಮತ್ತು ಸುಸ್ಥಿರ ಬಳಕೆಯನ್ನು ಸಂಬಂಧಿತ ವಲಯ ಅಥವಾ ಅಂತರವಲಯ ಯೋಜನೆಗಳು, ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯನೀತಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಸಂಯೋಜಿಸತಕ್ಕದ್ದು.
- (4) ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವು,
  - (i) ಅಗತ್ಯವಿರುವೆಡೆಗಳಲ್ಲಿ, ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯದ ಮೇಲೆ ಪ್ರತಿಕೂಲ ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡುವ ಸಂಭವ ಇರುವ ಯೋಜನೆಯ ಪರಿಸರಾತ್ಮಕ ಪ್ರಭಾವದ ನಿರ್ದರಣೆಗಾಗಿ, ಅಂಥ ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನು ತಪ್ಪಿಸುವ ಅಥವಾ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮತ್ತು ಅಂಥ ನಿರ್ದರಣೆಯಲ್ಲಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸಹಭಾಗಿತ್ವಕ್ಕಾಗಿ ಸೂಕ್ತ ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸಲು :
  - (ii) ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯದ ಸಂರಕ್ಷಣೆ, ಸುಸ್ಥಿರ ಬಳಕೆ ಮತ್ತು ಮಾನವನ ಆರೋಗ್ಯದ ಮೇಲೆ ಪ್ರತಿಕೂಲ ಪರಿಣಾಮವನ್ನುಂಟು ಮಾಡುವ ಸಂಭವವಿರುವ ಜೈವಿಕ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಮೂಲಕ ಜೀವಂತ ಪರಿವರ್ತನಾ ಜೀವಿಗಳ ಬಳಕೆ ಮತ್ತು ಬಿಡುಗಡೆಯಿಂದಾಗುವ ಅಪಾಯಗಳನ್ನು ತಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ, ನಿರ್ವಹಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅಥವಾ ನಿಯಂತ್ರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳತಕ್ಕದ್ದು.
- (5) ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವು, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು ಶಿಫಾರಸ್ಸು ಮಾಡಿದಂತೆ ಸ್ಥಳೀಯ, ರಾಜ್ಯ ಅಥವಾ ರಾಷ್ಟ್ರಮಟ್ಟಗಳಲ್ಲಿ ಅಂಥ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ನೋಂದಾಯಿಸುವುದನ್ನೂ ಒಳಗೊಂಡಂತೆ ಅಂಥ ಕ್ರಮಗಳ ಮೂಲಕ ಮತ್ತು ತಂತ್ರಾನು ಹುಟ್ಟುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಂತೆ ಸಂರಕ್ಷಣೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಇತರ ಕ್ರಮಗಳ ಮೂಲಕ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಸ್ಥಳೀಯ ಜನರ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಗೌರವಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಸಂರಕ್ಷಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

ವಿವರಣೆ:- ಈ ಪ್ರಕರಣದ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ-

- ಎ) "ಹೊರನೇಲೆ ಸಂರಕ್ಷಣೆ" ಎಂದರೆ ಜೈವಿಕ-ವೈವಿಧ್ಯದ ಘಟಕಗಳನ್ನು ಅವುಗಳ ಸ್ವಾಭಾವಿಕ ಆವಾಸಗಳಿಂದ ಹೊರಗೆ ಸಂರಕ್ಷಿಸುವುದು:-
- ಬಿ) "ಇರುನೇಲೆ ಸಂರಕ್ಷಣೆ" ಎಂದರೆ ಪರಿಸರ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮತ್ತು ಸ್ವಾಭಾವಿಕ ಆವಾಸಗಳ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಮತ್ತು ಬದುಕುಬಲ್ಲ ವಿಶಿಷ್ಟ ಪ್ರಭೇದಗಳನ್ನು ಅವುಗಳ ಸ್ವಾಭಾವಿಕ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳಲ್ಲಿ ನಿರ್ವಹಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಪುನಶ್ಚೇತನ (ಸಂಗ್ರಹಣೆ) ಹಾಗೂ ಬೆಳೆಸಿದ ಮತ್ತು ಕೃಷಿ ಮಾಡಿದ ಪ್ರಭೇದಗಳ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ, ಎಲ್ಲೆ ಅವುಗಳ ವಿಶಿಷ್ಟ ವರ್ಗಗಳನ್ನು ವಿಕಸನಗೊಳಿಸಲಾಗಿದೆಯೋ ಆ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳಲ್ಲಿನ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಎಂದರ್ಥ.

"ಇರುನೇಲೆ ಸಂರಕ್ಷಣೆ"ಎಂದರೆ ಜೀವವಾಸ ಮತ್ತು ಆವಾಸಗಳ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಮತ್ತು ಬದುಕುಬಲ್ಲ ಒಟ್ಟು ಪ್ರಭೇದಗಳನ್ನು ಅವುಗಳ ಸ್ವಾಭಾವಿಕ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ನಾಡಿನ ಪರಿಸರಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಸಿದ ಅಥವಾ ಕೃಷಿ ಮಾಡಿದ ಪ್ರಭೇದಗಳ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ, ಅವು ತಮ್ಮ ವಿಶಿಷ್ಟ ಗುಣಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಿಕೊಂಡ ಪರಿಸರಗಳಲ್ಲಿ ನಿರ್ವಹಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಸಂಗ್ರಹಿಸುವುದು.

- ಎಂದರ್ಥ.

37. ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯದ ಪರಂಪರಾಗತ ತಾಣಗಳು.

- (1) ತತ್ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಜಾರಿಯಲ್ಲಿರುವ ಯಾವುದೇ ಇತರ ಕಾನೂನಿಗೆ ಬಾಧಕವಾಗದಂತೆ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು, ಕಾಲದಿಂದ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಸ್ಥಳೀಯ ನಿಕಾಯಗಳೊಂದಿಗೆ ಸಮಾಲೋಚಿಸಿ, ಈ ಅಧಿನಿಯಮದಡಿ ಎಲ್ಲೆ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯದ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ ಹೊಂದಿರುವ ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯದ ಪರಂಪರಾಗತ ತಾಣಗಳೆಂದು ರಾಜ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಅಧಿಸೂಚಿಸಬಹುದು.
- (2) ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು, ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದೊಂದಿಗೆ ಸಮಾಲೋಚಿಸಿ ಎಲ್ಲಾ ಪರಂಪರಾಗತ ತಾಣಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆ ಮತ್ತು ಸಂರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಬಹುದು.
- (3) ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು, ಅಂಥ ಅಧಿಸೂಚನೆಯಿಂದ ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಬಾಧಿತನಾದ ಯಾರೇ ವ್ಯಕ್ತಿ ಅಥವಾ ಸಮುದಾಯಗಳಿಗೆ ಪರಿಹಾರ ನೀಡುವ ಅಥವಾ ಪುನರ್ವಸತಿ ಕಲ್ಪಿಸುವ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

38. ಅಪಾಯದ ಅಂಚಿನಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರಭೇದಗಳನ್ನು ಅಧಿಸೂಚಿಸಲು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಅಧಿಕಾರ.

ತತ್ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಜಾರಿಯಲ್ಲಿರುವ ಇತರ ಯಾವುದೇ ಕಾನೂನಿನ ಉಪಬಂಧಗಳಿಗೆ ಪ್ರತಿಕೂಲವಾಗದಂತೆ, ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದೊಂದಿಗೆ ಸಮಾಲೋಚಿಸಿ ಕಾಲದಿಂದ ಕಾಲಕ್ಕೆ ವಿನಾಶದ ಅಂಚಿನಲ್ಲಿರುವ ಅಥವಾ ಸದ್ಯದಲ್ಲಿಯೇ ನಾಶವಾಗುವ ಸಂಭವವಿರುವ ಯಾವುದೇ ಪ್ರಭೇದಗಳನ್ನು ಅಪಾಯದ ಅಂಚಿನಲ್ಲಿರುವ ಅಥವಾ ಸದ್ಯದಲ್ಲಿಯೇ ನಾಶವಾಗುವ ಸಂಭವವಿರುವ ಯಾವುದೇ ಪ್ರಭೇದಗಳನ್ನು ಅಪಾಯದ ಅಂಚಿನಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರಭೇದಗಳೆಂದು ಅಧಿಸೂಚಿಸಬಹುದು ಮತ್ತು ಯಾವುದೇ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ಅವುಗಳ ಸಂಗ್ರಹಣೆಯನ್ನು ನಿಷೇಧಿಸಬಹುದು ಅಥವಾ ನಿಯಂತ್ರಿಸಬಹುದು ಹಾಗೂ ಅವುಗಳ ಪ್ರಭೇದಗಳ ಪುನರ್ವಸತಿ ಮತ್ತು ಸಂರಕ್ಷಣೆಗೆ ಸೂಕ್ತ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಬಹುದು.

39. ಸಂಗ್ರಹಾಲಯಗಳನ್ನು ಹೆಸರಿಸಲು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಅಧಿಕಾರ.

- (1) ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವು, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದೊಂದಿಗೆ ಸಮಾಲೋಚಿಸಿ, ವಿವಿಧ ವರ್ಗಗಳ ಜೈವಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳಿಗೆ ಈ ಅಧಿನಿಯಮದಡಿಯಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಾಲಯಗಳೆಂದು ಹೆಸರಿಸಬಹುದು.
- (2) ಅದರಲ್ಲಿ ಇಡಲಾದ ಮೂಲ ಮಾದರಿಗಳೂ ಸೇರಿದಂತೆ ಜೈವಿಕ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು ಸುರಕ್ಷಿತ ಅಭಿರಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿಡತಕ್ಕದ್ದು.
- (3) ಯಾವುದೇ ವ್ಯಕ್ತಿಯಿಂದ ಅನಿಷ್ಟಾರಗೊಂಡ ಯಾವುದೇ ಹೊಸ ಪ್ರಭೇದವನ್ನು ಈ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ನೇಮಿಸಲಾದ ಸಂಗ್ರಹಾಲಯಗಳಿಗೆ ಅಥವಾ ಯಾವುದೇ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ತಿಳಿಸತಕ್ಕದ್ದು ಮತ್ತು ಅವನ್ನು ಮೂಲ ಪ್ರಭೇದಗಳನ್ನು ಅಂಥ ಸಂಗ್ರಹಾಲಯ ಅಥವಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಇಡತಕ್ಕದ್ದು.

40. ಕೆಲವು ಜೈವಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳಿಗೆ ವಿನಾಯಿತಿ ನೀಡಲು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಅಧಿಕಾರ.

ಈ ಅಧಿನಿಯಮದಲ್ಲಿ ಏನೇ ಇದ್ದರೂ, ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವು, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದೊಂದಿಗೆ ಸಮಾಲೋಚಿಸಿ ರಾಜ್ಯಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಅಧಿಸೂಚನೆ ಹೊರಡಿಸುವುದರ ಮೂಲಕ, ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ವಾಣಿಜ್ಯ ಸರಕುಗಳಾಗಿರುವ ಜೈವಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳೂ ಸೇರಿದಂತೆ ಯಾವುದೇ ವಸ್ತುಗಳಿಗೆ ಈ ಅಧಿನಿಯಮದ ಉಪಬಂಧಗಳು ಅನ್ವಯಿಸತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲವೆಂದು ಘೋಷಿಸಬಹುದು.

ಅಧ್ಯಾಯ - X : ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಸಮಿತಿಗಳು

41. ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಸಮಿತಿಯ ರಚನೆ.

- (1) ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸ್ಥಳೀಯ ನಿಕಾಯವೂ ತನ್ನ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ, ಆವಾಸಗಳ ಸಂರಕ್ಷಣೆ, ಭೂ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಸಂರಕ್ಷಣೆ, ನಾಟಿ ತಳಿ ಪ್ರಭೇದಗಳು ಮತ್ತು ಕೃಷಿ ತಳಿಗಳು, ಪಳಗಿಸಿದ ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಅವುಗಳ ತಳಿಗಳು ಹಾಗೂ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಜೀವಿಗಳು ಮತ್ತು ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಅವುಗಳ ಕಾಲಾನುಕ್ರಮದ ಪರಿಚಯವೂ ಸೇರಿದಂತೆ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯದ ಸಂರಕ್ಷಣೆ, ಸುಸ್ಥಿರ ಬಳಕೆ ಹಾಗೂ ದಾಖಲಾತಿಯ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ತನ್ನ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಸಮಿತಿಯನ್ನು ರಚಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

ವಿವರಣೆ :- ಈ ಉಪ ಪ್ರಕರಣದ ಉದ್ದೇಶಗಳಿಗಾಗಿ, -

- ಎ) "ಕೃಷಿ ತಳಿ"ಎಂದರೆ ಕೃಷಿ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ಬೇಸಾಯದ ಮೂಲಕ ಬೆಳೆದಿದ್ದು, ಉಳಿದುಕೊಂಡುಬಂದ ಅಥವಾ ಬೇಸಾಯದ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಿದ ತಳಿಯ ಸಸ್ಯ ಪ್ರಭೇದ.
- ಬಿ) "ನಾಟಿ ತಳಿ ಪ್ರಭೇದ"ಎಂದರೆ ರೈತರು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಿದ, ಬೆಳೆಸಿದ ಮತ್ತು ಅವರ ನಡುವೆ ಅನೌಪಚಾರಿಕವಾಗಿ ವಿನಿಮಯ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಾದ ಸಸ್ಯ ಪ್ರಭೇದ.
- ಸಿ) "ವನ್ಯತಳಿ"ಎಂದರೆ ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದ ರೈತರು ಮತ್ತು ಅವರ ಉತ್ತರಾಧಿಕಾರಿಗಳು ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಪುರಾತನ ಕಾಲದ ಕೃಷಿ ತಳಿ.

- (2) ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಮಂಡಳಿಗಳು, ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಸಮಿತಿಯ ಎಲ್ಲೆ ಯ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯೊಳಗೆ ದೊರೆಯುವಂಥ ಜೈವಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಹಾಗೂ ಅಂಥ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಯಾವುದೇ ಜ್ಞಾನದ ಬಳಕೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ಯಾವುದೇ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುವಾಗ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಸಮಿತಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಸಮಾಲೋಚಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

- (3) ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಸಮಿತಿಯು, ತನ್ನ ಕೇಂದ್ರಾಡಳಿತದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯೊಳಗೆ ಬರುವ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ, ವಾಣಿಜ್ಯ ಉದ್ದೇಶಗಳಿಗಾಗಿ, ಯಾವುದೇ ಜೈವಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲವನ್ನು ಪಡೆಯುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಅಥವಾ ಸಂಗ್ರಹಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಯಾರೇ ವ್ಯಕ್ತಿಯಿಂದ ಶುಲ್ಕ ರೂಪವಾಗಿ ವೆಚ್ಚಗಳನ್ನು ವಿಧಿಸಬಹುದು.

ಅಧ್ಯಾಯ - XI : ಸ್ಥಳೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ನಿಧಿ

42. ಸ್ಥಳೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ನಿಧಿಗೆ ಅನುದಾನಗಳು.

ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು, ಈ ಬಗ್ಗೆ ಇರುವ ಕಾನೂನಿನ ಮೂಲಕ ರಾಜ್ಯ ವಿಧಾನ ಮಂಡಲದಿಂದ ಮಾಡಲಾದ ಯುಕ್ತ ವಿನಿಯೋಗದ ತರುವಾಯ ಈ ಅಧಿನಿಯಮದ ಉದ್ದೇಶಗಳಿಗಾಗಿ, ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸೂಕ್ತವೆಂದು ಭಾವಿಸ ಬಹುದಾದಂಥ ಹಣದ ಮೊತ್ತವನ್ನು ಅನುದಾನಗಳು ಅಥವಾ ಸಾಲಗಳ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಳೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ನಿಧಿಗಳಿಗೆ ಸಂದಾಯಮಾಡಬಹುದು.

43. ಸ್ಥಳೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯನಿಧಿಯ ಸ್ಥಾಪನೆ.

- (1) ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು, ಸ್ವಯಂ ಆಡಳಿತದ ಎಲ್ಲಾ ಸ್ಥಳೀಯ ಆಡಳಿತದ ಯಾವುದೇ ಸಂಸ್ಥೆಯು ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿರುವ ಅಧಿಸೂಚಿಸಲಾದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಳೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ನಿಧಿ ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುವ ಒಂದು ನಿಧಿಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸತಕ್ಕದ್ದು. ಅದಕ್ಕೆ-

- ಎ) 42ನೇ ಪ್ರಕರಣದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾದ ಯಾವುದೇ ಅನುದಾನಗಳು ಮತ್ತು ಸಾಲಗಳು

- ಬಿ) ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು ನೀಡಿದ ಯಾವುದೇ ಅನುದಾನಗಳು ಅಥವಾ ಸಾಲಗಳು
- ಸಿ) ರಾಜ್ಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಮಂಡಳಿಗಳು ನೀಡಿದ ಯಾವುದೇ ಅನುದಾನಗಳು ಮತ್ತು ಸಾಲಗಳು
- ಡಿ) 41ನೇ ಪ್ರಕರಣದ (3)ನೇ ಉಪಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಲಾದ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಸಮಿತಿಗಳು ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ ಶುಲ್ಕಗಳು
- ಇ) ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ನಿರ್ದರಿಸಬಹುದಾದಂಥ ಇತರ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳಿಂದ, ಸ್ಥಳೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ನಿಧಿಯು ಸ್ವೀಕರಿಸಲಾದ ಎಲ್ಲಾ ಮೊತ್ತಗಳು.

- ಜಮೆಯಾಗತಕ್ಕದ್ದು

44. ಸ್ಥಳೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ನಿಧಿಯ ಬಳಕೆ.

- (1) (2)ನೇ ಉಪಪ್ರಕರಣದ ಉಪಬಂಧಗಳಿಗೊಳಪಟ್ಟು, ಸ್ಥಳೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ನಿಧಿಯ ವ್ಯವಸ್ಥಾಪನೆ ಮತ್ತು ಅಂಥ ನಿಧಿಯನ್ನು ಬಳಸತಕ್ಕ ಉದ್ದೇಶಗಳು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ನಿಯಮಿಸಬಹುದಾದಂಥ ರೀತಿಯಲ್ಲಿರತಕ್ಕದ್ದು.
- (2) ನಿಧಿಯನ್ನು, ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಸ್ಥಳೀಯ ನಿಕಾಯದ ಅಧಿಕಾರ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯೊಳಗೆ ಬರುವ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯದ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಮತ್ತು ವೃದ್ಧಿಗೆ ಬಳಸತಕ್ಕದ್ದು ಮತ್ತು ಅಂಥ ಬಳಕೆಯು ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯದ ಸಂರಕ್ಷಣೆಗೆ ಸುಸಂಗತವಾಗುವಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಸಮುದಾಯದ ಪ್ರಯೋಜನಕ್ಕಾಗಿ ಬಳಸತಕ್ಕದ್ದು.

45. ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಸಮಿತಿಗಳ ವಾರ್ಷಿಕ ವರದಿ.

ಸ್ಥಳೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ನಿಧಿಯ ಅಭಿರಕ್ಷೆ ಹೊಂದಿರುವ ವ್ಯಕ್ತಿಯು, ನಿಯಮಿಸಬಹುದಾದಂಥ ನಮೂನೆಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಸಮಯದಲ್ಲಿ, ಹಿಂದಿನ ಹಣಕಾಸು ವರ್ಷದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಕಾರ್ಯಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಸಂಪೂರ್ಣ ವಿವರಗಳನ್ನು ನೀಡುವ ತನ್ನ ವಾರ್ಷಿಕ ವರದಿಯನ್ನು ಪ್ರತಿ ಹಣಕಾಸು ವರ್ಷದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಸಿದ್ಧಗೊಳಿಸತಕ್ಕದ್ದು ಮತ್ತು ಅದರ ಒಂದು ಸ್ಥಳೀಯ ಸಭೆಗೆ ಒಪ್ಪಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

46. ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಸಮಿತಿಗಳ ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆ.

ಸ್ಥಳೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ನಿಧಿಯ ಲೆಕ್ಕಗಳನ್ನು, ರಾಜ್ಯದ ಮಹಾಲೇಖಪಾಲರೊಂದಿಗೆ ಸಮಾಲೋಚಿಸಿ, ನಿಯಮಿಸಬಹುದಾದಂಥ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಿರ್ವಹಿಸತಕ್ಕದ್ದು ಮತ್ತು ಪರಿಶೋಧನೆ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು ಮತ್ತು ಸ್ಥಳೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ನಿಧಿಯ ಅಭಿರಕ್ಷೆ ಹೊಂದಿರುವ ವ್ಯಕ್ತಿಯು, ಅದರ ಲೆಕ್ಕಗಳನ್ನು ಪರಿಶೋಧನೆಯ ಪ್ರತಿಯನ್ನು ಅದರ ಮೇಲೆ ಮಾಡಿದ ಲೆಕ್ಕ ಪರಿಶೋಧಕನ ವರದಿಯ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ನಿಯಮಿಸಬಹುದಾದಂಥ ದಿನಾಂಕಕ್ಕೆ ಮೊದಲು, ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಸ್ಥಳೀಯ ನಿಕಾಯಕ್ಕೆ ಒದಗಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

47. ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಸಮಿತಿಯ ವಾರ್ಷಿಕ ವರದಿ ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಜಿಲ್ಲಾ ಮಾಜಿಸ್ಟ್ರೇಟರಿಗೆ ಸಲ್ಲಿಸುವುದು.

41ನೇ ಪ್ರಕರಣದ (1) ನೇ ಉಪಪ್ರಕರಣದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಸಮಿತಿಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಿರುವ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸ್ಥಳೀಯ ನಿಕಾಯವು, ಅನುಕ್ರಮವಾಗಿ 45 ಮತ್ತು 46ನೇ ಪ್ರಕರಣಗಳಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಲಾದ ಪರಿಶೋಧನೆ ಮಾಡಲಾದ ಲೆಕ್ಕಗಳ ಪ್ರತಿಯನ್ನು ಮತ್ತು ಅಂಥ ಸಮಿತಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಪರಿಶೋಧಕನು ಅದರಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ ವರದಿಯೊಂದಿಗೆ ಸ್ಥಳೀಯ ನಿಕಾಯದ ಪ್ರದೇಶದ ಮೇಲೆ ಅಧಿಕಾರ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಜಿಲ್ಲಾ ಮಾಜಿಸ್ಟ್ರೇಟರಿಗೆ ಸಲ್ಲಿಸಲು ಕಾರಣವಾಗತಕ್ಕದ್ದು.

ಅಧ್ಯಾಯ - XII : ಸಂಕೀರ್ಣ

48. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು, ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವು ನೀಡುವ ನಿರ್ದೇಶನಗಳಿಗೆ ಬದ್ಧವಾಗಿರತಕ್ಕದ್ದು.

- (1) ಈ ಅಧಿನಿಯಮದ ಹಿಂದೆ ಹೇಳಿದ ಉಪಬಂಧಗಳಿಗೆ ಪ್ರತಿಕೂಲವಾಗದಂತೆ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು, ಈ ಅಧಿನಿಯಮದಡಿಯಲ್ಲಿನ ಅದರ ಕರ್ತವ್ಯಗಳು ಮತ್ತು ಪ್ರಕಾರ್ಯಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆಯಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವು ಕಾಲಕಾಲಕ್ಕೆ ಕಾರ್ಯನೀತಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಲಿಖಿತದಲ್ಲಿ ನೀಡಬಹುದಾದಂತಹ ನಿರ್ದೇಶನಗಳಿಗೆ ಬದ್ಧವಾಗಿರತಕ್ಕದ್ದು.

ಪರಂತು, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರಕ್ಕೆ, ಈ ಉಪಪ್ರಕರಣದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ನಿರ್ದೇಶನ ನೀಡುವ ಮೊದಲು ಅದರ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಲು ಕಾರ್ಯಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕೊಡತಕ್ಕದ್ದು.

- (2) ಪ್ರಶ್ನೆಯು ಕಾರ್ಯನೀತಿಯ ಬಗ್ಗೆಯೇ ಅಲ್ಲವೇ ಎಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ನಿರ್ಣಯವೇ ಅಂತಿಮವಾಗಿರತಕ್ಕದ್ದು.

49. ನಿರ್ದೇಶನಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ರಾಜ್ಯಸರ್ಕಾರದ ಅಧಿಕಾರ.

- (1) ಈ ಅಧಿನಿಯಮದ ಹಿಂದೆ ಹೇಳಿದ ಉಪಬಂಧಗಳಿಗೆ ಪ್ರತಿಕೂಲವಾಗದಂತೆ, ರಾಜ್ಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಮಂಡಳಿಯು ಈ ಅಧಿನಿಯಮದಡಿಯಲ್ಲಿನ ಅದರ ಕರ್ತವ್ಯಗಳು ಮತ್ತು ಪ್ರಕಾರ್ಯಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆಯಲ್ಲಿ, ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ಕಾಲಕಾಲಕ್ಕೆ ಕಾರ್ಯನೀತಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಲಿಖಿತದಲ್ಲಿ ನೀಡಬಹುದಾದಂತಹ ನಿರ್ದೇಶನಗಳಿಗೆ ಬದ್ಧವಾಗಿರತಕ್ಕದ್ದು.

ಪರಂತು, ರಾಜ್ಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಮಂಡಳಿಗೆ, ಈ ಉಪಪ್ರಕರಣದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ನಿರ್ದೇಶನ ನೀಡುವ ಮೊದಲು ಅದರ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕೊಡತಕ್ಕದ್ದು.

- (2) ಪ್ರಶ್ನೆಯು ಕಾರ್ಯನೀತಿಯ ಬಗ್ಗೆಯೇ ಅಲ್ಲವೇ ಎಂಬ ಬಗ್ಗೆ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದ ನಿರ್ಣಯವೇ ಅಂತಿಮವಾಗಿರತಕ್ಕದ್ದು.

50. ರಾಜ್ಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಮಂಡಳಿಗಳ ನಡುವಿನ ವಿವಾದಗಳನ್ನು ಇತ್ಯರ್ಥಗೊಳಿಸುವುದು.

- (1) ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ ಅಥವಾ ರಾಜ್ಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಮಂಡಳಿಯ ನಡುವೆ ವಿವಾದವುಂಟಾದಲ್ಲಿ ಸಂದರ್ಭಾನುಸಾರ, ಅದರ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ ಅಥವಾ ಮಂಡಳಿಯು, ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ನಿಯಮಿಸಲಾದ ಸಮಯದೊಳಗೆ ಮೇಲ್ಮನವಿ ಸಲ್ಲಿಸಬಹುದು.

- (2) (1)ನೇ ಉಪಪ್ರಕರಣದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಲಾದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಮೇಲ್ಮನವಿಯು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವು ನಿಯಮಿಸಬಹುದಾದಂತೆ ನಮೂನೆಯಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕದ್ದು.

- (3) ಮೇಲ್ಮನವಿಯನ್ನು ಇತ್ಯರ್ಥಗೊಳಿಸುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವು ನಿಯಮಿಸಬಹುದಂತೆ ಇರತಕ್ಕದ್ದು.

ಪರಂತು, ಮೇಲ್ಮನವಿಯನ್ನು ಇತ್ಯರ್ಥಗೊಳಿಸುವ ಮೊದಲು ಪಕ್ಷಕಾರರಿಗೆ ಅಹವಾಲು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳಲು ಸೂಕ್ತ ಅವಕಾಶವನ್ನು ನೀಡತಕ್ಕದ್ದು.

- (4) ರಾಜ್ಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಮಂಡಳಿಗಳ ನಡುವೆ ವಿವಾದವುಂಟಾದಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

- (5) (4)ನೇ ಉಪಪ್ರಕರಣದಡಿಯಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ನ್ಯಾಯ ನಿರ್ಣಯ ಮಾಡುವಾಗ, ಸಹಜ ನ್ಯಾಯದ ತತ್ವಗಳಿಂದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಪಡೆಯತಕ್ಕದ್ದು ಮತ್ತು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವು ನಿಯಮಿಸಬಹುದಾದಂಥ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

- (6) ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು, ಈ ಪ್ರಕರಣದಡಿಯಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಪ್ರಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುವ ಉದ್ದೇಶಗಳಿಗಾಗಿ, ಸಿವಿಲ್ ಪ್ರಕ್ರಿಯಾ ಸಂಹಿತೆ, 1908 ರಡಿಯಲ್ಲಿ ಸಿವಿಲ್ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳಲ್ಲಿ ನಿಹಿತವಾದ ಅಧಿಕಾರಗಳನ್ನು ಈ ಕೆಳಗಿನ ವಿಷಯಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಹೊಂದಿರತಕ್ಕದ್ದು,

ಎಂದರೆ-

- ಎ) ಯಾರೇ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ಹಾಜರಾಗುವಂತೆ ಸಮನು ಮಾಡುವುದು ಮತ್ತು ಒತ್ತಾಯಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಆತನನ್ನು ಪ್ರಮಾಣದ ಮೇಲೆ ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡುವುದು.
- ಬಿ) ದಾಸ್ತಾವೇಜುಗಳನ್ನು ಪತ್ತೆ ಹಚ್ಚುವಂತೆ ಮತ್ತು ಹಾಜರುಪಡಿಸುವಂತೆ ಅಗತ್ಯಪಡಿಸುವುದು.
- ಸಿ) ಶಪಥ ಪತ್ರದ ಮೇಲೆ ಸಾಕ್ಷ್ಯ ಸ್ವೀಕರಿಸುವುದು.
- ಡಿ) ಸಾಕ್ಷಿಗಳನ್ನು ಅಥವಾ ದಾಸ್ತಾವೇಜುಗಳನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಕಮಿಷನ್‌ಗಳನ್ನು ಹೊರಡಿಸಲು
- ಇ) ತನ್ನ ನಿರ್ಣಯಗಳನ್ನು ಪುನರ್ ವಿಮರ್ಶಿಸುವುದು; ದೋಷಪೂರಿತ ಅರ್ಜಿಯನ್ನು ತಿರಸ್ಕರಿಸುವುದು ಅಥವಾ ಏಕಪಕ್ಷೀಯವಾಗಿ ನಿರ್ಣಯಿಸುವುದು

ಎಫ್) ದೋಷಯುಕ್ತವೆಂದು ಯಾವುದೇ ಅರ್ಜಿಯ ವಜಾ ಆದೇಶವನ್ನು ಅಥವಾ ಏಕಪಕ್ಷೀಯವಾಗಿ ಅದು ಹೊರಡಿಸಿದ ಆದೇಶವನ್ನು ರದ್ದುಪಡಿಸುವುದು

ಬಿ) ನಿಯಮಿಸಬಹುದಾದ ಇತರ ಯಾವುದೇ ವಿಷಯ.

(7) ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವ್ಯವಹರಣೆಯು ಭಾರತ ದಂಡ ಸಂಹಿತೆಯ 193ನೇ ಪ್ರಕರಣ ಮತ್ತು 228ರ ಪ್ರಕರಣದ ಅರ್ಥವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತು 196ನೇ ಪ್ರಕರಣದ ಉದ್ದೇಶಗಳಿಗೆ ನ್ಯಾಯಿಕ ವ್ಯವಹರಣೆ ಎಂದು ಭಾವಿಸತಕ್ಕದ್ದು. ಭಾರತ ದಂಡ ಪ್ರಕ್ರಿಯಾ ಸಂಹಿತೆಯ 195ನೇ ಪ್ರಕರಣ ಮತ್ತು ಅಧ್ಯಾಯ XXVIರ ಎಲ್ಲಾ ಉದ್ದೇಶಗಳಿಗೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರವನ್ನು ಒಂದು ಸಿವಿಲ್ ನ್ಯಾಯಾಲಯವೆಂದು ಭಾವಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

51. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಮಂಡಳಿಯ ಸದಸ್ಯರು, ಅಧಿಕಾರಿಗಳು, ಮುಂತಾದವರನ್ನು ಸರಕಾರಿ ನೌಕರರೆಂದು ಭಾವಿಸುವುದು.

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಅಥವಾ ರಾಜ್ಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಮಂಡಳಿಯ ಎಲ್ಲ ಸದಸ್ಯರನ್ನು, ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಇತರ ನೌಕರರನ್ನು, ಅವರು ಈ ಅಧಿನಿಯಮದ ಯಾವುದೇ ಉಪಬಂಧಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿರುವಾಗ ಅಥವಾ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದು ತಾತ್ಕಾಲಿಕವಾಗಿ ಗುರುತಿಸುವಾಗ ಭಾರತೀಯ ದಂಡ ಸಂಹಿತೆಯ 21ನೇ ಪ್ರಕರಣದ ಅರ್ಥವ್ಯಾಪ್ತಿಯೊಳಗೆ ಸರಕಾರಿ ನೌಕರರೆಂದು ಭಾವಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

52. ಮೇಲ್ಮನವಿ

ಯಾರೇ ವ್ಯಕ್ತಿಯು, ಈ ಅಧಿನಿಯಮದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ ಅಥವಾ ಒಂದು ರಾಜ್ಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಮಂಡಳಿಯ ಲಾಭದ ಹಂಚಿಕೆಯ ನಿರ್ಧಾರ ಅಥವಾ ಆದೇಶದಿಂದ ಬಾಧಿತನಾದಲ್ಲಿ, ಸಂದರ್ಭಾನುಸಾರ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ ಅಥವಾ ಒಂದು ರಾಜ್ಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಮಂಡಳಿಯ ಅಂಥ ನಿರ್ಧಾರ ಅಥವಾ ಆದೇಶವು ಅವನಿಗೆ ತಿಳಿಸಲಾದ ದಿನಾಂಕದಿಂದ ಮೂವತ್ತು ದಿನಗಳೊಳಗೆ ಉಚ್ಚನ್ಯಾಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಅವನು ಮೇಲ್ಮನವಿ ಸಲ್ಲಿಸಬಹುದು.

ಪರಂತು, ಉಚ್ಚನ್ಯಾಯಾಲಯವು, ಸದರಿ ಅವಧಿಯೊಳಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಕಾರಣದಿಂದ ಅಪೀಲುದಾರನು ಅಪೀಲು ಸಲ್ಲಿಸಲು ಪ್ರತಿಬಂಧಿತನಾಗಿದ್ದನೆಂದು ಖಚಿತಪಟ್ಟಲ್ಲಿ, ಅರವತ್ತು ದಿವಸಗಳಿಗೆ ಮೀರದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅವಧಿಯೊಳಗಾಗಿ ಅಪೀಲು ಸಲ್ಲಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಮತಿ ನೀಡಬಹುದು.

53. ನಿರ್ಧಾರ ಅಥವಾ ಆದೇಶದ ಚಾರಿ.

ಈ ಅಧಿನಿಯಮದಡಿಯಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ ಅಥವಾ ರಾಜ್ಯದ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಮಂಡಳಿಯು ಮಾಡಿದ ಲಾಭದ ಹಂಚಿಕೆಯ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ನಿರ್ಧಾರ ಅಥವಾ ಆದೇಶವನ್ನು ಅಥವಾ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ ಅಥವಾ ರಾಜ್ಯದ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಮಂಡಳಿ ಯಾವುದೇ ನಿರ್ಧಾರ ಅಥವಾ ಆದೇಶದ ವಿರುದ್ಧ ಯಾವುದೇ ಮೇಲ್ಮನವಿಯಲ್ಲಿ ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯವು ಮಾಡಿದ ಆದೇಶವನ್ನು, ಸಂದರ್ಭಾನುಸಾರ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಅಥವಾ ರಾಜ್ಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಮಂಡಳಿಯ ಯಾರೇ ಅಧಿಕಾರಿ ಅಥವಾ ಉಚ್ಚನ್ಯಾಯಾಲಯದ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರನು ನೀಡಿದ ಪ್ರಮಾಣಪತ್ರದ ಮೇರೆಗೆ ಸಿವಿಲ್ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಡಿಕ್ರಿಯೆಂದು ಭಾವಿಸತಕ್ಕದ್ದು ಮತ್ತು ಆ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಡಿಕ್ರಿಯೆಂಬಂತೆ ಅದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಚಾರಿಗೊಳಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

ವಿವರಣೆ :- ಈ ಪ್ರಕರಣದ ಮತ್ತು 52ನೇ ಪ್ರಕರಣದ ಉದ್ದೇಶಗಳಿಗಾಗಿ "ರಾಜ್ಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಮಂಡಳಿ" ಎಂಬ ಪದಾವಳಿಯು, ಯಾವ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಅಥವಾ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಗುಂಪಿಗೆ 22ನೇ ಪ್ರಕರಣದ (2)ನೇ ಉಪಪ್ರಕರಣದಡಿಯಲ್ಲಿನ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಪ್ರಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಆ ಉಪಪ್ರಕರಣದ ಪರಂತುಕದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತ್ಯಾಯೋಜಿಸಲಾಗಿದೆಯೋ ಅಂಥ ವ್ಯಕ್ತಿ ಅಥವಾ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಗುಂಪನ್ನು ಒಳಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಈ ಪ್ರಕರಣದಡಿಯಲ್ಲಿ ಅಂಥ ವ್ಯಕ್ತಿ ಅಥವಾ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಗುಂಪಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಪ್ರಮಾಣ ಪತ್ರವನ್ನು ಸಂದರ್ಭಾನುಸಾರ ಅಂಥ ವ್ಯಕ್ತಿ ಅಥವಾ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಗುಂಪಿಗೆ ನೀಡತಕ್ಕದ್ದು.

54. ಸದ್ಯಾವನೆಯಿಂದ ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ಕ್ರಮಗಳ ರಕ್ಷಣೆ.

ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರ ಅಥವಾ ರಾಜ್ಯ ಸರಕಾರ ಅಥವಾ ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರದ ಅಥವಾ ರಾಜ್ಯ ಸರಕಾರದ ಯಾರೇ ಅಧಿಕಾರಿ ಅಥವಾ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ ಅಥವಾ ರಾಜ್ಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಮಂಡಳಿಯ ಯಾರೇ

ಸದಸ್ಯ, ಅಧಿಕಾರಿ ಅಥವಾ ನೌಕರರ ವಿರುದ್ಧ ಈ ಅಧಿನಿಯಮ ಅಥವಾ ಅದರಡಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಲಾದ ನಿಯಮಗಳು ಅಥವಾ ವಿವಿಧವಾದ ಸದ್ಯಾವನೆಯಿಂದ ಮಾಡಿದ ಅಥವಾ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಉದ್ದೇಶಿಸಿದ ಪ್ರಕಾರ್ಯಗಳ ವಿರುದ್ಧ ಯಾವುದೇ ದಾವೆ, ಅಭಿಯೋಜನೆ ಅಥವಾ ಇತರ ಕಾನೂನು ವ್ಯವಹಾರಣೆಗಳು ಇರತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ.

55. ದಂಡಗಳು.

(1) 3ನೇ ಪ್ರಕರಣದ ಅಥವಾ 4ನೇ ಪ್ರಕರಣದ ಅಥವಾ 6ನೇ ಪ್ರಕರಣದ ಉಪಬಂಧಗಳನ್ನು ಉಲ್ಲಂಘಿಸಿದ ಅಥವಾ ಉಲ್ಲಂಘಿಸಲು ದುಷ್ಕರಿಸಿದ, ಯಾರೇ ವ್ಯಕ್ತಿ ಐದು ವರ್ಷಗಳ ಅವಧಿಗೆ ವಿಸ್ತರಿಸಬಹುದಾದ ಕಾರಾಗೃಹ ವಾಸದ ಶಿಕ್ಷೆಯೊಂದಿಗೆ ಹತ್ತು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳವರೆಗೆ ವಿಸ್ತರಿಸಬಹುದಾದ ಜುಲ್ಮಾನೆಯಿಂದ ದಂಡವಾರ್ಹನಾಗತಕ್ಕದ್ದು ಮತ್ತು ಉಂಟು ಮಾಡಿದ ಹಾನಿಯು ಹತ್ತು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಮೀರಿದ್ದರೆ, ಹಾನಿಗೆ ತಕ್ಕ ಜುಲ್ಮಾನೆಯಿಂದ ಅಥವಾ ಎರಡರಿಂದಲೂ ದಂಡನೀಯನಾಗತಕ್ಕದ್ದು.

(2) 7ನೇ ಪ್ರಕರಣದ ಉಪಬಂಧಗಳನ್ನು ಅಥವಾ 24ನೇ ಪ್ರಕರಣದ (2)ನೇ ಉಪಪ್ರಕರಣದಡಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಲಾದ ಯಾವುದೇ ಆದೇಶವನ್ನು ಉಲ್ಲಂಘಿಸಿದ ಅಥವಾ ಉಲ್ಲಂಘಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದ ಅಥವಾ ಉಲ್ಲಂಘಿಸಲು ದುಷ್ಕರಿಸಿದ ಯಾರೇ ವ್ಯಕ್ತಿ ಮೂರು ವರ್ಷಗಳವರೆಗೆ ವಿಸ್ತರಿಸಬಹುದಾದ ಕಾರಾಗೃಹವಾಸದಿಂದ ಐದು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳವರೆಗೂ ವಿಸ್ತರಿಸಬಹುದಾದ ಜುಲ್ಮಾನೆಯಿಂದ ಅಥವಾ ಎರಡರಿಂದಲೂ ದಂಡನೀಯನಾಗತಕ್ಕದ್ದು.

56. ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರ, ರಾಜ್ಯ ಸರಕಾರ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ, ರಾಜ್ಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಮಂಡಳಿಗಳ ನಿರ್ದೇಶನ ಅಥವಾ ಆದೇಶಗಳ ಉಲ್ಲಂಘನೆಗೆ ದಂಡನೆ.

ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರ, ರಾಜ್ಯ ಸರಕಾರ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ ಅಥವಾ ರಾಜ್ಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಮಂಡಳಿ ಇವುಗಳಿಂದ ನೀಡಲಾದ ಯಾವುದೇ ನಿರ್ದೇಶನ ಅಥವಾ ಮಾಡಲಾದ ಯಾವುದೇ ಆದೇಶಗಳನ್ನು ಯಾರೇ ಉಲ್ಲಂಘಿಸಿದ್ದು ಅದಕ್ಕೆ ಈ ಅಧಿನಿಯಮದ ಮೇರೆಗೆ ಯಾವುದೇ ಶಿಕ್ಷೆಯನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಉಪಬಂಧಿಸಿರದಿದ್ದಲ್ಲಿ, ಅವನು ಒಂದು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳವರೆಗೆ ವಿಸ್ತರಿಸಬಹುದಾದ ಜುಲ್ಮಾನೆಯಿಂದ ದಂಡನೀಯನಾಗತಕ್ಕದ್ದು ಮತ್ತು ಎರಡನೇ ಅಪರಾಧಕ್ಕೆ ಎರಡು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳವರೆಗೆ ವಿಸ್ತರಿಸಬಹುದಾದ ಶುಲ್ಕದಿಂದ ಮತ್ತು ನಿರಂತರ ಉಲ್ಲಂಘನೆಗೆ ಅಂಥ ದೋಷ ಮುಂದುವರಿದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿದಿನ ಎರಡು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳವರೆಗೆ ವಿಸ್ತರಿಸಬಹುದಾದ ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಜುಲ್ಮಾನೆಯಿಂದ ದಂಡನೀಯನಾಗತಕ್ಕದ್ದು.

57. ಕಂಪನಿಗಳಿಂದ ಅಪರಾಧಗಳು.

(1) ಈ ಅಧಿನಿಯಮದ ಮೇರೆಗೆನ ಅಪರಾಧವನ್ನು ಅಥವಾ ಉಲ್ಲಂಘನೆಯನ್ನು ಕಂಪನಿಯು ಮಾಡಿರುವಲ್ಲಿ, ಆ ಅಪರಾಧವನ್ನು ಅಥವಾ ಉಲ್ಲಂಘನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಆ ಕಂಪನಿಯ ಪ್ರಭುದಾರದಲ್ಲಿದ್ದ ಮತ್ತು ಅದರ ವ್ಯವಹಾರವನ್ನು ನಡೆಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಆ ಕಂಪನಿಗೆ ಜವಾಬ್ದಾರನಾಗಿದ್ದ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ಮತ್ತು ಆ ಕಂಪನಿಯನ್ನು ಆ ಅಪರಾಧದ ಅಥವಾ ಉಲ್ಲಂಘನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ತಪ್ಪಿತಸ್ಥರಾಗಿರುವುದಾಗಿ ಭಾವಿಸತಕ್ಕದ್ದು ಮತ್ತು ಅವರು ವ್ಯವಹರಣೆಗೆ ಗುರಿಯಾಗತಕ್ಕದ್ದು ಮತ್ತು ತದನುಸಾರ ದಂಡಿತರಾಗತಕ್ಕದ್ದು.

ಪರಂತು, ಈ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿರುವುದಾದರೂ, ಈ ಅಧಿನಿಯಮದಲ್ಲಿ ಉಪಬಂಧಿಸಿದ ಯಾವುದೇ ದಂಡನೆಗೆ ಯಾರೇ ಅಂತಹ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು, ಅವನು ತಿಳಿವಳಿಕೆ ಇಲ್ಲದೆ ಈ ಅಪರಾಧ ಮಾಡಿದ್ದಾನೆ ಎಂದು ಅಥವಾ ಅಂಥ ಅಪರಾಧವನ್ನು ಮಾಡುವುದನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಲು ಅವನು ಎಲ್ಲ ಯುಕ್ತ ಶ್ರದ್ಧೆಯನ್ನು ವಹಿಸಿದ್ದನೆಂಬುದನ್ನು ಅವನು ರುಜುವಾತುಪಡಿಸಿದರೆ ಗುರಿಯಾಗಿಸತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ.

(2) (1)ನೇ ಉಪಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ಏನೇ ಇದ್ದರೂ, ಈ ಅಧಿನಿಯಮದ ಮೇರೆಗೆನ ಅಪರಾಧವನ್ನು ಅಥವಾ ಉಲ್ಲಂಘನೆಯನ್ನು ಕಂಪನಿಯು ಮಾಡಿರುವಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಆ ಕಂಪನಿಯ ಯಾರೇ ನಿರ್ದೇಶಕ, ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕ, ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ ಇತರ ಅಧಿಕಾರಿಯ ಸಮ್ಮತಿ ಅಥವಾ ಪರೋಕ್ಷ ಸಮ್ಮತಿಯಿಂದ ಆ ಅಪರಾಧವನ್ನು ಅಥವಾ ಉಲ್ಲಂಘನೆಯನ್ನು ಮಾಡಲಾಗಿದೆಯೆಂದು ಅಥವಾ ಅದನ್ನು ಅವನ ನಿರ್ಲಕ್ಷ್ಯಕ್ಕೆ ಆರೋಪಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ ಎಂದು ರುಜುವಾತುಪಡಿಸಿದರೆ ಅಂಥ ನಿರ್ದೇಶಕ, ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕ, ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ ಅಥವಾ ಇತರ ಅಧಿಕಾರಿಯನ್ನೂ ಸಹ ಈ ಅಪರಾಧದ ಉಲ್ಲಂಘನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ತಪ್ಪಿತಸ್ಥನಾಗಿರುವುದಾಗಿ ಭಾವಿಸತಕ್ಕದ್ದು ಮತ್ತು ಅವನು ವ್ಯವಹರಣೆಗೆ ಗುರಿಯಾಗತಕ್ಕದ್ದು ಮತ್ತು ತದನುಸಾರ ದಂಡಿತನಾಗತಕ್ಕದ್ದು.

ವಿವರಣೆ :- ಈ ಪ್ರಕರಣದ ಉದ್ದೇಶಗಳಿಗಾಗಿ.

(ಎ) "ಕಂಪನಿ"ಎಂದರೆ, ಒಂದು ನಿಗಮಿತ ನಿಕಾಯ ಮತ್ತು ಅದು ಒಂದು ಫರ್ಮ ಅಥವಾ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಸಂಘವನ್ನು ಒಳಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ:

(ಬಿ) ಒಂದು ಫರ್ಮಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ "ನಿರ್ದೇಶಕ"ಎಂದರೆ, ಆ ಫರ್ಮಿನಲ್ಲಿನ ಪಾಲುದಾರ.

58. ಸಂಜ್ಞೆಯ ಮತ್ತು ಜಾಮೀನೀಯವಲ್ಲದ ಅಪರಾಧಗಳು.

ಈ ಅಧಿನಿಯಮದ ಮೇರೆಗಿನ ಅಪರಾಧಗಳು ಸಂಜ್ಞೆಯವಾಗಿರತಕ್ಕದ್ದು ಮತ್ತು ಜಾಮೀನೀಯ ವಲ್ಲದಾಗಿರತಕ್ಕದ್ದು.

59. ಇತರ ಅಧಿನಿಯಮಗಳೊಂದಿಗೆ ಈ ಅಧಿನಿಯಮ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿರುವುದು.

ಈ ಅಧಿನಿಯಮದ ಉಪಬಂಧಗಳು ಅರಣ್ಯಗಳಿಗೆ ಅಥವಾ ವನ್ಯಜೀವಿಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ತತ್ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಜಾರಿಯಲ್ಲಿರುವ ಯಾವುದೇ ಇತರ ಕಾನೂನಿನಲ್ಲಿನ ಉಪಬಂಧಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನದಾಗಿ ಮತ್ತು ಅವುಗಳನ್ನು ಅಲ್ಪೀಕರಿಸದೆ ಇರತಕ್ಕದ್ದು.

60. ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಗಳಿಗೆ ನಿರ್ದೇಶನಗಳನ್ನು ನೀಡುವ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಅಧಿಕಾರ.

ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವು, ಈ ಅಧಿನಿಯಮದ ಅಥವಾ ಅದರಡಿಯಲ್ಲಿ ರಚಿಸಲಾದ ಯಾವುದೇ ನಿಯಮ ಅಥವಾ ವಿನಿಯಮ ಅಥವಾ ಅದೇಶದ ಯಾವುದೇ ಉಪಬಂಧಗಳನ್ನು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಜಾರಿಗೊಳಿಸುವಂತೆ, ಯಾವುದೇ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ನಿರ್ದೇಶನಗಳನ್ನು ನೀಡಬಹುದು.

61. ಅಪರಾಧಗಳ ಸಂಜ್ಞೆಯತೆ.

ಯಾವುದೇ ನ್ಯಾಯಾಲಯವು ಈ ಅಧಿನಿಯಮದ ಮೇರೆಗಿನ ಯಾವುದೇ ಅಪರಾಧದ ಸಂಜ್ಞೆಯತೆಯನ್ನು,-

ಎ) ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಅಥವಾ ಆ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಅಧಿಕೃತಗೊಳಿಸಲಾದ ಯಾರೇ ಪ್ರಾಧಿಕಾರಿ ಅಥವಾ ಅಧಿಕಾರಿಯಿಂದ; ಅಥವಾ

ಬಿ) ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಅಥವಾ ಪ್ರಾಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಅಥವಾ ಹಿಂದೆ ಹೇಳಿದಂತೆ ಅಧಿಕೃತಗೊಳಿಸಲಾದ ಅಧಿಕಾರಿಗೆ ಅಂಥ ಅಪರಾಧದ ಬಗ್ಗೆ ಮತ್ತು ದೂರು ಸಲ್ಲಿಸುವ ತನ್ನ ಇಂಗಿತದ ಬಗ್ಗೆ ನಿಯಮಿಸಲಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮೂವತ್ತು ದಿನಗಳಿಗಿಂತ ಕಡಿಮೆಯಿಲ್ಲದ ನೋಟೀಸನ್ನು ನೀಡಿದಂತಹ ಯಾರೇ ಪ್ರಯೋಜನ ಪಡೆಯುವ ಕ್ಷೇಮುದಾರನಿಂದ,

ಸಲ್ಲಿಸಿದ ದೂರಿನ ಮೇಲೆ ಹೊರತು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ:-

62. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ನಿಯಮ ರಚನಾಧಿಕಾರ.

(1) ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವು ರಾಜ್ಯಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಅಧಿಸೂಚನೆಯ ಮೂಲಕ, ಈ ಅಧಿನಿಯಮದ ಉದ್ದೇಶಗಳನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತಗೊಳಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ರಚಿಸಬಹುದು.

(2) ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಮತ್ತು ಹಿಂದೆ ಹೇಳಿದ ಅಧಿಕಾರದ ಅನ್ವಯಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಕೂಲವಾಗದಂತೆ, ಎಲ್ಲ ಅಥವಾ ಈ ಮುಂದಿನ ಯಾವುದೇ ವಿಷಯಗಳಿಗಾಗಿ ಅಂಥ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಉಪಬಂಧಿಸಬಹುದು, ಎಂದರೆ:-

ಎ) 9ನೇ ಪ್ರಕರಣದ ಮೇರೆಗೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಮತ್ತು ಸದಸ್ಯರ ಸೇವೆಯ ನಿಬಂಧನೆಗಳು ಮತ್ತು ಷರತ್ತುಗಳು:

ಬಿ) 10ನೇ ಪ್ರಕರಣದ ಮೇರೆಗೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷನ ಅಧಿಕಾರಗಳು ಮತ್ತು ಕರ್ತವ್ಯಗಳು :

ಸಿ) ಸಭೆಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯವಹಾರಗಳನ್ನು ನಡೆಸುವುದರ ಸಂಬಂಧವಾಗಿ 12ನೇ ಪ್ರಕರಣದ 1ನೇ ಉಪಪ್ರಕರಣದ ಮೇರೆಗೆ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ

ಡಿ) 19ನೇ ಪ್ರಕರಣದ 1ನೇ ಉಪಪ್ರಕರಣದ ಮೇರೆಗೆ ಕೆಲವು ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಅರ್ಜಿಯ ನಮೂನೆ ಮತ್ತು ಶುಲ್ಕಗಳ ಸಂದಾಯ.

ಇ) 19ನೇ ಪ್ರಕರಣದ (2)ನೇ ಉಪಪ್ರಕರಣದ ಮೇರೆಗೆ ಅರ್ಜಿಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಬೇಕಾದ ನಮೂನೆ ಮತ್ತು ರೀತಿ:

ಎಫ್) 20ನೇ ಪ್ರಕರಣದ (2)ನೇ ಉಪಪ್ರಕರಣದ ಮೇರೆಗೆ ಜೈವಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಅಥವಾ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ವರ್ಗಾಯಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅರ್ಜಿಯ ನಮೂನೆ ಮತ್ತು ರೀತಿ:

ಬಿ) 28ನೇ ಪ್ರಕರಣದ ಮೇರೆಗೆ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ವಾರ್ಷಿಕ ವರದಿಯನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸತಕ್ಕ ನಮೂನೆ ಮತ್ತು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಹಣಕಾಸು ವರ್ಷದ ಅಂಥ ಅವಧಿ ಮತ್ತು ಲೆಕ್ಕ ಪರಿಶೋಧಿತ ಪ್ರತಿಯನ್ನು ಅದರ ಮೇಲೆ ತಯಾರಿಸಿದ ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನಾ ವರದಿಯೊಂದಿಗೆ ಒದಗಿಸಬೇಕಾದ ಕೊನೆಯ ದಿನಾಂಕ:

ಹೆಚ್) 29ನೇ ಪ್ರಕರಣದ (1)ನೇ ಉಪಪ್ರಕರಣದ ಮೇರೆಗೆ ಲೆಕ್ಕದ ವಾರ್ಷಿಕ ವಿವರಣಾ ಪತ್ರವನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸತಕ್ಕ ನಮೂನೆ:

ಐ) 50ನೇ ಪ್ರಕರಣದ ಮೇರೆಗೆ ಒಂದು ಅಪೀಲನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಬೇಕಾದ ಅವಧಿ ಮತ್ತು ಅದರ ನಮೂನೆ, ಅಪೀಲನ್ನು ಇತ್ಯರ್ಥಗೊಳಿಸಲು ಅನುಸರಿಸಬೇಕಾದ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಮತ್ತು ನ್ಯಾಯನಿರ್ಣಯದ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ:

ಜೆ) ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು 50ನೇ ಪ್ರಕರಣದ (6)ನೇ ಉಪಪ್ರಕರಣದ (ಹೆಚ್)ಖಂಡದ ಮೇರೆಗೆ ಸಿವಿಲ್ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಅಧಿಕಾರಗಳನ್ನು ಚಲಾಯಿಸಬಹುದಾದ ಹೆಚ್ಚುವರಿ ವಿಷಯಗಳು:

ಕೆ) 61ನೇ ಪ್ರಕರಣದ (ಬಿ) ಖಂಡದ ಮೇರೆಗೆ ನೋಟೀಸು ನೀಡುವ ರೀತಿ:

ಎಲ್) ನಿಯಮಗಳ ಮೂಲಕ ನಿಯಮಿಸಬೇಕಾದ ಅಥವಾ ನಿಯಮಿಸಬಹುದಾದ ಅಥವಾ ಉಪಬಂಧ ಕಲ್ಪಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಯಾವುದೇ ಇತರ ವಿಷಯ.

(3) ಈ ಪ್ರಕರಣದ ಮೇರೆಗೆ ರಚಿಸಿದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ನಿಯಮವನ್ನು ಮತ್ತು ಈ ನಿಯಮದಡಿ ರಚಿಸಲಾದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವಿನಿಯಮವನ್ನು; ಅದನ್ನು ರಚಿಸಿದ ತರುವಾಯ, ಅದಷ್ಟು ಬೇಗನೆ ಸಂಸತ್ತಿನ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸದನದ ಮುಂದೆ, ಅದು ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿರುವಾಗ, ಒಂದು ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಒಂದಾದ ಮೇಲೊಂದರಂತೆ ಬರುವ ಎರಡು ಅಥವಾ ಹೆಚ್ಚು ಅಧಿವೇಶನಗಳಲ್ಲಿ ಅಡಕವಾಗಬಹುದಾದ ಒಟ್ಟು ಮೂವತ್ತು ದಿನಗಳ ಅವಧಿಯವರೆಗೆ ಇರಿಸತಕ್ಕದ್ದು, ಮತ್ತು ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ಅಧಿವೇಶನದ ನಿಕಟ ತರುವಾಯದ ಅಧಿವೇಶನ ಅಥವಾ ಅನುಕ್ರಮ ಅಧಿವೇಶನಗಳು ಮುಕ್ತಾಯವಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ಆ ನಿಯಮ ಅಥವಾ ವಿನಿಯಮದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಮಾರ್ಪಾಟನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಎರಡೂ ಸದನಗಳು ಒಪ್ಪಿದರೆ ಅಥವಾ ಆ ನಿಯಮ ಅಥವಾ ವಿನಿಯಮವನ್ನು ಮಾಡಕೂಡದೆಂದು ಎರಡೂ ಸದನಗಳು ಒಪ್ಪಿದರೆ, ಆ ನಿಯಮ ಅಥವಾ ವಿನಿಯಮವು ಆ ತರುವಾಯ, ಸಂದರ್ಭಾನುಸಾರ, ಹಾಗೆ ಮಾರ್ಪಾಟಾದ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗತಕ್ಕದ್ದು ಅಥವಾ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ, ಆದಾಗ್ಯೂ ಅಂಥ ಯಾವುದೇ ಮಾರ್ಪಾಟು ಅಥವಾ ರದ್ದಿಯಾತಿಯು ಆ ನಿಯಮ ಅಥವಾ ವಿನಿಯಮದ ಮೇರೆಗೆ ಹಿಂದೆ ಮಾಡಿದ ಯಾವುದೇ ಕಾರ್ಯದ ಸಿಂಧುತ್ವಕ್ಕೆ ಭಾದಕವನ್ನುಂಟುಮಾಡತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ.

63. ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದ ನಿಯಮ ರಚನಾಧಿಕಾರ.

(1) ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು, ರಾಜ್ಯ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಅಧಿಸೂಚನೆಯ ಮೂಲಕ ಈ ಅಧಿನಿಯಮದ ಉದ್ದೇಶಗಳನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತಗೊಳಿಸಲು ನಿಯಮಗಳನ್ನು ರಚಿಸಬಹುದು.

(2) ವಿಶೇಷವಾಗಿ, ಮತ್ತು ಹಿಂದಿನ ಅಧಿಕಾರದ ಸಾಮಾನ್ಯತೆಯನ್ನು ಪ್ರತಿಕೂಲವಾಗದಂತೆ ಎಲ್ಲ ಅಥವಾ ಈ ಮುಂದಿನ ಯಾವುದೇ ವಿಷಯಗಳಿಗೆ ಅಂಥ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಉಪಬಂಧಿಸಬಹುದು, ಎಂದರೆ

ಎ) 23ನೇ ಪ್ರಕರಣದ (ಸಿ) ಖಂಡದ ಮೇರೆಗೆ ರಾಜ್ಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಮಂಡಳಿಯಿಂದ ನಿರ್ವಹಿಸಬೇಕಾದ ಇತರ ಪ್ರಕಾರ್ಯಗಳು.

ಬಿ) 24ನೇ ಪ್ರಕರಣದ (1)ನೇ ಉಪಪ್ರಕರಣದ ಮೇರೆಗೆ ಪೂರ್ವ ತಿಳುವಳಿಕೆ ಪತ್ರವನ್ನು ನೀಡತಕ್ಕ ನಮೂನೆ.

ಸಿ) 33ನೇ ಪ್ರಕರಣದ ಮೇರೆಗೆ ವಾರ್ಷಿಕ ವರದಿಯನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸತಕ್ಕ ಮತ್ತು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಹಣಕಾಸು ವರ್ಷದ ಅಂಥ ಅವಧಿ.

- ಡಿ) 34ನೇ ಪ್ರಕರಣದ ಮೇರೆಗೆ ರಾಜ್ಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಮಂಡಳಿಯ ಲೆಕ್ಕಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುವ ಮತ್ತು ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆ ಮಾಡಬೇಕಾದ ರೀತಿ ಮತ್ತು ಲೆಕ್ಕ ಪರಿಶೋಧಿತ ಪ್ರತಿಯನ್ನು ಅದರ ಮೇಲೆ ತಯಾರಿಸಿದ ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನಾ ವರದಿಯೊಂದಿಗೆ ಒದಗಿಸಬೇಕಾದ ಕೊನೆಯ ದಿನಾಂಕ.
- ಇ) 37ನೇ ಪ್ರಕರಣದ ಮೇರೆಗೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪಾರಂಪರಿಕ ನಿವೇಶನಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆ ಮತ್ತು ಸಂರಕ್ಷಣೆ.
- ಎಫ್) 44ನೇ ಪ್ರಕರಣದ (1)ನೇ ಉಪಪ್ರಕರಣದ ಮೇರೆಗೆ ಸ್ಥಳೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ನಿಧಿಯ ನಿರ್ವಹಣೆ ಮತ್ತು ಅಭಿರಕ್ಷೆಯ ರೀತಿ ಮತ್ತು ಅಂಥ ನಿಧಿಯನ್ನು ವಿನಿಯೋಗಿಸಬೇಕಾದ ಉದ್ದೇಶಗಳು.
- ಬಿ) 45ನೇ ಪ್ರಕರಣದ ಮೇರೆಗೆ ವಾರ್ಷಿಕ ವರದಿಯ ಪ್ರಪತ್ರ ಮತ್ತು 45ನೇ ಪ್ರಕರಣದ ಮೇರೆಗೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಹಣಕಾಸು ವರ್ಷದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಅಂಥ ವರದಿಯನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸತಕ್ಕ ಅವಧಿ.
- ಹೆಚ್) 46ನೇ ಪ್ರಕರಣದ ಮೇರೆಗೆ ಸ್ಥಳೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ನಿಧಿಯ ಲೆಕ್ಕಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುವ ಮತ್ತು ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆ ಮಾಡಿಸುವ ರೀತಿ ಮತ್ತು ಅದರ ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧಿತ ಪ್ರತಿಯನ್ನು ಅದರ ಮೇಲೆ ತಯಾರಿಸಿದ ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನಾ ವರದಿಯೊಂದಿಗೆ ಒದಗಿಸಬೇಕಾದ ಕೊನೆಯ ದಿನಾಂಕ.
- ಐ) ನಿರ್ದಿಷ್ಟಪಡಿಸಬೇಕಾದ ಅಥವಾ ನಿರ್ದಿಷ್ಟಪಡಿಸಬಹುದಾದ ಯಾವುದೇ ಇತರ ವಿಷಯ.
- (3) ಈ ಪ್ರಕರಣದ ಮೇರೆಗೆ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ರಚಿಸಿದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ನಿಯಮವನ್ನು, ಅದನ್ನು ರಚಿಸಿದ ತರುವಾಯ ಆದಷ್ಟು ಬೇಗನೆ, ಅದು ಎರಡು ಸದನಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುವಲ್ಲಿ, ರಾಜ್ಯ ವಿಧಾನ ಮಂಡಲದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸದನದ ಮುಂದೆ, ಅಥವಾ ಅಂಥ ವಿಧಾನ ಮಂಡಲವು ಒಂದು ಸದನವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುವಲ್ಲಿ, ಆ ಸದನದ ಮುಂದೆ ಇರಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

64. ವಿನಿಯಮಗಳ ರಚನಾಧಿಕಾರ.

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು, ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಪೂರ್ವಾನುಮೋದನೆಯೊಂದಿಗೆ, ರಾಜಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಅಧಿಸೂಚನೆಯ ಮೂಲಕ ಈ ಅಧಿನಿಯಮದ ಉದ್ದೇಶಗಳನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತಗೊಳಿಸಲು ವಿನಿಯಮಗಳನ್ನು ರಚಿಸಬಹುದು.

65. ತೊಂದರೆಗಳನ್ನು ನಿವಾರಿಸುವ ಅಧಿಕಾರ.

- (1) ಈ ಅಧಿನಿಯಮದ ಉಪಬಂಧಗಳನ್ನು ಜಾರಿಗೊಳಿಸುವಾಗ ಯಾವುದೇ ತೊಂದರೆಯು ಉದ್ಭವಿಸಿದರೆ, ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವು, ಆದೇಶದ ಮೂಲಕ ಈ ಅಧಿನಿಯಮದ ಉಪಬಂಧಗಳಿಗೆ ಅಸಂಗತವಾಗದ ಹಾಗೆ ತೊಂದರೆಯನ್ನು ನಿವಾರಿಸಬಹುದು.
- ಪರಂತು, ಯಾವುದೇ ಅಂಥ ಆದೇಶವನ್ನು ಈ ಅಧಿನಿಯಮವು ಪ್ರಾರಂಭವಾದಂದಿನಿಂದ ಎರಡು ವರ್ಷಗಳ ಅವಧಿಯು ಮುಕ್ತಾಯದ ತರುವಾಯ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ.
- (2) ಈ ಪ್ರಕರಣದ ಮೇರೆಗೆ ಮಾಡಲಾದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಆದೇಶವನ್ನು, ಅದನ್ನು ಮಾಡಿದ ತರುವಾಯ ಆದಷ್ಟು ಬೇಗನೆ ಸಂಸತ್ತಿನ ಉಭಯ ಸದನಗಳ ಮುಂದೆ ಇರಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

ಸುಭಾಷ್ ಸಿ. ಜೈನ್
ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದ
ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ

ಪರಿಸರ ಮತ್ತು ಅರಣ್ಯ ಮಂತ್ರಾಲಯ

ಅಧಿಸೂಚನೆ

ನವದೆಹಲಿ, 15ನೇ ಏಪ್ರಿಲ್, 2004

ಬಿ. ಎಸ್. ಆರ್. 261 (ಇ):- ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಅಧಿನಿಯಮ, 2002ರ 62ನೇ ಪ್ರಕರಣದಿಂದ ಪ್ರದತ್ತವಾದ ಅಧಿಕಾರಗಳನ್ನು ಚಲಾಯಿಸಿ ಮತ್ತು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೀವ ವೈವಿಧ್ಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ (ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಮತ್ತು ಇತರ ಸದಸ್ಯರ ವೇತನ, ಭತ್ಯೆಗಳು ಮತ್ತು ಸೇವಾ ಷರತ್ತುಗಳು) ನಿಯಮಗಳು, 2003ಇದನ್ನು ರದ್ದುಪಡಿಸಿ, ಅಂತಹ ರದ್ದಿಯಾತಿಗೆ ಮೊದಲು ಮಾಡಲಾದ ಅಥವಾ ಮಾಡಬೇಕಾದ ಬಿಟ್ಟುಬಿಡಲಾದ ವಿಷಯಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಹೊರತುಪಡಿಸಿ, ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವು ಈ ಮುಂದಿನ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಈ ಮೂಲಕ ಮಾಡುತ್ತದೆ, ಯಾವುದೇಂದರೆ:

1. ಚಿಕ್ಕ ಹೆಸರು ಮತ್ತು ಪ್ರಾರಂಭ

- (1) ಈ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ನಿಯಮಗಳು, 2004 ಎಂದು ಕರೆಯತಕ್ಕದ್ದು.
- (2) ಈ ನಿಯಮಗಳು 15.4.2004ರಿಂದ ಜಾರಿಗೆ ಬರತಕ್ಕದ್ದು.

2. ಅರ್ಥ ವಿವರಣೆಗಳು.

ಈ ನಿಯಮಗಳಲ್ಲಿ ಸಂದರ್ಭಕ್ಕೆ ಬೇರೆ ಅರ್ಥದ ಅಗತ್ಯ ಇರದಿದ್ದರೆ,-

- (ಎ) "ಅಧಿನಿಯಮ" ಎಂದರೆ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಅಧಿನಿಯಮ, 2002 (2003ರ18)
- (ಬಿ) "ಪ್ರಾಧಿಕಾರ" ಎಂದರೆ 8ನೇ ಪ್ರಕರಣದ (1)ನೇ ಉಪಪ್ರಕರಣದ ಮೇರೆಗೆ ಸ್ಥಾಪಿತವಾದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೀವ ವೈವಿಧ್ಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ,
- (ಸಿ) "ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಸಮಿತಿ" ಎಂದರೆ 41ನೇ ಪ್ರಕರಣದ (1)ನೇ ಉಪ ಪ್ರಕರಣದ ಮೇರೆಗೆ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಯು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಸಮಿತಿ.
- (ಡಿ) "ಅಧ್ಯಕ್ಷ" ಎಂದರೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಅಥವಾ ಸಂದರ್ಭಾನುಸಾರ ರಾಜ್ಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಮಂಡಳಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷ,
- (ಇ) "ಶುಲ್ಕ" ಎಂದರೆ ಅನುಸೂಚಿಯಲ್ಲಿ ಗೊತ್ತುಪಡಿಸಿರುವ ಯಾವುದೇ ಶುಲ್ಕ,
- (ಎಫ್) "ನಮೂನೆ" ಎಂದರೆ, ಈ ನಿಯಮಗಳಿಗೆ ಅನುಬಂಧಿಸಿರುವ ನಮೂನೆ,
- (ಬಿ) "ಸದಸ್ಯ" ಎಂದರೆ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಅಥವಾ ಸಂದರ್ಭಾನುಸಾರ ರಾಜ್ಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಮಂಡಳಿಯ ಸದಸ್ಯ ಮತ್ತು ಅಧ್ಯಕ್ಷನು ಒಳಗೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ.
- (ಹೆಚ್) "ಪ್ರಕರಣ" ಎಂದರೆ ಅಧಿನಿಯಮ, ಪ್ರಕರಣ :
- (ಐ) "ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ" ಎಂದರೆ, ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಪೂರ್ಣಾವಧಿ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ, ಈ ನಿಯಮಗಳಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿರುವ ಆದರೆ ಅರ್ಥವಿವರಿಸಿರುವ ಮತ್ತು ಅಧಿನಿಯಮದಲ್ಲಿ ಅರ್ಥವಿವರಿಸಿರುವ ಪದಗಳು ಮತ್ತು ಪದಾವಳಿಗಳು ಅಧಿನಿಯಮದಲ್ಲಿ ಅವುಗಳಿಗೆ ಅನುಕ್ರಮವಾಗಿ ನೀಡಿರುವ ಅರ್ಥವನ್ನೇ ಹೊಂದಿರತಕ್ಕದ್ದು.

3. ಅಧ್ಯಕ್ಷನ ಆಯ್ಕೆ ಮತ್ತು ನೇಮಕಾತಿ ವಿಧಾನ.

- (1) ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಅಧ್ಯಕ್ಷನನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ನೇಮಕ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು.
- (2) ಉಪಪ್ರಕರಣ (1)ರ ಮೇರೆಗೆ ಮಾಡುವ ಅಧ್ಯಕ್ಷನ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ನೇಮಕಾತಿಯನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಯೋಜನೆ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಅಥವಾ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಸೇವಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯ ಹೊರಗಿನಿಂದ ಆಯ್ಕೆಮಾಡುವ ಮೂಲಕ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು. ಪ್ರತಿನಿಯೋಜನೆ ಮೂಲಕ ನೇಮಕ ಮಾಡಿದಲ್ಲಿ ಅರ್ಜಿದಾರನು ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದ ಅಪರ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ ದರ್ಜೆಗಿಂತ ಕೆಳಗಿನ ದರ್ಜೆಯವನಾಗಿರತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ.

4. ಅಧ್ಯಕ್ಷನ ಪದಾವಧಿ.

- (1) ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಅಧ್ಯಕ್ಷನು ಮೂರು ವರ್ಷಗಳ ಅವಧಿಗೆ ಪದವನ್ನು ಹೊಂದಿರತಕ್ಕದ್ದು ಮತ್ತು ಪುನರ್ ನೇಮಕಕ್ಕೆ ಅರ್ಹನಾಗಿರತಕ್ಕದ್ದು.
- (2) ಪರಂತು, ಯಾರೇ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಅರವತ್ತೆದು ವರ್ಷಗಳ ವಯಸ್ಸನ್ನು ತಲುಪಿದ ನಂತರ ಅಥವಾ ಆತನ ಸೇವಾವಧಿ ಕೊನೆಗೊಂಡ ನಂತರ ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಮೊದಲೋ ಅದರ ನಂತರ ಪದವನ್ನು ಹೊಂದಿರತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ.
- (3) ಅಧ್ಯಕ್ಷನು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕನಿಷ್ಠ ಒಂದು ತಿಂಗಳ ಸೂಚನೆಯನ್ನು ಲಿಖಿತದಲ್ಲಿ ನೀಡುವ ಮೂಲಕ ತನ್ನ ಪದಕ್ಕೆ ರಾಜೀನಾಮೆ ನೀಡಬಹುದು.

5. ಅಧ್ಯಕ್ಷನ ವೇತನ ಮತ್ತು ಭತ್ಯೆಗಳು.

- (1) ಅಧ್ಯಕ್ಷನು ತಿಂಗಳಿಗೆ 26,000 ರೂಪಾಯಿಗಳ ನಿಗದಿತ ವೇತನಕ್ಕೆ ಅರ್ಹನಾಗಿರುತ್ತಾನೆ. ನಿವೃತ್ತ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ಅಧ್ಯಕ್ಷನನ್ನಾಗಿ ನೇಮಕ ಮಾಡಿದಲ್ಲಿ ಆತನ ವೇತನವನ್ನು ಅಂತಹ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಅನ್ವಯವಾಗುವಂತಹ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಆದೇಶಗಳ ಅನುಸಾರವಾಗಿ ನಿಗದಿಪಡಿಸತಕ್ಕದ್ದು.
- (2) ಅಧ್ಯಕ್ಷನು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಕಾಲಕಾಲಕ್ಕೆ ತೀರ್ಮಾನಿಸುವಂತಹ ಭತ್ಯೆಗಳು, ರಜೆ, ನಿವೃತ್ತಿ ವೇತನ, ಭವಿಷ್ಯ ನಿಧಿ, ಮನೆ ಬಾಡಿಗೆ ಮತ್ತು ಇತರ ಸವಲತ್ತುಗಳಿಗೆ ಅರ್ಹನಾಗಿರುತ್ತಾನೆ.

6. ಅಧಿಕಾರೇತರ ಸದಸ್ಯರ ಪದಾವಧಿ ಮತ್ತು ಭತ್ಯೆಗಳು.

- (1) ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಅಧಿಕಾರೇತರ ಸದಸ್ಯನು ಅವನ ನೇಮಕಾತಿಯನ್ನು ಅಧಿಕೃತ ರಾಜ್ಯಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿದ ದಿನಾಂಕದಿಂದ ಒಂದು ಬಾರಿಗೆ ಮೂರು ವರ್ಷಗಳಿಗೆ ಮೀರದ ಅವಧಿಗೆ ತನ್ನ ಪದವನ್ನು ಹೊಂದಿರತಕ್ಕದ್ದು.
- (2) ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಸಭೆಗೆ ಹಾಜರಾಗುವ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಅಧಿಕಾರೇತರ ಸದಸ್ಯನು, ಅವನು ಅಂತಹ ಆಯೋಗಗಳ ಅಥವಾ ಸಮಿತಿಗಳ ಸಭೆಗಳಿಗೆ ಹಾಜರಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಆಯೋಗಗಳ ಮತ್ತು ಸಮಿತಿಗಳ ಅಧಿಕಾರೇತರ ಸದಸ್ಯನಿಗೆ ಅನ್ವಯವಾಗುವಂತಹ ಉಪವೇಶನ ಭತ್ಯೆ, ಪ್ರಯಾಣ ಭತ್ಯೆ, ದಿನಭತ್ಯೆ ಮತ್ತು ಅಂತಹ ಇತರ ಭತ್ಯೆಗಳನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಹಕ್ಕುಳ್ಳವನಾಗಿರತಕ್ಕದ್ದು.

7. ಅಧಿಕಾರೇತರ ಸದಸ್ಯರ ಖಾಲಿ ಸ್ಥಾನಗಳನ್ನು ಭರ್ತಿ ಮಾಡುವುದು.

- (1) ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಅಧಿಕಾರೇತರ ಸದಸ್ಯನು ತನ್ನ ಸಹಿ ಹಾಕಿದ ಲಿಖಿತ ರಾಜೀನಾಮೆ ಪತ್ರವನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸಲ್ಲಿಸುವ ಮೂಲಕ ತನ್ನ ಪದಕ್ಕೆ ರಾಜೀನಾಮೆ ನೀಡಬಹುದು ಮತ್ತು ಆ ನಂತರ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದಲ್ಲಿ ಆ ಸದಸ್ಯನ ಸ್ಥಾನ ತೆರವಾಗಿರತಕ್ಕದ್ದು.
- (2) ಪ್ರಾಧಿಕಾರದಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರೇತರ ಸದಸ್ಯನ ಸಾಂದರ್ಭಿಕ ಖಾಲಿ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಹೊಸಬರನ್ನು ನಾಮ ನಿರ್ದೇಶಿಸುವ ಮೂಲಕ ಭರ್ತಿ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು ಮತ್ತು ಖಾಲಿ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಭರ್ತಿ ಮಾಡಲು ನಾಮ ನಿರ್ದೇಶಿಸಲಾದ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಅವನನ್ನು ಯಾರ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ನಾಮ ನಿರ್ದೇಶನ ಮಾಡಲಾಗಿದೆಯೋ ಆ ಸದಸ್ಯನ ಉಳಿದ ಪದಾವಧಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಆ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಹೊಂದಿರತಕ್ಕದ್ದು.

8. ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಪದದಿಂದ ತೆಗೆದುಹಾಕುವುದು.

ಪ್ರಕರಣ 11ರಲ್ಲಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟಪಡಿಸಿರುವ ಯಾವುದೇ ಕಾರಣದ ಮೇಲೆ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಯಾರೇ ಸದಸ್ಯನನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವು ನೇಮಕ ಮಾಡಿದ ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ ದರ್ಜೆಗೆ ಕಡಿಮೆ ಇರದ ಅಧಿಕಾರಿಯಿಂದ ಯುಕ್ತ ಮತ್ತು ಸರಿಯಾದ ತನಿಖೆ ನಡೆಸದೆ ಮತ್ತು ಅಂತಹ ಸದಸ್ಯನಿಗೆ ಆತನ ಅಹವಾಲನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳಲು ಸೂಕ್ತ ಅವಕಾಶವನ್ನು ನೀಡದೆ ಪದದಿಂದ ತೆಗೆದುಹಾಕತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ.

9. ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ.

- (1) ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು ಅದಕ್ಕೆ ಒಬ್ಬ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳತಕ್ಕದ್ದು.
- (2) ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯ ನೇಮಕಾತಿಯ ನಿಬಂಧನೆಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಷರತ್ತುಗಳನ್ನು ವಿನಿಯಮದ ಮೂಲಕ ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು ನಿರ್ಧರಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

- (3) ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಸಭೆಗಳನ್ನು ಸಮನ್ವಯಗೊಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಕರೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ವ್ಯವಹರಣೆಗಳ, ದಾಖಲೆಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆಗೆ ಮತ್ತು ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು ಅವರಿಗೆ ವಹಿಸುವಂಥ ಇತರ ವಿಷಯಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆಗೆ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಾಗಿರತಕ್ಕದ್ದು.

10. ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಸಭೆಗಳು.

- (1) ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಮೂರು ತಿಂಗಳ ಅವಧಿಯ ನಂತರ ಒಂದು ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಕನಿಷ್ಠ ನಾಲ್ಕು ಬಾರಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಕೇಂದ್ರ ಕಾರ್ಯಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಅಧ್ಯಕ್ಷನು ತೀರ್ಮಾನಿಸುವಂತಹ ಇತರ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಸಭೆ ಸೇರತಕ್ಕದ್ದು.
- (2) ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಕನಿಷ್ಠ ಐವರು ಸದಸ್ಯರ ಲಿಖಿತ ಕೋರಿಕೆಯ ಮೇಲೆ ಅಥವಾ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ನಿರ್ದೇಶನದ ಮೇಲೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷನು ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ವಿಶೇಷ ಸಭೆಯನ್ನು ಕರೆಯತಕ್ಕದ್ದು.
- (3) ಸಾಮಾನ್ಯ ಸಭೆ ನಡೆಸಲು ಕನಿಷ್ಠ ಹದಿನೈದು ದಿನಗಳ ಸೂಚನೆಯನ್ನು ಮತ್ತು ವಿಶೇಷ ಸಭೆ ನಡೆಸಲು ಕನಿಷ್ಠ ಮೂರು ದಿನಗಳ ಸೂಚನೆಯನ್ನು ಅಂತಹ ಸಭೆ ನಡೆಸುವ ಉದ್ದೇಶ, ಸಮಯ ಮತ್ತು ಸ್ಥಳವನ್ನು ನಿರ್ದಿಷ್ಟಪಡಿಸಿ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ನೀಡತಕ್ಕದ್ದು.
- (4) ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸಭೆಯು ಅಧ್ಯಕ್ಷನ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯತಕ್ಕದ್ದು ಅವನ ಗೈರು ಹಾಜರಿಯಲ್ಲಿ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಜರಿರುವ ಸದಸ್ಯರು ತಮ್ಮ ಪ್ರೈವಿ ಚುನಾಯಿಸಿದ ಒಬ್ಬ ಸದಸ್ಯನು ಸಭೆಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯನ್ನು ವಹಿಸತಕ್ಕದ್ದು.
- (5) ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ತೀರ್ಮಾನಗಳನ್ನು ಅಗತ್ಯವಿದ್ದರೆ, ಹಾಜರಿರುವ ಸದಸ್ಯರ ಸರಳ ಬಹುಮತದ ಮತ್ತು ಮತದಾನದ ಮೂಲಕ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳತಕ್ಕದ್ದು ಮತ್ತು ಅಧ್ಯಕ್ಷನು ಅಥವಾ ಅಧ್ಯಕ್ಷನ ಗೈರು ಹಾಜರಿಯಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯನ್ನು ವಹಿಸಿರುವ ಸದಸ್ಯನು ತನ್ನ ಎರಡನೆಯ ಅಥವಾ ನಿರ್ಣಾಯಕ ಮತವನ್ನು ಚಲಾಯಿಸುವ ಅವಕಾಶ ಇರತಕ್ಕದ್ದು.
- (6) ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಸದಸ್ಯನು ಒಂದು ಮತ ಚಲಾಯಿಸುವ ಹಕ್ಕನ್ನು ಹೊಂದಿರತಕ್ಕದ್ದು.
- (7) ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸಭೆಯ ಕೋರಂ ಐದು ಆಗಿರತಕ್ಕದ್ದು.
- (8) ಸದಸ್ಯನು 10 ದಿವಸಗಳ ನೋಟೀಸನ್ನು ನೀಡದೆ ಯಾವುದೇ ವಿಷಯವನ್ನು ಸಭೆಯ ಪರಿಗಣನೆಗೆ ಅದರ ಮುಂದಿಡಲು ಹಕ್ಕುಳ್ಳವನಾಗಿರತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ. ಆದರೆ, ಹತ್ತು ದಿವಸಗಳ ನೋಟೀಸು ನೀಡದೆ ಯಾವುದೇ ವಿಷಯವನ್ನು ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಮಂಡಿಸಲು ಅಧ್ಯಕ್ಷ ತನ್ನ ವಿವೇಚನಾನುಸಾರ ಅನುಮತಿ ನೀಡಿದರೆ ಹಾಗೆ ಮಾಡಬಹುದು.
- (9) ಸಭೆಯ ಸೂಚನಾ ಪತ್ರವನ್ನು ದೂತನ ಮೂಲಕ ನೀಡತಕ್ಕದ್ದು ಅಥವಾ ನೋಂದಾಯಿತ ಅಂಚೆ ಮೂಲಕ ಸದಸ್ಯರ ಇತ್ತೀಚಿನ ನಿವಾಸಕ್ಕೆ ಅಥವಾ ವ್ಯವಹಾರದ ವಿಳಾಸಕ್ಕೆ ಅಥವಾ ಪ್ರಕರಣದ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯು ಸೂಕ್ತವೆಂದು ಭಾವಿಸಬಹುದಾದ, ಇತರ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕಳುಹಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

11. ಪ್ರಾಧಿಕಾರದಿಂದ ತಡ್ಡಿಸುವಂತಿರುವ ನೇಮಕ ಮತ್ತು ಅವರ ಹಕ್ಕುಗಳು.

- (1) ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು, ತಾನು ಸೂಕ್ತವೆಂದು ಭಾವಿಸಬಹುದಾದಂಥ ಉದ್ದೇಶಗಳಿಗಾಗಿ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಅಥವಾ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಇತರೆ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಅಥವಾ ಭಾಗಶಃ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಅಥವಾ ಭಾಗಶಃ ಇತರೆ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡ ಎಷ್ಟೇ ಸಂಖ್ಯೆಯ ಸಮಿತಿಗಳನ್ನು ರಚಿಸಬಹುದು.
- (2) ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಸದಸ್ಯರಲ್ಲದ ಸಮಿತಿಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ, ಅವರು ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು ಸೂಕ್ತವೆಂದು ಭಾವಿಸಬಹುದಾದಂಥ ಶುಲ್ಕಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಭತ್ಯೆಗಳನ್ನು ಸಂದಾಯ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು.

12. ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಸಾಮಾನ್ಯ ಪ್ರಕಾರ್ಯಗಳು.

- ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು ಈ ಮುಂದಿನ ಪ್ರಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸತಕ್ಕದ್ದು : ಎಂದರೆ :
  - (i) 3,4 ಮತ್ತು 6ನೇ ಪ್ರಕರಣಗಳ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಲಾಗಿರುವ ಕಾರ್ಯಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕಾರ್ಯವಿಧಾನ ಮತ್ತು ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸುವುದು;

- (ii) ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಸಂರಕ್ಷಣೆ, ಅದರ ಘಟಕಾಂಶಗಳ ಸ್ಥಿರವಾದ ಬಳಕೆ ಮತ್ತು ಜೈವಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಮತ್ತು ಜ್ಞಾನ ಶಕ್ತಿಯ ಬಳಕೆಯಿಂದ ದೊರೆಯುವ ಲಾಭಗಳನ್ನು ನ್ಯಾಯೋಚಿತವಾದ ಮತ್ತು ನಿಷ್ಪಕ್ಷಪಾತವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಯಾವುದೇ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸಲಹೆ ಮಾಡುವುದು;
- (iii) ರಾಜ್ಯ ಜೀವ ವೈವಿಧ್ಯ ಮಂಡಳಿಯ ಕಾರ್ಯ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಸಮನ್ವಯಗೊಳಿಸುವುದು;
- (iv) ರಾಜ್ಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಮಂಡಳಿಗಳಿಗೆ ತಾಂತ್ರಿಕ ನೆರವು ಮತ್ತು ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ನೀಡುವುದು;
- (v) ಅಧ್ಯಯನಗಳನ್ನು ಆಯೋಜಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಪರಿಶೋಧನೆ ಮತ್ತು ಸಂಶೋಧನೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಾಯೋಜಿಸುವುದು;
- (vi) ತನ್ನ ಪ್ರಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ನಿರ್ವಹಿಸುವಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ತಾಂತ್ರಿಕ ನೆರವನ್ನು ನೀಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಮೂರು ವರ್ಷಗಳನ್ನು ಮೀರದ ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಅವಧಿಗೆ ಸಲಹೆಗಾರರನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು;
ಆದರೆ, ಮೂರು ವರ್ಷಗಳ ಅವಧಿಯ ನಂತರವು ಯಾರೇ ಸಲಹೆಗಾರರನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಅವಶ್ಯಕ ಮತ್ತು ಯುಕ್ತವೆನಿಸಿದರೆ, ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು ಅಂಥ ನೇಮಕಾತಿಗಾಗಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವು ಪೂರ್ವಾನುಮತಿಯನ್ನು ಪಡೆಯತಕ್ಕದ್ದು.
- (vii) ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಸಂರಕ್ಷಣೆಗೆ, ಅದರ ಘಟಕಾಂಶಗಳ ಸ್ಥಿರ ಬಳಕೆಗೆ ಮತ್ತು ಜೈವಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಮತ್ತು ಜ್ಞಾನಶಕ್ತಿಯ ಬಳಕೆಯಿಂದ ದೊರೆಯುವ ಲಾಭಗಳನ್ನು ನ್ಯಾಯೋಚಿತವಾಗಿ ಮತ್ತು ನಿಷ್ಪಕ್ಷಪಾತವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ತಾಂತ್ರಿಕ ಮತ್ತು ಅಂಕಿ ಅಂಶ ದತ್ತಾಂಶವನ್ನು, ಕೈಪಿಡಿಗಳನ್ನು, ಸಂಹಿತೆಗಳನ್ನು ಅಥವಾ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸುವುದು, ಸಂಕಲ್ಪಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಪ್ರಕಟಿಸುವುದು;
- (viii) ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಸಂರಕ್ಷಣೆಗೆ, ಅದರ ಘಟಕಾಂಶಗಳ ಸ್ಥಿರವಾದ ಬಳಕೆಗೆ ಮತ್ತು ಜೈವಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಮತ್ತು ಜ್ಞಾನ ಶಕ್ತಿಯ ಬಳಕೆಯಿಂದ ದೊರೆಯುವ ಲಾಭಗಳನ್ನು ನ್ಯಾಯೋಚಿತವಾಗಿ ಮತ್ತು ನಿಷ್ಪಕ್ಷಪಾತವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹಂಚಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಒಂದು ವ್ಯಾಪಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಸಮೂಹ ಮಾಧ್ಯಮದ ಮೂಲಕ ಸಂಘಟಿಸುವುದು;
- (ix) ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಸಂರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ಮತ್ತು ಅದರ ಘಟಕಾಂಶಗಳ ಸ್ಥಿರ ಬಳಕೆಗಾಗಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿರುವ ಅಥವಾ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಂಭವವಿರುವ ಸಿಬ್ಬಂದಿಗೆ ತರಬೇತಿಯನ್ನು ಯೋಜಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಸಂಘಟಿಸುವುದು;
- (x) ತನ್ನ ಸ್ವಂತ ಸ್ವೀಕೃತಿಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಆದ ನಿಧಿಗಳ ವರ್ಗಾವಣೆಯನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ವಾರ್ಷಿಕ ಬಜೆಟ್‌ನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸತಕ್ಕದ್ದು. ಆದರೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವು ಮಾಡಿದ ಹಣಕಾಸು ಹಂಚಿಕೆಯನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವು ಅನುಮೋದಿಸಿದ ಬಜೆಟ್ ಉಪಬಂಧಗಳಿಗೆ ಅನುಸಾರವಾಗಿ ನಿರ್ವಹಿಸತಕ್ಕದ್ದು.
- (xi) ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಪ್ರಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ನಿರ್ವಹಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಹುದ್ದೆಗಳನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸುವಂತೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡುವುದು ಮತ್ತು ಅಂಥ ಹುದ್ದೆಗಳನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸುವುದು. ಆದರೆ ಖಾಯಂ / ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ಅಥವಾ ಯಾವುದೇ ಸ್ವರೂಪದ ಯಾವುದೇ ಅಂಥ ಹುದ್ದೆಗಳನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಪೂರ್ವಾನುಮೋದನೆಯನ್ನು ಪಡೆಯದೆ ಸೃಷ್ಟಿಸತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ.
- (xii) ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಮತ್ತು ನೌಕರರ ನೇಮಕಾತಿ ವಿಧಾನದ ಅನುಮೋದನೆ;
- (xiii) ಜೈವಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ಬಗೆಗಿನ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಜ್ಞಾನದ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ನಿರ್ವಹಣೆ, ಪ್ರವರ್ಧನೆ ಮತ್ತು ಸ್ಥಿರ ಬಳಕೆಯಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಲು ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್‌ಗಳು ಮತ್ತು ವಿದ್ಯುನ್ಮಾನ ದತ್ತಾಂಶ ಆಧಾರಗಳ ಮೂಲಕ ಜೈವಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ಬಗೆಗಿನ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ದತ್ತಾಂಶದ ಆಧಾರವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಲು ಮತ್ತು ಮಾಹಿತಿ ಮತ್ತು ದತ್ತಾವೇಚಕರಣ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಸೃಜಿಸಲು ಕ್ರಮತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು;

- (xiv) ಅಧಿನಿಯಮವನ್ನು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ತರಲು ಲಿಖಿತದಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಮಂಡಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಸಮಿತಿಗಳಿಗೆ ನಿರ್ದೇಶನಗಳನ್ನು ನೀಡುವುದು;
- (xv) ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಮತ್ತು ಅಧಿನಿಯಮದ ಅನುಷ್ಠಾನದ ಬಗ್ಗೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ವರದಿಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುವುದು;
- (xvi) 6ನೇ ಪ್ರಕರಣದ (1)ನೇ ಉಪ ಪ್ರಕರಣದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಲಾಭ ಹಂಚಿಕೆ ಶುಲ್ಕದ ಬಗ್ಗೆ ಅಥವಾ ಜೈವಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲದ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಕಾಲ ಕಾಲಕ್ಕೆ 19ನೇ ಪ್ರಕರಣದ (2)ನೇ ಉಪ ಪ್ರಕರಣದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಮ್ಯ ಶುಲ್ಕದ ಬದಲಾವಣೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಶಿಫಾರಸ್ಸು ಮಾಡುವುದು, ಅವುಗಳನ್ನು ಮಾರ್ಪಾಟು ಗೊಳಿಸುವುದು; ಸಂಗ್ರಹಿಸುವುದು;
- (xvii) ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಉದ್ದೇಶಗಳಿಗಾಗಿ ರಾಜ್ಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಮಂಡಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಸಮಿತಿಗೆ ಸಹಾಯಾನುದಾನ ಮತ್ತು ಅನುದಾನಗಳನ್ನು ಮಂಜೂರು ಮಾಡುವುದು;
- (xviii) ಅಧಿನಿಯಮವನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸುವ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಪ್ರದೇಶದ ವಾಸ್ತವಿಕ ತಪಾಸಣೆ ಕೈಗೊಳ್ಳುವುದು;
- (xix) ಕಾನೂನು ಬಾಹಿರ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ, ಭಾರತದಿಂದ ಪಡೆದ ಯಾವುದೇ ಜೈವಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಮತ್ತು ಅದರ ಬಗೆಗಿನ ಜ್ಞಾನದ ಮೇಲೆ ಭಾರತದ ಹೊರಗಿನ ಯಾವುದೇ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಬೌದ್ಧಿಕ ಆಸ್ತಿ ಹಕ್ಕನ್ನು ಮಂಜೂರು ಮಾಡುವುದನ್ನು ವಿರೋಧಿಸಲು ಕಾನೂನು ತಜ್ಞರನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡುವುದು ಸೇರಿದಂತೆ ಅಗತ್ಯ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು;
- (xx) ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವು ಕಾಲ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಗೊತ್ತು ಪಡಿಸಬಹುದಾದಂಥ ಮತ್ತು ನಿರ್ದೇಶಿಸಬಹುದಾದಂಥ ಇತರ ಪ್ರಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುವುದು;

13. ಅಧ್ಯಕ್ಷನ ಅಧಿಕಾರಗಳು ಮತ್ತು ಕರ್ತವ್ಯಗಳು.

- (1) ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ದೈನಂದಿನ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಸಮಗ್ರ ನಿಯಂತ್ರಣವು ಅಧ್ಯಕ್ಷನದಾಗಿರತಕ್ಕದ್ದು;
- (2) 10ನೇ ಪ್ರಕರಣದ ಉಪಬಂಧಗಳಿಗೊಳಪಟ್ಟು, ಅಧ್ಯಕ್ಷನು ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಮತ್ತು ಸಿಬ್ಬಂದಿಯ ಮೇಲೆ ಸಾಮಾನ್ಯ ಅಧೀಕ್ಷಣಾ ಅಧಿಕಾರಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರತಕ್ಕದ್ದು ಮತ್ತು ಅವನು ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ವ್ಯವಹಾರಗಳನ್ನು ನಡೆಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಮತ್ತು ನಿರ್ವಹಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಅಗತ್ಯವಿರುವ ನಿರ್ದೇಶನಗಳನ್ನು ನೀಡಬಹುದು.
- (3) ಅಧ್ಯಕ್ಷನು ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಎಲ್ಲಾ ರಹಸ್ಯ ಕಾಗದ ಪತ್ರಗಳ ಮತ್ತು ದಾಖಲೆಗಳ ಪ್ರಭಾರ ಹೊಂದಿರತಕ್ಕದ್ದು ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ಸುರಕ್ಷಿತ ಅಭಿರಕ್ಷೆಗೆ ಜವಾಬ್ದಾರನಾಗಿರತಕ್ಕದ್ದು.
- (4) ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು ಹೊರಡಿಸುವ ಎಲ್ಲಾ ಆದೇಶಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಸೂಚನೆಗಳಿಗೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷನು ಅಥವಾ ಅಧ್ಯಕ್ಷನಿಂದ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಅಧಿಕಾರ ಪಡೆದಿರುವ ಯಾರೇ ಇತರ ಅಧಿಕಾರಿಯು ಸಹ ಹಾಕಿರತಕ್ಕದ್ದು.
- (5) ಅಧ್ಯಕ್ಷನು, ಸ್ವತಃ ತಾನೇ ಆಗಲಿ ಅಥವಾ ಈ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ಅಧಿಕಾರ ನೀಡಿರುವ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಒಬ್ಬ ಅಧಿಕಾರಿಯ ಮೂಲಕ, ಅನುಮೋದಿತ ಆಯವ್ಯಯದಿಂದ ಎಲ್ಲಾ ಸಂದಾಯಗಳನ್ನು ಮಂಜೂರು ಮಾಡಬಹುದು ಮತ್ತು ಬಟವಾಡೆ ಮಾಡಬಹುದು.
- (6) ಅಧ್ಯಕ್ಷನು, ಎಲ್ಲಾ ಅಂದಾಜುಗಳಿಗೆ ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕ ಹಾಗೂ ತಾಂತ್ರಿಕ ಮಂಜೂರಾತಿಯನ್ನು ನೀಡುವ ಸಂಪೂರ್ಣ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಹೊಂದಿರತಕ್ಕದ್ದು.
- (7) ಅಧ್ಯಕ್ಷನು, ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಎಲ್ಲಾ ಸಭೆಗಳನ್ನು ಕರೆಯತಕ್ಕದ್ದು ಹಾಗೂ ಸಭೆಗಳ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆ ವಹಿಸತಕ್ಕದ್ದು ಮತ್ತು ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ಎಲ್ಲಾ ನಿರ್ಣಯಗಳು ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯಗತಗೊಳ್ಳುವಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳತಕ್ಕದ್ದು.
- (8) ಅಧ್ಯಕ್ಷನು, ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು ಅಥವಾ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವು ಕಾಲಕಾಲಕ್ಕೆ ತನಗೆ ವಹಿಸಿಕೊಡಬಹುದಾದಂಥ ಇತರ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಚಲಾಯಿಸತಕ್ಕದ್ದು ಹಾಗೂ ಅಂಥ ಇತರ ಪ್ರಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

14. ಜೈವಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ಬಗೆಗಿನ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಹೊಂದುವ ವಿಧಾನ.

- (1) ಸಂಶೋಧನೆಗಾಗಿ ಅಥವಾ ವಾಣಿಜ್ಯ ಬಳಕೆಗಾಗಿ ಜೈವಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳು ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ಬಗೆಗಿನ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಹೊಂದುವ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಅನುಮೋದನೆ ಪಡೆಯಬಯಸುವ ಯಾರೇ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ನಮೂನೆ 1ರಲ್ಲಿ ಅರ್ಜಿಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸತಕ್ಕದ್ದು.
- (2) (1) ನೇ ಉಪನಿಯಮದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಸಲ್ಲಿಸಲಾದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಅರ್ಜಿಯ ಜೊತೆ, ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಹೆಸರಿಗೆ ನೀಡಿದ ಚೆಕ್ ಅಥವಾ ಡಿಮಾಂಡ್ ಡ್ರಾಫ್ಟ್ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಹತ್ತು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಶುಲ್ಕವನ್ನು ಇರಿಸತಕ್ಕದ್ದು.
- (3) ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಸಮಾಲೋಚಿಸಿದ ಮತ್ತು ಅದು ಅಗತ್ಯವೆಂದು ಭಾವಿಸಬಹುದಾದಂಥ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಅರ್ಜಿದಾರನಿಂದ ಹಾಗೂ ಇತರ ಮೂಲಗಳಿಂದ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ ತರುವಾಯ, ಅರ್ಜಿಯನ್ನು, ಅದನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ ದಿನಾಂಕದಿಂದ ಆರು ತಿಂಗಳ ಅವಧಿಯೊಳಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ಬೇಗನೆ ವಿಲೆ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು.
- (4) ಅರ್ಜಿಯ ಅರ್ಹತೆ ಬಗ್ಗೆ ಮನವರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡ ಮೇಲೆ ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು, ಅಂಥ ಅವಧಿಗೆ ಮತ್ತು ವಿಧಿಸುವುದು ಸೂಕ್ತವೆಂದು ತಾನು ಭಾವಿಸಬಹುದಾದಂಥ ಷರತ್ತುಗಳಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟು ಜೈವಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ಬಗೆಗಿನ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಹೊಂದುವ ಅನುಮೋದನೆಯನ್ನು ನೀಡಬಹುದು.
- (5) ಜೈವಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ಬಗೆಗಿನ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಹೊಂದುವ ನೀಡುವ ಅನುಮೋದನೆಯು, ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಅಧಿಕೃತ ಅಧಿಕಾರಿಯು ಮತ್ತು ಅರ್ಜಿದಾರನು ಯುಕ್ತವಾಗಿ ಸಹಿ ಮಾಡಿರುವ ಲಿಖಿತ ಒಪ್ಪಂದದ ರೂಪದಲ್ಲಿರತಕ್ಕದ್ದು.
- (6) (5)ನೇ ಉಪನಿಯಮದಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಲಾದ ಒಪ್ಪಂದದ ನಮೂನೆಯನ್ನು ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು ಗೊತ್ತುಪಡಿಸತಕ್ಕದ್ದು ಮತ್ತು ಅದು ಈ ಮುಂದಿನವುಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರತಕ್ಕದ್ದು;

ಎಂದರೆ:-

- (i) ಅನುಮೋದನೆ ಕೋರಿರುವ ಅರ್ಜಿಯ ಸಾಮಾನ್ಯ ಧೈಯಗಳು ಮತ್ತು ಉದ್ದೇಶ;
- (ii) ಲಗತ್ತಿಸಿರುವ ಮಾಹಿತಿ ಸೇರಿದಂತೆ ಜೈವಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳು ಮತ್ತು ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಜ್ಞಾನದ ವಿವರಣೆ;
- (iii) ಜೈವಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಉದ್ದೇಶಿತ ಬಳಕೆಗಳು (ಸಂಶೋಧನೆ, ತಳಿ ಸಂವರ್ಧನೆ, ವಾಣಿಜ್ಯ ಬಳಕೆ ಇತ್ಯಾದಿ)
- (iv) ಅರ್ಜಿದಾರನು ಯಾವ ಷರತ್ತುಗಳ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಬೌದ್ಧಿಕ ಆಸ್ತಿ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಕೋರಬಯಸುವನೋ ಆ ಷರತ್ತುಗಳು;
- (v) ಆರ್ಥಿಕ ಮತ್ತು ಇತರ ಪ್ರಾಸಂಗಿಕ ಲಾಭಗಳ ಪರಿಮಾಣ ಅಗತ್ಯತೆಯಿದ್ದರೆ, ಸಂಶೋಧನೆಯ ಉದ್ದೇಶಗಳಿಗಾಗಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ಜೈವಿಕ ವಸ್ತುವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದು ನಂತರ ಅದನ್ನು ವಾಣಿಜ್ಯ ಉದ್ದೇಶಗಳಿಗಾಗಿ ಬಳಸಲು ಹಾಗೂ ತರುವಾಯ ಅದರ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿ ಇತರ ಯಾವುದೇ ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದ್ದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಒಪ್ಪಂದವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಬದ್ಧತೆ;
- (vi) ಹೊಂದುವ ಅವಕಾಶ ಪಡೆದ ಜೈವಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಪೂರ್ವ ಅನುಮತಿಯಿಲ್ಲದೆ, ಯಾರೇ ಮೂರನೇ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ವರ್ಗಾಯಿಸಲು ನಿರ್ಬಂಧ;
- (vii) ಅರ್ಜಿದಾರನು ಯಾವ ಜೈವಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಹೊಂದುವ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕೋರಿರುವನೋ ಆ ಜೈವಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಪ್ರಮಾಣದ ಮತ್ತು ಅದರ ಗುಣಮಟ್ಟದ ತಪ್ಪಿಸಲಿನ ಮೇಲೆ ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು ವಿಧಿಸುವ ಪರಿಮಿತಿಯನ್ನು ಪಾಲಿಸುವುದು;
- (viii) ಪ್ರವೇಶಾವಕಾಶ ನೀಡುವಂತೆ ಕೋರಲಾದ ಜೈವಿಕ ವಸ್ತುವಿನ ಪರಾಮರ್ಶೆ ಮಾಡರಿಯನ್ನು 39ನೇ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ಪರಿಗಣಿಸಲಾದ ಕೋರಿಗಳಲ್ಲಿ ಇಡುವ ಖಾತರಿ;
- (ix) ಸಂಶೋಧನೆ ಮತ್ತು ಇತರ ಬೆಳವಣಿಗೆಗಳ ನಿಯತ ಸ್ಥಿತಿ ವರದಿಯನ್ನು ಪ್ರಾಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಸಲ್ಲಿಸುವುದು;

- (x) ಅಧಿನಿಯಮದ ಮತ್ತು ನಿಯಮಗಳ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ತತ್ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಜಾರಿಯಲ್ಲಿರುವ ಇತರ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಕಾನೂನುಗಳ ಉಪಬಂಧಗಳಿಗೆ ಬದ್ಧವಾಗಿರಲು ಒಪ್ಪಿಗೆ ನೀಡುವುದು;
  - (xi) ಹೊಂದುವ ಅವಕಾಶ ಪಡೆದ ಜೈವಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಮತ್ತು ಸ್ಥಿರ ಬಳಕೆಗೆ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಅನುಕೂಲವಾಗಿರುವ ಬದ್ಧತೆ;
  - (xii) ಸಂಗ್ರಹಣಾ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಂದ ಪರಿಸರದ ಮೇಲಾಗುವ ಹಾನಿಯನ್ನು ಕಡಿಮೆಗೊಳಿಸಲು ಬದ್ಧವಾಗಿರುವುದು;
  - (xiii) ಒಪ್ಪಂದದ ಅವಧಿ, ಒಪ್ಪಂದವನ್ನು ಕೊನೆಗಾಣಿಸುವುದಕ್ಕೆ ನೋಟೀಸು, ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಖಂಡಗಳನ್ನು ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ಜಾರಿಗೊಳಿಸುವುದು, ಲಾಭಗಳನ್ನು ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳುವಲ್ಲಿ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆಯ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಉಪಬಂಧ, ಒಪ್ಪಂದ ಕೊನೆಗೊಳಿಸುವುದನ್ನು ತಡೆಯುವ ಖಂಡಗಳು, ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆಯನ್ನು(ನೈಸರ್ಗಿಕ ವಿಪತ್ತುಗಳು), ಪರಿಮಿತಗೊಳಿಸುವ ಘಟನೆಗಳು, ಮಧ್ಯಸ್ಥಿಕೆ, ಯಾವುದೇ ರಹಸ್ಯ ಖಂಡ ಮೊದಲಾದಂತಹ ಕಾನೂನಿನ ಉಪಬಂಧಗಳು.
- (7) ಜೈವಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಹೊಂದುವ ಅವಕಾಶದ ಷರತ್ತುಗಳು ಯಾವ ಜೈವಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಹೊಂದುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ನೀಡಲಾಗುತ್ತಿದೆಯೋ ಆ ಜೈವಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಮತ್ತು ರಕ್ಷಣೆ ಕ್ರಮಗಳಿಗೆ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ಉಪಬಂಧ ಕಲ್ಪಿಸಬಹುದು.
  - (8) ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು, ಕೋರಿಕೆಯನ್ನು ಪುರಸ್ಕರಿಸುವುದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಿದರೆ ಅರ್ಜಿಯನ್ನು ತಿರಸ್ಕರಿಸಿ ಅದಕ್ಕೆ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ಲಿಖಿತದಲ್ಲಿ ದಾಖಲಿಸಬಹುದು;
  - (9) ಅರ್ಜಿದಾರನಿಗೆ ತನ್ನ ಅಹವಾಲನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳಲು ಯುಕ್ತ ಅವಕಾಶವನ್ನು ನೀಡದೆ ಯಾವುದೇ ಅರ್ಜಿಯನ್ನು ತಿರಸ್ಕರಿಸತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ.
  - (10) ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು, ನೀಡಲಾದ ಅನುಮೋದನೆಗಳಿಗೆ, ಮುದ್ರಿತ ಅಥವಾ ವಿದ್ಯುನ್ಮಾನ ಮಾಧ್ಯಮದ ಮೂಲಕ ವ್ಯಾಪಕ ಪ್ರಚಾರ ನೀಡಲು ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳತಕ್ಕದ್ದು ಮತ್ತು ಯಾವ ಷರತ್ತುಗಳ ಮೇಲೆ ಅನುಮೋದನೆಯನ್ನು ನೀಡಲಾಗಿದೆಯೋ ಆ ಷರತ್ತುಗಳ ಪಾಲನೆಯನ್ನು ನಿಯತವಾಗಿ ಪರಿವೀಕ್ಷಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

15. ಜೈವಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಹೊಂದುವ ಅವಕಾಶದ ಅಥವಾ ಅನುಮೋದನೆಯ ರದ್ದಿಯಾತಿ.

- (1) ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು, 15ನೇ ನಿಯಮದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶಕ್ಕೆ ನೀಡಲಾದ ಅನುಮೋದನೆಯನ್ನು ಯಾವುದೇ ದೂರಿನ ಆಧಾರದ ಮೇಲಾಗಲಿ ಅಥವಾ ಸ್ವಪ್ರೇರಣೆಯಿಂದಾಗಲಿ ಹಿಂತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು ಮತ್ತು ಈ ಕೆಳಕಂಡ ಷರತ್ತುಗಳ ಮೇರೆಗೆ ಲಿಖಿತ ಕರಾರನ್ನು ರದ್ದುಗೊಳಿಸಬಹುದು ; ಎಂದರೆ;
  - (i) ಯಾರಿಗೆ ಅನುಮೋದನೆ ನೀಡಲಾಗಿದೆಯೋ ಆ ವ್ಯಕ್ತಿಯು, ಅಧಿನಿಯಮದ ಉಪಬಂಧಗಳನ್ನು ಅಥವಾ ಯಾವ ಷರತ್ತಿನ ಮೇಲೆ ಅನುಮೋದನೆಯನ್ನು ನೀಡಲಾಗಿದೆಯೋ ಆ ಷರತ್ತನ್ನು ಉಲ್ಲಂಘಿಸಿದ್ದಾನೆಂಬ ಯುಕ್ತ ನಂಬಿಕೆಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ;
  - (ii) ಯಾವ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಅನುಮೋದನೆಯನ್ನು ನೀಡಲಾಗಿದೆಯೋ ಆ ವ್ಯಕ್ತಿಯು, ಒಪ್ಪಂದದ ನಿಬಂಧನೆಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸಲು ವಿಫಲನಾದಾಗ;
  - (iii) ನೀಡಿರುವ, ಜೈವಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಹೊಂದುವ ಅವಕಾಶದ ಪ್ರವೇಶಾವಕಾಶದ ಯಾವುದೇ ಷರತ್ತುಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸಲು ವಿಫಲನಾದಲ್ಲಿ;
  - (iv) ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಹಿತಾಸಕ್ತಿ ಅಥವಾ ಪರಿಸರ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಮತ್ತು ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯತೆಯ ಸಂರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ತಿರಸ್ಕರಿಸಿರುವ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ;
- (2) ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು, ತಾನು ಹೊರಡಿಸಿದ ರದ್ದಿಯಾತಿಯ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಆದೇಶದ ಪ್ರತಿಯನ್ನು, ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ರಾಜ್ಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಮಂಡಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಸಮಿತಿಗಳಿಗೆ, ಜೈವಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಹೊಂದುವ ಅವಕಾಶವನ್ನು ನಿಷೇಧಿಸಲು ಹಾಗೂ ಯಾವುದೇ ಹಾನಿ ಆಗಿದ್ದರೆ, ಆ ಹಾನಿಯನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸಲು ಹಾಗೂ ಆ ಹಾನಿಯನ್ನು ವಸೂಲಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳಲು ಕಳುಹಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

16. ಜೈವಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಹೊಂದುವ ಅವಕಾಶಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಮೇಲೆ ನಿರ್ಬಂಧ.

- (1) ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು, ಅದು ಅಗತ್ಯ ಹಾಗೂ ಯುಕ್ತವೆಂದು ಭಾವಿಸಿದರೆ, ಕೆಳಕಂಡ ಕಾರಣಗಳಿಗಾಗಿ ಜೈವಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಹೊಂದುವ ಅವಕಾಶಕ್ಕಾಗಿ ಪ್ರವೇಶಾವಕಾಶಕ್ಕಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುವ ಕೋರಿಕೆಯನ್ನು ನಿರ್ಬಂಧಿಸಲು ಅಥವಾ ನಿಷೇಧಿಸಲು ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳತಕ್ಕದ್ದು; ಎಂದರೆ:
  - (i) ಜೈವಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಹೊಂದುವ ಅವಕಾಶದ ಕೋರಿಕೆಯು ಅಳಿವಿನಂಚಿನಲ್ಲಿರುವ ಯಾವುದೇ ಪ್ರಭೇದಕ್ಕಾಗಿಯಾಗಿದ್ದರೆ;
  - (ii) ಹೊಂದುವ ಅವಕಾಶದ ಕೋರಿಕೆಯು ಯಾವುದೇ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಹಾಗೂ ವಿರಳ ಪ್ರಭೇದಕ್ಕಾಗಿಯಾಗಿದ್ದರೆ;
  - (iii) ಹೊಂದುವ ಅವಕಾಶದ ಕೋರಿಕೆಯು, ಸ್ಥಳೀಯ ಜನತೆಯ ಜೀವನಾಧಾರದ ಮೇಲೆ ಪ್ರತಿಕೂಲ ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ಉಂಟು ಮಾಡಬಹುದಾದ ಸಾಧ್ಯತೆ ಇದ್ದರೆ;
  - (iv) ಹೊಂದುವ ಅವಕಾಶದ ಕೋರಿಕೆಯು, ಪರಿಸರದ ಮೇಲೆ ನಿಯಂತ್ರಿಸಲು ಹಾಗೂ ತಗ್ಗಿಸಲು ಕಷ್ಟವಾಗಬಹುದಾದಂಥ ಪ್ರತಿಕೂಲ ಪರಿಣಾಮವನ್ನುಂಟು ಮಾಡಬಹುದಾದ ಸಾಧ್ಯತೆ ಇದ್ದರೆ;
  - (v) ಹೊಂದುವ ಅವಕಾಶದ ಕೋರಿಕೆಯು, ತಳನಾಶಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗಬಹುದಾದ ಅಥವಾ ಜೀವಿ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ಕ್ರಿಯೆಗೆ ತೊಂದರೆಯುಂಟು ಮಾಡಬಹುದಾದ ಸಾಧ್ಯತೆ ಇದ್ದರೆ;
  - (vi) ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಗೆ ಹಾಗೂ ಭಾರತವು ಮಾಡಿಕೊಂಡ ಇತರ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಒಪ್ಪಂದಗಳಿಗೆ ವಿರುದ್ಧವಾದ ಉದ್ದೇಶಗಳಿಗೆ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಬಳಸುವುದು.

17. ಸಂಶೋಧನಾ ಫಲಿತಾಂಶಗಳನ್ನು ವರ್ಗಾಯಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಅನುಮೋದನೆ ಕೋರುವ ವಿಧಾನ.

- (1) ಭಾರತದಿಂದ ಪಡೆದಿರುವ ಜೈವಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಸಂಶೋಧನಾ ಫಲಿತಾಂಶಗಳನ್ನು, ಹಣಕಾಸಿನ ಪ್ರತಿಫಲಕ್ಕಾಗಿ ವಿದೇಶೀ ಪ್ರಜೆಗಳಿಗೆ, ಕಂಪನಿಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಅನಿವಾಸಿ ಭಾರತೀಯರಿಗೆ (ಎನ್ ಆರ್ ಐ ಗಳು) ವರ್ಗಾಯಿಸಲು ಇಚ್ಛಿಸುವ ಯಾರೇ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಪ್ರಾಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ನಮೂನೆ (II)ರಲ್ಲಿ ಅರ್ಜಿ ಸಲ್ಲಿಸತಕ್ಕದ್ದು.
- (2) (1)ನೇ ಉಪನಿಯಮದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಸಲ್ಲಿಸುವ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಅರ್ಜಿಯ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಹೆಸರಿಗೆ ನೀಡಿದ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಡ್ರಾಫ್ಟ್ ಅಥವಾ ಚೆಕ್‌ನ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಐದು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಶುಲ್ಕವನ್ನು ಲಗತ್ತಿಸಿರತಕ್ಕದ್ದು.
- (3) (1)ನೇ ಉಪನಿಯಮದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಸಲ್ಲಿಸುವ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಅರ್ಜಿಯನ್ನು ಅದನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿದಂದಿನಿಂದ ಮೂರು ತಿಂಗಳುಗಳ ಅವಧಿಯೊಳಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಬಹುದಾದಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು ತೀರ್ಮಾನಿಸತಕ್ಕದ್ದು.
- (4) ಅರ್ಜಿದಾರನು ಎಲ್ಲಾ ಅಗತ್ಯಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸಿದ್ದಾನೆ ಎಂದು ಮನವರಿಕೆಯಾದ ಮೇಲೆ, ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ವಿಧಿಸುವುದು ಯೋಗ್ಯವೆಂದು ತಾನು ಭಾವಿಸುವಂಥ ನಿಬಂಧನೆ ಮತ್ತು ಷರತ್ತುಗಳಿಗೊಳಪಟ್ಟು, ಸಂಶೋಧನಾ ಫಲಿತಾಂಶಗಳನ್ನು ವರ್ಗಾಯಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಮೋದನೆ ನೀಡಬಹುದು.
- (5) ವರ್ಗಾವಣೆಗಾಗಿ ನೀಡುವ ಅನುಮೋದನೆಯನ್ನು ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಅಧಿಕೃತ ಅಧಿಕಾರಿ ಮತ್ತು ಅರ್ಜಿದಾರನು ಕ್ರಮಬದ್ಧವಾಗಿ ಸಹಿ ಮಾಡಿದ ಲಿಖಿತ ಒಪ್ಪಂದದ ರೂಪದಲ್ಲಿ ನೀಡತಕ್ಕದ್ದು. ಆ ಒಪ್ಪಂದದ ನಮೂನೆಯು ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು ತೀರ್ಮಾನಿಸಬಹುದಾದಂತೆ ಇರತಕ್ಕದ್ದು.
- (6) ಒಂದು ಅರ್ಜಿಯನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸುವುದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವೆಂದು ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು ಪರಿಗಣಿಸಿದರೆ, ಅದು ಅರ್ಜಿಯನ್ನು ತಿರಸ್ಕರಿಸಬಹುದು; ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದಾಗ ಅದಕ್ಕೆ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ಲಿಖಿತದಲ್ಲಿ ದಾಖಲಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

ಆದರೆ, ಅರ್ಜಿದಾರನಿಗೆ ತನ್ನ ಅಹವಾಲನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳಲು ಯುಕ್ತ ಅವಕಾಶವನ್ನು ನೀಡದೆ ಅರ್ಜಿಯನ್ನು ತಿರಸ್ಕರಿಸತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ.

18. ಬೌದ್ಧಿಕ ಆಸ್ತಿ ರಕ್ಷಣೆಗೆ ಅರ್ಜಿ ಸಲ್ಲಿಸುವ ಮೊದಲು ಪೂರ್ವಾನುಮತಿ ಪಡೆಯುವ ವಿಧಾನ.

- (1) ಭಾರತದಿಂದ ಪಡೆದ ಜೈವಿಕ ವಸ್ತು ಮತ್ತು ಅದರ ಬಗೆಗಿನ ಜ್ಞಾನ ಕುರಿತು ಸಂಶೋಧನೆಯನ್ನು ಆಧರಿಸಿ ಪೇಟೆಂಟ್ ಅಥವಾ ಯಾವುದೇ ಇತರ ಬೌದ್ಧಿಕ ಆಸ್ತಿಗಾಗಿ ಅರ್ಜಿ ಸಲ್ಲಿಸಲು ಇಚ್ಛಿಸುವ ಯಾರೇ ವ್ಯಕ್ತಿಯು, ನಮೂನೆ - IIIರಲ್ಲಿ ಅರ್ಜಿ ಸಲ್ಲಿಸತಕ್ಕದ್ದು.
- (2) (1)ನೇ ಉಪ ನಿಯಮದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಸಲ್ಲಿಸುವ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಅರ್ಜಿಯ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ, ಐದು ನೂರು ರೂಪಾಯಿಗಳ ಶುಲ್ಕವನ್ನು ಸಂದಾಯಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು.
- (3) ಅರ್ಜಿಯನ್ನು ಕ್ರಮಬದ್ಧವಾಗಿ ಮೌಲ್ಯ ನಿರ್ಣಯ ಮಾಡಿದ ತರುವಾಯ ಮತ್ತು ಯಾವುದೇ ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡ ತರುವಾಯ, ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು, ಅರ್ಹತೆಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ, ಅರ್ಜಿಯ ಬಗ್ಗೆ, ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಅದನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ ಮೂರು ತಿಂಗಳುಗಳ ಅವಧಿಯೊಳಗೆ ತೀರ್ಮಾನಿಸತಕ್ಕದ್ದು.
- (4) ಅರ್ಜಿದಾರರು ಅವಶ್ಯವಾದ ಎಲ್ಲಾ ಅಗತ್ಯಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸಿದ್ದಾನೆ ಎಂದು ಮನವರಿಕೆಯಾದ ಮೇಲೆ, ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು, ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ವಿಧಿಸುವುದು ಸೂಕ್ತವೆಂದು ತಾನು ಭಾವಿಸಬಹುದಾದಂಥ ನಿಬಂಧನೆಗಳು ಮತ್ತು ಷರತ್ತುಗಳಿಗೊಳಪಟ್ಟು, ಪೇಟೆಂಟ್‌ಗಾಗಿ ಅಥವಾ ಯಾವುದೇ ಇತರ ಬೌದ್ಧಿಕ ಆಸ್ತಿ ಹಕ್ಕಿಗಾಗಿ ಅರ್ಜಿ ಸಲ್ಲಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಮೋದನೆಯನ್ನು ನೀಡಬಹುದು.
- (5) ಆ ಅನುಮೋದನೆಯನ್ನು, ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಅಧಿಕೃತ ಅಧಿಕಾರಿ ಮತ್ತು ಅರ್ಜಿದಾರನು ಯಥೋಚಿತವಾಗಿ ಸಹಿ ಮಾಡಿರುವ ಲಿಖಿತ ಒಪ್ಪಂದದ ನಮೂನೆಯಲ್ಲಿ ಕೊಡತಕ್ಕದ್ದು. ಒಪ್ಪಂದದ ನಮೂನೆಯು ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು ತೀರ್ಮಾನಿಸಬಹುದಾದಂತೆ ಇರತಕ್ಕದ್ದು.
- (6) ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು, ಕೋರಿಕೆಯನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸುವುದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವೆಂದು ತಾನು ಪರಿಗಣಿಸಿದರೆ, ಆ ಅರ್ಜಿಯನ್ನು ತಿರಸ್ಕರಿಸಬಹುದು. ಹಾಗೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ಕಾರಣಗಳನ್ನು ದಾಖಲಿಸಬೇಕು. ತಿರಸ್ಕರಿಸುವ ಆದೇಶವನ್ನು ಮಾಡುವ ಮೊದಲು ಅರ್ಜಿದಾರನಿಗೆ ಆತನ ಅಹವಾಲನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳಲು ಒಂದು ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕೊಡತಕ್ಕದ್ದು.

19. 20ನೇ ಪ್ರಕರಣದ (2)ನೇ ಉಪ ಪ್ರಕರಣದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಮೂರನೇ ಪಕ್ಷಕಾರನಿಗೆ ವರ್ಗಾಯಿಸುವ ವಿಧಾನ.

- (1) ಜೈವಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ಬಗೆಗಿನ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಹೊಂದುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಮೋದನೆ ಪಡೆದ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಪ್ರವೇಶಾವಕಾಶ ಪಡೆದ ಜೈವಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಅಥವಾ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಯಾರೇ ಇತರ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಅಥವಾ ಸಂಸ್ಥೆಗೆ ವರ್ಗಾಯಿಸಲು ಉದ್ದೇಶಿಸಿದರೆ, ಪ್ರಾಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ನಮೂನೆ-IVರಲ್ಲಿ ಅರ್ಜಿ ಸಲ್ಲಿಸತಕ್ಕದ್ದು.
- (2) (1)ನೇ ಉಪ ನಿಯಮದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಸಲ್ಲಿಸಿದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಅರ್ಜಿಯ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ, ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಹೆಸರಿಗೆ ನೀಡಿದ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಡ್ರಾಫ್ಟ್ ಅಥವಾ ಚೆಕ್‌ನ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಹತ್ತು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಶುಲ್ಕವನ್ನು ಲಗತ್ತಿಸಿರತಕ್ಕದ್ದು.
- (3) ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು, ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡ ತರುವಾಯ, ಅರ್ಜಿಯ ಬಗ್ಗೆ, ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಅದನ್ನು ಪಡೆದ ಆರು ತಿಂಗಳುಗಳ ಅವಧಿಯೊಳಗಾಗಿ ತೀರ್ಮಾನಿಸತಕ್ಕದ್ದು.
- (4) ಅರ್ಜಿದಾರನು ಅವಶ್ಯವಾದ ಎಲ್ಲಾ ಅಗತ್ಯಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸಿದ್ದಾನೆ ಎಂದು ಮನವರಿಕೆಯಾದ ಮೇಲೆ, ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು, ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ವಿಧಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವೆಂದು ತಾನು ಭಾವಿಸಬಹುದಾದಂಥ ನಿಬಂಧನೆಗಳು ಮತ್ತು ಷರತ್ತುಗಳಿಗೊಳಪಟ್ಟು, ಮೂರನೇ ಪಕ್ಷಕಾರನಿಗೆ ವರ್ಗಾಯಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಮೋದನೆಯನ್ನು ನೀಡಬಹುದು.
- (5) (4)ನೇ ಉಪ ನಿಯಮದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ನೀಡಬಹುದಾದ ಅನುಮೋದನೆಯು, ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಅಧಿಕೃತ ಅಧಿಕಾರಿ ಮತ್ತು ಅರ್ಜಿದಾರನು ಯಥೋಚಿತವಾಗಿ ಸಹಿ ಮಾಡಿದ ಲಿಖಿತ ಒಪ್ಪಂದ ರೂಪದಲ್ಲಿರತಕ್ಕದ್ದು. ಆ ಒಪ್ಪಂದದ ನಮೂನೆಯು ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು ತೀರ್ಮಾನಿಸಬಹುದಾದಂತೆ ಇರತಕ್ಕದ್ದು.
- (6) ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು, ಆ ಕೋರಿಕೆಯನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸುವುದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವೆಂದು ತಾನು ಪರಿಗಣಿಸಿದರೆ

ಅರ್ಜಿಯನ್ನು ತಿರಸ್ಕರಿಸಬಹುದು, ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದಾಗ ಅದಕ್ಕೆ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ಲಿಖಿತದಲ್ಲಿ ದಾಖಲಿಸಬೇಕು. ಆದರೆ, ಅರ್ಜಿದಾರನಿಗೆ ಅಹವಾಲನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳಲು ಒಂದು ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕೊಡದೆ ಅರ್ಜಿಯನ್ನು ತಿರಸ್ಕರಿಸತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ.

20. ಪ್ರಯೋಜನವನ್ನು ನಿಷ್ಪಕ್ಷಪಾತವಾಗಿ ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳುವ ಮಾನದಂಡ (21ನೇ ಪ್ರಕರಣ).

- (1) ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು ರಾಜ್ಯಪತ್ರದಲ್ಲಿ, ಅಧಿಸೂಚನೆಯ ಮೂಲಕ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿ ಸೂತ್ರಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಿ, ಲಾಭದ ಹಂಚಿಕೆಯ ಸೂತ್ರವನ್ನು ವಿವರಿಸತಕ್ಕದ್ದು.
- (2) ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿ ಸೂತ್ರಗಳು, ಸ್ವಾಮ್ಯ ಶುಲ್ಕ ಜಂಟಿ ಉದ್ಯಮಗಳು, ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ವರ್ಗಾವಣೆ, ಉತ್ಪನ್ನಾಭಿವೃದ್ಧಿ, ಶಿಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ಜಾಗೃತಿ ಮೂಡಿಸುವ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ನಿರ್ಮಾಣ ಮತ್ತು ಉದ್ಯಮ ಬಂಡವಾಳ ನಿಧಿಯಂಥ ಹಣಕಾಸಿನ ಮತ್ತು ಇತರ ಪ್ರಯೋಜನಗಳಿಗೆ ಉಪಬಂಧ ಕಲ್ಪಿಸತಕ್ಕದ್ದು.
- (3) ಲಾಭದ ಹಂಚಿಕೆಯ ಸೂತ್ರವನ್ನು ಆಯಾಯ ಪ್ರಕರಣದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ನಿರ್ಧರಿಸತಕ್ಕದ್ದು.
- (4) ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು, ಯಾರೇ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ, ಜೈವಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಹೊಂದುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಅಥವಾ ಸಂಶೋಧನಾ ಫಲಿತಾಂಶಗಳ ವರ್ಗಾವಣೆಗಾಗಿ ಅಥವಾ ಪೇಟೆಂಟ್‌ಗೆ ಮತ್ತು ಬಾಡ್ಡಿಕ ಆಸ್ತಿ ಹಕ್ಕಿಗೆ ಅರ್ಜಿ ಸಲ್ಲಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಅಥವಾ ಹೊಂದುವ ಅವಕಾಶ ಪಡೆದ ಜೈವಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲವನ್ನು ಮತ್ತು ಅದರ ಬಗೆಗಿನ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಮೂರನೇ ಪಕ್ಷಕಾರನಿಗೆ ವರ್ಗಾಯಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಅನುಮೋದನೆ ನೀಡುವಾಗ, ಹೊಂದುವ ಅವಕಾಶ ಪಡೆದ ಜೈವಿಕ ವಸ್ತುವಿನ ಮತ್ತು ಅದರ ಬಗೆಗಿನ ಜ್ಞಾನದ ಬಳಕೆಯಿಂದ ಆಗುವ ಲಾಭಗಳ ನಿಷ್ಪಕ್ಷಪಾತ ಹಂಚಿಕೆಯಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಲು ನಿಬಂಧನೆಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಷರತ್ತುಗಳನ್ನು ವಿಧಿಸಬಹುದು.
- (5) ಲಾಭಗಳ ಪರಿಮಾಣವು, ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಲಾಭಗಳಿಗೆ ಕ್ಷೇಮ ಮಾಡುವವರೊಂದಿಗೆ ಸಮಾಲೋಚಿಸಿದ ನಂತರ ಅಂಥ ಅನುಮೋದನೆಗಾಗಿ ಅರ್ಜಿ ಸಲ್ಲಿಸುವ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಮತ್ತು ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ನಡುವೆ ಪರಸ್ಪರ ಒಪ್ಪಿಗೆಯಾದ್ದಾಗಿರತಕ್ಕದ್ದು ಮತ್ತು ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯದ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಹಾಗೂ ಅದರ ಸುಸ್ಥಿರ ಬಳಕೆಯನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸುವ ಕ್ರಮಗಳು ಒಳಗೊಂಡಂತೆ, ಅವುಗಳನ್ನು ಹೊಂದುವ ಅವಕಾಶದ ಪರಿಭಾಷಿತ ಮಾನದಂಡಗಳು, ಬಳಕೆಯ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಸುಸ್ಥಿರ ಅಂಶ, ಪರಿಣಾಮ ಮತ್ತು ನಿರೀಕ್ಷಿತ ಫಲಿತಾಂಶ ಮಟ್ಟಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸೂಕ್ತ ಗಮನ ನೀಡಿ ಆ ಪರಿಮಾಣವನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸಬಹುದು.
- (6) ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪ್ರಕರಣವನ್ನು ಆಧರಿಸಿ, ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು, ಅಲ್ಪ, ಮಧ್ಯಮ ಮತ್ತು ದೀರ್ಘಕಾಲೀನ ಲಾಭಗಳ ಮೇಲೆ ಲಾಭಗಳ ಹಂಚಿಕೆಯನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಕಾಲಮಿತಿಯನ್ನು ಗೊತ್ತುಪಡಿಸತಕ್ಕದ್ದು.
- (7) ಲಾಭಗಳು ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯದ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಮತ್ತು ಅದರ ಸುಸ್ಥಿರ ಬಳಕೆಯನ್ನು ಖಾತ್ರಿಪಡಿಸತಕ್ಕದ್ದೆಂದು ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು ಗೊತ್ತುಪಡಿಸತಕ್ಕದ್ದು.
- (8) ಜೈವಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ಬಗೆಗಿನ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಒಬ್ಬ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಅಥವಾ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಗುಂಪು ಅಥವಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಹೊಂದುವ ಅವಕಾಶ ಪಡೆದಲ್ಲಿ ಒಪ್ಪಿತ ಮೊಬಲಗು ಜಿಲ್ಲಾಡಳಿತದ ಮೂಲಕ ನೇರವಾಗಿ ತಮಗೆ ಸಂದಾಯವಾಗುವಂತೆ ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳಬಹುದು. ಅಂಥ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಅಥವಾ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಗುಂಪು ಅಥವಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗದಿದ್ದಲ್ಲಿ ಆ ಹಣಕಾಸು ಲಾಭಗಳನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ನಿಧಿಯಲ್ಲಿ ಠೇವಣಿ ಇಡತಕ್ಕದ್ದು.
- (9) ನಿರ್ಧರಿಸಿದ ಲಾಭಗಳ ಶೇಕಡಾ ಐದರಷ್ಟನ್ನು ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕ ಮತ್ತು ಸೇವಾ ವೆಚ್ಚಗಳಿಗಾಗಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಅಥವಾ ಸಂದರ್ಭಾನುಸಾರ ಮಂಡಳಿಗೆ ಮೀಸಲಿಸತಕ್ಕದ್ದು.
- (10) ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು, ಅದು ನಿರ್ಧರಿಸಿದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ (4)ನೇ ಉಪ ನಿಯಮದಡಿ ನಿರ್ಧರಿಸಿದಂಥ ಲಾಭಗಳು ದೊರೆಯುವುದನ್ನು ಬರುವುದನ್ನೂ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು.

21. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ನಿಧಿಯ ಅನ್ವಯ.

- (1) ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ನಿಧಿಯನ್ನು ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಅಥವಾ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಅಧಿಕಾರ ನೀಡಬಹುದಾದ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಅಂಥ ಇತರ ಅಧಿಕಾರಿ ನಿರ್ವಹಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

- (2) ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ನಿಧಿಯು ಎರಡು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಲೆಕ್ಕ ಶೀರ್ಷಿಕೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರತಕ್ಕದ್ದು. ಒಂದು ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರದಿಂದ ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ ಸ್ವೀಕೃತಿಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ್ದಾಗಿರತಕ್ಕದ್ದು ಮತ್ತು ಇನ್ನೊಂದು ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಶುಲ್ಕ, ಲೈಸೆನ್ಸ್ ಶುಲ್ಕ, ಸ್ವಾಮ್ಯ ಶುಲ್ಕ ಮತ್ತು ಇತರ ಸ್ವೀಕೃತಿಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ್ದಾಗಿರತಕ್ಕದ್ದು.

22. ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಸಮಿತಿಗಳ ರಚನೆ.

- (1) ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಯು, ಅದರ ಕ್ಷೇತ್ರವ್ಯಾಪ್ತಿಯ ಪ್ರದೇಶದೊಳಗೆ ಒಂದು ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಸಮಿತಿಯನ್ನು (ಬಿವಿಸಿ)ರಚಿಸತಕ್ಕದ್ದು.
- (2) (1)ನೇ ಉಪ ನಿಯಮದಡಿ ರಚಿಸಲಾದಂಥ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಸಮಿತಿಯು, ಒಬ್ಬ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಮತ್ತು ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಯಿಂದ ನಾಮನಿರ್ದೇಶಿತರಾದ ಆರು ಜನಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿಲ್ಲದಷ್ಟು ಸಂಸ್ಥೆಯ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಹೊಂದಿರತಕ್ಕದ್ದು. ಅವರಲ್ಲಿ 1/3ಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಇಲ್ಲದಷ್ಟು ಮಹಿಳೆಯರು ಇರತಕ್ಕದ್ದು ಮತ್ತು ಶೇ18ಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಇಲ್ಲದಷ್ಟು ಸದಸ್ಯರು ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ/ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಪಂಗಡಗಳಿಗೆ ಸೇರಿದವರಾಗಿರತಕ್ಕದ್ದು.
- (3) ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಸಮಿತಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷನನ್ನು, ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷನು ಅಧ್ಯಕ್ಷನಾಗಿರುವ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಸಮಿತಿಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳ ಪ್ರೇರಿತರಾದ ಚುನಾಯಿಸತಕ್ಕದ್ದು. ಮತಗಳು ಸರಿಸಮನಾಗಿ ಬಿದ್ದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷನು ನಿರ್ಣಾಯಕ ಮತವನ್ನು ಚಲಾಯಿಸತಕ್ಕದ್ದು.
- (4) ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಸಮಿತಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷನು ಮೂರು ವರ್ಷಗಳ ಪದಾವಧಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿರತಕ್ಕದ್ದು.
- (5) ವಿಧಾನ ಸಭೆಯ ಸ್ಥಳೀಯ ಸದಸ್ಯ/ವಿಧಾನ ಪರಿಷತ್ತಿನ ಸದಸ್ಯ ಮತ್ತು ಸಂಸತ್ ಸದಸ್ಯ ಸಮಿತಿ ಸಭೆಗಳಿಗೆ ವಿಶೇಷ ಆಹ್ವಾನಿತರಾಗಿರತಕ್ಕದ್ದು.
- (6) ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಸಮಿತಿಯ ಮುಖ್ಯ ಪ್ರಕಾರ್ಯವೆಂದರೆ, ಸ್ಥಳೀಯ ಜನರೊಡನೆ ಸಮಾಲೋಚಿಸಿ ಜನರ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುವುದು. ಈ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್, ಸ್ಥಳೀಯ ಜೈವಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಲಭ್ಯತೆ ಮತ್ತು ಜ್ಞಾನ, ಅವುಗಳ ಔಷಧೀಯ ಅಥವಾ ಯಾವುದೇ ಇತರ ಬಳಕೆ ಅಥವಾ ಅವುಗಳ ಬಗೆಗಿನ ಯಾವುದೇ ಇತರ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಜ್ಞಾನ-ಇವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸಮಗ್ರ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರತಕ್ಕದ್ದು.
- (7) ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಸಮಿತಿಯ ಇತರ ಪ್ರಕಾರ್ಯಗಳೆಂದರೆ, ಅನುಮೋದನೆ ನೀಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ರಾಜ್ಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಮಂಡಳಿ ಅಥವಾ ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು, ತನಗೆ ಕಳುಹಿಸಿದ ಯಾವುದೇ ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸಲಹೆ ನೀಡುವುದು, ಜೈವಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಬಳಸುವ ಸ್ಥಳೀಯ ವೈದ್ಯರು ಮತ್ತು ವೃತ್ತಿನಿರತರ ಬಗ್ಗೆ ಅಂಕಿ - ಅಂಶ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುವುದು.
- (8) ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು, ಜನರ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರನ ನಮೂನೆ ಮತ್ತು ಅದು ಒಳಗೊಂಡಿರತಕ್ಕ ವಿವರಗಳ ಮತ್ತು ವಿದ್ಯಮಾನದ ದತ್ತಾಂಶ ಆಧಾರದ ನಮೂನೆ ಇವುಗಳನ್ನು ನಿರ್ದಿಷ್ಟಪಡಿಸಲು ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳತಕ್ಕದ್ದು.
- (9) ಪ್ರಾಧಿಕಾರ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಮಂಡಳಿಗಳು ಜನರ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್‌ಗಳನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಸಮಿತಿಗಳಿಗೆ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಹಾಗೂ ತಾಂತ್ರಿಕ ನೆರವನ್ನು ನೀಡತಕ್ಕದ್ದು.
- (10) ಜನರ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರುಗಳನ್ನು ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಸಮಿತಿಗಳೇ ನಿರ್ವಹಿಸತಕ್ಕದ್ದು ಮತ್ತು ಸಿಂಧುಗೊಳಿಸತಕ್ಕದ್ದು.
- (11) ಸಮಿತಿಯು, ನೀಡಲಾದ ಜೈವಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಹೊಂದುವ ಅವಕಾಶದ ವಿವರಗಳ ಬಗ್ಗೆ, ವಿಧಿಸಲಾದ ಸಂಗ್ರಹಣಾ ಶುಲ್ಕದ ವಿವರಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮತ್ತು ಪ್ರಾಪ್ತವಾದ

ಪ್ರಯೋಜನಗಳ ವಿವರಗಳು ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ಹಂಚಿಕೆಯ ವಿಧಾನದ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ನೀಡುವ ಒಂದು ರಿಜಿಸ್ಟ್ರನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

23. 50ನೇ ಪ್ರಕರಣದಡಿ ವಿವಾದಗಳನ್ನು ಇತ್ಯರ್ಥಗೊಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಮೇಲ್ಮನವಿ.

- (1) ಯಾವುದೇ ಆದೇಶ ಅಥವಾ ನಿರ್ದೇಶನದ ಅನುಷ್ಠಾನದ ಕಾರಣದಿಂದಾಗಿ ಅಥವಾ ಕಾರ್ಯನೀತಿ ನಿರ್ಣಯದ ಯಾವುದೇ ವಿಷಯದ ಕಾರಣದಿಂದಾಗಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ ಅಥವಾ ರಾಜ್ಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಮಂಡಳಿಯ(ಗಳ) ನಡುವೆ ವಿವಾದ ಉಂಟಾದರೆ, ತೊಂದರೆಗೊಳಗಾದ ಪಕ್ಷಕಾರರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು ಎಂದರೆ, ಪ್ರಾಧಿಕಾರ ಅಥವಾ ಸಂದರ್ಭಾನುಸಾರ, ಮಂಡಳಿಯು, 50ನೇ ಪ್ರಕರಣದಡಿ ನಮೂನೆ-Vರಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ, ಪರಿಸರ ಮತ್ತು ಅರಣ್ಯಗಳ ಮಂತ್ರಾಲಯ, ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರ (ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ) ಇವರಿಗೆ ಮೇಲ್ಮನವಿ ಸಲ್ಲಿಸತಕ್ಕದ್ದು.
  - (2) ರಾಜ್ಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಮಂಡಳಿ ಮತ್ತು ಇತರ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಮಂಡಳಿ ಅಥವಾ ಮಂಡಳಿಗಳ ನಡುವೆ ವಿವಾದ ಉಂಟಾದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ತೊಂದರೆಗೊಳಗಾದ ಮಂಡಳಿ ಅಥವಾ ಮಂಡಳಿಗಳು ವಿವಾದದ ಅಂಶ ಅಥವಾ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸಲ್ಲಿಸತಕ್ಕದ್ದು. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವು ಸದರಿ ವಿವಾದದ ವಿಷಯ ಅಥವಾ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಪ್ರಾಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಉಲ್ಲೇಖಿಸತಕ್ಕದ್ದು.
  - (3) ಮೇಲ್ಮನವಿ ಜ್ಞಾಪನ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ, ಮೇಲ್ಮನವಿ ಸಲ್ಲಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕೆ ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಕೋರುವುದಕ್ಕಾಗಿ, ಪ್ರಕರಣದ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಅಪೀಲುದಾರನು ಅವಲಂಬಿಸಿರುವ ಆಧಾರಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸತಕ್ಕದ್ದು.
  - (4) ಮೇಲ್ಮನವಿ ಜ್ಞಾಪನ ಪತ್ರದ ಜೊತೆಗೆ, ಮೇಲ್ಮನವಿದಾರನು ಯಾವುದರಿಂದ ತೊಂದರೆಗೊಳಗಾಗಿದ್ದಾನೋ ಸಂದರ್ಭಾನುಸಾರ, ಆ ಆದೇಶ, ನಿರ್ದೇಶನ ಅಥವಾ ಕಾರ್ಯನೀತಿ ನಿರ್ಣಯದ ಅಧಿಪ್ರಮಾಣಿತ ಪ್ರತಿಯನ್ನು ಲಗತ್ತಿಸತಕ್ಕದ್ದು ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕೆ ಅಪೀಲುದಾರನ ಅಧಿಕೃತ ಪ್ರತಿನಿಧಿಯು ಯುಕ್ತವಾಗಿ ಸಹಿ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು.
  - (5) ಮೇಲ್ಮನವಿ ಜ್ಞಾಪನ ಪತ್ರವನ್ನು ಖುದ್ದಾಗಿಯಾಗಲಿ ಅಥವಾ ಅಂಚೆ ಮೂಲಕ ತಲುಪಿಸುವ ಮುಖಾಂತರವಾಗಿಯಾಗಲಿ, ಪ್ರಶ್ನಿತ ಆದೇಶಗಳು, ನಿರ್ದೇಶನ ಅಥವಾ ಕಾರ್ಯನೀತಿ ನಿರ್ಣಯದ ದಿನಾಂಕದಿಂದ 30 ದಿನಗಳೊಳಗೆ ನಾಲ್ಕು ಪ್ರತಿಗಳಲ್ಲಿ ಸಲ್ಲಿಸತಕ್ಕದ್ದು.
- ಆದರೆ, ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ, ಮೇಲ್ಮನವಿಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ವಿಳಂಬವಾಗಿದ್ದಕ್ಕೆ ಉತ್ತಮ ಮತ್ತು ಸಮರ್ಪಕ ಕಾರಣವಿದೆಯೆಂದು ಮನವರಿಕೆಯಾದರೆ, ಸಂದರ್ಭಾನುಸಾರ, ಪ್ರಶ್ನಿತ ಆದೇಶಗಳು, ನಿರ್ದೇಶನ ಅಥವಾ ಕಾರ್ಯನೀತಿ ನಿರ್ಣಯದ ದಿನಾಂಕದಿಂದ ಮೇಲೆ ಹೇಳಲಾದ 30 ದಿನಗಳ ಮುಕ್ತಾಯದ ನಂತರ, ಆದರೆ 45 ದಿನಗಳ ಮುಕ್ತಾಯಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ಸಲ್ಲಿಸಲಾಗುವ ಮೇಲ್ಮನವಿಯನ್ನು ಪುರಸ್ಕರಿಸಬಹುದು ಅದಕ್ಕೆ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ಲಿಖಿತದಲ್ಲಿ ದಾಖಲಿಸತಕ್ಕದ್ದು.
- (6) ಮೇಲ್ಮನವಿಯ ಸುನಾವಣೆಗಾಗಿ ನೋಟೀಸನ್ನು ತಪ್ಪೊಪ್ಪಿಗೆ ಸಹಿತ ನೋಂದಾಯಿತ ಅಂಚೆ ಮೂಲಕ ನಮೂನೆ VIರಲ್ಲಿ ನೀಡತಕ್ಕದ್ದು.
  - (7) ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವು, ಅಪೀಲುದಾರನ ಮತ್ತು ಇತರ ಪಕ್ಷಕಾರರ ಅಹವಾಲನ್ನು ಆಲಿಸಿದ ನಂತರ, ಅಪೀಲನ್ನು ವಿಲೆ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು.
  - (8) ಅಪೀಲನ್ನು ವಿಲೆ ಮಾಡುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅದು, ಸಂದರ್ಭಾನುಸಾರ, ಪ್ರಶ್ನಿತ ಆದೇಶ, ನಿರ್ದೇಶನ ಅಥವಾ ಕಾರ್ಯನೀತಿಯನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಬಹುದು ಅಥವಾ ಮಾರ್ಪಾಡು ಮಾಡಬಹುದು ಅಥವಾ ರದ್ದುಗೊಳಿಸಬಹುದು.
  - (9) ವಿವಾದವನ್ನು ನ್ಯಾಯ ನಿರ್ಣಯ ಮಾಡುವಾಗ, ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು ಸಹಜ ನ್ಯಾಯ ತತ್ವಗಳಿಂದ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಪಡೆಯತಕ್ಕದ್ದು ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ, ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವು ಈ ನಿಯಮದಡಿ ಅನುಸರಿಸಲು ಅಗತ್ಯಪಡಿಸಿರುವಂಥ ಕಾರ್ಯ ವಿಧಾನವನ್ನೇ ಅನುಸರಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

24. 61ನೇ ಪ್ರಕರಣದಡಿ ನೋಟೀಸನ್ನು ನೀಡುವ ರೀತಿ.

- (1) 61ನೇ ಪ್ರಕರಣದ (ಬಿ) ಖಂಡದಡಿ ನೋಟೀಸನ್ನು ನೀಡುವ ರೀತಿ ಈ ಮುಂದಿನಂತಿರತಕ್ಕದ್ದು ಎಂದರೆ:
  - (i) ನೋಟೀಸು ನಮೂನೆ VIIರಂತೆ ಲಿಖಿತದಲ್ಲಿರತಕ್ಕದ್ದು.
  - (ii) ನೋಟೀಸನ್ನು ನೀಡುವ ವ್ಯಕ್ತಿಯು,
    - ಎ) ಆರೋಪಿಸಲಾದ ಅಪರಾಧವು ಕೇಂದ್ರಾಡಳಿತ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಸಂಭವಿಸಿದ್ದರೆ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ; ಮತ್ತು
    - ಬಿ) ಆರೋಪಿಸಲಾದ ಅಪರಾಧವು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಂಭವಿಸಿದ್ದರೆ, ರಾಜ್ಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಮಂಡಳಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ, ಕಳುಹಿಸತಕ್ಕದ್ದು.
- (2) (1)ನೇ ಉಪ ನಿಯಮದಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಲಾದ ನೋಟೀಸನ್ನು ನೋಂದಾಯಿತ ಅಂಚೆ ಮೂಲಕ ಯುಕ್ತ ತಪ್ಪೊಪ್ಪಿಗೆಯೊಂದಿಗೆ ಕಳುಹಿಸತಕ್ಕದ್ದು; ಮತ್ತು.
- (3) 61ನೇ ಪ್ರಕರಣದ (ಬಿ) ಖಂಡದಲ್ಲಿ ನಮೂದಿಸಲಾದ ಮೂವತ್ತು ದಿನಗಳ ಅವಧಿಯನ್ನು (1)ನೇ ಉಪ ನಿಯಮದಲ್ಲಿ ನಮೂದಿಸಲಾದ ಪ್ರಾಧಿಕಾರಗಳು ನೋಟೀಸನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ ದಿನಾಂಕದಿಂದ ಪರಿಗಣಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

**ನಮೂನೆ - I
(ನಿಯಮ 14ನ್ನು ನೋಡಿ)**

1. ಜೈವಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ಬಗೆಗಿನ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಹೊಂದುವ ಅವಕಾಶ ಪಡೆಯಲು ಸಲ್ಲಿಸಬೇಕಾದ ಅರ್ಜಿ ನಮೂನೆ.

ಭಾಗ - ಎ

- (i) ಅರ್ಜಿದಾರನ ಪೂರ್ಣ ವಿವರಗಳು
  - (ii) ಹೆಸರು
  - (iii) ಖಾಯಂ ವಿಳಾಸ
  - (iv) ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಸಂಪರ್ಕಿಸಬಹುದಾದ ವ್ಯಕ್ತಿ/ಏಜೆಂಟ್ ಯಾರಾದರೂ ಇದ್ದರೆ ಅವರ ವಿಳಾಸ
  - (v) ಸಂಸ್ಥೆಯ ರೂಪರೇಷೆ (ಅರ್ಜಿದಾರನು ವ್ಯಕ್ತಿಯಾಗಿದ್ದಲ್ಲಿ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಪರಿಚಯ) ದಯವಿಟ್ಟು ಅಧಿಪ್ರಮಾಣಿತ ಸೂಕ್ತ ದಾಖಲೆಗಳನ್ನು ಲಗತ್ತಿಸಿ.
  - (vi) ವ್ಯವಹಾರದ ಸ್ವರೂಪ
  - (vii) ಅಮೇರಿಕ ಸಂ. ಸ. ದ ಡಾಲರ್‌ನಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಥೆಯ ವಹಿವಾಟು
2. ಕೋರಿರುವ ಹೊಂದುವ ಅವಕಾಶದ ಮತ್ತು ಹೊಂದುವ ಅವಕಾಶ ಪಡೆಯುವಂಥ ಜೈವಿಕ ವಸ್ತುವಿನ ಮತ್ತು ಅದರ ಬಗೆಗಿನ ಜ್ಞಾನದ ಬಗ್ಗೆ ವಿವರಗಳು ಮತ್ತು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಮಾಹಿತಿ
    - ಎ) ಜೈವಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಗುರುತು (ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಹೆಸರು), ಮತ್ತು ಅದರ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಬಳಕೆ;
    - ಬಿ) ಉದ್ದೇಶಿತ ಸಂಗ್ರಹಣೆಯ ಭೌಗೋಳಿಕ ಸ್ಥಳ;
    - ಸಿ) ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಜ್ಞಾನದ (ಮೌಖಿಕ/ದಸ್ತಾವೇಚಿಯ) ವಿವರಣೆ/ಸ್ವರೂಪ;
    - ಡಿ) ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಯಾರೇ ಗುರುತಿಸಲಾದ ವ್ಯಕ್ತಿ/ಸಮುದಾಯ;
    - ಇ) ಸಂಗ್ರಹಿಸಬೇಕಾದ ಜೈವಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಪ್ರಮಾಣ (ಅನುಸೂಚಿಯನ್ನು ನೀಡಿ);
    - ಎಫ್) ಯಾವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಜೈವಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಸ್ತಾವಿಸಲಾಗಿದೆಯೋ ಅಂಥ ಸಮಯಾವಧಿ;

ಬಿ) ಆಯ್ಕೆಯನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಕಂಪನಿಯ ಅಧಿಕಾರ ನೀಡಿರುವ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಹೆಸರು ಮತ್ತು ಸಂಖ್ಯೆ; ಹೆಚ್) ಸಂಶೋಧನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಮತ್ತು ವ್ಯಾಪ್ತಿ, ಅದರಿಂದ ಪಡೆಯಲಾಗುತ್ತಿರುವ ಮತ್ತು ಪಡೆಯುವ ನಿರೀಕ್ಷೆಯಿರುವ ವಾಣಿಜ್ಯ ಬಳಕೆ ಸೇರಿದಂತೆ ಯಾವ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ಹೊಂದುವ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕೋರಲಾಗಿದೆಯೋ ಆ ಉದ್ದೇಶ;

ಐ) ಯಾವುದೇ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಸಂಗ್ರಹಣೆಯಿಂದ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯದ ಯಾವುದೇ ಘಟಕಾಂಶಕ್ಕೆ ಅಪಾಯವುಂಟಾಗುತ್ತದೆಯೇ ಮತ್ತು ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಹೊಂದುವ ಅವಕಾಶದಿಂದ ಯಾವುದೇ ತೊಂದರೆ ಉದ್ಭವಿಸುವುದೇ

3. ಸಂಶೋಧನೆ ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಪಾಲ್ಗೊಳ್ಳುವಂಥ ಯಾವುದೇ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಯ ವಿವರಗಳು.
4. ಹೊಂದುವ ಅವಕಾಶ ಪಡೆದ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಗಮ್ಯಸ್ಥಾನ ಮತ್ತು ಸಂಶೋಧನೆ ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ನಿರ್ವಹಿಸುವಂಥ ಸ್ಥಳದ ಗುರುತು.
5. ಅರ್ಜಿದಾರನಿಗೆ ಅಥವಾ ಆತ/ಆಕೆ ಸೇರಿದ ದೇಶಕ್ಕೆ ಬೌದ್ಧಿಕ ಆಸ್ತಿ ಹಕ್ಕಿನಿಂದ, ಉದ್ದೇಶಿತ ಅಥವಾ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗಬಹುದಾದ, ಹೊಂದುವ ಅವಕಾಶ ಪಡೆದ ಜೈವಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳು ಮತ್ತು ಜ್ಞಾನದಿಂದ ಪಡೆದ ಪೇಟೆಂಟ್ ನಿಂದ ದೊರೆಯುವ ಲಾಭಗಳು ಸೇರಿದಂತೆ, ಆರ್ಥಿಕ ಮತ್ತು ಇತರ ಲಾಭಗಳು.
6. ಅರ್ಜಿದಾರನಿಗೆ ಅಥವಾ ಆತ/ಆಕೆ ಸೇರಿರುವಂಥ ದೇಶಕ್ಕೆ ಉದ್ದೇಶಿತ ಅಥವಾ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗಬಹುದಾದ, ಹೊಂದುವ ಅವಕಾಶ ಪಡೆದ ಜೈವಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳು ಮತ್ತು ಜ್ಞಾನದಿಂದ ದೊರೆತ ಜೈವಿಕ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ, ವೈಜ್ಞಾನಿಕ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಅಥವಾ ಯಾವುದೇ ಇತರ ಪ್ರಯೋಜನಗಳು.
7. ಹೊಂದುವ ಅವಕಾಶ ಪಡೆದ ಜೈವಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳು ಮತ್ತು ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಜ್ಞಾನದ ಬಳಕೆಯಿಂದ ಭಾರತ/ ಸಮುದಾಯಗಳಿಗೆ ದೊರೆಯುವ ಸೌಲಭ್ಯಗಳ ಅಂದಾಜು.
8. ಲಾಭವನ್ನು ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳುವ ಪ್ರಸ್ತಾವಿತ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮತ್ತು ಏರ್ಪಾಡುಗಳು.
9. ಸೂಕ್ತವೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಿದ ಯಾವುದೇ ಇತರ ಮಾಹಿತಿ.

ಭಾಗ - ಬಿ : ಘೋಷಣೆ

ನಾನು/ನಾವು

- ಪ್ರಸ್ತಾವಿತ ಜೈವಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಸಂಗ್ರಹಣೆಯಿಂದ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಸುಸ್ಥಿರತೆಗೆ ಪ್ರತೀಕೂಲ ಪರಿಣಾಮ ಉಂಟಾಗುವುದಿಲ್ಲ;
- ಪ್ರಸ್ತಾವಿತ ಜೈವಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಸಂಗ್ರಹಣೆಯಿಂದ ಯಾವುದೇ ಪರಿಸರ ಪರಿಣಾಮ ಉಂಟಾಗುವುದಿಲ್ಲ;
- ಪ್ರಸ್ತಾವಿತ ಜೈವಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಸಂಗ್ರಹಣೆಯಿಂದ ಜೀವ ವೈವಿಧ್ಯಕ್ಕೆ ಯಾವುದೇ ತೊಂದರೆ ಎದುರಾಗುವುದಿಲ್ಲ;
- ಪ್ರಸ್ತಾವಿತ ಜೈವಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಸಂಗ್ರಹಣೆಯಿಂದ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಮುದಾಯಗಳ ಮೇಲೆ ಪ್ರತೀಕೂಲವಾಗಿ ಪರಿಣಾಮ ಉಂಟಾಗುವುದಿಲ್ಲ

ಎಂದು ಈ ಮೂಲಕ ಘೋಷಿಸುತ್ತೇನೆ/ವೆ;

ಅರ್ಜಿ ನಮೂನೆಯಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸಲಾಗಿರುವ ಮಾಹಿತಿಯು ಸತ್ಯವಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಸರಿಯಾಗಿದೆ ಎಂದು ನಾನು/ ನಾವು ಘೋಷಿಸುತ್ತೇನೆ/ವೆ ಮತ್ತು ಯಾವುದೇ ತಪ್ಪು ಮತ್ತು ದೋಷ ಪೂರ್ಣ ಮಾಹಿತಿಗೆ ನಾನು/ನಾವು ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಾಗಿರುತ್ತೇನೆ/ವೆ.

ಸ್ಥಳ :
ದಿನಾಂಕ :

ಸಹಿ
ಹೆಸರು
ಪದನಾಮ

ನಮೂನೆ - II

(ನಿಯಮ 17ನ್ನು ನೋಡಿ)

ವಾಣಿಜ್ಯ ಉದ್ದೇಶಗಳಿಗಾಗಿ ವಿದೇಶೀ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ, ಕಂಪನಿಗಳಿಗೆ ಅನಿವಾಸಿ, ಭಾರತೀಯರಿಗೆ, ಸಂಶೋಧನೆಯ ಫಲಿತಾಂಶಗಳನ್ನು ವರ್ಗಾಯಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಪೂರ್ವಾನುಮೋದನೆ ಕೋರುವುದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂಥ ಅರ್ಜಿ.

1. ಅರ್ಜಿದಾರನ ಪೂರ್ಣ ವಿವರಗಳು :
  - i) ಹೆಸರು
  - ii) ವಿಳಾಸ
  - iii) ವೃತ್ತಿಯ ರೂಪರೇಷೆ
  - iv) ಸಂಸ್ಥೆಯ ಸಂಯೋಜನೆ (ದಯವಿಟ್ಟು ಅಧಿಪ್ರಮಾಣಿತ ಸೂಕ್ತ ದಸ್ತಾವೇಜುಗಳನ್ನು ಲಗತ್ತಿಸಿ)
2. ನಡೆಸಲಾದ ಸಂಶೋಧನೆಯ ಫಲಿತಾಂಶಗಳ ವಿವರಗಳು.
3. ಸಂಶೋಧನೆಯಲ್ಲಿ ಬಳಸಲಾದ ಜೈವಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಮತ್ತು /ಅಥವಾ ಅವುಗಳ ಬಗೆಗಿನ ಜ್ಞಾನದ ವಿವರಗಳು.
4. ಸಂಶೋಧನೆಯಲ್ಲಿ ಬಳಸಲಾದ ಜೈವಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಲಾದಂಥ ಭೌಗೋಳಿಕ ಪ್ರದೇಶ.
5. ಸಂಶೋಧನೆಯಲ್ಲಿ ಬಳಸಲಾದ ಯಾವುದೇ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಜ್ಞಾನದ ವಿವರಗಳು ಮತ್ತು ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಜ್ಞಾನವನ್ನೊದಿರುವ ಯಾರೇ ಗುರುತಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ವ್ಯಕ್ತಿ/ಸಮುದಾಯ.
6. ಸಂಶೋಧನೆಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಲಾಗುತ್ತಿರುವ ಸಂಸ್ಥೆಯ ವಿವರಗಳು.
7. ಸಂಶೋಧನೆಯ ಫಲಿತಾಂಶಗಳನ್ನು ಯಾರಿಗೆ ವರ್ಗಾವಣೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಉದ್ದೇಶಿಸಲಾಗಿದೆಯೋ ಅಂಥ ವ್ಯಕ್ತಿ/ ಸಂಸ್ಥೆಯ ವಿವರಗಳು.
8. ವರ್ಗಾಯಿಸಿದ ಸಂಶೋಧನಾ ಫಲಿತಾಂಶಗಳ ವಾಣಿಜ್ಯೀಕರಣದಿಂದಾಗಿ ವ್ಯಕ್ತಿ/ಸಂಸ್ಥೆ ಗೆ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗುತ್ತದೆಂದು ಉದ್ದೇಶಿಸಲಾದ ಅಥವಾ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗಬಹುದಾದ ಆರ್ಥಿಕ, ಜೈವಿಕ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ, ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಅಥವಾ ಯಾವುದೇ ಇತರ ಪ್ರಯೋಜನಗಳ ವಿವರಗಳು.
9. ಸಂಶೋಧನೆಯ ಫಲಿತಾಂಶಗಳ ವರ್ಗಾವಣೆಗೆ ಅನುಮೋದನೆಯನ್ನು ಕೋರುವ ಅರ್ಜಿದಾರನಿಗೆ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗುತ್ತದೆಂದು ಉದ್ದೇಶಿಸಲಾದ ಅಥವಾ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗಬಹುದಾದ ಆರ್ಥಿಕ, ಜೈವಿಕ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ, ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಅಥವಾ ಯಾವುದೇ ಇತರ ಪ್ರಯೋಜನಗಳ ವಿವರಗಳು.
10. ಸಂಶೋಧನೆಯ ಫಲಿತಾಂಶಗಳ ವರ್ಗಾವಣೆಗೆ ಅನುಮೋದನೆ ಕೋರುವ ಉದ್ದೇಶಿತ ಸ್ವೀಕರಣ ಮತ್ತು ಅರ್ಜಿದಾರನ ನಡುವೆ ಆಗಿರುವ ಯಾವುದೇ ಒಪ್ಪಂದ ಅಥವಾ ಒಡಂಬಡಿಕೆಯ ವಿವರಗಳು.

ಘೋಷಣೆ

ಅರ್ಜಿ ನಮೂನೆಯಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾಗಿರುವ ಮಾಹಿತಿಯು ಸತ್ಯವಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಸರಿಯಾಗಿದೆ ಎಂದು ನಾನು/ ನಾವು ಘೋಷಿಸುತ್ತೇನೆ/ವೆ ಮತ್ತು ಯಾವುದೇ ತಪ್ಪು/ದೋಷಪೂರ್ಣ ಮಾಹಿತಿಗೆ ನಾನು/ನಾವು ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಾಗಿರುತ್ತೇನೆ/ವೆ.

ಸ್ಥಳ :
ದಿನಾಂಕ :

ಸಹಿ
ಹೆಸರು
ಪದನಾಮ

ನಮೂನೆ - III

(18ನೇ ನಿಯಮವನ್ನು ನೋಡಿ)

ಬೌದ್ಧಿಕ ಆಸ್ತಿಯ ಹಕ್ಕಿಗೆ ಅರ್ಜಿ ಸಲ್ಲಿಸಲು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಪೂರ್ವ ಅನುಮೋದನೆ ಕೋರುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಅರ್ಜಿ.

1. ಅರ್ಜಿದಾರನ ಸಂಪೂರ್ಣ ವಿವರಗಳು
  - i) ಹೆಸರು
  - ii) ವಿಳಾಸ
  - iii) ವೃತ್ತಿಯ ರೂಪರೇಷೆ
  - iv) ಸಂಸ್ಥೆಯ ಸಂಯೋಜನೆ (ದಯವಿಟ್ಟು ಅಧಿಕ ಪ್ರಮಾಣೀಕರಿಸಿರುವ ಸುಸಂಗತ ದಸ್ತಾವೇಜುಗಳನ್ನು ಲಗತ್ತಿಸಿ)
2. ಬೌದ್ಧಿಕ ಆಸ್ತಿ ಹಕ್ಕನ್ನು ಯಾವುದರ ಮೇಲೆ ಕೋರಲಾಗಿದೆಯೋ ಆ ಸಂಶೋಧನೆಯ ವಿವರಗಳು.
3. ಸಂಶೋಧನೆಯಲ್ಲಿ ಬಳಸಿದ ಜೈವಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳು ಮತ್ತು/ಅಥವಾ ಅವುಗಳ ಬಗೆಗಿನ ಜ್ಞಾನದ ವಿವರಗಳು.
4. ಸಂಶೋಧನೆಯಲ್ಲಿ ಬಳಸಿದ ಜೈವಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಲಾದ ಭೌಗೋಳಿಕ ಸ್ಥಳ.
5. ಸಂಶೋಧನೆಯಲ್ಲಿ ಬಳಸಲಾದ ಯಾವುದೇ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಜ್ಞಾನದ ಮತ್ತು ಅಂಥ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವರೆಂದು ಗುರುತಿಸಲಾದ ಯಾರೇ ವ್ಯಕ್ತಿಯ/ಸಮುದಾಯದ ವಿವರಗಳು.
6. ಸಂಶೋಧನೆ ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸಿದ ಸಂಸ್ಥೆಯ ವಿವರಗಳು.
7. ಸಂಶೋಧನೆಯ ವಾಣಿಜ್ಯೀಕರಣದಿಂದ ಅರ್ಜಿದಾರನಿಗೆ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗುವುದಾಗಿ ಉದ್ದೇಶಿಸಲಾದ ಅಥವಾ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗಬಹುದಾದ ಆರ್ಥಿಕ, ಜೈವಿಕ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ, ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಅಥವಾ ಯಾವುದೇ ಇತರ ಪ್ರಯೋಜನಗಳ ವಿವರಗಳು.

ಘೋಷಣೆ

ನಾನು/ನಾವು ಅರ್ಜಿ ನಮೂನೆಯಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸಲಾಗಿರುವ ಮಾಹಿತಿಯು ಸತ್ಯವಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಸರಿಯಾಗಿದೆ ಎಂದು ಘೋಷಿಸುತ್ತೇನೆ/ವೆ ಮತ್ತು ಯಾವುದೇ ತಪ್ಪು/ ದೋಷಪೂರ್ಣ ಮಾಹಿತಿಗೆ ನಾನು/ನಾವು ಜವಾಬ್ದಾರಾಗಿರುತ್ತೇನೆ/ವೆ.

ಸ್ಥಳ : ಸಹಿ
ದಿನಾಂಕ : ಹೆಸರು
ಪದನಾಮ

ನಮೂನೆ - IV

(19ನೇ ನಿಯಮವನ್ನು ನೋಡಿ)

ಹೊಂದುವ ಅವಕಾಶ ಪಡೆದ ಜೈವಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ಬಗೆಗಿನ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಮೂರನೇ ಪಕ್ಷಕಾರನಿಗೆ ವರ್ಗಾಯಿಸಲು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಅನುಮೋದನೆಯನ್ನು ಕೋರಲು ಸಲ್ಲಿಸಬೇಕಾದ ಅರ್ಜಿ ನಮೂನೆ.

1. ಅರ್ಜಿದಾರನ ಸಂಪೂರ್ಣ ವಿವರಗಳು
  - i) ಹೆಸರು
  - ii) ವಿಳಾಸ

iii) ವೃತ್ತಿಯ ರೂಪರೇಷೆ

iv) ಸಂಸ್ಥೆಯ ಸಂಯೋಜನೆ (ದಯವಿಟ್ಟು ಅಧಿಕ ಪ್ರಮಾಣೀಕರಿಸಿರುವ ಸುಸಂಗತ ದಸ್ತಾವೇಜುಗಳನ್ನು ಲಗತ್ತಿಸಿ)

2. ಹೊಂದುವ ಅವಕಾಶ ಪಡೆದ ಜೈವಿಕ ವಸ್ತುಗಳ ಮತ್ತು ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಜ್ಞಾನದ ವಿವರಗಳು.
3. ಜೈವಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಹೊಂದುವ ಅವಕಾಶದ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡ ಪ್ರವೇಶಾವಕಾಶ ಕಠಾರಿನ ವಿವರಗಳು (ಪ್ರತಿಯನ್ನು ಲಗತ್ತಿಸಿ).
4. ಲಾಭಗಳ ಮತ್ತು ಈಗಾಗಲೇ ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸಿರುವ ಲಾಭದ ಹಂಚಿಕೆಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆ/ಏರ್ಪಾಟುಗಳ ವಿವರಗಳು.
5. ಹೊಂದುವ ಅವಕಾಶ ಪಡೆದ ವಸ್ತುವನ್ನು/ಜ್ಞಾನವನ್ನು ವರ್ಗಾವಣೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಉದ್ದೇಶಿಸಲಾಗಿರುವ ಮೂರನೇ ಪಕ್ಷಕಾರನ ವಿವರಗಳು.
6. ಉದ್ದೇಶಿತ ಮೂರನೇ ಪಕ್ಷಕಾರನಿಗೆ ವರ್ಗಾವಣೆ ಮಾಡುವ ಉದ್ದೇಶ
7. ಹೊಂದುವ ಅವಕಾಶ ಪಡೆದ ಜೈವಿಕ ವಸ್ತುಗಳು ಅಥವಾ ಜ್ಞಾನದ ವರ್ಗಾವಣೆಯಿಂದ ಮೂರನೇ ಪಕ್ಷಕಾರನಿಗೆ ದೊರೆಯುವುದಾಗಿ ಉದ್ದೇಶಿಸಲಾದ ಅಥವಾ ದೊರೆಯಬಹುದಾದ ಆರ್ಥಿಕ, ಸಾಮಾಜಿಕ, ಜೈವಿಕ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ, ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಅಥವಾ ಯಾವುದೇ ಇತರ ಪ್ರಯೋಜನಗಳ ವಿವರಗಳು.
8. ಅರ್ಜಿದಾರನ ಮತ್ತು ಮೂರನೆಯ ಪಕ್ಷಕಾರನ ನಡುವೆ ಆಗಿರುವ ಯಾವುದೇ ಒಪ್ಪಂದದ ವಿವರಗಳು.
9. ಹೊಂದುವ ಅವಕಾಶ ಪಡೆದ ಜೈವಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಮತ್ತು ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಮೂರನೆಯ ಪಕ್ಷಕಾರನಿಗೆ ವರ್ಗಾವಣೆ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಭಾರತಕ್ಕೆ/ಸಮುದಾಯಕ್ಕೆ ದೊರೆಯುವ ಲಾಭಗಳ ಅಂದಾಜು.
10. ಪ್ರಸ್ತಾವಿತ ಮೂರನೇ ಪಕ್ಷಕಾರನಿಗೆ ವರ್ಗಾವಣೆ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ದೊರೆಯುವ ಲಾಭದ ಹಂಚಿಕೆಗೆ ಪ್ರಸ್ತಾವಿಸಿರುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮತ್ತು ಏರ್ಪಾಟುಗಳು.
11. ಯಾವುದೇ ಇತರ ಸುಸಂಬದ್ಧ ಮಾಹಿತಿ.

ಘೋಷಣೆ

ನಾನು/ನಾವು ಅರ್ಜಿ ನಮೂನೆಯಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸಲಾಗಿರುವ ಮಾಹಿತಿಯು ಸತ್ಯವಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಸರಿಯಾಗಿದೆ ಎಂದು ಘೋಷಿಸುತ್ತೇನೆ/ವೆ ಮತ್ತು ಯಾವುದೇ ತಪ್ಪು/ದೋಷಪೂರ್ಣ ಮಾಹಿತಿಗೆ ನಾನು/ನಾವು ಜವಾಬ್ದಾರಾಗಿರುತ್ತೇನೆ/ವೆ.

ಸ್ಥಳ : ಸಹಿ
ದಿನಾಂಕ : ಹೆಸರು
ಪದನಾಮ

ನಮೂನೆ - V

(23(1) ನಿಯಮವನ್ನು ನೋಡಿ)

ಮೇಲ್ಮನವಿಯ ಜ್ಞಾಪನದ ನಮೂನೆ

ಪರಿಸರ ಮತ್ತು ಅರಣ್ಯ ಮಂತ್ರಾಲಯದ _____ ನವಹೆಸರಿನ, ಇವರ ಮುಂದೆ

ಅಥವಾ

(ಸಂದರ್ಭಾನುಸಾರ) ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಮುಂದೆ

(ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಅಧಿನಿಯಮ, 2002ರ 50ನೇ ಪ್ರಕರಣದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಮೇಲ್ಮನವಿಯ ಜ್ಞಾಪನ)

ಮೇಲ್ಮನವಿ ಸಂಖ್ಯೆ: 200_ರ_____

_____ ಅರ್ಜಿದಾರ (ರು)

ವಿರುದ್ಧ

_____ ಪ್ರತೀವಾದಿ(ಗಳು)

(ಪ್ರಾಧಿಕಾರ/ಸಂದರ್ಭಾನುಸಾರ ಮಂಡಳಿಯ ಪದನಾಮವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ನಮೂದಿಸಿ)

ಈ ಮುಂದಿನ ವಾಸ್ತವಾಂಶಗಳ ಮತ್ತು ಕಾರಣಗಳ ಮೇಲೆ ಪ್ರತಿವಾದಿಯು ಹೊರಡಿಸಿರುವ
_____ದಿನಾಂಕದ ಆದೇಶದ ವಿರುದ್ಧ ಈ ಮೇಲ್ಮನವಿ ಜ್ಞಾಪನವನ್ನು ಅರ್ಜಿದಾರ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಿದ್ದಾನೆ.

1. ವಾಸ್ತವಾಂಶಗಳು:

(ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಕರಣದ ವಾಸ್ತವಾಂಶಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿ)

2. ಕಾರಣಗಳು:

(ಇಲ್ಲಿ ಯಾವ ಕಾರಣಗಳ ಮೇಲೆ ಮೇಲ್ಮನವಿಯನ್ನು ಮಾಡಲಾಗಿದೆಯೋ ಆ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ನಮೂದಿಸಿ)

- i)
- ii)
- iii)

ನಮೂನೆ - VI

(23ನೇ ನಿಯಮವನ್ನು ನೋಡಿ)

ಪರಿಸರ ಮತ್ತು ಅರಣ್ಯ ಮಂತ್ರಾಲಯ, _____ನವದೆಹಲಿ, ಇವರ ಮುಂದೆ

ಅಥವಾ

(ಸಂದರ್ಭಾನುಸಾರ) ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಮುಂದೆ

ಮೇಲ್ಮನವಿ ಸಂಖ್ಯೆ: 200_ರ _____

ಮೇಲ್ಮನವಿದಾರ (ರು) _____

ವಿರುದ್ಧ

ಪ್ರತಿವಾದಿ(ಗಳು) _____

ಇವರ ನಡುವೆ

ನೋಟೀಸು

ಆದೇಶ/ ನಿರ್ದೇಶನ/ ನೀತಿ ನಿರ್ಣಯದ (ವಿವರಗಳನ್ನು ನೀಡಿ) ವಿರುದ್ಧ ಮೇಲ್ಮನವಿದಾರನು ದಾಖಲು ಮಾಡಿರುವ ಮೇಲ್ಮಂಡ ಮೇಲ್ಮನವಿಯ ಸುನಾವಣೆಯನ್ನು _____ ರಂದು _____ಕ್ಕೆ (ಸಮಯ) ನಿಗದಿಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ದಯವಿಟ್ಟು ಗಮನಿಸುವುದು.

ಮೇಲ್ಮನವಿ ಚೊತೆ ದಾಖಲು ಮಾಡಿದ ಮೇಲ್ಮನವಿ ಜ್ಞಾಪನದ ಮತ್ತು ಇತರ ಅನುಬಂಧಗಳ ಪ್ರತಿಗಳನ್ನು ನಿಮ್ಮ ಪರಾಮರ್ಶೆಗಾಗಿ ಇದರೊಂದಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಡಲಾಗಿದೆ.

ಮೇಲ್ಮನವಿ ಸುನಾವಣೆಯ ಸದರಿ ದಿನಾಂಕದಂದು ಅಥವಾ ಇತರ ತರುವಾಯದ ದಿನಾಂಕದಂದು ನೀವು ಹಾಜರಾಗಲು ತಪ್ಪಿದರೆ, ನಿಮ್ಮನ್ನು ಏಕಪಕ್ಷೀಯವಾಗಿರಿಸುವ ಮೂಲಕ ಮೇಲ್ಮನವಿಯನ್ನು ಅಂತಿಮವಾಗಿ ವಿಲೇವಾರಿಗೊಳಿಸುವುದನ್ನು ದಯವಿಟ್ಟು ಗಮನಿಸಿ.

ದಿನಾಂಕ : _____ ಅಪೀಲು ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಪರವಾಗಿ

ಸ್ಥಳ : _____ ಅಧಿಕೃತ ರುಜುಮಾಡುವವರು (ಮೊಹರು)

ನಮೂನೆ - VII

ನೋಟೀಸಿನ ನಮೂನೆ

(24(1)ನೇ ನಿಯಮವನ್ನು ನೋಡಿ)

ತಲುಪೊಟ್ಟಿಗೆ ಸಹಿತ ನೋಂದಾಯಿತ ಅಂಚೆ ಮೂಲಕ

ಇವರಿಂದ,

ಶ್ರೀ _____

ಇವರಿಗೆ,

ವಿಷಯ : ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಅಧಿನಿಯಮ, 2002ರ ಪ್ರಕರಣ 61 (ಬಿ)ನ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ನೋಟೀಸು.

ಇವರು ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಅಧಿನಿಯಮ, 2002ರ ಅಡಿಯಲ್ಲಿನ ಅಪರಾಧವನ್ನು ಮಾಡಿರುವುದರಿಂದ/ ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ

2. ನಾನು/ನಾವು ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಅಧಿನಿಯಮ, 2002ರ ಉಪಬಂಧಗಳ ಉಲ್ಲಂಘನೆಗಾಗಿ ವಿರುದ್ಧ ನ್ಯಾಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ದೂರನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುವ ನನ್ನ/ನಮ್ಮ ಉದ್ದೇಶದ ಬಗ್ಗೆ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಅಧಿನಿಯಮ, 2002ರ 61(ಬಿ) ಪ್ರಕರಣದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಮೂವತ್ತು ದಿನಗಳ ನೋಟೀಸನ್ನು ಈ ಮೂಲಕ ನೀಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ/ವೆ.

3. ನನ್ನ/ನಮ್ಮ ನೋಟೀಸಿನ ಸಮರ್ಥನೆಗಾಗಿ, ನಾನು/ನಾವು ಇದರೊಂದಿಗೆ ರುಜುವಾತಿನ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿ ಈ ಕೆಳಕಂಡ ದಸ್ತಾವೇಜುಗಳನ್ನು ಲಗತ್ತಿಸಿದ್ದೇನೆ/ವೆ.

ಸ್ಥಳ : _____ ಸಹಿ

ದಿನಾಂಕ : _____

ಅರಣ್ಯ, ಪರಿಸರ ಮತ್ತು ಜೀವಶಾಸ್ತ್ರ ಸಚಿವಾಲಯ

ಅಧಿಸೂಚನೆ

ಸಂಖ್ಯೆ: ಅಪಜೀ 151 ಇಎನ್‌ವಿ 2005, ಬೆಂಗಳೂರು, ದಿನಾಂಕ: 3ನೇ ಮೇ 2006

ಜೈವಿಕವೈವಿಧ್ಯ ಅಧಿನಿಯಮ 2002 (2003ರ 18 ಕೇಂದ್ರೀಯ ಶಾಸನದ) 63ನೇ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ಪ್ರದತ್ತವಾದ ಅಧಿಕಾರದಡಿ ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರವು ಈ ಕೆಳಗಿನ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದೆ. ಅವುಗಳೆಂದರೆ

1. ಚಿಕ್ಕ ಹೆಸರು ಮತ್ತು ಪ್ರಾರಂಭ :

- 1. ಈ ನಿಯಮಗಳಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ನಿಯಮಗಳು, 2005 ಎಂದು ಕರೆಯತಕ್ಕದ್ದು.
- 2. ಈ ನಿಯಮಗಳು ಅಧಿಕೃತ ರಾಜ್ಯಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಗೊಂಡ ದಿನಾಂಕದಿಂದ ಜಾರಿಗೆ ಬರತಕ್ಕದ್ದು.

2. ಅರ್ಥ ವಿವರಣೆಗಳು :

- 1. ಈ ನಿಯಮಗಳಲ್ಲಿ ಸಂದರ್ಭಕ್ಕೆ ಬೇರೆ ಅರ್ಥದ ಅಗತ್ಯ ಇರದಿದ್ದರೆ, (ಎ) "ಅಧಿನಿಯಮ" ಎಂದರೆ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಅಧಿನಿಯಮ, 2002 (2003ರ 18)

- (ಬಿ) "ಪ್ರಾಧಿಕಾರ" ಎಂದರೆ ಅಧಿನಿಯಮದ 8ನೇ ಪ್ರಕರಣದ (1)ನೇ ಉಪ ಪ್ರಕರಣದ ಮೇರೆಗೆ ಸ್ಥಾಪಿತವಾದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೀವ ವೈವಿಧ್ಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ
- (ಸಿ) "ಮಂಡಳಿ" ಎಂದರೆ ಅಧಿನಿಯಮದ ಪ್ರಕರಣ 22ರಡಿ ಸ್ಥಾಪಿತವಾದ ಕರ್ನಾಟಕ ಜೀವವೈವಿಧ್ಯ ಮಂಡಳಿ
- (ಡಿ) "ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಸಮಿತಿ" ಎಂದರೆ 41ನೇ ಪ್ರಕರಣ (1)ನೇ ಉಪ ಪ್ರಕರಣದ ಮೇರೆಗೆ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಯು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಸಮಿತಿ
- (ಇ) "ಶುಲ್ಕ" ಎಂದರೆ ಅನುಸೂಚಿಯಲ್ಲಿ ಗೊತ್ತುಪಡಿಸಿರುವ ಯಾವುದೇ ಶುಲ್ಕ
- (ಎಫ್) "ನಮೂನೆ" ಎಂದರೆ ಈ ನಿಯಮಗಳಿಗೆ ಅನುಬಂಧಿಸಿರುವ ನಮೂನೆ
- (ಜಿ) "ಸರಕಾರ" ಎಂದರೆ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರ
- (ಹೆಚ್) "ಸದಸ್ಯ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ" ಎಂದರೆ ಮಂಡಳಿಯ ಸದಸ್ಯ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ
- (ಐ) "ಪ್ರಕರಣ" ಎಂದರೆ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಅಧಿನಿಯಮ, 2002ರ ಪ್ರಕರಣ

2. ಈ ನಿಯಮಗಳಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿರುವ ಆದರೆ ಅರ್ಥವಿವರಿಸಿರದ ಮತ್ತು ಅಧಿನಿಯಮದಲ್ಲಿ ಅರ್ಥವಿವರಿಸಿರುವ ಪದಗಳ ಮತ್ತು ಪದಾವಳಿಗಳು ಅಧಿನಿಯಮದಲ್ಲಿ ಅವುಗಳಿಗೆ ಅನುಕ್ರಮವಾಗಿ ನೀಡಿರುವ ಅರ್ಥವನ್ನೇ ಹೊಂದಿರತಕ್ಕದ್ದು.

3. ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಆಯ್ಕೆ ಮತ್ತು ನೇಮಕಾತಿ ವಿಧಾನ :

- 1. ಮಂಡಳಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷನನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ನೇಮಕ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು.
- 2. ಉಪನಿಯಮ (1)ರ ಪ್ರಕಾರ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ನೇಮಕಾತಿಯನ್ನು ಸರಕಾರದ ಮುಖ್ಯ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ ಹಾಗೂ ಇಬ್ಬರು ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ನಾಮನಿರ್ದೇಶಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಅನ್ವೇಷಣಾ ಸಮಿತಿಯ ಶಿಫಾರಸ್ಸಿನ ಮೇರೆಗೆ ನೇಮಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

ಪರಂತು, ಈ ನಿಯಮದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಅನ್ವಯವಾಗದಂತೆ ಅನ್ವೇಷಣಾ ಸಮಿತಿಯು ಜೀವ ವೈವಿಧ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ವಿಶೇಷ ಜ್ಞಾನವುಳ್ಳ ಆದರೆ ಸರ್ಕಾರದ ಪ್ರಧಾನ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ ದರ್ಜೆಗಿಂತ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿರುವ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ಮಾತ್ರ ಶಿಫಾರಸ್ಸು ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು.

4. ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಪದಾವಧಿ :

- 1. ಮಂಡಳಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಪದಾವಧಿಯು 3 ವರ್ಷಗಳ ಅವಧಿಗೆ ಪದವನ್ನೊಂದಿರತಕ್ಕದ್ದು ಮತ್ತು ಪುನಃ ನೇಮಕಕ್ಕೆ ಅರ್ಹನಾಗಿರತಕ್ಕದ್ದು.

ಪರಂತು ಯಾರೇ ಅಧ್ಯಕ್ಷ 65 ವರ್ಷಗಳ ವಯಸ್ಸನ್ನು ತಲುಪಿದ ನಂತರ ಈ ಪದವನ್ನು ಹೊಂದಿರತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ.

- 2. ಅಧ್ಯಕ್ಷನು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕನಿಷ್ಠ ಒಂದು ತಿಂಗಳ ಸೂಚನೆಯನ್ನು ನೀಡುವ ಮೂಲಕ ತನ್ನ ಪದಕ್ಕೆ ರಾಜೀನಾಮೆ ನೀಡಬಹುದು.
- 3. ಉಪ ನಿಯಮ (1) & (2)ರ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಅನ್ವಯವಾಗದಂತೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷನ ಪದಾವಧಿಯ ಮುಂದುವರಿಕೆಯು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದ ಮರ್ಜಿಗೆ ಬಿಟ್ಟು ವಿಷಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

5. ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ವೇತನ ಮತ್ತು ಭತ್ಯೆಗಳು :

- 1. ಓರ್ವ ನಿವೃತ್ತ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ಅಧ್ಯಕ್ಷನನ್ನಾಗಿ ನೇಮಿಸಿದಲ್ಲಿ ಅವನು ಸರ್ಕಾರವು ಕಾಲಕಾಲಕ್ಕೆ ತೀರ್ಮಾನಿಸುವಂತಹ ವೇತನ, ಭತ್ಯೆಗಳು, ರಜೆ, ನಿವೃತ್ತಿ ವೇತನ, ಭವಿಷ್ಯನಿಧಿ, ಮನೆ ಬಾಡಿಗೆ ಮತ್ತಿತರ ಸವಲತ್ತುಗಳಿಗೆ ಅರ್ಹನಾಗಿರುತ್ತಾನೆ.

6. ಅಧಿಕಾರೇತರ ಸದಸ್ಯರ ಪದಾವಧಿ ಮತ್ತು ಭತ್ಯೆಗಳು :

- 1. ಮಂಡಳಿಯ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಅಧಿಕಾರೇತರ ಸದಸ್ಯನು ಅವನ ನೇಮಕಾತಿಯನ್ನು ಅಧಿಕೃತ ರಾಜ್ಯಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿದ ದಿನಾಂಕದಿಂದ ಒಂದು ಬಾರಿಗೆ ಮೂರು ವರ್ಷಗಳಿಗೆ ಮೀರದ ಅವಧಿಗೆ ತನ್ನ ಪದವನ್ನು ಹೊಂದಿರತಕ್ಕದ್ದು.

- 2. ಮಂಡಳಿಯ ಸಭೆಗೆ ಹಾಜರಾಗುವ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಅಧಿಕಾರೇತರ ಸದಸ್ಯನು, ಸಮಿತಿಗಳು, ಆಯೋಗಗಳು ಅಥವಾ ಇತರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಅಧಿಕಾರೇತರ ಸದಸ್ಯರುಗಳಿಗೆ ನೀಡುವ ಪ್ರವಾಸ ಭತ್ಯೆ ನಿಯಮಗಳು 2001 ಹಾಗೂ ಕಾಲಕಾಲಕ್ಕೆ ಪರಿಷ್ಕರಣೆಗೊಳಿಸುವ ಉಪವೇಶನ ಭತ್ಯೆ, ಪ್ರಯಾಣ ಭತ್ಯೆ, ದಿನಭತ್ಯೆ ಮತ್ತು ಇಂತಹ ಇತರ ಭತ್ಯೆಗಳನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಹಕ್ಕುಳ್ಳವನಾಗಿರತಕ್ಕದ್ದು.

7. ಅಧಿಕಾರೇತರ ಸದಸ್ಯರ ಖಾಲಿ ಸ್ಥಾನಗಳನ್ನು ಭರ್ತಿ ಮಾಡುವುದು :

- 1. ಮಂಡಳಿಯ ಅಧಿಕಾರೇತರ ಸದಸ್ಯನು ತನ್ನ ಸಹಿ ಹಾಕಿದ ಲಿಖಿತ ರಾಜೀನಾಮೆ ಪತ್ರವನ್ನು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸಲ್ಲಿಸುವ ಮೂಲಕ ತನ್ನ ಪದಕ್ಕೆ ರಾಜೀನಾಮೆ ನೀಡಬಹುದು ಮತ್ತು ಆ ನಂತರ ಮಂಡಳಿಯಲ್ಲಿ ಆ ಸದಸ್ಯನ ಸ್ಥಾನ ತೆರವಾಗತಕ್ಕದ್ದು.
- 2. ಮಂಡಳಿಯಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರೇತರ ಸದಸ್ಯನ ಸಾಂದರ್ಭಿಕ ಖಾಲಿ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಹೊಸಬರನ್ನು ನಾಮ ನಿರ್ದೇಶಿಸುವ ಮೂಲಕ ಭರ್ತಿ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು ಮತ್ತು ಖಾಲಿ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಭರ್ತಿ ಮಾಡಲು ನಾಮ ನಿರ್ದೇಶಿಸಲಾದ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಅವನನ್ನು ಯಾರ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ನಾಮ ನಿರ್ದೇಶನ ಮಾಡಲಾಗಿದೆಯೋ ಆ ಸದಸ್ಯನ ಉಳಿದ ಪದಾವಧಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಆ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಹೊಂದಿರತಕ್ಕದ್ದು.

8. ಮಂಡಳಿಯ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ತೆಗೆದುಹಾಕುವುದು :

ಅಧಿನಿಯಮದ ಪ್ರಕರಣ 11 ಮತ್ತು 25 ರಡಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟಪಡಿಸಿರುವ ಯಾವುದೇ ಕಾರಣದ ಮೇಲೆ ಮಂಡಳಿಯ ಯಾರೇ ಸದಸ್ಯನನ್ನು ಸರ್ಕಾರವು ನೇಮಕ ಮಾಡಿದ ಪ್ರಧಾನ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ ದರ್ಜೆಗೆ ಕಡಿಮೆ ಇರದ ಅಧಿಕಾರಿಯಿಂದ ಯುಕ್ತ ಮತ್ತು ಸರಿಯಾದ ತನಿಖೆ ನಡಸದೆ ಮತ್ತು ಅಂತಹ ಸದಸ್ಯನಿಗೆ ಆತನ ಅಹವಾಲನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳಲು ಸೂಕ್ತ ಅವಕಾಶವನ್ನು ನೀಡದೆ ಪದದಿಂದ ತೆಗೆದು ಹಾಕತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ.

9. ಪದನಿಮಿತ್ತ ಸದಸ್ಯರ ನೇಮಕಾತಿ :

ಸರ್ಕಾರವು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಇಲಾಖೆಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುವುದಕ್ಕೆ 5 ಜನರಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿಲ್ಲದ ಪದನಿಮಿತ್ತ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ನೇಮಕಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು.

10. ಮಂಡಳಿಯ ಸದಸ್ಯ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ :

- 1. ಮಂಡಳಿಯ ಸದಸ್ಯ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯವರನ್ನು ಸರಕಾರವು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬನೇ ಮೇರೆಗೆ ನೇಮಿಸತಕ್ಕದ್ದು. ಆತನು ಭಾರತೀಯ ಅರಣ್ಯ ಸೇವೆ ಅಥವಾ ಅಡಳಿತ ಸೇವೆಯ ಗರಿಷ್ಠ ಕಾಲಮಿತಿ ಶ್ರೇಣಿಯಲ್ಲಿರಬೇಕು ಮತ್ತು ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಮತ್ತು ನಿರ್ವಹಣೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಜ್ಞಾನಹೊಂದಿರತಕ್ಕದ್ದು.
- 2. ನಿಯೋಜನೆಯ ನಿಬಂಧನೆಗಳನ್ನು ಸರಕಾರವೇ ತೀರ್ಮಾನಿಸತಕ್ಕದ್ದು.
- 3. ಸದಸ್ಯ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯು ಮಂಡಳಿಯ ಸಭೆಗಳನ್ನು ಸಮನ್ವಯಗೊಳಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಕರೆಯುವುದು, ಮಂಡಳಿಯ ವ್ಯವಹಾರಗಳ, ದಾಖಲೆಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆ ಮತ್ತು ಮಂಡಳಿಯು ಅವರಿಗೆ ವಹಿಸುವಂಥ ಇತರ ವಿಷಯಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆಗಳಿಗೆ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಾಗಿರತಕ್ಕದ್ದು.
- 4. ಮಂಡಳಿಯು ಹೊರಡಿಸುವ ಎಲ್ಲಾ ಅಧಿಸೂಚನೆ ಮತ್ತು ಆಜ್ಞೆಗಳು ಸದಸ್ಯ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯ ಅಥವಾ ಮಂಡಳಿಯು ಈ ಕೆಲಸಕ್ಕಾಗಿ ನಿಯೋಜಿಸುವ ಬೇರೆ ಅಧಿಕಾರಿಯ ಸಹಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿರತಕ್ಕದ್ದು.
- 5. ಸದಸ್ಯ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯು ಸ್ವತಃ ತಾನೇ ಆಗಲಿ ಅಥವಾ ಈ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ಅಧಿಕಾರ ನೀಡಿರುವ ಮಂಡಳಿಯ ಒಬ್ಬ ಅಧಿಕಾರಿಯ ಮೂಲಕ, ಅನುಮೋದಿತ ಆಯವ್ಯಯದಿಂದ ಎಲ್ಲಾ ಸಂದಾಯಗಳನ್ನು ಮಂಜೂರು ಮಾಡಬಹುದು ಮತ್ತು ಬಟವಾಡೆ ಮಾಡಬಹುದು.
- 6. ಸದಸ್ಯ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯು ಮಂಡಳಿಯ ಎಲ್ಲಾ ಅನುಮೋದಿತ ಅಂದಾಜುಗಳಿಗೆ ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕ ಮಂಜೂರಾತಿ ನೀಡುವ ಸಂಪೂರ್ಣ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಹೊಂದಿರತಕ್ಕದ್ದು.
- 7. ಸದಸ್ಯ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯು ಮಂಡಳಿಯ ಎಲ್ಲಾ ರಹಸ್ಯ ಕಾಗದ ಪತ್ರಗಳ ಮತ್ತು ದಾಖಲೆಗಳ ಪ್ರಭಾರ ಹೊಂದಿರತಕ್ಕದ್ದು ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ಸುರಕ್ಷಿತ ಅಭಿರಕ್ಷೆಗೆ ಜವಾಬ್ದಾರನಾಗಿರತಕ್ಕದ್ದು.

8. ಸದಸ್ಯ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯವರು ಮಂಡಳಿಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಮತ್ತು ಸಿಬ್ಬಂದಿಯ ರಹಸ್ಯ ವರದಿಗಳನ್ನು ಬರೆಯುವುದು ಹಾಗೂ ಕಾಪಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಮತ್ತು ಅವುಗಳಿಗೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಮೇಲೆ ರುಜು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು.
9. ಸದಸ್ಯ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯು ಕಾಲಕಾಲಕ್ಕೆ ಸರಕಾರ ಅಥವಾ ಮಂಡಳಿಯ ನಿಗದಿಪಡಿಸುವ ಇತರ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಸಹ ಕೈಗೊಳ್ಳತಕ್ಕದ್ದು.

11. ಮಂಡಳಿಯ ಸಭೆಗಳು :

1. ಮಂಡಳಿಯು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಮೂರು ತಿಂಗಳ ಅವಧಿಯ ನಂತರ ಆದರೆ, ಒಂದು ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಕನಿಷ್ಠ ನಾಲ್ಕು ಬಾರಿ ಮಂಡಳಿಯ ಕೇಂದ್ರ ಕಾರ್ಯಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಅಧ್ಯಕ್ಷನು ತೀರ್ಮಾನಿಸುವಂತಹ ಇತರ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಸಭೆ ಸೇರತಕ್ಕದ್ದು.
2. ಮಂಡಳಿಯ ಕನಿಷ್ಠ 5 ಸದಸ್ಯರ ಲಿಖಿತ ಕೋರಿಕೆಯ ಮೇರೆಗೆ ಅಥವಾ ಸರಕಾರದ ನಿರ್ದೇಶನದ ಮೇರೆಗೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷನು ಮಂಡಳಿಯ ವಿಶೇಷ ಸಭೆಯನ್ನು ಕರೆಯತಕ್ಕದ್ದು.
3. ಸಾಮಾನ್ಯ ಸಭೆ ನಡೆಸಲು ಕನಿಷ್ಠ ಹದಿನೈದು ದಿನಗಳ ಸೂಚನೆಯನ್ನು ಮತ್ತು ವಿಶೇಷ ಸಭೆ ನಡೆಸಲು ಕನಿಷ್ಠ ಮೂರು ದಿನಗಳ ಸೂಚನೆಯನ್ನು ಅಂತಹ ಸಭೆ ನಡೆಸುವ ಉದ್ದೇಶ, ಸಮಯ ಮತ್ತು ಸ್ಥಳವನ್ನು ನಿರ್ದಿಷ್ಟಪಡಿಸಿ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ನೀಡತಕ್ಕದ್ದು.
4. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸಭೆಯು ಅಧ್ಯಕ್ಷನ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯತಕ್ಕದ್ದು. ಅವನ ಗೈರು ಹಾಜರಿಯಲ್ಲಿ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಜರಿರುವ ಸದಸ್ಯರು ತಮ್ಮ ಪೈಕಿ ಚುನಾಯಿಸಿದ ಒಬ್ಬ ಸದಸ್ಯನು ಸಭೆಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯನ್ನು ವಹಿಸತಕ್ಕದ್ದು.
5. ಮಂಡಳಿಯ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ತೀರ್ಮಾನಗಳನ್ನು ಅಗತ್ಯವಿದ್ದರೆ, ಹಾಜರಿರುವ ಸದಸ್ಯರ ಸರಳ ಬಹುಮತದ ಮತ್ತು ಮತದಾನದ ಮೂಲಕ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳತಕ್ಕದ್ದು ಮತ್ತು ಅಧ್ಯಕ್ಷನು ಅಥವಾ ಅಧ್ಯಕ್ಷನ ಗೈರು ಹಾಜರಿಯಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯನ್ನು ವಹಿಸಿರುವ ಸದಸ್ಯನು ತನ್ನ ಎರಡನೆಯ ಅಥವಾ ನಿರ್ಣಾಯಕ ಮತವನ್ನು ಚಲಾಯಿಸುವ ಅವಕಾಶ ಇರತಕ್ಕದ್ದು.
6. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಸದಸ್ಯನು ಒಂದು ಮತ ಚಲಾಯಿಸುವ ಹಕ್ಕನ್ನು ಹೊಂದಿರತಕ್ಕದ್ದು.
7. ಮಂಡಳಿಯ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸಭೆಯ ಕೋರಂ ಐದು ಆಗಿರತಕ್ಕದ್ದು.
8. ಸದಸ್ಯನು ಹತ್ತು ದಿನಗಳ ನೋಟೀಸನ್ನು ನೀಡದೇ ಯಾವುದೇ ವಿಷಯವನ್ನು ಸಭೆಯ ಪರಿಗಣನೆಗೆ ಅದರ ಮುಂದಿಡಲು ಹಕ್ಕುಳ್ಳವನಾಗಿರತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ. ಆದರೆ, ಹತ್ತು ದಿನಗಳ ನೋಟೀಸು ನೀಡದೇ ಯಾವುದೇ ವಿಷಯವನ್ನು ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಮಂಡಿಸಲು ಅಧ್ಯಕ್ಷ ತನ್ನ ವಿವೇಚನಾನುಸಾರ ಅನುಮತಿ ನೀಡಿದರೆ ಹಾಗೇ ಮಾಡಬಹುದು.
9. ಸಭೆಯ ಸೂಚನಾ ಪತ್ರವನ್ನು ದೂತನ ಮೂಲಕ ನೀಡತಕ್ಕದ್ದು ಅಥವಾ ನೋಂದಾಯಿತ ಅಂಚೆಯ ಮೂಲಕ ಸದಸ್ಯರ ಇತ್ತೀಚಿನ ನಿವಾಸಕ್ಕೆ ಅಥವಾ ವ್ಯವಹಾರದ ವಿಳಾಸಕ್ಕೆ ಅಥವಾ ಪ್ರಕರಣದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮಂಡಳಿಯ ಸದಸ್ಯ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯು ಸೂಕ್ತವೆಂದು ಭಾವಿಸಬಹುದಾದ, ಇತರ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕಳುಹಿಸತಕ್ಕದ್ದು.
10. ಪೂರಕವಾಗಿ ಮಂಡಳಿಯು ತನ್ನ ವ್ಯವಹಾರವನ್ನು ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ನಿರ್ವಹಿಸಲು ತನಗೆ ಸೂಕ್ತವೆನಿಸುವ ವಿಧಿವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

12. ಮಂಡಳಿಯು ತಜ್ಞರ ಸಮಿತಿಗಳ ನೇಮಕ ಮತ್ತು ಅವರ ಹಕ್ಕುಗಳು :

1. ಮಂಡಳಿಯು, ತಾನು ಸೂಕ್ತವೆಂದು ಭಾವಿಸಬಹುದಾದಂಥ ಉದ್ದೇಶಗಳಿಗಾಗಿ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಅಥವಾ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಇತರ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಅಥವಾ ಭಾಗಶಃ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಅಥವಾ ಭಾಗಶಃ ಇತರ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡ ಎಷ್ಟೇ ಸಂಖ್ಯೆಯ ಸಮಿತಿಗಳನ್ನು ರಚಿಸಬಹುದು.

2. ಮಂಡಳಿಯ ಸದಸ್ಯರಲ್ಲದ ಸಮಿತಿಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ. ಅವರು ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ನಿಯಮ 6ರ ಉಪನಿಯಮ (2)ರಂತೆ ಶುಲ್ಕ ಮತ್ತು ಭತ್ಯೆಗಳನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಹಕ್ಕುಳ್ಳವರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ.
3. ಈ ತಜ್ಞರ ಸಮಿತಿಗಳು ಗರಿಷ್ಠ ಮೂರು ವರ್ಷಗಳ ಅವಧಿಯನ್ನೊದಿರುತ್ತವೆ.

13. ಮಂಡಳಿಯ ಸಾಮಾನ್ಯ ಅಧಿಕಾರಗಳು ಮತ್ತು ಪ್ರಕಾರ್ಯಗಳು :

ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಮತ್ತು ಇತರ ಸಾಮಾನ್ಯ ಅವಕಾಶಗಳಿಗೆ ಪೂರ್ವಗ್ರಹ ಹೊಂದದೆ ಮಂಡಳಿಯು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

1. ಅಧಿನಿಯಮದ ಪ್ರಕರಣ 23ರಡಿ ತಿಳಿಸಲಾಗಿರುವ ಕಾರ್ಯ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕಾರ್ಯವಿಧಾನ ಮತ್ತು ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸುವುದು.
2. ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಸಂರಕ್ಷಣೆ, ಅದರ ಘಟಕಾಂಶಗಳ ಸುಸ್ಥಿರ ಬಳಕೆ ಮತ್ತು ಜೈವಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಹಾಗೂ ಅವುಗಳ ಜ್ಞಾನದ ಬಳಕೆಯಿಂದ ದೊರೆಯುವ ಲಾಭಗಳನ್ನು ನ್ಯಾಯೋಚಿತವಾದ ಮತ್ತು ನಿಷ್ಪಕ್ಷಪಾತವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಯಾವುದೇ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಸಲಹೆ ಮಾಡುವುದು.
3. ಸರ್ಕಾರದ ವಿವಿಧ ಇಲಾಖೆಗಳಿಗೆ ಹಾಗೂ ಬೀವ ವೈವಿಧ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಸಮಿತಿಗಳಿಗೆ ಸೂಕ್ತ ತಾಂತ್ರಿಕ ನೆರವು ಮತ್ತು ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ನೀಡುವುದು.
4. ಯಾವುದೇ ಜೈವಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ವಾಣಿಜ್ಯ ಬಳಕೆ ಅಥವಾ ಜೈವಿಕ ಸಮೀಕ್ಷೆ ಮತ್ತು ಜೈವಿಕ ಬಳಕೆಗಾಗಿ ಭಾರತೀಯರಿಗೆ ಅನುಮೋದನೆಗಳನ್ನು ಅಥವಾ ಮಾಡಿಕೊಂಡ ಇತರ ರೀತಿಯ ಕೋರಿಕೆಗಳನ್ನು ಮಂಜೂರು ಮಾಡುವ ಮೂಲಕ ವಿನಿಯಮಿಸುವುದು.
5. ರಾಜ್ಯ ಬೀವವೈವಿಧ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಕಾರ್ಯತಂತ್ರ ಮತ್ತು ಕ್ರಿಯಾಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಸಮನ್ವಯಗೊಳಿಸುವುದು ಹಾಗೂ ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸುವುದು.
6. ಉದ್ದೇಶಿತ ಅಧ್ಯಯನಗಳನ್ನು ಆಯೋಜಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಪರಿಶೋಧನೆ ಹಾಗೂ ಸಂಶೋಧನೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಾಯೋಜಿಸುವುದು.
7. ತನ್ನ ಪ್ರಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸುವಲ್ಲಿ ಮಂಡಳಿಗೆ ತಾಂತ್ರಿಕ ನೆರವನ್ನು ನೀಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಮೂರು ವರ್ಷಗಳನ್ನು ಮೀರದ ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಅವಧಿಗೆ ಸಲಹೆಗಾರರನ್ನು ನೇಮಕಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು. ಆದರೆ 3 ವರ್ಷಗಳ ಅವಧಿಯ ನಂತರವೂ ಯಾರೇ ಸಲಹೆಗಾರರನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಅವಶ್ಯಕ ಮತ್ತು ಯುಕ್ತವೆನಿಸಿದರೆ, ಮಂಡಳಿಯು ಅಂತಹ ನೇಮಕಾತಿಗಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದ ಪೂರ್ವಾನುಮತಿಯನ್ನು ಪಡೆಯತಕ್ಕದ್ದು.
8. ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಸಂರಕ್ಷಣೆ, ಅದರ ಘಟಕಾಂಶಗಳ ಸುಸ್ಥಿರ ಬಳಕೆ ಮತ್ತು ಜೈವಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಹಾಗೂ ಜ್ಞಾನಶಕ್ತಿಯ ಬಳಕೆಯಿಂದ ದೊರೆಯುವ ಲಾಭಗಳನ್ನು ನ್ಯಾಯೋಚಿತವಾಗಿ ಮತ್ತು ನಿಷ್ಪಕ್ಷಪಾತವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ತಾಂತ್ರಿಕ ಹಾಗೂ ಅಂಶ ದತ್ತಾಂಶವನ್ನು, ಕೈಪಿಡಿಗಳನ್ನು, ಸಂಹಿತೆಗಳನ್ನು ಅಥವಾ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸುವುದು, ಸಂಕಲ್ಪಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಪ್ರಕಟಿಸುವುದು.
9. ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಸಂರಕ್ಷಣೆ, ಅದರ ಘಟಕಾಂಶಗಳ ಸುಸ್ಥಿರ ಬಳಕೆ ಮತ್ತು ಜೈವಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಹಾಗೂ ಜ್ಞಾನಶಕ್ತಿಯ ಬಳಕೆಯಿಂದ ದೊರೆಯುವ ಲಾಭಗಳನ್ನು ನ್ಯಾಯೋಚಿತವಾಗಿ ಮತ್ತು ನಿಷ್ಪಕ್ಷಪಾತವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ವ್ಯಾಪಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಸಮೂಹ ಮಾಧ್ಯಮಗಳ ಮೂಲಕ ಸಂಘಟಿಸುವುದು.
10. ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಸಂರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ಮತ್ತು ಅದರ ಘಟಕಗಳ ಸುಸ್ಥಿರ ಬಳಕೆಗಾಗಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿರುವ ಅಥವಾ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಂಭವವಿರುವ ಸಿಬ್ಬಂದಿಗೆ ಸೂಕ್ತ ತರಬೇತಿಯನ್ನು ಯೋಜಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಸಂಘಟಿಸುವುದು.
11. ಜೈವಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ಬಗೆಗಿನ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಜ್ಞಾನದ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ನಿರ್ವಹಣೆ, ಪ್ರವರ್ಧನೆ ಮತ್ತು ಸ್ಥಿರ ಬಳಕೆಯಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಲು ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್‌ಗಳು ಮತ್ತು ವಿದ್ಯುನ್ಮಾನ ದತ್ತಾಂಶ ಆಧಾರಗಳ ಮೂಲಕ ಜೈವಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ಬಗೆಗಿನ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ

ಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ದತ್ತಾಂಶ ಆಧಾರವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಲು ಮತ್ತು ಮಾಹಿತಿ ಮತ್ತು ದಸ್ತಾವೇಜೀಕರಣ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಸೃಜಿಸಲು ಕ್ರಮತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು.

12. ಅಧಿನಿಯಮವನ್ನು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ತರಲು ಮತ್ತು ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಸಂರಕ್ಷಣೆ, ಅದರ ಘಟಕಗಳ ಸುಸ್ಥಿರ ಬಳಕೆ ಹಾಗೂ ಅವುಗಳ ಲಾಭಗಳ ನ್ಯಾಯಸಮ್ಮತ ಹಂಚಿಕೆ ಕುರಿತು ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಹಾಗೂ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಸಮಿತಿಗಳಿಗೆ ಲಿಖಿತದಲ್ಲಿ ನಿರ್ದೇಶನಗಳನ್ನು ನೀಡುವುದು.
13. ಮಂಡಳಿಯ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಣೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಮತ್ತು ಅಧಿನಿಯಮದ ಅನುಷ್ಠಾನದ ಬಗ್ಗೆ ವರದಿಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುವುದು.
14. ಕಾಲಕಾಲಕ್ಕೆ ಲಾಭ ಹಂಚಿಕೆ ಶುಲ್ಕದ ಬಗ್ಗೆ ಅಥವಾ ಜೈವಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲದ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಮ್ಯ ಶುಲ್ಕದ ಬದಲಾವಣೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಶಿಫಾರಸ್ಸು ಮಾಡುವುದು, ಅವುಗಳನ್ನು ಮಾರ್ಪಾಟುಗೊಳಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಸಂಗ್ರಹಿಸುವುದು.
15. ಜೈವಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಹಾಗೂ ಅವುಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಜ್ಞಾನ ಪರಂಪರೆಗಳ ಕುರಿತಾದ ಬೌದ್ಧಿಕ ಹಕ್ಕು ಸ್ವಾಮ್ಯ ಹಾಗೂ ಇತರ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಲು ಸೂಕ್ತ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಜನತಾ ಜೀವ ವೈವಿಧ್ಯ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ನಮೂದಿತವಾದ ಮಾಹಿತಿಗಳ ಗೌಪ್ಯತೆ ಕಾಪಾಡುವುದು.
16. ಜೀವ ವೈವಿಧ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಸಮಿತಿಗಳಿಗೆ ವಿಶಿಷ್ಟ ಉದ್ದೇಶಗಳಿಗಾಗಿ ಸಹಾಯಧನ ಅಥವಾ ದತ್ತಿಗಳನ್ನು ಮಂಜೂರು ಮಾಡುವುದು.
17. ಅಧಿನಿಯಮವನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸುವ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಪ್ರದೇಶದ ವಾಸ್ತವಿಕ ತಪಾಸಣೆ ಕೈಗೊಳ್ಳುವುದು.
18. ಜೀವ ವೈವಿಧ್ಯ ಮತ್ತು ಜೀವ ವೈವಿಧ್ಯ ಆಧಾರಿತ ಜೀವನ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಉಪಾಯಗಳನ್ನು ಎಲ್ಲಾ ಸ್ಥರಗಳಲ್ಲಿ ಆಯೋಜಿಸುವುದು ಮತ್ತು ನಿರ್ವಹಣೆಯ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಸಮನ್ವಯಗೊಳಿಸುವುದು. ಸ್ಥಳೀಯ ಹಾಗೂ ರಾಜ್ಯ ಮಟ್ಟದ ಎಲ್ಲಾ ಸ್ಥರಗಳಲ್ಲಿ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುವುದರ ಮೂಲಕ ಅಂತಹ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕ ಮಟ್ಟಗಳಲ್ಲಿ ಅವುಗಳ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಹಾಗೂ ಸುಸ್ಥಿರ ಬಳಕೆ ಹೊಂದುತ್ತವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು.
19. ಮಂಡಳಿಯು ರಾಜ್ಯ ಹಾಗೂ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಗಳ ಹಾಗೂ ಸ್ವಂತ ಎಲ್ಲಾ ಸ್ಥಿತಿಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿಕೊಂಡು ವಾರ್ಷಿಕ ಆಯವ್ಯಯ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರವು ಗೊತ್ತುಪಡಿಸಿದಂತೆ ಹಾಗೂ ಅದು ಮಾನ್ಯ ಮಾಡಿದ ಬಾಬತ್ತುಗಳಿಗಾಗಿಯೇ ಆಯವ್ಯಯ ಪಾವತಿಗಳನ್ನು ಸಿದ್ಧಗೊಳಿಸುವುದು.
20. ಎಲ್ಲಾ ಅಂದಾಜುಗಳಿಗೆ ಮಂಡಳಿಯು ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕ ಹಾಗೂ ತಾಂತ್ರಿಕ ಮಂಜೂರಾತಿಗಳನ್ನು ನೀಡುವ ಸಂಪೂರ್ಣ ಅಧಿಕಾರ ಹೊಂದಿದ್ದು ಅಂತಹ ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕ ಮತ್ತು ತಾಂತ್ರಿಕ ಮಂಜೂರಾತಿಯನ್ನು ನೀಡುವ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಅವಶ್ಯವೆನಿಸುವ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಮಂಡಳಿಯು ಸದಸ್ಯ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗೆ ಪ್ರತ್ಯಾಯೋಜಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ.
21. ಮಂಡಳಿಯು ಪ್ರಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಕೈಗೊಳ್ಳಲು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕೆಲವು ಹುದ್ದೆಗಳನ್ನು ಸೃಜಿಸಲು ಶಿಫಾರಸ್ಸು ಮಾಡಬಹುದಾಗಿದ್ದು ಅಂತಹ ತಾತ್ಕಾಲಿಕ, ಶಾಶ್ವತ ಅಥವಾ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಹುದ್ದೆಗಳು ಸರ್ಕಾರದ ಪೂರ್ವಾನುಮತಿ ಇಲ್ಲದೆ ಸೃಜಿಸಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ.
22. ಕಾಲಕಾಲಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರವು ನಿರ್ದೇಶಿಸುವ ಅಥವಾ ಅಧಿನಿಯಮವು ಸೂಚಿಸುವ ಇತರ ಅಗತ್ಯವೆನಿಸುವ ಪ್ರಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುವುದು.
23. ಮಂಡಳಿಯು ಸ್ಥಿರ ಮತ್ತು ಚಿರ ಆಸ್ತಿಗಳನ್ನು ಹೊಂದುವ, ವಶದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವ ಹಾಗೂ ವಿಲೇವಾರಿ ಮಾಡುವ ಸಂಪೂರ್ಣ ಅಧಿಕಾರವನ್ನೊಂದಿರುತ್ತದೆ.

14. ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಅಧಿಕಾರ ಮತ್ತು ಕರ್ತವ್ಯಗಳು :

1. ಅಧಿನಿಯಮ ಮತ್ತು ಅದರಡಿಯಲ್ಲಿ ರಚಿತವಾದ ನಿಯಮಗಳನುಸಾರ ಮಂಡಳಿಯು ದೈನಂದಿನ ಕಾರ್ಯಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಸಮರ್ಥವಾಗಿ ನಿಯಂತ್ರಿಸುವ ಕಾರ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷನದಾಗಿರತಕ್ಕದ್ದು.

2. ಮಂಡಳಿಯ ವ್ಯವಹಾರಗಳನ್ನು ನಡೆಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಮತ್ತು ನಿರ್ವಹಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಅಗತ್ಯ ವಿರುವ ನಿರ್ದೇಶನಗಳನ್ನು ನೀಡುವುದು.
3. ಅಧ್ಯಕ್ಷನು ಮಂಡಳಿಯ ಎಲ್ಲಾ ಸಭೆಗಳನ್ನು ಕರೆಯತಕ್ಕದ್ದು ಹಾಗೂ ಸಭೆಗಳ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆ ವಹಿಸತಕ್ಕದ್ದು ಮತ್ತು ಮಂಡಳಿಯು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಎಲ್ಲಾ ನಿರ್ಣಯಗಳು ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯಗತಗೊಳ್ಳುವಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳತಕ್ಕದ್ದು.
4. ಮಂಡಳಿಯು ಕಾಲಕಾಲಕ್ಕೆ ಪ್ರತ್ಯಾಯೋಜಿಸುವ ಅಧಿಕಾರಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಇತರ ಪ್ರಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಅಧ್ಯಕ್ಷನು ನಿರ್ವಹಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

15. ಜೈವಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಪಡೆಯುವುದಕ್ಕಾಗಿ ರಾಜ್ಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಮಂಡಳಿಗೆ ಮುಂಚಿತವಾಗಿ ತಿಳಿಸುವ ಕಾರ್ಯವಿಧಾನ:

1. ಸಂಶೋಧನೆಗಾಗಿ ಅಥವಾ ವಾಣಿಜ್ಯ ಬಳಕೆಗಾಗಿ ಜೈವಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳು ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ಬಗೆಗಿನ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಹೊಂದಲು ಅಧಿನಿಯಮದ ಪ್ರಕರಣ 7ರಡಿ ಹೊರತುಪಡಿಸಿದ ಯಾರೇ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಮಂಡಳಿಗೆ ನಮೂನೆ-1ರಲ್ಲಿ ಪೂರ್ವಾನುಮತಿ ಅರ್ಜಿಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸತಕ್ಕದ್ದು.
2. (1)ನೇ ಉಪನಿಯಮದಡಿಯಲ್ಲಿ ಸಲ್ಲಿಸಲಾದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಅರ್ಜಿಯು ಜತೆಗೆ ಮಂಡಳಿಯ ಹೆಸರಿಗೆ ನೀಡಿದ ಚೆಕ್ ಅಥವಾ ಡಿಮಾಂಡ್ ಡ್ರಾಫ್ಟ್ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಶುಲ್ಕವನ್ನು ಇರಿಸತಕ್ಕದ್ದು.
3. ಮಂಡಳಿಯು ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಸ್ಥಳೀಯ ಜೀವವೈವಿಧ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಸಮಿತಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಸಮಾಲೋಚಿಸಿದ ಮತ್ತು ಅದು ಅಗತ್ಯವೆಂದು ಭಾವಿಸಿದರೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಅರ್ಜಿದಾರನಿಂದ ಹಾಗೂ ಇತರ ಮೂಲಗಳಿಂದ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ ತರುವಾಯ, ಅರ್ಜಿಯನ್ನು, ಅದನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ ದಿನಾಂಕದಿಂದ ಎರಡು ತಿಂಗಳ ಅವಧಿಯೊಳಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ಬೇಗನೆ ವಿಲೇ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು.
4. ಅರ್ಜಿಯ ಅರ್ಹತೆ ಬಗ್ಗೆ ಮನವರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡ ಮೇಲೆ, ವಿಲೇ ಮಾಡುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮಂಡಳಿಯು ಉಪನಿಯಮ 3 ರಡಿಯಲ್ಲಿ ಜೈವಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಸಂರಕ್ಷಣೆ, ಸುಸ್ಥಿರ ಬಳಕೆ, ಈ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ವಹಿವಾಟಿನಿಂದ ಬರುವ ಲಾಭದ ನ್ಯಾಯಯುತ ಹಂಚಿಕೆಗೆ ಬಾಧಕವಾಗುವಂತಹ ಅಂಶಗಳಿದ್ದಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ನಿರ್ಬಂಧಿಸುವ ಅಥವಾ ನಿಷೇಧಿಸುವ ಆಜ್ಞೆ ಹೊರಡಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ. ಆದರೆ, ಇಂತಹ ಆಜ್ಞೆಯು ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಆಯಾ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಅಹವಾಲನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳಲು ಯುಕ್ತ ಅವಕಾಶವನ್ನು ನೀಡತಕ್ಕದ್ದು.
5. ಮಂಡಳಿಯ ಅಧಿಕೃತ ಅಧಿಕಾರಿಯು ಮತ್ತು ಅರ್ಜಿದಾರನ ಸಹಿ ಇರುವ ಲಿಖಿತ ಒಪ್ಪಂದದ ಮೂಲಕ ಹೊಂದುವಿಕೆ/ಸಂಗ್ರಹಣೆಯನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ. ಮಂಡಳಿಯು ಒಪ್ಪಂದದ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ.
6. ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಮತ್ತು ಚೋಪಾನಗೊಳಿಸುವ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ಅವುಗಳನ್ನು ಹೊಂದುವ/ ಸಂಗ್ರಹಿಸುವ ಮಂಜೂರಾತಿಯನ್ನು ನೀಡುವ ಮೊದಲು ಆಯಾ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ವಿಶೇಷ ನಿಬಂಧನೆಗಳನ್ನು ವಿಧಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ.
7. ಉಪನಿಯಮ (1)ರಡಿ ಸಲ್ಲಿಸಿದ ಪ್ರಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಭರ್ತಿಗೊಳಿಸಿದ ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ಗೌಪ್ಯವಾಗಿ ಇರಿಸತಕ್ಕದ್ದು ಹಾಗೂ ತಿಳಿದೋ ಅಥವಾ ತಿಳಿಯದೋ ಇತರರಿಗೆ ಹಿರಿರಂಗ ಪಡಿಸುವಂತಿಲ್ಲ.

16. ಜೈವಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸುವ ಅವಕಾಶದ ಅಥವಾ ಅನುಮೋದನೆಯ ರದ್ದಿಯಾತಿ:

1. ಮಂಡಳಿಯು ಜೈವಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಪ್ರವೇಶಕ್ಕೆ ನೀಡಲಾದ ಅನುಮೋದನೆಯನ್ನು ಯಾವುದೇ ದೂರಿನ ಆಧಾರದ ಮೇಲಾಗಲಿ ಅಥವಾ ಸ್ವಪ್ರೇರಣೆಯಿಂದಾಗಲೀ ಹಿಂತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು ಮತ್ತು ಈ ಕೆಳಕಂಡ ಷರತ್ತುಗಳ ಮೇರೆಗೆ ಲಿಖಿತ ಕರಾರನ್ನು ರದ್ದುಗೊಳಿಸಬಹುದು; ಎಂದರೆ;
  - i. ಯಾರಿಗೆ ಅನುಮೋದನೆ ನೀಡಲಾಗಿದೆಯೋ ಆ ವ್ಯಕ್ತಿಯು, ಅಧಿನಿಯಮದ ಉಪಬಂಧಗಳನ್ನು ಅಥವಾ ಯಾವ ಷರತ್ತಿನ ಮೇಲೆ ಅನುಮೋದನೆಯನ್ನು ನೀಡಲಾಗಿದೆಯೋ ಆ ಷರತ್ತನ್ನು ಉಲ್ಲಂಘಿಸಿದ್ದಾನೆಂಬ ಯುಕ್ತ ನಂಬಿಕೆಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ;

- ii. ಯಾವ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಅನುಮೋದನೆಯನ್ನು ನೀಡಲಾಗಿದೆಯೋ ಆ ವ್ಯಕ್ತಿಯು, ಒಪ್ಪಂದದ ನಿಬಂಧನೆಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸಲು ವಿಫಲನಾದಾಗ;
  - iii. ನೀಡಿರುವ, ಜೈವಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಹೊಂದುವ ಪ್ರವೇಶಾವಕಾಶದ ಯಾವುದೇ ಷರತ್ತುಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸಲು ವಿಫಲನಾದಲ್ಲಿ;
  - iv. ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಹಿತಾಸಕ್ತಿ ಅಥವಾ ಪರಿಸರ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಮತ್ತು ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಸಂರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ತಿರಸ್ಕರಿಸಿರುವ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಮತ್ತು ಸ್ಥಳೀಯ ಸಮುದಾಯಗಳ ಹಕ್ಕುಗಳು ಜೀವನಾಧಾರ ವಿಷಯಗಳು ಮತ್ತು ಜ್ಞಾನ ಪರಂಪರೆಗಳ ಸಂರಕ್ಷಣೆಗೆ ಧಕ್ಕೆಯಾದಲ್ಲಿ;
2. ಈ ರದ್ದಿಯಾತಿಯ ಆಜ್ಞೆಗಳನ್ನು ಹೊರಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ಅದರಿಂದ ಹಾನಿಗೊಳಗಾಗುವ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಅಹವಾಲನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣ ವಿಚಾರಣೆಯ ಮೂಲಕ ಸರಿಯಾಗಿ ಅಲಿಸತಕ್ಕದ್ದು.
  3. ಮಂಡಳಿಯು ತಾನು ಹೊರಡಿಸಿದ ರದ್ದಿಯಾತಿಯ ಪ್ರತಿಯೊಂದನ್ನು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯನಿರ್ವಹಣಾ ಸಮಿತಿಗೆ, ಜೈವಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಹೊಂದುವ ಅವಕಾಶವನ್ನು ನಿಷೇಧಿಸಲು ಹಾಗೂ ಯಾವುದೇ ಹಾನಿ ಆಗಿದ್ದರೆ, ಆ ಹಾನಿಯನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸಲು ಹಾಗೂ ಆ ಹಾನಿಯನ್ನು ವಸೂಲಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸೂಕ್ತ ಕ್ರಮಕೈಗೊಳ್ಳತಕ್ಕದ್ದು.

17. ಜೈವಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಹೊಂದುವ ಅವಕಾಶಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಮೇಲೆ ನಿರ್ಬಂಧ:

1. ಮಂಡಳಿಯು, ಅದು ಅಗತ್ಯ ಹಾಗೂ ಯುಕ್ತವೆಂದು ಭಾವಿಸಿದರೆ, ಈ ಕೆಳಕಂಡ ಕಾರಣಗಳಿಗಾಗಿ ಜೈವಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಹೊಂದುವ ಪ್ರವೇಶಾವಕಾಶಕ್ಕಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುವ ಕೋರಿಕೆಯನ್ನು ನಿರ್ಬಂಧಿಸಲು ಅಥವಾ ನಿಷೇಧಿಸಲು ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳತಕ್ಕದ್ದು; ಎಂದರೆ:
  - i. ಜೈವಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಹೊಂದುವ ಅವಕಾಶದ ಕೋರಿಕೆಯು ಅಳಿವಿನಂಚಿನಲ್ಲಿರುವ ಯಾವುದೇ ಪ್ರಭೇದಕ್ಕಾಗಿಯಾಗಿದ್ದರೆ;
  - ii. ಹೊಂದುವ ಅವಕಾಶದ ಕೋರಿಕೆಯು ಯಾವುದೇ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಹಾಗೂ ವಿರಳ ಪ್ರಭೇದಕ್ಕಾಗಿಯಾಗಿದ್ದರೆ;
  - iii. ಹೊಂದುವ ಅವಕಾಶದ ಕೋರಿಕೆಯು, ಸ್ಥಳೀಯ ಜನತೆಯ ಜೀವನಾಧಾರದ ಮೇಲೆ ಪ್ರತಿಕೂಲ ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ಉಂಟು ಮಾಡಬಹುದಾದ ಸಾಧ್ಯತೆ ಇದ್ದರೆ;
  - iv. ಹೊಂದುವ ಅವಕಾಶದ ಕೋರಿಕೆಯು, ಪರಿಸರದ ಮೇಲೆ ನಿಯಂತ್ರಿಸಲು ಹಾಗೂ ತಗ್ಗಿಸಲು ಕಷ್ಟವಾಗಬಹುದಾದಂಥ ಪ್ರತಿಕೂಲ ಪರಿಣಾಮವನ್ನುಂಟು ಮಾಡಬಹುದಾದ ಸಾಧ್ಯತೆ ಇದ್ದರೆ;
  - v. ಹೊಂದುವ ಅವಕಾಶದ ಕೋರಿಕೆಯು, ತಳಿನಾಶಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗಬಹುದಾದ ಅಥವಾ ಜೀವಿ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ಕ್ರಿಯೆಗೆ ತೊಂದರೆಯುಂಟು ಮಾಡಬಹುದಾದ ಸಾಧ್ಯತೆ ಇದ್ದರೆ;
  - vi. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಗೆ ಹಾಗೂ ಭಾರತವು ಮಾಡಿಕೊಂಡ ಇತರ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಒಪ್ಪಂದಗಳಿಗೆ ವಿರುದ್ಧವಾದ ಉದ್ದೇಶಗಳಿಗೆ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಬಳಸುವುದು.
2. ಈ ನಿರ್ಬಂಧದಿಂದ ಹಾನಿಗೊಳಗಾಗುವ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಸಂಪೂರ್ಣ ಅಹವಾಲನ್ನು ಕೇಳುವುದಲ್ಲದೆ ಅಂತಹ ನಿರ್ಬಂಧಕ್ಕೆ, ಆಜ್ಞೆ ಹೊರಡಿಸುವ ಮೊದಲು ನಡೆಸುವ ವಿಚಾರಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಹಾಗೂ ಜೀವ ವೈವಿಧ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಸಮಿತಿಗಳ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಪಡೆಯತಕ್ಕದ್ದು.

18. ರಾಜ್ಯ ಜೀವ ವೈವಿಧ್ಯ ನಿಧಿಯ ನಿರ್ವಹಣೆ :

1. ರಾಜ್ಯ ಜೀವ ವೈವಿಧ್ಯ ನಿಧಿಯ ನಿರ್ವಹಣೆಯನ್ನು ಮಂಡಳಿಯ ಸದಸ್ಯ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ ಅಥವಾ ಈ ಕೆಲಸಕ್ಕಾಗಿ ಮಂಡಳಿಯು ಅಧಿಕೃತಗೊಳಿಸಿದ ಇತರ ಯಾವುದೇ ಅಧಿಕಾರಿಯು ನಿರ್ವಹಿಸತಕ್ಕದ್ದು.
2. ಈ ನಿಧಿಯು ಎರಡು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಲೆಕ್ಕ ಶೀರ್ಷಿಕೆಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡಿರತಕ್ಕದ್ದು. ಒಂದು ಕೇಂದ್ರ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಗಳು ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ ಮತ್ತು ಇನ್ನೊಂದು ಮಂಡಳಿಯ ಶುಲ್ಕ, ಲೈಸೆನ್ಸ್ ಶುಲ್ಕ, ಸ್ವಾಮ್ಯ ಶುಲ್ಕ ಮತ್ತು ಇತರ ಸ್ವೀಕೃತಿಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ್ದಾಗಿರತಕ್ಕದ್ದು.

3. ಸರ್ಕಾರವು ವಿಧಾನಮಂಡಲದ ಅಂಗೀಕಾರದೊಂದಿಗೆ ಅಧಿನಿಯಮದ ಉದ್ದೇಶಗಳಿಗಾಗಿ ವಿನಿಯೋಗಿಸಲು ಅಗತ್ಯವೆನಿಸುವಷ್ಟು ಅರ್ಹ ಅನುದಾನದ ಮೊಬಲಗನ್ನು ಮಂಡಳಿಗೆ ಪಾವತಿಸತಕ್ಕದ್ದು.
4. ಈ ನಿಧಿಯ ನಿರ್ವಹಣೆ ಮತ್ತು ಬಳಕೆಯು ಪಾರದರ್ಶಕ ಮತ್ತು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಬಾಧ್ಯತೆವುಳ್ಳದ್ದಾಗಿರಲು ಮಂಡಳಿಯು ಸಮರ್ಥ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನದ ಮೂಲಕ ನಿರ್ಣಯಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳತಕ್ಕದ್ದು.

19. ವಾರ್ಷಿಕ ವರದಿ ಮತ್ತು ವಾರ್ಷಿಕ ಲೆಕ್ಕಪತ್ರ ಮಂಡನೆ:

1. ಮಂಡಳಿಯು ಪ್ರತಿ ಆರ್ಥಿಕ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಕೈಗೊಂಡ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ವಾರ್ಷಿಕ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸುವ ಮತ್ತು ಪರಿಶೋಧಿತ ಲೆಕ್ಕಪತ್ರಗಳ ವರದಿಯನ್ನು ತಯಾರಿಸಿ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಒದಗಿಸತಕ್ಕದ್ದು.
2. ಮಂಡಳಿಯು, ರಾಜ್ಯದ ಮಹಾಲೇಖಪಾಲರೊಂದಿಗೆ ಸಮಾಲೋಚಿಸಿ, ಅವರು ನಿಯಮಿಸಲಾದಂತ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಆಯವ್ಯಯವನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸತಕ್ಕದ್ದು. ಮಂಡಳಿಯು ಪ್ರಮಾಣೀಕೃತವಾದ ರಾಜ್ಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ನಿಧಿಯ ಲೆಕ್ಕ ಪತ್ರಗಳ ಪ್ರತಿಯನ್ನು ಅದರ ಮೇಲಿನ ಪರಿಶೋಧನಾ ವರದಿಯ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿವರ್ಷ ಅಕ್ಟೋಬರ್ 15ರೊಳಗೆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸಲ್ಲಿಸತಕ್ಕದ್ದು.
3. ಮಂಡಳಿಯು ಪ್ರತಿವರ್ಷ ಅಕ್ಟೋಬರ್ 15ರೊಳಗೆ ಹಿಂದಿನ ಆರ್ಥಿಕ ವರ್ಷದ ವಾರ್ಷಿಕ ವರದಿಯನ್ನು ನಮೂನೆ-IIರಂತೆ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸಲ್ಲಿಸತಕ್ಕದ್ದು.
4. ಸರಕಾರವು, ಮಂಡಳಿಯ ವಾರ್ಷಿಕ ವರದಿ ಮತ್ತು ಲೆಕ್ಕ ಪರಿಶೋಧನಾ ವರದಿಗಳನ್ನು, ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ ನಂತರ ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ಬೇಗನೆ ರಾಜ್ಯ ವಿಧಾನ ಮಂಡಲಗಳ ಮುಂದೆ ಮಂಡಿಸುವಂತೆ ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳತಕ್ಕದ್ದು.

20. ಜೈವಿಕ ವಿದ್ಯಾ ಪರಂಪರಾಗತ ತಾಣಗಳು :

1. ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಹಾಗೂ ಇತರ ಪಾಲುದಾರರೊಂದಿಗೆ ಮಂಡಳಿಯು ಸಮಾಲೋಚಿಸಿ ಜೀವ ವೈವಿಧ್ಯದ ಮೌಲ್ಯಗಳ ವಿಶಿಷ್ಟ ತಾಣಗಳನ್ನು ಪರಂಪರಾಗತ ತಾಣಗಳೆಂದು ಗುರುತಿಸಲು ಸೂಕ್ತ ಅಪ್ಪ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳತಕ್ಕದ್ದು.
- ಮಂಡಳಿಯು ಶಿಫಾರಸ್ಸುಗಳ ಮೇರೆಗೆ ಹಾಗೂ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಜೊತೆ ಸಮಾಲೋಚಿಸಿ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ಈ ಕುರಿತು ಸೂಕ್ತ ಪ್ರಕಟಣೆಗಳನ್ನು ಹೊರಡಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

21. ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಸಮಿತಿಯ ರಚನೆ :

1. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಯು, ಅದರ ಕ್ಷೇತ್ರ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯ ಪ್ರದೇಶದೊಳಗೆ ಒಂದು ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಸಮಿತಿ (BMC)ಯನ್ನು ರಚಿಸತಕ್ಕದ್ದು.
2. 1ನೇ ಉಪನಿಯಮದಡಿ ರಚಿಸಲಾದಂಥ ಈ ಸಮಿತಿಯು ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಯಿಂದ ನಾಮನಿರ್ದೇಶಿತರಾದ ಏಳು ಜನಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿಲ್ಲದಷ್ಟು ಸಂಖ್ಯೆಯ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಹೊಂದಿರತಕ್ಕದ್ದು. ಅವರಲ್ಲಿ 1/3ಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಇಲ್ಲದಷ್ಟು ಮಹಿಳೆಯರು ಇರತಕ್ಕದ್ದು ಮತ್ತು ಶೇ. 18ಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಇಲ್ಲದಷ್ಟು ಸದಸ್ಯರು ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ/ಪಂಗಡಗಳಿಗೆ ಸೇರಿರುವರಾಗಿರತಕ್ಕದ್ದು.
3. ಈ ಸಮಿತಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷನನ್ನು, ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷನು ಅಧ್ಯಕ್ಷನಾಗಿರುವ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಸಮಿತಿಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳ ಪೈಕಿಯಿಂದ ಚುನಾಯಿಸತಕ್ಕದ್ದು. ಮತಗಳು ಸರಿಸಮನಾಗಿ ಬಿದ್ದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷನು ನಿರ್ಣಾಯಕ ಮತಗಳನ್ನು ಚಲಾಯಿಸತಕ್ಕದ್ದು.
4. ಈ ಸಮಿತಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷನು ಮತ್ತು ಸದಸ್ಯರು ಆಯ್ಕೆಗೊಂಡ ದಿನಾಂಕದಿಂದ ಮೂರು ವರ್ಷಗಳು ಅಥವಾ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಸದಸ್ಯತ್ವದ ಅವಧಿ ಯಾವುದೂ ಮೊದಲು ಮುಕ್ತಾಯವಾಗುತ್ತದೆಯೋ ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ತಮ್ಮ ಪದಾವಧಿಯನ್ನೊಂದಿರುತ್ತಾರೆ.
5. ಸ್ಥಳೀಯ ವಿಧಾನ ಸಭೆಯ ಸದಸ್ಯ, ವಿಧಾನ ಪರಿಷತ್ತಿನ ಸದಸ್ಯ ಮತ್ತು ಸಂಸತ್ ಸದಸ್ಯನು ಈ ಸಮಿತಿಯ ಸಭೆಗಳಿಗೆ ವಿಶೇಷ ಅಹ್ವಾನಿತರಾಗಿರತಕ್ಕದ್ದು.
6. ಈ ಕೆಳಗಿನ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಮುಂದೆ ತೋರಿಸಿರುವ ಆಯಾ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಸಮಿತಿಗಳ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳಾಗಿರತಕ್ಕದ್ದು.

ಜೈವಿಕ ನಿರ್ವಹಣಾ ಸಮಿತಿ	ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ
i) ಗ್ರಾಮಪಂಚಾಯತ್	- ಗ್ರಾ. ಪಂ. ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ
ii) ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯತ್	- ತಾ. ಪಂ. ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಣಾಧಿಕಾರಿ
iii) ಜಿಲ್ಲಾಪಂಚಾಯತ್	- ಜಿ. ಪಂ. ಮುಖ್ಯ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಣಾಧಿಕಾರಿ
iv) ನಗರಸಭೆ/ಪುರಸಭೆ	- ನ.ಸ./ಪು.ಸ. ಮುಖ್ಯಾಧಿಕಾರಿ
v) ಮಹಾನಗರಪಾಲಿಕೆ	- ಪಾಲಿಕೆ ಆಯುಕ್ತರು

7. ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಸಮಿತಿಯ ಮುಖ್ಯಪ್ರಕಾರ್ಯವೆಂದರೆ, ಸ್ಥಳೀಯ ಜನರೊಡನೆ ಸಮಾಲೋಚಿಸಿ ಜನತಾ ಜೀವ ವೈವಿಧ್ಯ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್‌ನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುವುದು. ಈ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್, ಸ್ಥಳೀಯ ಜೈವಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಲಭ್ಯತೆ ಮತ್ತು ಜ್ಞಾನ, ಅವುಗಳ ಔಷಧೀಯ ಅಥವಾ ಯಾವುದೇ ಇತರ ಬಳಕೆ ಅಥವಾ ಅವುಗಳ ಬಗೆಗಿನ ಯಾವುದೇ ಇತರ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಜ್ಞಾನ-ಇವುಗಳ ಸಮಗ್ರ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿರತಕ್ಕದ್ದು.
8. ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಸಮಿತಿಯ ಇತರ ಪ್ರಕಾರ್ಯವೆಂದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಜೀವವೈವಿಧ್ಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ ಅಥವಾ ಮಂಡಳಿಯಿಂದ ಬಂದ ಅರ್ಜಿಗಳಿಗೆ ಅಂಗೀಕಾರ ಅಥವಾ ಸಲಹೆ ಮತ್ತು ಸ್ಥಳೀಯ ವೈದ್ಯರ ಮತ್ತು ಚಿಕಿತ್ಸಕರ ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರತಕ್ಕದ್ದು.
9. ಈ ಜನತಾ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್‌ನ್ನು ತಯಾರಿಸುವ ನಮೂನೆಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಈ ದಾಖಲೆಗಳನ್ನು ವಿದ್ಯುನ್ಮಾನ ಮಾಹಿತಿ ಜಾಲಕ್ಕೆ ಅಳವಡಿಸುವಂತಹ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು.
10. ಸೂಚಿಸುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ, ಈ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ತಯಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಜೈವಿಕವೈವಿಧ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಸಮಿತಿಗೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೈವಿಕವೈವಿಧ್ಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ ಹಾಗೂ ರಾಜ್ಯ ಜೈವಿಕವೈವಿಧ್ಯ ಮಂಡಳಿಯ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಮತ್ತು ತಾಂತ್ರಿಕ ಬೆಂಬಲ ನೀಡತಕ್ಕದ್ದು.
11. ಜನತಾ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್‌ಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸಿ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವ ಹಾಗೂ ಸಿಂಧುಗೊಳಿಸುವ ಕಾರ್ಯ ಸ್ಥಳೀಯ ಜೀವ ವೈವಿಧ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಸಮಿತಿಗಳದ್ದಾಗಿರುತ್ತದೆ.
12. ಈ ಸಮಿತಿಗಳು ಇನ್ನೊಂದು ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್‌ನಲ್ಲಿ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಮತ್ತು ಜ್ಞಾನ ಪರಂಪರೆಗಳನ್ನು ನೀಡಿದ ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ಇರಿಸಿಕೊಳ್ಳತಕ್ಕದ್ದು ಹಾಗೂ ವಿಧಿಸಿದ ಶುಲ್ಕ ಮತ್ತು ಬಂದಿರುವ ಲಾಭಗಳ ಹಾಗೂ ಹಂಚುವಿಕೆಯ ವಿವರಗಳನ್ನು ಇರಿಸಿಕೊಳ್ಳತಕ್ಕದ್ದು.

22. ಸ್ಥಳೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ನಿಧಿ :

1. ಅಧಿನಿಯಮದ ಪ್ರಕರಣ 42, 43 ಮತ್ತು 44ರಲ್ಲಿ ಪ್ರದತ್ತವಾದಂತೆ ಸ್ಥಳೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ನಿಧಿಯನ್ನು ಆಯಾ ಸ್ಥಳೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಸಮಿತಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಸಹಿ ಮತ್ತು ಮೊಹರಿನೊಂದಿಗೆ ರಚಿಸಿ ನಿರ್ವಹಿಸತಕ್ಕದ್ದು. ಈ ನಿಧಿಯು ಎರಡು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಲೆಕ್ಕ ಶೀರ್ಷಿಕೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರತಕ್ಕದ್ದು. ಒಂದು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ, ಕೇಂದ್ರ ಹಾಗೂ ಸರ್ಕಾರ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಮಂಡಳಿಯಿಂದ ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ ಸ್ವೀಕೃತಿಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದದಾಗಿರತಕ್ಕದ್ದು ಮತ್ತು ಇನ್ನೊಂದು ಸಮಿತಿಯ ಶುಲ್ಕ ಹಾಗೂ ಇತರ ಸ್ವೀಕೃತಿಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ್ದಾಗಿರತಕ್ಕದ್ದು.
2. ಸ್ಥಳೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ನಿಧಿಯಿಂದ ಮೊತ್ತವನ್ನು ಆಯಾ ಸಮಿತಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯ ಜಂಟಿ ಸಹಿಯೊಂದಿಗೆ ತೆಗೆಯತಕ್ಕದ್ದು.
3. ಸ್ಥಳೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ನಿಧಿಯ ಲೆಕ್ಕಗಳನ್ನು, ರಾಜ್ಯದ ಮಹಾಲೇಖಪಾಲರೊಂದಿಗೆ ಸಮಾಲೋಚಿಸಿ, ನಿಯಮಿಸಬಹುದಾದಂತಹ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಿರ್ವಹಿಸತಕ್ಕದ್ದು ಮತ್ತು ಪರಿಶೋಧನೆ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು.
4. ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ನಿಧಿಯ ಹಿಂದಿನ ಅರ್ಥಿಕ ವರ್ಷದ ವಾರ್ಷಿಕ ವರದಿಯನ್ನು ನಮೂನೆ-IIIರಲ್ಲಿ ನಮೂದಿಸಿದಂತೆ ತಯಾರಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

5. ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಸಮಿತಿಯ ಪರಿಶೋಧನೆ ಮಾಡಲಾದ ಲೆಕ್ಕಗಳ ಪ್ರತಿಯನ್ನು ಮತ್ತು ಅಂತಹ ಸಮಿತಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಪರಿಶೋಧಕನು ಅದರಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ ವರದಿಯೊಂದಿಗೆ ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ಅಕ್ಟೋಬರ್ 15ರೊಳಗೆ ಆಯಾ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗೆ ಸಲ್ಲಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

23. ವಿವಾದ ನಿರ್ಧಾರ :

1. ಎ) ಪ್ರಾಧಿಕಾರ ಮತ್ತು ಮಂಡಳಿ ಅಥವಾ ಒಂದು ಮಂಡಳಿ ಮತ್ತು ಇನ್ನೊಂದು ಮಂಡಳಿಯ ನಡುವೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸುವ ಬಾಬತ್ತಿನಲ್ಲಾಗಲಿ ಅಥವಾ ಆಜ್ಞೆಗಳನ್ನು/ ನಿರ್ದೇಶನಗಳನ್ನು ಅಥವಾ ಧೋರಣೆ ನೀಡುವುದರಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ವಿವಾದಗಳು ಉಂಟಾಗುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹಾನಿಗೊಳಗಾದ ಪಕ್ಷಗಳು ಅಂದರೆ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ ಅಥವಾ ಮಂಡಳಿಯು ಅಥವಾ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಯಾರಾದರೂ ಅಧಿನಿಯಮದ ಪ್ರಕರಣ 50 ರನ್ವಯ ಮೇಲ್ಮನವಿಯನ್ನು ನಮೂನೆ 4ರಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳು, ಪರಿಸರ ಮತ್ತು ಅರಣ್ಯ ಮಂತ್ರಾಲಯ, ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರ ಅಥವಾ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ, ಚೆನ್ನೈ ಅವರಿಗೆ ಸಲ್ಲಿಸುವುದು.
- ಬಿ) ಕರ್ನಾಟಕ ಜೀವ ವೈವಿಧ್ಯ ಮಂಡಳಿ ಮತ್ತು ಜೀವ ವೈವಿಧ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಸಮಿತಿ ಅಥವಾ ಜೀವ ವೈವಿಧ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಸಮಿತಿಗಳ ನಡುವೆ ಅಥವಾ ಜೀವ ವೈವಿಧ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಸಮಿತಿ ಹಾಗೂ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳೊಡನೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸುವ ಬಾಬತ್ತಿನಲ್ಲಾಗಲಿ ಅಥವಾ ಆಜ್ಞೆಗಳನ್ನು/ನಿರ್ದೇಶನಗಳನ್ನು ಅಥವಾ ಧೋರಣೆ ನೀಡುವುದರಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ವಿವಾದಗಳು ಉಂಟಾಗುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹಾನಿಗೊಳಗಾದ ಪಕ್ಷಗಳು ಅಂದರೆ ಸಮಿತಿಗಳು ಅಥವಾ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಯಾರಾದರೂ ಅಧಿನಿಯಮದ ಪ್ರಕರಣ 50 ರನ್ವಯ ಮೇಲ್ಮನವಿಯನ್ನು ನಮೂನೆ 5ರಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳು, ಪರಿಸರ ಮತ್ತು ಜೀವಶಾಸ್ತ್ರ, ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರ ಅಥವಾ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಕರ್ನಾಟಕ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಮಂಡಳಿ, ಬೆಂಗಳೂರು ಅವರಿಗೆ ಸಲ್ಲಿಸುವುದು.
2. ಮೇಲ್ಮನವಿಯ ದಸ್ತಾವೇಜಿನಲ್ಲಿ ಆಯಾ ಕೇಸಿನ ಎಲ್ಲಾ ವಿವರಗಳು ಮತ್ತು ಮೇಲ್ಮನವಿ ಹಾಗೂ ಪರಿಹಾರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಅಧಿಕೃತಗೊಳಿಸಿದ ದಾಖಲೆಗಳು, ಆಜ್ಞೆಗಳು ನಿರ್ದೇಶನಗಳು ಹಾಗೂ ಧೋರಣೆಯ ನಿರ್ಧಾರಗಳು, ಹಾನಿಗೊಳಗಾದ ವಿವರಗಳು ಇರತಕ್ಕದ್ದು. ಮೇಲ್ಮನವಿದಾರನ ಅಧಿಕೃತ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ಮೇಲ್ಮನವಿ ದಸ್ತಾವೇಜನ್ನು ತನ್ನ ಸಹಿ ಮೂಲಕ ಸಲ್ಲಿಸತಕ್ಕದ್ದು.
3. ಮೇಲ್ಮನವಿಯ ದಸ್ತಾವೇಜಿನಲ್ಲಿ ಆಯಾ ಕೇಸಿನ ಎಲ್ಲಾ ವಿವರಗಳು ಮತ್ತು ಮೇಲ್ಮನವಿ ಹಾಗೂ ಪರಿಹಾರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಅಧಿಕೃತಗೊಳಿಸಿದ ದಾಖಲೆಗಳು, ಆಜ್ಞೆಗಳು ನಿರ್ದೇಶನಗಳು ಹಾಗೂ ಧೋರಣೆ ನಿರ್ಧಾರಗಳು ಹಾನಿಗೊಳಗಾದ ವಿವರಗಳ ಜೊತೆಗೆ ನಾಲ್ಕು ಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿ ದೂತನ ಮೂಲಕ ಅಥವಾ ನೊಂದಾಯಿತ ಸ್ವೀಕೃತಿ ಪತ್ರಸಹಿತ ಅಂಚೆಯ ಮೂಲಕ ಆಜ್ಞೆ, ನಿರ್ದೇಶನ ಅಥವಾ ಧೋರಣಾತ್ಮಕ ನಿರ್ಣಯ ಹೊರಡಿಸಿದ 30 ದಿನಗಳೊಳಗಾಗಿ ಸಲ್ಲಿಸತಕ್ಕದ್ದು. ಮೇಲ್ಮನವಿ ಪಡೆಯುವ ಸಂಸ್ಥೆಯು ಸಮಾಧಾನ ಪಡುವುದಾದಲ್ಲಿ ತಡವಾದುದಕ್ಕೆ ಲಿಖಿತ ಕಾರಣಗಳ ಸಹಿತ ಮೇಲಿನ 30 ದಿನಗಳ ಅವಧಿ ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೇ ಮತ್ತೆ ಆಜ್ಞೆ, ನಿರ್ದೇಶನ ಅಥವಾ ಧೋರಣಾತ್ಮಕ ನಿರ್ಣಯ ಹೊರಡಿಸಿದ 45 ದಿನಗಳೊಳಗಾಗಿ ಮೇಲ್ಮನವಿ ಸಲ್ಲಿಸಲು ಅವಕಾಶವಿರುತ್ತದೆ.
4. ಮೇಲ್ಮನವಿಯ ವಿಚಾರಣೆ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ನಮೂನೆ 6 ಮತ್ತು 7ರಲ್ಲಿ ಸ್ವೀಕೃತಿ ಪತ್ರ ಸಹಿತ ನೊಂದಾಯಿತ ಅಂಚೆಯಲ್ಲಿ ನೀಡತಕ್ಕದ್ದು.

ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಆದೇಶಾನುಸಾರ ಮತ್ತು ಅವರ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ,

ಎನ್. ಆರ್. ಜಗನ್ನಾಥ
ಸರ್ಕಾರದ ಅಧೀನ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ,
ಅರಣ್ಯ, ಪರಿಸರ ಮತ್ತು ಜೀವಶಾಸ್ತ್ರ ಇಲಾಖೆ.

ನಮೂನೆ - I

ಅನುಸೂಚಿ

(ನಿಯಮ 15ನ್ನು ನೋಡಿ)

ಜೈವಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ಬಗೆಗಿನ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಪಡೆಯುವುದಕ್ಕಾಗಿ ರಾಜ್ಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಮಂಡಳಿಗೆ ಮುಂಚಿತವಾಗಿ ತಿಳಿಸುವ ಅರ್ಜಿ ನಮೂನೆ

ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಅರ್ಜಿಯ ಜೊತೆಗೆ ಮಂಡಳಿಯ ಹೆಸರಿಗೆ ನೀಡಿದ ಚೆಕ್ ಅಥವಾ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಹುಂಡಿ ರೂಪದಲ್ಲಿ ರೂ. 1000 (ಒಂದು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ)ಗಳ ಶುಲ್ಕವನ್ನು ಇರಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

ಭಾಗ - ಎ

1. ಅರ್ಜಿದಾರನ ಪೂರ್ಣ ವಿವರಗಳು

- ಎ. ಹೆಸರು
- ಬಿ. ಖಾಯಂ ವಿಳಾಸ
- ಸಿ. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಸಂಪರ್ಕಿಸಬಹುದಾದ ವ್ಯಕ್ತಿ/ಏಜೆಂಟ್ ಯಾರಾದರೂ ಇದ್ದರೆ ಅವರ ವಿಳಾಸ
- ಡಿ. ಸಂಸ್ಥೆಯ ರೂಪುರೇಷೆ (ಅರ್ಜಿದಾರನು ವ್ಯಕ್ತಿಯಾಗಿದ್ದಲ್ಲಿ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಪರಿಚಯ) ದಯವಿಟ್ಟು ಸೂಕ್ತ ಅಧಿಕೃತ ದಾಖಲೆಗಳನ್ನು ಲಗತ್ತಿಸಿ.
- ಇ. ವ್ಯವಹಾರದ ಸ್ವರೂಪ

ಎಫ್. ಭಾರತೀಯ ರೂಪಾಯಿಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಥೆಯ ವಹಿವಾಟು

2. ಕೋರಿರುವ ಹೊಂದುವ ಅವಕಾಶದ ಮತ್ತು ಹೊಂದುವ ಅವಕಾಶ ಪಡೆಯುವಂಥ ಜೈವಿಕ ವಸ್ತುವಿನ ಮತ್ತು ಆದರ ಬಗೆಗಿನ ಜ್ಞಾನದ ಬಗ್ಗೆ ವಿವರಗಳು ಮತ್ತು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಮಾಹಿತಿ

- ಅ. ಜೈವಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಗುರುತು (ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಹೆಸರು), ಮತ್ತು ಅದರ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಬಳಕೆ;
- ಆ. ಉದ್ದೇಶಿತ ಸಂಗ್ರಹಣೆಯ ಭೌಗೋಳಿಕ ಸ್ಥಳ;
- ಇ. ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಜ್ಞಾನದ (ಮೌಖಿಕ/ದಸ್ತಾವೇಚಿಯ) ವಿವರಣೆ/ಸ್ವರೂಪ;
- ಈ. ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಯಾರೇ ಗುರುತಿಸಲಾದ ವ್ಯಕ್ತಿ/ಸಮುದಾಯ; ಸಂಗ್ರಹಿಸಬೇಕಾದ ಜೈವಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಪ್ರಮಾಣ (ಅನುಸೂಚಿಯನ್ನು ನೋಡಿ);
- ಎಫ್. ಯಾವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಜೈವಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಲಾಗಿದೆಯೋ ಅಂಥ ಸಮಯಾವಧಿ;
- ಜಿ. ಆಯ್ಕೆಯನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಕಂಪನಿಯ ಅಧಿಕಾರ ನೀಡಿರುವ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಹೆಸರು ಮತ್ತು ಸಂಖ್ಯೆ;
- ಹೆಚ್. ಸಂಶೋಧನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಮತ್ತು ವ್ಯಾಪ್ತಿ, ಅದರಿಂದ ಪಡೆಯಲಾಗುತ್ತಿರುವ ಮತ್ತು ಪಡೆಯುವ ನಿರೀಕ್ಷೆಯಿರುವ ವಾಣಿಜ್ಯ ಬಳಕೆ ಸೇರಿದಂತೆ ಯಾವ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ಹೊಂದುವ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕೋರಲಾಗಿದೆಯೋ ಆ ಉದ್ದೇಶ;
- ಐ. ಯಾವುದೇ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಸಂಗ್ರಹಣೆಯಿಂದ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯದ ಯಾವುದೇ ಘಟಕಾಂಶಕ್ಕೆ ಅಪಾಯವುಂಟಾಗುತ್ತದೆಯೇ ಮತ್ತು ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಹೊಂದುವ ಅವಕಾಶದಿಂದ ಯಾವುದೇ ತೊಂದರೆ ಉದ್ಭವಿಸುವುದೇ

3. ಸಂಶೋಧನೆ ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಪಾಲ್ಗೊಳ್ಳುವಂಥ ಯಾವುದೇ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಯ ವಿವರಗಳು.

4. ಹೊಂದುವ ಅವಕಾಶ ಪಡೆದ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಗಮ್ಯಸ್ಥಾನ ಮತ್ತು ಸಂಶೋಧನೆ ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ನಿರ್ವಹಿಸುವಂಥ ಸ್ಥಳದ ಗುರುತು.
5. ಅರ್ಜಿದಾರನಿಗೆ ಅಥವಾ ಆತ/ಆಕೆ ಸೇರಿದ ದೇಶಕ್ಕೆ ಬೌದ್ಧಿಕ ಆಸ್ತಿ ಹಕ್ಕಿನಿಂದ, ಉದ್ದೇಶಿತ ಅಥವಾ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗಬಹುದಾದ, ಹೊಂದುವ ಅವಕಾಶ ಪಡೆದ ಜೈವಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳು ಮತ್ತು ಜ್ಞಾನದಿಂದ ಪಡೆದ ಪೇಟೆಂಟ್‌ನಿಂದ ದೊರೆಯುವ ಲಾಭಗಳು ಸೇರಿದಂತೆ, ಆರ್ಥಿಕ ಮತ್ತು ಇತರ ಲಾಭಗಳು.
6. ಅರ್ಜಿದಾರನಿಗೆ ಅಥವಾ ಆತ/ಆಕೆ ಸೇರಿರುವಂಥ ದೇಶಕ್ಕೆ ಉದ್ದೇಶಿತ ಅಥವಾ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗಬಹುದಾದ ಹೊಂದುವ ಅವಕಾಶ ಪಡೆದ ಜೈವಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳು ಮತ್ತು ಜ್ಞಾನದಿಂದ ದೊರೆತ ಜೈವಿಕ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ, ವೈಜ್ಞಾನಿಕ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಅಥವಾ ಯಾವುದೇ ಇತರ ಪ್ರಯೋಜನಗಳು.
7. ಹೊಂದುವ ಅವಕಾಶ ಪಡೆದ ಜೈವಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳು ಮತ್ತು ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಜ್ಞಾನದ ಬಳಕೆಯಿಂದ ಭಾರತ/ಸಮುದಾಯಗಳಿಗೆ ದೊರೆಯುವ ಸೌಲಭ್ಯಗಳ ಅಂದಾಜು.
8. ಲಾಭವನ್ನು ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳುವ ಪ್ರಸ್ತಾವಿತ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮತ್ತು ಏರ್ಪಾಡುಗಳು.
9. ಸೂಕ್ತವೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಿದ ಯಾವುದೇ ಇತರ ಮಾಹಿತಿ.

ಭಾಗ - ಬಿ ಘೋಷಣೆ

ನಾನು/ನಾವು

- ♦ ಪ್ರಸ್ತಾವಿತ ಜೈವಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಸಂಗ್ರಹಣೆಯಿಂದ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಸುಸ್ಥಿರತೆಗೆ ಪ್ರತೀಕೂಲ ಪರಿಣಾಮ ಉಂಟಾಗುವುದಿಲ್ಲ;
- ♦ ಪ್ರಸ್ತಾವಿತ ಜೈವಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಸಂಗ್ರಹಣೆಯಿಂದ ಯಾವುದೇ ಪರಿಸರ ಪರಿಣಾಮ ಉಂಟಾಗುವುದಿಲ್ಲ;
- ♦ ಪ್ರಸ್ತಾವಿತ ಜೈವಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಸಂಗ್ರಹಣೆಯಿಂದ ಜೀವಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ಯಾವುದೇ ತೊಂದರೆ ಎದುರಾಗುವುದಿಲ್ಲ;
- ♦ ಪ್ರಸ್ತಾವಿತ ಜೈವಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಸಂಗ್ರಹಣೆಯಿಂದ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಮುದಾಯಗಳ ಮೇಲೆ ಪ್ರತೀಕೂಲವಾಗಿ ಪರಿಣಾಮ ಉಂಟಾಗುವುದಿಲ್ಲ;

ಎಂದು ಈ ಮೂಲಕ ಘೋಷಿಸುತ್ತೇನೆ/ವೆ.

ಅರ್ಜಿ ನಮೂನೆಯಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸಲಾಗಿರುವ ಮಾಹಿತಿಯು ಸತ್ಯವಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಸರಿಯಾಗಿದೆ ಎಂದು ನಾನು/ನಾವು ಘೋಷಿಸುತ್ತೇನೆ/ವೆ ಮತ್ತು ಯಾವುದೇ ತಪ್ಪು ಮತ್ತು ದೋಷ ಪೂರ್ಣ ಮಾಹಿತಿಗೆ ನಾನು/ನಾವು ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಾಗಿರುತ್ತೇನೆ/ವೆ.

ಸಹಿ

ಸ್ಥಳ :

ದಿನಾಂಕ :

ಹೆಸರು :

ಪದನಾಮ

ನಮೂನೆ - II

(ನಿಯಮ - 19 (3)ನ್ನು ನೋಡಿ)

ಕರ್ನಾಟಕ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯಮಂಡಳಿ

_____ನೇ ಆರ್ಥಿಕ ವಾರ್ಷಿಕ ವರದಿ

1. ಪೀಠಿಕೆ
2. ಮಂಡಳಿಯ ಸಮಿತಿ ರಚನೆ ಮತ್ತು ಬದಲಾವಣೆಗಳು ಏನಾದರೂ ಇದ್ದಲ್ಲಿ
3. ಮಂಡಳಿಯು ರಚಿಸಿದ ಸಮಿತಿಗಳು ಮತ್ತು ಸಮಿತಿಗಳ ಸಭಾ ನಡವಳಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ
4. ಮಂಡಳಿಯ ಸಭೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ
5. ಮಂಡಳಿಯು ಅಧಿನಿಯಮದ ಪ್ರಕರಣ 23 ರಡಿ ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕಾದ ಪ್ರಕಾರ್ಯಗಳು ಮತ್ತು ಕೈಗೊಂಡ ಕಾರ್ಯಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ವಿವರಣೆ
6. ಧಾವೆಗಳನ್ನು ಹೂಡಿದ ಮತ್ತು ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ರಕ್ಷಿಸಲಾದ ಧಾವೆಗಳ ವಿವರಗಳು
7. ಮಂಡಳಿಯ ಹಣಕಾಸು, ಲೆಕ್ಕಗಳು ಮತ್ತು ಲೆಕ್ಕ ಪರಿಶೋಧನೆ ಬಗ್ಗೆ ವರದಿ
8. ಮಂಡಳಿಗೆ ಗಣ್ಯ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಹಾಗೂ ತಜ್ಞರ ಭೇಟಿ ಇತ್ಯಾದಿ
9. ಮಂಡಳಿಯಿಂದ ಕೈಗೊಂಡ ಇನ್ನಿತರ ಅತೀ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ಬಗ್ಗೆ ವಿವರ

ನಮೂನೆ - III

(ನಿಯಮ - 22 (4)ನ್ನು ನೋಡಿ)

ಗ್ರಾಮಪಂಚಾಯತಿ/ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯತಿ/ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯತಿ/ಪುರಸಭೆ/ಮಹಾನಗರಪಾಲಿಕೆ ಜೈವಿಕವೈವಿಧ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಸಮಿತಿ

_____ನೇ ಆರ್ಥಿಕ ವಾರ್ಷಿಕ ವರದಿ

1. ಪೀಠಿಕೆ
2. ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಸಮಿತಿಯ ರಚನೆ ಮತ್ತು ಬದಲಾವಣೆಗಳು ಏನಾದರೂ ಇದ್ದಲ್ಲಿ.
3. ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಸಮಿತಿಯ ಸಭೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ.
4. ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಸಮಿತಿಯ ಅಧಿನಿಯಮದ ಪ್ರಕರಣ 41ರಡಿ ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕಾದ ಪ್ರಕಾರ್ಯಗಳು ಮತ್ತು ಕೈಗೊಂಡ ಕಾರ್ಯಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ವಿವರಣೆ
5. ಧಾವೆಗಳನ್ನು ಹೂಡಿದ ಮತ್ತು ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ರಕ್ಷಿಸಲಾದ ಧಾವೆಗಳ ವಿವರಗಳು
6. ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಸಮಿತಿಯ ಹಣಕಾಸು, ಲೆಕ್ಕಗಳು ಮತ್ತು ಲೆಕ್ಕ ಪರಿಶೋಧನೆ ಬಗ್ಗೆ ವರದಿ
7. ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಸಮಿತಿಗೆ ಗಣ್ಯ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಹಾಗೂ ತಜ್ಞರ ಭೇಟಿ, ಇತ್ಯಾದಿ
8. ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಸಮಿತಿಯು ಕೈಗೊಂಡ ಇನ್ನಿತರ ಅತೀ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ಬಗ್ಗೆ ವಿವರ

ನಮೂನೆ - IV

(23(1) (ಎ) ನಿಯಮವನ್ನು ನೋಡಿ)

ಮೇಲ್ಮನವಿಯ ಜ್ಞಾಪನದ ನಮೂನೆ

ಪರಿಸರ ಮತ್ತು ಅರಣ್ಯ ಮಂತ್ರಾಲಯದ _____ನವದೆಹಲಿ, ಇವರ ಮುಂದೆ ಅಥವಾ

(ಸಂದರ್ಭಾನುಸಾರ) ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಮುಂದೆ

(ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಅಧಿನಿಯಮ, 2002ರ 50ನೇ ಪ್ರಕರಣದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಮೇಲ್ಮನವಿಯ ಜ್ಞಾಪನ) ಮೇಲ್ಮನವಿ ಸಂಖ್ಯೆ: 200____ರ

_____ ಅರ್ಜಿದಾರ (ರು)
ವಿರುದ್ಧ

_____ ಪ್ರತಿವಾದಿ(ಗಳು)
(ಪ್ರಾಧಿಕಾರ/ಸಂದರ್ಭಾನುಸಾರ ಮಂಡಳಿಯ ಪದನಾಮವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ನಮೂದಿಸಿ)

ಈ ಮುಂದಿನ ವಾಸ್ತವಾಂಶಗಳ ಮತ್ತು ಕಾರಣಗಳ ಮೇಲೆ ಪ್ರತಿವಾದಿಯು ಹೊರಡಿಸಿರುವ.....ದಿನಾಂಕದ ಆದೇಶದ ವಿರುದ್ಧ ಈ ಮೇಲ್ಮನವಿ ಜ್ಞಾಪನವನ್ನು ಅರ್ಜಿದಾರ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಿದ್ದಾನೆ.

1. ವಾಸ್ತವಾಂಶಗಳು:
(ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಕರಣದ ವಾಸ್ತವಾಂಶಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿ)
2. ಕಾರಣಗಳು :
(ಇಲ್ಲಿ ಯಾವ ಕಾರಣಗಳ ಮೇಲೆ ಮೇಲ್ಮನವಿಯನ್ನು ಮಾಡಲಾಗಿದೆಯೋ ಆ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ನಮೂದಿಸಿ)

- i)
- ii)
- iii)

3. ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿದ ಬದಲಾವಣೆಗಳು

- i)
- ii)
- iii)

4. ಪ್ರಾರ್ಥನೆ

- ಎ) ಮೇಲೆ ತಿಳಿಸಿದ ವಾಸ್ತವಾಂಶದ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಅರ್ಜಿದಾರ/ರು ಗೌರವದೊಂದಿಗೆ ಪುನವಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದೇನೆಂದರೆ ಪ್ರತಿವಾದಿಗಳ ಆಜ್ಞೆಯನ್ನು/ತೀರ್ಮಾನವನ್ನು ರದ್ದುಗೊಳಿಸಲು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಲಾಗಿದೆ.
- ಬಿ) ಪ್ರತಿವಾದಿಗಳು ಮಾಡಿದ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಗಳನ್ನು ಕಾನೂನನ್ನು ಕೆಳಕಂಡ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಮಾರ್ಪಡಿಸಲು ರದ್ದುಗೊಳಿಸಲು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಲಾಗಿದೆ _____

5. ಇದರ ಮೊತ್ತ ರೂ _____ (ರೂಪಾಯಿ _____)
ಅರ್ಜಿದಾರರ ಶುಲ್ಕವಾಗಿ _____ ರವರಿಗೆ ಸಂದಾಯ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ _____

ರಸೀದಿ ಸಂಖ್ಯೆ ಮತ್ತು ದಿನಾಂಕ _____
ಸ್ಥಳ : _____ ಅರ್ಜಿದಾರರ ಸಹಿ
ದಿನಾಂಕ : _____ ಮೊಹರು
ವಿಳಾಸ: _____

ಪ್ರಮಾಣೀಕರಣ

ಮೇಲ್ಮನವಿದಾರನಾದ ನಾನು ಪ್ರಮಾಣೀಕರಿಸುವುದೇನೆಂದರೆ, ಮೇಲೆ ತಿಳಿಸಿದ ಎಲ್ಲಾ ಮಾಹಿತಿ ನನಗೆ ತಿಳಿದಂತೆ ಸತ್ಯವೆಂದು ದೃಢೀಕರಿಸುತ್ತೇನೆ.

_____ ದಿನಾಂಕದಂದು ಪ್ರಮಾಣೀಕರಿಸಿದೆ.

ಮೇಲ್ಮನವಿದಾರರ ಸಹಿ

ಮೊಹರು

ವಿಳಾಸ

ಮೇಲ್ಮನವಿದಾರರ ಪರವಾಗಿ ಅಧಿಕೃತವಾಗಿ ಅರ್ಜಿ ಸಲ್ಲಿಸಿದವರ ಸಹಿ.

ಅಡಕ : ನಿಗದಿಪಡಿಸಿದ ಆದೇಶ, ನಿರ್ದೇಶನ ಅಥವಾ ನೀತಿ ನಿರ್ಧಾರದ ಪ್ರತಿ (ಅದರ ವಿರುದ್ಧ ಮೇಲ್ಮನವಿದಾರನು ಸಲ್ಲಿಸಿದ ಮೇಲ್ಮನವಿ)

ನಮೂನೆ - V

(23(1) (ಬಿ) ನಿಯಮವನ್ನು ನೋಡಿ)

ಮೇಲ್ಮನವಿಯ ಚ್ಚಾಪನದ ನಮೂನೆ

ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ, ಪರಿಸರ ಮತ್ತು ಜೀವಿಶಾಸ್ತ್ರ, ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರ, ಬೆಂಗಳೂರು ಇವರ ಮುಂದೆ

(ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಅಧಿನಿಯಮ, 2002ರ 50ನೇ ಪ್ರಕರಣದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಮೇಲ್ಮನವಿಯ ಚ್ಚಾಪನ)

ಮೇಲ್ಮನವಿ ಸಂಖ್ಯೆ: 200_____ರ

_____ ಅರ್ಜಿದಾರ (ರು)

ವಿರುದ್ಧ

_____ ಪ್ರತಿವಾದಿ(ಗಳು)

(ಪ್ರಾಧಿಕಾರ/ಸಂದರ್ಭಾನುಸಾರ ಮಂಡಳಿಯ ಪದನಾಮವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ನಮೂದಿಸಿ)

ಈ ಮುಂದಿನ ವಾಸ್ತವಾಂಶಗಳ ಮತ್ತು ಕಾರಣಗಳ ಮೇಲೆ ಪ್ರತಿವಾದಿಯು ಹೊರಡಿಸಿರುವ _____ ದಿನಾಂಕದ ಆದೇಶದ ವಿರುದ್ಧ ಈ ಮೇಲ್ಮನವಿ ಚ್ಚಾಪನವನ್ನು ಅರ್ಜಿದಾರ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಿದ್ದಾನೆ.

1. ವಾಸ್ತವಾಂಶಗಳು:

(ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಕರಣದ ವಾಸ್ತವಾಂಶಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿ)

2. ಕಾರಣಗಳು:

(ಇಲ್ಲಿ ಯಾವ ಕಾರಣಗಳ ಮೇಲೆ ಮೇಲ್ಮನವಿಯನ್ನು ಮಾಡಲಾಗಿದೆಯೋ ಆ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ನಮೂದಿಸಿ)

iv)

v)

vi)

3. ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿದ ಬದಲಾವಣೆಗಳು

i)

ii)

iii)

4. ಪ್ರಾರ್ಥನೆ

ಎ) ಮೇಲೆ ತಿಳಿಸಿದ ವಾಸ್ತವಾಂಶದ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಅರ್ಜಿದಾರ/ರು ಗೌರವದೊಂದಿಗೆ ಪುನರ್ವಿಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದೇನೆಂದರೆ ಪ್ರತಿವಾದಿಗಳ ಆಜ್ಞೆಯನ್ನು/ತೀರ್ಮಾನವನ್ನು ರದ್ದುಗೊಳಿಸಲು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಬಿ) ಪ್ರತಿವಾದಿಗಳು ಮಾಡಿದ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಗಳನ್ನು ಕಾನೂನನ್ನು ಕೆಳಕಂಡ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಮಾರ್ಪಾಡಿಸಲು ರದ್ದುಗೊಳಿಸಲು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಲಾಗಿದೆ _____

ಸಿ) _____

5. ಇದರ ಮೊತ್ತ ರೂ _____ (ರೂಪಾಯಿ _____)

ಅರ್ಜಿದಾರರ ಶುಲ್ಕವಾಗಿ _____ ರವರಿಗೆ ಸಂದಾಯ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ _____

ರಸೀದಿ ಸಂಖ್ಯೆ ಮತ್ತು ದಿನಾಂಕ

ಸ್ಥಳ : _____

ಅರ್ಜಿದಾರರ ಸಹಿ

ದಿನಾಂಕ : _____

ಮೊಹರು

ವಿಳಾಸ : _____

ಪ್ರಮಾಣೀಕರಣ

ಮೇಲ್ಮನವಿದಾರನಾದ ನಾನು ಪ್ರಮಾಣೀಕರಿಸುವುದೇನೆಂದರೆ, ಮೇಲೆ ತಿಳಿಸಿದ ಎಲ್ಲಾ ಮಾಹಿತಿ ನನಗೆ ತಿಳಿದಂತೆ ಸತ್ಯವೆಂದು ದೃಢೀಕರಿಸುತ್ತೇನೆ.

_____ ದಿನಾಂಕದಂದು ಪ್ರಮಾಣೀಕರಿಸಿದೆ.

ಮೇಲ್ಮನವಿದಾರರ ಸಹಿ

ಮೊಹರು

ವಿಳಾಸ

ಮೇಲ್ಮನವಿದಾರರ ಪರವಾಗಿ ಅಧಿಕೃತವಾಗಿ ಅರ್ಜಿ ಸಲ್ಲಿಸಿದವರ ಸಹಿ.

ಅಡಕ : ನಿಗದಿಪಡಿಸಿದ ಆದೇಶ, ನಿರ್ದೇಶನ ಅಥವಾ ನೀತಿ ನಿರ್ಧಾರದ ಪ್ರತಿ (ಅದರ ವಿರುದ್ಧ ಮೇಲ್ಮನವಿದಾರನು ಸಲ್ಲಿಸಿದ ಮೇಲ್ಮನವಿ)

ನಮೂನೆ - VI

(23(4)ನೇ ನಿಯಮವನ್ನು ನೋಡಿ)

ಪರಿಸರ ಮತ್ತು ಅರಣ್ಯ ಮಂತ್ರಾಲಯ, _____ ನವದೆಹಲಿ, ಇವರ ಮುಂದೆ

ಅಥವಾ

(ಸಂದರ್ಭಾನುಸಾರ) ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಮುಂದೆ

ಮೇಲ್ಮನವಿ ಸಂಖ್ಯೆ: 200_ರ _____

ಮೇಲ್ಮನವಿದಾರ(ರು)

_____

_____

ವಿರುದ್ಧ

_____ ಪ್ರತಿವಾದಿ(ಗಳು)

_____

_____

ಇವರ ನಡುವೆ

ನೋಟೀಸು

ಆದೇಶ/ನಿರ್ದೇಶನ/ನೀತಿ ನಿರ್ಣಯದ (ವಿವರಗಳನ್ನು ನೀಡಿ) ವಿರುದ್ಧ ಮೇಲ್ಮನವಿದಾರನು ದಾಖಲು ಮಾಡಿರುವ ಮೇಲ್ಮಂಡ ಮೇಲ್ಮನವಿಯ ಚುನಾವಣೆಯನ್ನು _____ ರಂದು _____ ಕ್ಕೆ (ಸಮಯ) ನಿಗದಿಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ದಯವಿಟ್ಟು ಗಮನಿಸುವುದು.

ಮೇಲ್ಮನವಿ ಜೊತೆ ದಾಖಲು ಮಾಡಿದ ಮೇಲ್ಮನವಿ ಜ್ಞಾಪನದ ಮತ್ತು ಇತರ ಅನುಬಂಧಗಳ ಪ್ರತಿಗಳನ್ನು ನಿಮ್ಮ ಪರಾಮರ್ಶೆಗಾಗಿ ಇದರೊಂದಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಡಲಾಗಿದೆ.

ಮೇಲ್ಮನವಿ ಚುನಾವಣೆಯ ಸದರಿ ದಿನಾಂಕದಂದು ಅಥವಾ ಇತರ ತರುವಾಯದ ದಿನಾಂಕದಂದು ನೀವು ಹಾಜರಾಗಲು ತಪ್ಪಿದರೆ, ನಿಮ್ಮನ್ನು ಏಕಪಕ್ಷೀಯವಾಗಿರಿಸುವ ಮೂಲಕ ಮೇಲ್ಮನವಿಯನ್ನು ಅಂತಿಮವಾಗಿ ವಿಲೇವಾರಿಗುತ್ತದೆಂಬುದನ್ನು ದಯವಿಟ್ಟು ಗಮನಿಸಿ.

ದಿನಾಂಕ :
ಅಪೀಲು ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಪರವಾಗಿ
ಸ್ಥಳ :
ಅಧಿಕೃತ ರುಜುಮಾಡುವವರು (ಮೊಹರು)

❖❖❖❖❖

ನಮೂನೆ - VII

ನೋಟೀಸಿನ ನಮೂನೆ

(23(4)ನೇ ನಿಯಮವನ್ನು ನೋಡಿ)

ತಲುಪೊಪ್ಪಿಗೆ ಸಹಿತ ನೋಂದಾಯಿತ ಅಂಚೆ ಮೂಲಕ

ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ, ಪರಿಸರ ಮತ್ತು ಜೀವಿಶಾಸ್ತ್ರ, ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರ, ಬೆಂಗಳೂರು ಇವರ ಮುಂದೆ

ಮೇಲ್ಮನವಿ ಸಂಖ್ಯೆ: 200_ರ_____

ಮೇಲ್ಮನವಿದಾರರ(ರು)

_____

ವಿರುದ್ಧ
ಪ್ರತಿವಾದಿ(ಗಳು)

_____

ಇವರ ನಡುವೆ

ನೋಟೀಸು

ಆದೇಶ/ ನಿರ್ದೇಶನ/ ನೀತಿ ನಿರ್ಣಯದ (ವಿವರಗಳನ್ನು ನೀಡಿ) ವಿರುದ್ಧ ಮೇಲ್ಮನವಿದಾರನು ದಾಖಲು ಮಾಡಿರುವ ಮೇಲ್ಮಂಡ ಮೇಲ್ಮನವಿಯ ಚುನಾವಣೆಯನ್ನು....ರಂದು...ಕ್ಕೆ (ಸಮಯ) ನಿಗದಿಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ದಯವಿಟ್ಟು ಗಮನಿಸುವುದು.

ಮೇಲ್ಮನವಿ ಜೊತೆ ದಾಖಲು ಮಾಡಿದ ಮೇಲ್ಮನವಿ ಜ್ಞಾಪನದ ಮತ್ತು ಇತರ ಅನುಬಂಧಗಳ ಪ್ರತಿಗಳನ್ನು ನಿಮ್ಮ ಪರಾಮರ್ಶೆಗಾಗಿ ಇದರೊಂದಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಡಲಾಗಿದೆ.

ಮೇಲ್ಮನವಿ ಚುನಾವಣೆ ಸದರಿ ದಿನಾಂಕದಂದು ಅಥವಾ ಇತರ ತರುವಾಯದ ದಿನಾಂಕದಂದು ನೀವು ಹಾಜರಾಗಲು ತಪ್ಪಿದರೆ, ನಿಮ್ಮನ್ನು ಏಕಪಕ್ಷೀಯವಾಗಿರಿಸುವ ಮೂಲಕ ಮೇಲ್ಮನವಿಯನ್ನು ಅಂತಿಮವಾಗಿ ವಿಲೇವಾರಿಗುತ್ತದೆಂಬುದನ್ನು ದಯವಿಟ್ಟು ಗಮನಿಸಿ.

ದಿನಾಂಕ :
ಅಪೀಲು ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಪರವಾಗಿ
ಸ್ಥಳ :
ಅಧಿಕೃತ ರುಜುಮಾಡುವವರು (ಮೊಹರು)

❖❖❖❖❖